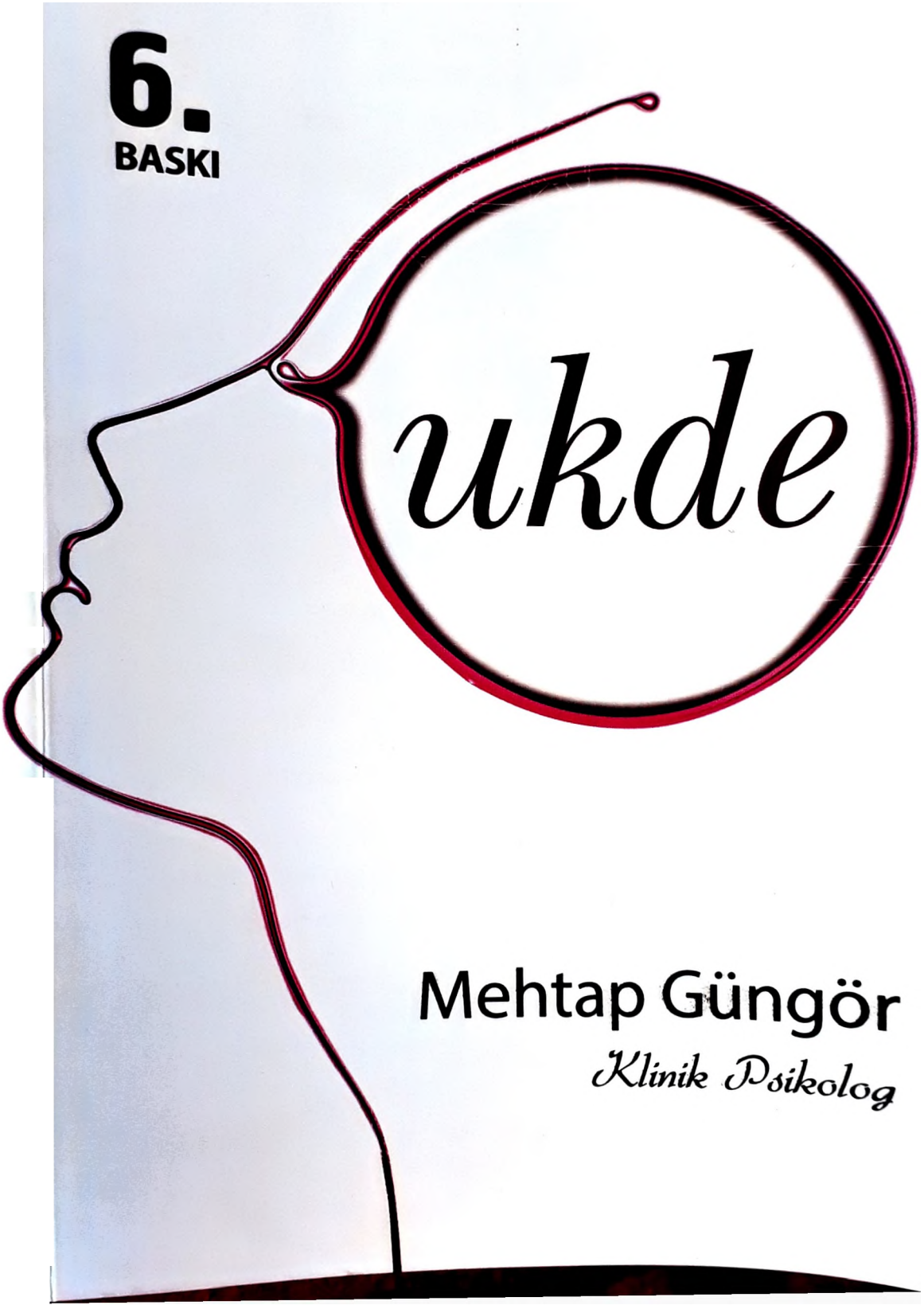
j . . Pusumuzdaki Travmalar ve
IrT1I2Cle Kalan Ukdelerle Yüzleşme

Bu hikâyeler biraz ben, biraz sen...

Eren Beyin panik ataklarının altında neler vardı?

Ekim Hanımın şahit olduğu ve maruz kaldığı şiddet onda nasıl yaralar açmıştı?

Tuna Hanımın ilişkisindeki problemlerin nedenleri aslında hangi anılarıydı?

Kitaptaki üç kahramanın ukdeleri, bugünlerinde ne şekillerde ortaya çıktı?

EMDR Terapisiyle bunlardan nasıl kurtuldular?
Psikologlar terapide neler sorar, yanıdarda neler arar,
bulduklarını nasıl çözüme taşır?

Bir yerlere süpürdüklerini sandıkları anılarıyla önce yüzleştiler,

sonra barıştılar.

Geçmişlerinin yüklerini terapi odasında bıraktılar.

Oradan dökülenler bu kitapta toplandı.

Uç insan, üç gerçek öykü...

Elinizde duran kitap Türkiye'deki ve dünyadaki ilklerden...
Terapinin ne olduğunu ve son yıllarda dünyada hızla yayılan EMDR-'nin nasıl uygulandığını bu kitaptaki terapi öykülerinde bulacaksınız. Mehtap Güngör klinik bilgilerini ve titizlikle sürdürdüğü seanslarının uygulayışını çok akıcı bir dille harmanlamış. Bu ilk kitabını öyle güzel kurgulamış ki her hikâyeyi bir solukta okuyacak, süreci takip ederken heyecanlanacak, en olmadık köşelerde sarsılacak ve kendinizden izler yakalayacaksınız.

Uzman Klinik Psikolog Asena Yurtsever
EMDR Avrupa Akredite Eğitmeni

Sola Unitas
happiness.learning.performance

9 786057 628381

SOLA UNITAS - SOLA KIDZ
Şakayık Sok. No: 40/8 Kat: 2 Teşvikiye Şişli/İSTANBUL
Telefon: 0212 939 76 32 - E-posta: solaunitas@solaunitas.com
www.facebook.com/solayayinlari
www.twitter.com/solaunitas
www.instagram.com/solaunitasyayinlari
www. i nstagram. com/solakidz
https://kitap.solaunitas.com

ISBN: 978-605-7628-38-1
Yayıncı Sertifika No: 32858
6. Baskı: İstanbul 2020
İmtiyaz Sahibi: Umut Kısa
Genel Yayın Yönetmeni: Ayça Kabaş
Editör: Buket Konur
Klinik Editör: Uzman Klinik Psikolog Asena Yurtsever
Okuyucu Deneyimi: Pınar Sayan, Ezgi Özata, Doç. Dr. Alpaslan Kuşvuran
Mizanpaj: Sibel Kaya
Kapak Tasarım: Sibel Kaya

BASILDIĞI YER
Deren Matbaacılık Ambalaj Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi
Beylikdüzü Osb Mahallesi Orkide Caddesi 9/Z Beylikdüzü/İstanbul
Sertifika No: 34011

© Bu kitabın tüm yayın hakları Sola Koç. Eğ. Dan. Hiz. A.Ş.'ye aittir. Yazılı izin alınmadan kısmen veya tamamen hiçbir yolla kopya edilemez, çoğaltılamaz ve dağıtılamaz.

UKDE

EMDR

Terapi Odasından Dökülenler

jn

Mehtap Güngör

^ .Sola Unitas
happiness.learnIng.performance

Bir yıl arayla kaybettiğimiz babam Kazım Aydın
ve eşim vesilesiyle babam olan
Av. Gürman Güngör'ün anısına...

ÖZGEÇMİŞ

Mehtap Güngör, Boğaziçi Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Psikoloji Bölümünden 2000 yılında mezun oldu. Mezuniyet sonrasında 5 yıl boyunca çeşitli eğitim kurumlarmda gençlere ergenlik, performans ve sınav kaygısı, motivasyon ve ders çalışma alışkanlıkları konularında danışmanlık yaptı. Okan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Klinik Psikoloji Yüksek Lisans Programını "Obsesif Kompulsif Bozuklukta Bilişsel Çarpıtmalar ile Semptomlar Arasındaki İlişki" konulu projesiyle bitirdi. Güngör, Okan Üniversitesi ve Maltepe Üniversitesi'ndeki çalışmalarının ardından Türk Kızılayı AJtıntepe Tıp Merkezi'nde klinik psikolog olarak görev yaptı. Çalışmalarında, Bilişsel Davranışçı Terapi, Geştalt Terapi, EMDR (Göz Pîareketleriyle Duyarsızlaştırma) tekniklerini kullanmakta olan Mehtap Güngör, 2015 yılında akreditasyon kriterlerini tamamlayarak EMDR Europe tarafından verilen ve uluslararası geçerliliği olan 'EMDR Sertifikalı Terapist' unvanını aldı.

Mehtap Güngör, kurucusu olduğu PsikoMola Bireysel ve Kurumsal İletişim Merkezi'nde çalışmalarını sürdürmektedir.

ONSOZ

(Babama Anlatamadığım)

Babam yıllarca mesleğim konusunda sorular sordu bana. Ben tam olarak ne yapıyordum? Ne söylüyordum da insanlara iyi geliyordu? Kimi zaman anlatmaya çalıştım. Kimi zamansa genel geçer bilgiler verdim. Babam, pek çok konuda birikim sahibi olan, okuyan, sorgulayan biri olmasına rağmen psikoloji alanına o kadar uzaktı ki... Bir türlü anlamadı. Ya da ben anlatamadım.

İlk kez ofisimi ziyarete geldiğinde, seans odasına girdi. Danışanlarımın hangi koltukta oturduğunu sordu bana. Gösterdim. Geçti, o koltuğa oturdu. "Hadi bakalım." dedi. Şimdi bir kahve söyle ve terapi dediğin şey nasıl bir şeyse bana uygula. Ona kahvesini söyledim. Terapi işini şimdi boşverelim baba dedim. Birlikte kahvemizi içelim, sohbet edelim.

Babamın ofise ilk ve son gelişi oldu. Hatta babam mesleğimle ilgili bir daha soru sormadı. Soramadı. Hastalandı. Yaklaşık altı ay sonra da öldü.

Bu kitabı onun ölümünden sonra yazmaya karar verdim. Babama anlatamadıklarımı yazmak, onun sorularını cevaplamak istedim. Yazarken, ona anlattım. Bu şekilde hem ölümü

karşısında hissettiklerimi sağaltmaya hem de terapide neler oluyor sorusunun cevabını merak eden insanlara bu konuda fikir vermeye çalıştım.

Babamın, "Sen tam olarak ne yapıyorsun?" sorusunun cevabı her zaman "Psikoterapi yapıyorum." oldu.

"Psikoterapi nedir?" sorusuna cevabım hep ise; "Değişim!" oldu. Kapımı çalan insanların yaşadıkları sıkıntıları giderebilmeye, bu sıkıntılara sebep olan düşünce, davranış ve inançlarını değiştirmeye çalışıyorum.

"Bunu nasıl yapıyorsun?" sorusunun cevabı ise çok uzundu.

O zamanlar cevaplayamadım. İçimde ukde kaldı.

Hangimizin içinde ukdeler yok ki! Bu kitapla babama ve okuyuculara terapide neler olduğunu öyküleştirerek anlatmayı amaçladım. Hem kendi ukdemi, hem üç danışanımın ukdelerini paylaştım.

Psikoloji alanında pek çok farklı ekol, psikoterapiye farklı bakış açılarıyla yaklaşıyor. Psikoterapistler, bu değişimi sağlamak amacıyla, bağlı bulundukları ekole göre farklı uygulamalarda bulunuyorlar.

Bu kitapta, ben kendi yaptığım çalışmalara yer veriyorum. Terimlerden uzak durmaya çalışarak, elimden geldiğince detaylı, adım adım 'değişime' nasıl ulaştığımı anlatmaya çalışıyorum.

Kitapta yer alan öykülerin kahramanları, danışanlarım. Onların hikâyelerinden ve terapi süreçlerinden esinlenerek yazdım öykülerimi. Hepsinden izin aldım. Hatta öykülerdeki isimlerini kendileri belirlediler ve tüm bu süreç içerisinde beni desteklediler.

Öncelikle onlara teşekkürü borç bilirim. Bu üç öykünün kahramanlarına ve tüm danışanlarıma bana dünyalarını açtıkları için minnettarım.

Üniversitenin ilk gününden, bugüne kadar benimle bilgi ve birikimlerini paylaşan tüm hocalarıma, tüm meslektaşlarıma teşekkür ediyorum.

EMDR modelini, Türkiye'ye getiren ve öğrenmemize vesile olan Emre Konuk'a, öğrenme ve uygulama süreçlerinde her daim bana ışık tutan Asena Yurtsever'e,

Yaşamımdaki pek çok alanda olduğu gibi bu süreçte de tüm desteğini arkamda hissettiğim dostum Firuzan L. Emiroğlu'na,

Kitap yazma sürecimin bir yerinde, bu sürece katılan ve beni yazma konusunda yüreklendiren Evrim Gökalp ve Şöhret Baltaş'a,

Bu işin altından kalkamayacağımı düşündüğüm zamanlarda beni yüreklendiren, gelişmeleri yakından ve merakla takip eden PsikoMola Ekibine ve diğer dostlarıma sonsuz teşekkürler...

Ve yol arkadaşım, eşim Cüneyt R. Güngör'e

Bana yaşamımın her alanında olduğu gibi mesleğimde ve yazma sürecimde de omuz verdiği için,

Sevgisini ve bana olan inancını her daim hissettirdiği için...

Ve kızlarım Öykü ve Güneş,

Ne zaman yorulsam, bunalsam sevgileri ve çocuksu neşeleriyle yaşama sevincimi tekrar tekrar alevlendirdikleri için...

Her daim bana güç verdikleri için...

Ve sen baba...

Sana da teşekkür ederim.

Işıklar içinde uyu...

EMDR Terapisinin Kurucusu
Francine Shapiro'ya,

Alışılagelmiş terapi modellerinin dışına çıkıp kendi gözlemlerini bir terapi modeli hâline getirebilecek cesaretin olduğu için,

Kendi denemelerinden çıkan sonuçları, bilim dünyasında fark ettirecek ve bu konuda bilimsel araştırmalar yapılması gerektiğini anlatacak kararlılığın ve inancın olduğu için,

EMDR Terapisini, karşı gelenlere rağmen, tüm dünyaya anlatmak adına verdiğin o eşsiz mücadele için,

Tüm meslektaşlarım ve yarar gören tüm danışanlarım adına şükranlarımı iletirim.

Bu kitap yayına hazırlanırken ölüm haberini aldık, bir yanımızı eksik bıraktın...

Umuyorum ki bizlere bıraktığın bu değerli hediyenin pek çok insana şifa olduğunu bilerek ve EMDR'nin gelişmesi için çaba harcayacak pek çok heyecanlı terapistin varlığından haberdar olarak gittin.

Işıklar içinde uyu...

18 Haziran 2019

Okur için: EMDR hakkında

EM DR (Eye Movement Desensitization and Reprocessing) Göz Hareketleri ile Duyarsızlaştırma ve Yeniden İşleme anlamına gelen etkili bir psikoterapi yaklaşımınm/yönteminin adıdır.

1987 yılında Amerikalı psikolog Dr. Francine Shaphiro'nun göz hareketleri ile rahatsız edici düşünce ve duyguların şiddetini azaltabileceğini tesadüfen keşfetmesiyle oluşan bu yöntem, psikoterapistlerin ve araştırmacıların katkılarıyla hızla gelişmiş ve bütüncül bir terapi yöntemi hâline gelmiştir.

İlk dönemlerinde, daha çok Travma Sonrası Stres Bozukluğu (TSSB) için uygulanan bir terapi modeli olarak karşımıza çıkan EMDR, günümüzde bağımlılık davranışları, öfke, anksiyete, depresyon, kayıp ve keder, ağrıyı azaltma, benlik saygısını geliştirme, stres yönetimi ve performans geliştirme gibi farklı alanlarda kullanılmaktadır.

EMDR Nasıl İşliyor?

EMDR'nin etki mekanizmasının nasıl olduğunu anlayabilmek için beynimizin nasıl çalıştığına kısaca değinmek gerekir.

Yaşamımız boyunca deneyimlediğimiz her şey, beynimizin sağ ve sol yarımküreleriyle algılanır. Fizyolojik bir sistem olan bu duruma 'işlemleme' diyoruz. Ancak travmatik ya da duygusal yoğunluğu fazla olan deneyimlerde bu Fizyolojik sistem, gelen bilgileri işlemekte zorluk yaşar. Duygu, düşünce, duyum, imge, ses, koku gibi bilgiler işlenip ilişkili anı ağlarına bağlanarak bütünleşemez. Bu anılar kendimize ve dünyaya karşı inançlarımızı, dolayısıyla bugünkü duygu ve davranışlarımızı olumsuz olarak etkiler.

Doğal afetler, büyük kazalar, kayıplar, savaş, taciz, tecavüz gibi önemli travmaların yanı sıra, başta çocukluk çağı olmak üzere her yaşta yaşanan ve etkisi travmatik olan her tür yaşan-

tı; günlük hayatta aile, okul ve iş çevresinde yaşanan olumsuz olaylar, şiddete maruz kalma, aşağılanma, reddedilme, ihmal ve başarısızlık gibi deneyimler işlenememiş anılar arasında yer alabilir.

EMDR, bu tür anıların yeniden ele alınıp işlenmesini sağlayan bir terapi yöntemidir. Beynin zamanında yapamadığı işlemi yapmasını sağlar. "Bir anının işlenmesi" kavramını biraz açacak olursak; anının travmatik özelliklerinin daha az rahatsız edici olarak hissedilmesi, anıda öğrendiğimiz yanlış yargıların doğru ve olumlu düşüncelerle değişmesidir. İşlemleme sonucunda, gündelik hayatta bizi olumsuz etkileyen ve sorun olarak karşımıza çıkan duygu, düşünce ve davranış kalıplarından özgürleşiriz. Hatta farkında olmadan olumsuz etkilendiğimiz belli tutum, kişi, nesne gibi etkenler artık bizi etkilememeye başlayabilir.

Öyküler için EMDR Rehberi

EMDR ile terapi süreci, diğer terapi yöntemlerinde olduğu gibi, danışanın yaşadığı sıkıntıları ve semptomları tanımlayarak başlar. Danışanın yaşam öyküsü, EMDR Modeli çerçevesinde değerlendirilir ve bu sıkıntılara sebep olan, kendine ve dünyaya dair olumsuz inançları sorgulanır ve tanımlanır.

Sonraki aşama, bu inanç sisteminin nasıl oluştuğunu danışanla beraber anlamaktır. Yaşanmış hangi olay/olaylarla bu inanç sistemi oluşmaya başlamış, hangileriyle güçlenmiş olduğunu EMDR terapisti, danışanıyla birlikte anlamaya çalışır. Bu çalışmayla, danışanın bu inanca sahip olduğu anılar ortaya çıkar. Olabildiğince en erken anıya ulaşabilmek, EMDR çalışmalarında değerlidir. İnancın oluştuğu ilk anıya ulaştıktan sonra o anıya dair danışanın duyarsızlaşması, inanç sisteminin değişiminde önemli rol oynar.

Öykülerde, ön hazırlık olarak tanımlanan durum, danışanla birlikte belirlenen anı için yapılan bir ön çalışmadır.

EMDR olarak kısaltılmış olan ismin açılımda yer alan 'duyarsızlaştırma' ve yeniden işleme' terimleri, işte bu ön hazırlıktan sonra devreye girer. Anının rahatsız edici görüntüsü, sesi gibi bileşenleriyle birlikte, anıya dair gerçekçi olmayan olumsuz inançlar, düşünceler, bedende hapsolmuş olumsuz hisler ön hazırlık sürecinde tanımlandıktan sonra duyarsızlaştırma süreci başlar.

Duyarsızlaştırma süreci, öykülerde de bahsi geçen 'çift yönlü uyarım' dediğimiz, danışanın göz hareketlerinin belli bir süre ve belli bir hızda sağa sola götürülmesi ve getirilmesi hareketidir. Bu hareketle beynin sağ ve sol yarımkürelerinin aktive olması ve beyindeki işlenmeden duran materyalin işlemlenmesi amaçlanır.

Öykülerde geçen, anı çalışma ifadesi, ön hazırlık ve çift yönlü uyarımı içermektedir. Bu şekilde danışan anıya karşı sadece duyarsızlaşmaz, aynı zamanda o anıya ilişkin daha gerçekçi bir bakış açısı kazanır. Duygularının ve beden duyumlarının farkındalığı artar.

Öykülerde EMDR sürecini anlatırken farklı bir yazım tekniği kullanıldı. Danışanın anıya odaklanmasını sağlamak üzere psikoloğun kullandığı kısa yönlendirme sözcükleri bütünlüğü kesintiye uğratmamak için verilmedi; sadece danışanın anıya odaklanma süreci anlatıldı. Ancak arada psikoloğun uyaran rolünün de gözden kaçmaması için, EMDR bölümlerini bir satır aralıklı vermeyi tercih ettik.

Son olarak;

EMDR terapisi, danışanın yaşadığı problemler ortadan kalkana kadar devam eden bir süreçtir. Sadece geçmiş anılarla değil, problemin bugünkü yansımaları (tetikleyiciler) ve gelecek-

teki olası senaryoları veya rahatsız edici durumu da göz önünde bulundurur. Dolayısıyla EMDR terapisinde sadece geçmiş değil, bugün ve gelecek de çalışılır. Bu sürecin sonunda, danışanı, geçmişin olumsuz etkisinden kurtararak bugününe ve geleceğine daha gerçekçi ve sağduyulu bakması amaçlanır.

NOT: Bu bir öykü kitabı olduğu için, EMDR Modeli hakkında kısa ve teknik terimler kullanılmadan bilgi vermeye çalışılmıştır. Daha detaylı bilgi için, http://www.emdr-tr.org sayfasını ziyaret edebilirsiniz.

DUYGULARIM NEREDE?

Sahne

Bulutlar, sabahtan itibaren yeryüzüne ağırlıklarını boşaltıyor. Yaz aylarında sık rastlanmayan bir yağmur aralıksız yağıyor. Hava gri... Dünya kendi etrafında dönmeye, dakikalar saatleri kovalamaya devam ediyor, insanlar arkadaşlarıyla vakit geçiriyor, anneler çocuklarına yemek yediriyor, kimileri çalışıyor, kimileri eğleniyor. Hayat akıp gidiyor...

Bir yerlerde zaman duruyor. Bulutlar da zamana ayak uyduruyor sanki... Onlar da tüm yüklerini boşaltmış, rahatlamış olmalılar ki, güneşin önünden çekiliyorlar. Güneş o zaman aralığında kendini gösteriyor, olacaklara tanıklık ediyor.

Saatler ikindiyi henüz geçmiş. Büyük ve yeşil o malum araç hayatın hareketliliğinden uzaklaşarak mezarlığın kapısından giriyor. Mezarların başında nöbet tutan farklı büyüklükteki mezar taşları, cenaze arabasını ve ardındakileri seyrediyor. Ağır ağır ilerleyen küçük, büyük arabaları... O arabaların içindeki acılı insanları seyrediyor. Cenaze arabası ise ardındakilere ve o donuk taşlara aldırmadan, kendisine çizilmiş yolda tereddütsüz ilerliyor. Bir süre sonra kendisine gösterilmiş noktada duruyor.

Ben de duruyorum. Cenaze arabasının az ilerisinde, yüksekçe bir yerdeyim. Bir ağacın gölgesine sığınmışım. Üzerimde, olması gerektiği gibi siyah takım elbisem, olan biteni izliyorum. Tüm vücudum hareketsiz. Sadece gözlerim oynuyor. Kendi sessizliğimin içinde nefes alış verişlerimi, kalp atışlarımı duyuyorum. Hafif esen rüzgârı, yaprakların belli belirsiz kıpırtılarını fark ediyorum. Doğanın ve yaşamın hareketi devam ediyor. Ben ise hareketsiz, tepkisiz, öylece duruyorum.

Cenaze arabasının ardından gelen arabaları görüyorum. Arabalarından inen insanları görüyorum. Tanıdık, az tanıdık, hiç tanımadık yüzlerin oluşturduğu bir insan kalabalığı toplanıyor cenaze arabasının hemen yanında. Cemaati oluşturuyorlar. Birkaç adam ayrılıyor cemaatten, cenazenin bulunduğu yere doğru ilerliyor. Arabadan tabutu dikkatle indirip saygıyla alıyorlar omuzlarına. Telaşsız ilerliyorlar yeni kazılmış mezara doğru.

Yeni kazılmış mezar, içi boş...

Birazdan beyaz cüppesiyle cemaate önderlik eden hocanın duaları duyulacak. Cemaatin elleri göğe açık, onlar da dua edecekler cenaze için.

Birazdan hoca duasını tamamlayacak, Amin. "ler, "Hakkımız helal olsunT"lar duyulacak sessizliğin içinde. Helallikler verilecek.

Birazdan ölen kişinin ailesinden veya yakınlarından bir iki adam inecek o boş mezarın içine. Açılmış tabuttan kefeniyle alınacak cenaze, yakınlarının ellerine verilecek. Onu, içleri titreyerek yerine yerleştirecekler.

Birazdan kazılmış mezardan çıkan toprakların oluşturduğu küçük tümsekten, kürekle toprak alacak cemaattekiler, artık yerine yerleşmiş olan mefianın üzerine atacaklar. Onun üzerinde de küçük bir tümsek oluşturana kadar devam edecekler.

Birazdan o tümseğin başucuna basit bir tahta dikilecek. Üzerine bir isim yazılmış olacak. Sonrasında son görevlerini tamamlamış olmanın iç huzuruyla yavaş yavaş ayrılacak cemaat mezar

başından. Ailesindekilere 'başsağlığı' dileyecek ve hayata devam edecekler.

Ben duruyorum. Cenazenin az ilerisinde yüksekçe bir yerdeyim. Üzerimde siyah takım elbisem, toplanmış cemaati izliyorum.

Mezarın yanı başında erkekler... Erkek cemaatin uzağında, benim gibi merasimi izleyen kadınlar var. Koyu renk giyimli, başları örtülü kadınlar. Elleriyle başörtülerinin kenarlarını tutan, mendilleriyle gözyaşlarını silen kadınlar. Ağlayan, ağlayabilen kadınlar.

Birazdan beyaz cüppeli hocayla birlikte erkek cemaati dağılacak mezar başından...

Birazdan kadınların arasından bir kız çocuğu koşacak mezarın başına. Çömelecek. O tümseğin toprağına usulca dokunacak. Yavaş yavaş okşayacak toprağı gözyaşları içinde. Üzerinde sadece bir isim yazılı olan, mezarın başındaki o donuk tahtayı okşayacak. Ağlayacak.

Birazdan ağır adımlarla bir kadın gelecek kız çocuğunun yanına. Önce omuzuna dokunacak yavaşça. Sonra o dayanma çömelecek. O da ağlayacak.

Birazdan koyu renk giyinmiş kadın ve kız çocuğu sarılacaklar birbirlerine sımsıkı. Kâh o kara toprağı okşayacaklar, kâh mezar başındaki o basit tahtayı. Ama sarılacaklar birbirlerine. Sarılacaklar ve rahat rahat ağlayacaklar.

Ya sonra?

***

Seans odasının kapısında karşılıyorum Eren Bey'i. Üzerine tam oturan koyu renk takım elbisesinin hissettirdiği kararlılığı gölgeleyen tedirgin adımlarla giriyor odaya. Bir an duraksıyor, ne yapacağını bilemez hâlde etrafta dolaştırıyor gözlerini. Bekliyorum. Bakışları bana döndüğünde gülümseyerek uzatıyorum

elimi, "Hoş geldiniz Eren Bey." diyorum. Kontrol etmeye çalıştığı tedirginlikle sıkıyor elimi, gösterdiğim koltuğa oturuyor. Karşısındaki koltuğa oturmamı bekliyormuş gibi, ben oturur oturmaz başlıyor konuşmaya.

- Hayatımda ilk kez bir psikoloğa geliyorum. Bu yüzden tam olarak ne yapmam gerektiğini bilmiyorum. Nasıl bir süreç izlenecek? Siz mi soru soracaksınız, ben mi anlatacağım?

- Siz hangisini tercih edersiniz?

"Hangisi daha doğru olacaksa onu yapmayı tercih ederim tabii. Uzman sizsiniz." diyor. Psikoloğa ilk kez gelen pek çok danışanımdan duyduğum tanıdık cümleler bunlar. Böyle durumlarda ilk seansın genel çerçevesini çizmenin danışana yardımcı olacağına inanırım.

- Öncelikle sizi buraya getiren şikâyetlerinizi dinlemek isterim. Sonrasında ise sizi daha iyi tanımak, bu şikâyetlere sebep olabilecek yaşam olaylarınızı anlamak için öykünüzü anlatmanızı isteyeceğim. Eğer sizin için de uygunsa...

- Uygun. Önce ilk sorunuzu cevaplayayım. Buraya, gittiğim farklı branşlardaki doktorların ve psikiyatristimin önerisiyle geldim. Elbette kız arkadaşımın ısrarıyla da. Bana konulan tanı Panik Bozukluk. Sık sık atak yaşıyorum.

- Bu atakların nasıl olduğunu anlatabilir misiniz?

- Soğuk bir terlemeyle başlıyor. Korkunç bir kalp çarpıntısı. Ama öyle böyle değil. Nefes alamıyorum sanki! Kalbim yerinden fırlayacakmış gibi hissediyorum. O an bana sorsanız, kalp krizi geçirdiğimden eminim. Bu ataklan yaşamaya başladığım ilk zamanlar en yakın hastanede alıyordum soluğu. Doktorlar psikolojik olduğunu söylediğinde bir türlü inanmıyordum onlara. Ciddi bir sağlık problemim olduğuna ve doktorların bunun ne olduğunu bulamadıklarına o kadar emindim ki. Alanında uzman farklı doktorlarla görüşüp hepsinden aynı cevabı aldığım için şu an ikna olmuş durumdayım. Sorunum psikolo-

jik. Bıımı biliyorum ancak bazı ataklarım o kadar şiddetli oluyor ki, hastaneye gitmeden, sakinleştirici bir iğne vurulmadan kendime gelemiyorum. Bir psikiyatristle da görüşüyorum ve onun yönlendirmesiyle de sizden randevu aldım.

Panik atak aniden ortaya çıkan çok şiddetli kaygı nöbetleridir. Bir tetikleyici ile başlar genellikle. Bu tetikleyici bir ses, bir olay, bir düşünce olabileceği gibi; çarpıntı, nefes darlığı, uyuşma hissi gibi beden duyumları da olabilir. Ne olduğunu, neden olduğunu anlayamadığı için, bu deneyimi yaşayan kişi bedenine odaklanır. Bedene odaklandığında ise yaşanan beden duyumları daha şiddetli algılanmaya başlar, kaygı ve korku artar. Kaygı ve korkuya, beden tepkileri de eşlik eder. Sonuç panik ataktır. Belirtiler bir süre devam eder. Sonrasında yavaş yavaş azalır.

Beklenmedik zamanlarda, tekrarlayan ataklar ve bu ataklar arasındaki zaman aralığında kişinin atak geçireceğine dair sürekli kaygı duyma hâli ise Panik Bozukluk olarak tanımlanır.

- Bu atakları ne zamandır yaşıyorsunuz Eren Bey?

- İlk atağımı yaklaşık iki yıl önce yaşadım. Çok güçlü, zorlayıcı bir deneyimdi benim için. Ondan sonra yaşam kalitem ciddi olarak bozulmaya başladı. Hayatım ya ataklarla ya da atak geçireceğim endişesiyle yaşadığım saatlerden ibaret hâle geldi. Hiçbir şeye dikkatimi veremiyorum. Kitap okuyamıyorum, film izleyemiyorum. İşimi yaparken tedirginim. Devamlı dikkatim bedenimde. Nasıl nefes alıyorum, kalp çarpıntım hızlanmaya mı başladı? Sırf bu yüzden on gün önce önemli bir iş görüşmesini yarıda kesmek zorunda kaldım. O kaciar gergindim ki, devam edecek gücü bulamadım kendimde.

- Anlıyorum.

- Kusura bakmayın ama bunu gerçekten anlamanız imkânsız. Böyle bir şey yaşadınız mı, bilmiyorum. Yaşamayanın anlayabileceği bir durum değil bu. Tüm hayatıma yansıyor. Hiçbir şeye odaklanamıyorum. İş hayatımda bugüne kadar devamlı yükselen başarı ivmesi baş aşağı gidiyor. Yaptığım işler ve per-

formansım devamlı övül ürken, şimdi yöneticilerimden uyarı almaya başladım. Geçen gün departman müdürü beni odasına çağırıp, bir sıkıntım olup olmadığını sordu. Her an atak geçirebilirim korkusuyla, o kadar sevdiğim arabamı bile kullanamaz hâle geldim. Kız arkadaşım bu durumdan şikâyet ediyor artık; birlikte hiçbir yere gidemiyoruz çünkü. Her an atak yaşayabilirim endişesiyle dışarı çıkmak istemiyorum. Sinemayı, alışveriş merkezlerini, bilardo ve bovling salonlarını unutalı bayağı oldu. Artık sokağa çıkıp çıkmamakta bile tereddüt ediyorum. Zaman zaman kız arkadaşımın hatırı için bir program yaptığımız oluyor ancak tadı yok benim için. Neredeyse bitsin diye dakikaları sayar hâle geliyorum.

Atakların tekrarlanıyor olması, atak geçiren kişiyi tedirgin etmeye başlar. Ne zaman, nerede geleceğini bilmediğinden devamlı bedenine odaklanır. Şu an bedenimde bir değişiklik oluyor mu? Az önce kalbim hızlı mı attı? Acaba atak mı geliyor? Bu düşünceler zihnini fazlasıyla meşgul eder. Bir bekleyişe döner bu düşünceler. O an, o saat, o gün atağın gelip gelmeyeceğine dair endişeli bir bekleyiştir bu. Bu bekleyişi, 'beklenti anksiyetesi' olarak tanımlanırız. Panik ataklar ve beklenti anksiyetesi sebebiyle, kişi bazen sosyal alanlardan geri çekilir. Dışarı çıkmaz, sinemaya, alışveriş merkezlerine gidemez, toplu taşıma araçlarını kullanmaktan kaçınmaya başlar.

"Zaten sizi de kız arkadaşım buldu." diye devam ediyor Eren Bey. "Gittiğim psikiyatrist ilaç yazdı, mutlaka bir psikologla görüşmem gerektiğini söyledi. Kız arkadaşım da sağ olsun, bunu görev edindi. İşte buradayım Mehtap Hanım ve bu sıkıntıdan bir an önce kurtulmak istiyorum."

Baktığımda, 30'lu yaşlarında genç ama yorgun bir adam görüyorum karşımda. Yüz kaslarındaki gerginliği, konuşmasında ve ses tonunda hissettiğim sertliği yakıştıramıyorum yaşına. O ise meraklı gözlerle bana bakıyor, benim bir şeyler söylememi bekliyor.

"Bu durumdan dolayı zorlandığınızı vc yaşamınızın ne denli etkilendiğini anlıyorum sözlerinizden. Sabırsızlığınız ve bir an önce bu durumdan kurtulmak istiyor olmanız da çok anla.şılır. Ben de bu konuda size yardımcı olmak istiyorum Eren Bey." diyorum.

Kısa bir süre susuyorum ve sözlerimdeki samimiyeti anlamasını diliyorum. Tepki vermiyor.

- Öncelikle ataklarınızı daha iyi anlamaya çalışalım, diyerek devam ediyorum sözlerime. Ataklarınızın sıklığını öğrenebilir miyim?

- Duruma göre değişiyor. Eskiden daha nadir oluyordu sanki. Ancak son dönemde o kadar sıklaştı ki, haftayı ataksız kapatmıyorum. Hatta bazı haftalar iki ya da üç kez ziyaretime geldiği oluyor.

- Peki bu atakların yaşandığı belli zamanlar ve belli mekânlar var mı?

- Anlamadım...

- Yani daha çok günün hangi saatlerinde atak yaşıyorsunuz? Ve özellikle atak yaşadığınız mekânlar var mı? Bunları bir düşünmenizi istiyorum.

Bir süre sessizlik oluyor.

"Hiç bu açıdan bakmamıştım." diyor. Hatırladığım kadarıyla genellikle akşamüzeri ya da gece. Düşünüyorum da, işyerinde hiç atak yaşamadım. Hafta sonlarımı hatırlamaya çalışıyorum. Tabii kesin bir şey söylemek mümkün değil, sizi de yanıltmak istemem ama şu an gün içinde bir atak yaşadığımı hatırlamıyorum.

- Genellikle akşamları ve geceleri atak yaşadığınızı söylüyorsunuz yani?

- Evet. Yine zihnimi yokluyorum ama gündüz gelen bir atak hatırlayamıyorum.

- Peki atak yaşadığınız mekânları düşündüğünüzde belirli bir yer söyleyebilir misiniz?

- Bundan hiç emin değilim işte. İşyerinde tedirginim ama öyle büyük bir atak yaşamadım. Ama evde de atak yaşadığım oluyor, arabada da. Ya da dışarıda herhangi bir mekânda da bu hisle boğuştuğumu hatırlıyorum. Atak olmasa bile, dedim ya, hep bir endişe. Geldi mi, geliyor mu, gelecek mi beklentisi. İnanın böyle yaşamak çok zor.

Tam "Anlıyorum." demek üzereyken, az önceki tepkiyi verebileceğini düşünerek o kelimeyi ağzıma hapsediyorum. Sadece bakışlarımla o hissi vermeye çalışıyorum kendisine.

- "Gelmeden önce sorunum hakkında küçük bir araştırma yaptım." diye devam ediyor Eren Bey.

- Bu araştırma sonucunda hangi bilgilere ulaştığınızı öğrenebilir miyim?

- Bir anda çözülmeyeceğini biliyorum. Sanırım ilk aşamada ilaçlar işe yarayacak. Ama ben hayatım boyunca ilaca bağımlı yaşamak istemiyorum. İnternette hayatı boyunca bu problemi yaşayan insanlar olduğunu da öğrendim. Onlarla aynı kaderi paylaşmak istemiyorum.

- Gelmeden önce bilgi edinmiş olmanız, bu sürece verdiğiniz önemi gösteriyor. İnanın bu çok değerli bir şey bizim çalışmamız için. Şimdi tekrar ataklarınıza dönmek istiyorum izninizle. Özellikle ilk geçirdiğiniz atağa. O dönemde, yani yaklaşık iki yıl önce hayatınızda sizi zorlayacak herhangi bir olay ya da gelişme yaşanmış mıydı?

- Bunu biraz düşünmeliyim.

- Tabii, bekliyorum.

Başını olumsuz anlamda iki yana sallayarak, "O dönemi düşündüğümde atak dışında herhangi bir sorun yaşadığımı hatırlamıyorum," diyor.

- Bana ilk yaşadığınız atağı anlatabilir misiniz?

- Yaz aylarıydı. Bir akşam işten eve dönüyordum. Radyo açıktı. Genelde iş çıkışlarımda müzik ya da haber dinlemeyi alışkanlık hâline getirmişimdir. Emin değilim ama o sırada kardeşim ya da annemle telefonda konuşuyor da olabilirim. Bu da bir alışkanlığımdır. Eğer iş çıkışında yalnızsam annemi ya da kızkardeşimi ararım. Her gün değil ama sıklıkla arıyorum. İlk atağımı böyle bir akşam arabada yaşadım. Bir anda göğsümde bir sancı hissettim, çok şiddetli bir sancıydı. Sanki bıçak saplanmıştı. Vücuduma sıcak bastığını hissedebiliyordum, diğer yandan da soğuk soğuk ter döküyordum. Nefes alıp vermem de sorundu o an. Nefes alabildiğimin farkındaydım ancak bir türlü yetmiyordu. Sanki kalbim duracak, nefesim kesilecek ve ben oracıkta can vereceğim gibi bir his. Hatırlamak bile çok rahatsız edici.

- Devam edebilecek misiniz?

Derin bir nefes alıyor Eren Bey. Bir yudum su içiyor.

- Arabayı hemen sağa çektiğimi hatırlıyorum. Camı açtım. Derin nefes almaya çalışıyorum ama bir türlü olmuyor. O an kalple ilgili bir sorun yaşadığımı düşündüm, hatta bir kriz geçirdiğimden emindim. Kendimi zorlayarak kız arkadaşımı aradım. Hemen geldi sağolsun ve beni hastaneye götürdü. Birkaç tetkik yapıldı ve sonrasında kalp değil, anksiyete krizi geçirdiğimi söylediler.

- İlk krizinizi yolda, arabanın içinde yaşamışsınız. Peki tekrar o döneme dönmek ve yine aynı soruyu sormak istiyorum. O günlerde hayatınızda sizi üzecek, kaygılandıracak ya da üzerinizde baskı hissettirecek bir olay ya da durum yaşanmış olabilir mi?

- İkinci kez sorduğunuza göre vereceğim cevabın önemli olduğunu anlıyorum. Ancak inanın öyle bir durum hatırlamıyorum. Yine de bu konuyu düşüneceğim.

- Bunu düşünecek olmanız önemli. O dönemde atağınıza neyin sebep olduğunu anlayabilirsek yaşadığınız atakların sebe-

bini de anlamış olacağız. Peki son dönemde sıklaşmasına sebep olan ne olabilir?

- Son dönemlerimi düşündüğümde farklı olan bir şey var mı? İşim, ilişkim, aile ilişkilerimde bir problem yok. Finansal bir sorun yaşamıyorum. Herkesin sağlığı, keyfi yerinde. Sanırım tek değişiklik yaklaşık beş ay önce terfi almam ancak bu durumun da ataklarımın sebebi olduğunu düşünmüyorum.

- Şüphesiz beş ay önce aldığınız terfi, yaklaşık iki yıl önce başlayan ataklarınızın sebebi olamaz. Ancak son dönem yaşadığınız sıklığı bize açıklıyor olabilir.

- Terfiyle atakların sıklığı arasında nasıl bir bağlantı kurduğunuzu anlayamadım.

- Aldığınız terfi, daha fazla sorumluluk hissetmenize sebep olmuş olabilir.

- Hâliyle, sorumluluklarım dolayısıyla iş yüküm artmış durumda. Ancak bana verilmiş bir ödülün atakların sıklaşmasında etkili olabileceğini aklım kesmiyor. Yöneticilerim bunun üstesinden gelebileceğime inanmasalardı böyle bir teklif yapmazlardı. Ben de bu terfının gereklerini yerine getirerek onları hayal kırıklığına uğratmamak için elimden geleni yapıyorum.

- Bu üzerinizde baskı yaratıyor mu?

- Baskı mı?

- Evet, baskı. Bazen aldığımız sorumluluklar üzerimizde baskı yaratabilir. Bu his, bu sorumluluğun üstesinden gelemeyeceğiniz anlamını taşımıyor elbette.

- Ben aldığım sorumlulukların üstesinden gelen biriyim Mehtap Hanım. Bugüne kadar hiç kimseyi hayal kırıklığına uğratmadım.

- Birilerini hayal kırıldığına uğratmış olabileceğinizi söylemek ya da ima etmek istemedim. Söylemek istediğim, bazen karşımızdakini hayal kırıklığına uğratmamak için kendimize

baskı yapabiliriz ve bu yüzden kendimizi daha gerdin ve sinirli hissedebiliriz.

Bir süre sessiz kalıyor Eren Bey. Bense savunmalarının ne kadar güçlü olduğunu düşünüyorum o sırada.

- Sanırım demek istediğinizi anladım. Terfi etmiş olmamla atakların sıklığı arasında bir ilişki olduğunu düşünüyorsunuz.

- Bu ikisi arasında bir ilişki olup olmadığını size soruyorum.

- Pekâlâ. Bu konuyu da düşüneceğim.

İlk seansın sonuna doğru, ihtiyaç duyduğunda uygulayabilmesi için, nefes ve progresif gevşeme egzersizlerini yapıyoruz. Sık atak yaşadığı için bu egzersizleri her gün yapmasını istiyorum ondan. Sonrasında "Güvenli Yer" oluşturuyoruz.

Eren Bey, güvenli yer olarak, uçsuz bucaksız başak tarlalarını seçiyor. Başaklar büyümüş, sararmış, olgunlaşmış. Yaz zamanı, hava sıcak ama hafif bir esinti var. İkindi saatleri. Üzerinde şort, ayakları çıplak. Sadece başakların arasında koştuğunu imgeliyor Eren Bey. İstediği gibi, istediği yöne, dilediğince koşuyor.

"Durmak istemiyorum," diyor o ânı betimlerken. "Sadece koşuyorum ve koşmak bana biraz daha iyi hissettiriyor."

Güvenli yer çalışması, Eren Beyin özgür hissetmeye dair bir ihtiyacı olup olmadığını sorgulatıyor. Kendini özgür hissetmiyor olabilir diye düşünüyorum. Belki sorumluluklar ve diğer insanların beklentileri arasında sıkışıp kalmıştır. Bu düşüncemi kendime saklamayı tercih ederek tamamlıyorum seansı ve Eren Beyi yolcu ediyorum.

Önümde, Eren Beyle olan ilk seansımızın notları, ikinci seansımızın saatini bekliyorum. Tekrar notlara göz atıp onun hakkındaki bilgileri gözden geçiriyorum. Eren Bey, 34 yaşında, uluslararası bir firmada yatırım danışmanı olarak çalışıyor.

Son zamanlarda sıklaşan ve yaklaşık iki yıldır süren panik atak yaşıyor.

Seansta benimle işbirliği içerisinde. Tüm sorularımı doğru bir şekilde yanıtlamaya çalışıyor. Ama bir şey var. Eksikliğini hissettiğim, şu an için tam olarak tanımlayamadığım bir şey. Geçen seans, atakları anlamakla geçti. Bu seansı, onu daha yakından tanımak ve hikâyesini almak üzere planlıyorum. Hikâyesinde henüz tanımlayamadığım bu eksikliği giderebileceğimi umut ediyorum.

Asistanımın Eren Beyin geldiğini söylemesi üzerine bu düşüncelerimi bir kenara bırakıp kendisini karşılamak için ayağa kalkıyorum. Benzer bir takım elbise içerisinde ve yine aynı tedirgin adımlarla odaya giriyor. Bu kez ne yapacağını biliyor, el sıkıştıktan sonra hemen koltuğuna oturuyor.

"Nasılsınız?" diyerek görüşmeyi başlatıyorum.

- Teşekkür ederim Mehtap Hanım, biraz daha iyi olduğumu söyleyebilirim. Sanırım geçen görüşmenin sonunda öğrettiğiniz egzersizler biraz işe yaradı. En azından bu haftayı, acil servise gitme ihtiyacı duymadan geçirebildim.

- Bu duruma sevindim. Haftanız nasıl geçti?

- Rutinde büyük değişiklikler yok. Büyük bir atak yaşamadığım için memnunum. Tabii bu, hiç atak yaşamadığım anlamına gelmiyor. Sadece hastanelik olmadım.

- Peki bu atakları ne zaman ve nerelerde yaşadığınıza dair daha net bir şey söyleyebilir misiniz?

- Evet, buna dikkat ettim. Gündüzleri, gecelere göre çok daha rahat geçiyor. İşyerinde kendimi çok daha iyi hissediyorum. Ama geceleri tanımlayamadığım bir sıkıntı kaplıyor içimi. O zaman nerede olduğum çok fark etmiyor. Evde ya da dışarıda, hiç önemi yok. O yoğun iç sıkıntısı hep var.

- O sıkıntıyı her gece hissediyor musunuz?

- Bu hafta, h issetmediğim gccc olmadı. Ama bazı geceler çok daha zor oluyor.

- Sizce bu sıkıntının artmasına ya da azalmasına ne sebep olabilir Eren Bey?

- İşte bunu bilmiyorum. Şu an için söyleyebileceğim tek şey, işyerinde rahat olmam. Aslında geçen hafta dediğim gibi gündüzleri rahatım. Ne oluyorsa geceleri oluyor.

- Ancak bazı geceler atak yaşıyorsunuz, bazı geceler iç sıkıntısı. Acaba gün içerisinde yaşadığınız bir olay, geceki duygu durumunuzu etkiliyor olabilir mi?

- Nasıl yani?

- Diğer güne yetiştirmeniz gereken zorlayıcı bir raporlama, yapılacak bir toplantı ya da görüşme olabilir bu olay. Ya da özel hayatınızla ilgili olabilir. Sizi etkileyen ve strese sokan herhangi bir şey, o gece atak yaşamanızı sağlayabilir.

Eren Bey durup düşünüyor bir süre;

- Söylediklerinizi anlıyorum ancak iş ya da özel hayatımla ilgili yaşadıklarımın bu ataklara sebep olduğunu hâlâ düşünmüyorum.

Eren Beyin bu cümlesiyle aradığım eksikliği tanımlayabiliyorum. Duygular... Eren Beyin benimle olan iletişiminde, hissettiği duyguya dair; değişen bir mimik, seste iniş çıkış, vurgulamalarda farklılık göremiyorum. Tekdüze bir ses tonu, neredeyse mimiksiz bir yüz eşliğinde anlattığı panik atağı, gerçekten yaşamıyor gibi bir his bırakıyor bende. Tabii ki yaşıyor ama duygu yok sanki. Ara ara öfkelendiğini seziyorum, o kadar. Ya diğer duygular? Üzüntü gibi, korku gibi; sevinç, kıskançlık, şaşkınlık gibi duygular? Eren Bey, duygularını fark etmiyor ya da önemsemiyor olabilir mi? îleriki görüşmelerimizde kendisinin duygularıyla ne yaptığını anlamak üzere bir soru işareti koyuyorum notlarıma ve şimdilik bu soruları kendime saklıyorum.

- Neden atak yaşadığınızı ve son dönemde sıklığının sebe-

bini şu an tanımlanamıyoruz. Ancak kimi akşamlar hastaneye gitme ihtiyacı duyacak kadar güçlü ataklar yaşıyorsunuz. Kimi akşamları ise yoğun bir iç sıkıntısıyla atlatıyorsunuz. Bu farkın bir sebebi olduğunu düşünüyorum. Sizden ricam, atak geçirdiğiniz günlerde, diğer günlere göre farklı olan yaşantınızı yakalamaya çalışmanız.

Bu konuya dikkat edeceğini söylüyor Eren Bey. İşbirliği yaparak konuyu kapatıyoruz.

- Yaşadığınız sıkıntıların sebebini anlamak ve uygun bir çözüm oluşturabilmek için biraz daha yakından tanımak isterim sizi. Bana biraz kendinizden bahseder misiniz?

- Çok geniş bir soru oldu bu. Nereden başlamam gerekiyor?

- Nereden isterseniz.

- Yaşımı ve işimi biliyorsunuz. 34 yaşındayım, işimle ilgili bir sorunum yok. Hatta çoğu insanın tersine, sevdiğimi söyleyebilirim. Yatırım dünyası ilgimi çekmiştir hep. Finans önemli bir konu. Parayı, danışmanlığım yaptığım insanlar adına yönetiyor olmak, onlara yatırım araçlarıyla ilgili bilgi vermek ve para kazandırmak hoşuma gidiyor. Bu konuda iyi bir performans sergilediğimi düşünüyorum. Detaycı ve disiplinliyimdir. Ajnalitik zekâma da güvenirim ki bu panik belası başıma gelene kadar, bu becerilerimin hep olumlu sonuçlarını gördüm. Gerek yöneticilerim benimle çalışıyor olmaktan, gerekse danışmanlık yaptığım kişiler ve firmalar mali portföylerini yönetiyor olmamdan bir hayli memnunlar.

- İş hayatınızdan memnun olduğunuzu görüyorum. Peki, iş hayatı dışında, hayatınız nasıl gidiyor?

"İş hayatı dışında?" diye soruyor şaşkınlıkla.

- Yani Eren Bey özel hayatında neler yapar, nelerden keyif alır? Nasıl yaşar?

- Uç yıldır devam eden bir ilişkim var.

- Güzel.

- Kız arkadaşım da fınans sektöründe.

Duruyorum. İlişkisi hakkında bir şeyler daha söylemek isteyebileceğini düşünüyorum. O ise sözünü tamamlamış hissiyle bana bakıyor. Benim devam etmemi bekler gibi. Benden tepki alamadığında kendisi konuşmaya devam ediyor.

- Nasıl yaşadığımı sormuştunuz değil mi? Bilirsiniz işte. Çalışan insanlar nasıl yaşıyorlarsa ben de öyle yaşıyorum. Sabah kalkıp işime gidiyorum. Gün boyu bir yoğunluk oluyor. Gözümüz, önümüzdeki ekranda. Tüm finansal gelişmeleri takip etmeye çalışarak, bu gelişmelerden edindiğimiz bilgileri ve öngörüleri müşterilerimizle paylaşarak geçiyor gün. Bu tempo zihni yoruyor tabii. îş sonrası genellikle eve gidip dinlenmeyi tercih ediyorum. Kimi gün kız arkadaşımla, kimi gün arkadaşlarımla vakit geçiriyorum. Zaman böyle akıp gidiyor işte.

- Peki hafta sonlarınız?

- Ara ara etkinlikler, ara ara aileyi ziyaret. Pazar akşamlarını evde geçirmeyi tercih ediyorum tabii, ertesi gün iş var.

- Anladığım kadarıyla iş, hayatınızın büyük bir parçasını oluşturuyor, değil mi?

- Beş, hatta bazen altı gün sekiz saatten hesapladığımızda bu normal değil mi?

Eren Bey'e bakıyorum. Sadece işinden bahsederken yaşayan bir adam sanki. Sadece işinden konuşurken mimikleri hareketleniyor, hatta ara ara gülümsüyor. İşinden bahsederken cümleleri uzuyor, ses tonunda inişler çıkışlar oluyor. Bu konuda bir farkındalık kazandırmak için, "Ben ayırdığınız zaman açısından değil, hayatınızla ilgili konuşurken konu başlıklarına ayırdığınız sözcük sayısından böyle bir izlenime kapıldım." diyorum.

- Anlamadım?

- Kız arkadaşınızla ilgili kullandığınız iki-üç cümle var. Arkadaş ilişkileriniz, bir cümlenin bir bölümünde yer aldı. İş hayatınız hakkında kullandığınız cümle sayısı ise diğer konularda kullandığınız cümle sayısından hayli fazla görünüyor.

- İşkolik olduğumu mu düşünüyorsunuz?

- İşkolik misiniz?

- Evet ya da hayır demek zor. Özel hayatımla ilgili konularda konuşmaktan hoşlanmadığımı söyleyebilirim ama.

- İş hayatınız kadar özel hayatınız hakkında da bilgi sahibi olmak benim için önemli. Şu ana kadar anneniz ve bir kız kardeşiniz olduğunu anlattıklarınız arasından yakalayabildim.

- Evet, annem ve bir kız kardeşim var, diyor gülümseyerek. Onlar şehir dışında, Sakarya'da yaşıyorlar. Kız kardeşim evli ve dört yaşında bir yeğenim var. Annem yalnız yaşıyor.

- Babanız?

- Babamı küçükken kaybettik.

"Bu sizin için üzücü olmalı." diyorum şefkatle.

- Evet öyleydi. Aana bu çok gerilerde kaldı. Hepimiz onsuz yaşamayı öğrendik.

Yüz ifadesi ve ses tonundaki sertlik şaşırtıyor beni. "Bu öğrenme süreci nasıl geçti Eren Bey?" diye sorarak tekrar şansımı deniyorum.

- Zordu...

- Babanızı kaybettiğinizde kaç yaşındaydınız?

- Sekiz.

- Hastalık mı?

- Hayır.

- Sanırım bu konu sizin için hâlâ hassasiyetini koruyor?

- Bunu da nereden çıkardınız?

- Verdiğiniz tek kelimelik cevaplardan olabilir mi?

- Bakın Mehtap Hanım, babam öleli 20 yıldan fazla oldu. Evet, zordu ama o günler geçti ve bizler hayatımıza devam ediyoruz. Benim hayatımda, annemin hayatında, kız kardeşimin hayatında her şey yolunda ve ben anlamadığım bir sebepten

dolayı atak yaşıyorum. Bunun babamın ölümüyle ilgili olduğunu da düşünmüyorum.

- Şu ana kadar olan görüşmelerimizde bir nokta dikkatimi çekiyor Eren Bey. Bu konuyu sizinle paylaşmak istiyorum.

- Dinliyorum.

- İkinci görüşmemizi yapıyoruz ancak sizinle iletişim kurarken duygularınızı anlamakta zorlanıyorum.

- Bu sadece sizin gözleminiz değil Mehtap Hanım; aynı zamanda kız arkadaşım Ceren'in ve çevremdeki bazı insanların da gözlemlediği ve şikâyetçi olduğu bir konu. Benim duygularla aram iyi değildir.

- Bunu biraz daha açabilir misiniz? Duygularla aram iyi değil derken, ne demek istediniz?

- Benim için önemli olan mantıktır. Bugüne kadar hep onun bana gösterdiği yolu takip ettim. Sorunlarımı hep düşünerek, analiz ederek değerlendirdim ve çözdüm. Biliyor musunuz, ben bu durumdan memnunum ve değişmesini istemiyorum.

- Sanırım yaşadığınız atakları durdurmakta mantığınız yeterli gelmiyor?

Uzun bir sessizlik giriyor araya. Eren Beye henüz hazır olmadığı bir yüzleşme yaşatmış olabileceğimi düşünüyorum. Başı öne eğik, bakışları bir noktaya kilitlenmiş şekilde duruyor bir süre. Başını, bakışlarını kaldırmadan konuşmaya başlıyor bir süre sonra,

- Biliyor musunuz Mehtap Hanım, buraya gelmeye karar vermek bile benim için çok zor oldu. Bugüne kadar her zaman kendi işlerimi kendim hâllettim. Bırakın psikoloğa gelmeyi, yakınlarımdan bile yardım istemişliğim yoktur. Güçlü olduğumu, yaşamdaki tüm problemlerle tek başıma baş edebildiğimi düşünürken bu durumda olmak... Bu durumda olmak çok ağrıma gidiyor. Kendimi...

- Evet, kendinizi?

- Şimdi dediğiniz gibi, o çok güvendiğim mantığjmla bir çıkış yolu bulamıyorum. Âciz bulduğum insanların durumunda görüyorum kendimi. Psikoloğa kim gider, derken şu an sizin karşınızda oturuyorum. Yanlış anlamayın, bu konu sizinle alakalı değil.

"Biliyorum." diyorum içimden. Pek çok kişi için bir psikologla görüşmenin bu anlama geldiğini biliyorum. İhtiyaç duydukları hâlde bu sebepten gelmeyen, gelen ama bunu kimselere söyleyemeyen, geldiği için utanç duyan insanlar olduğunu biliyorum. Haklarını öğrenmek ve hukuki destek almak için avukatlara başvuran, yatırımlarını iyi değerlendirmek için fınans danışmanlığı almayı uygun gören insanlar, konu psikolojik sorunlar olunca kendilerini eksik, yetersiz, âciz görmeye başlıyor. Yaşadıkları sorunların üzerine bir de bu hissiyat ekleniyor maalesef.

- Burada olmak size kendinizi âciz biri gibi mi hissettiriyor?

- Kendimi sorunlarım çözemeyen biri gibi görüyorum. Mantığıyla sorunlarını çözemeyen, aklı buna yetmeyen biri gibi görüyorum.

- Belki de sorunun çözümü için bu kez mantığınızın yanma koymanız gereken bir şeyler daha vardır?

- Duygular mı? Duygular ne işe yarar Mehtap Hanım?

- Hayatta kalmamıza yardımcı olur.

- Nasıl yani?

- Örneğin korku. Azgın bir köpek size doğru koşuyorsa ne yaparsınız?

- Kaçarım.

- Neden?

- Sizce neden?

- Köpeği tehlikeli bir uyarıcı, bir tehdit olarak algılarsınız. Korku duygusu oluşur. Bu duyguyla kan dolaşımınız, kalp atı-

şınız hızlanır. Fiziksel durumunuzdaki bu ve benzeri değişiklikler, savaşmak ya da kaçmak için ihtiyaç duyduğunuz enerjiyi sağlar size. Korku duygusu, tehlikeli durumlar için bir alarm gibidir. Verdiğim örnekte, korku duygusu yaşam asaydınız kaçmaya ihtiyaç duymazdınız ve köpek size saldırabilirdi.

- Duygulara bu açıdan bakmamıştım.

- Siz ne açıdan bakmıştınız?

- Bilmem. Sadece panikle başa çıkamıyor olmak çok can sıkıcı geliyor. Panik de bir duygu değil mi?

- Evet, aniden duyulan korkudur.

- O yüzden mi korku örneğini verdiniz.

"Evet." anlamında başımı sallıyorum.

"Evet," diyor iç çekerek. Ben bununla baş edemiyorum.

- Sizce herhangi bir şeyle baş edebilmek için neye ihtiyacımız vardır Eren Bey?

- Güçlü olmaya değil mi?

- Onu tanıyıp anlamaya olabilir mi?

- Duygularımı tanımadığımı mı söylemeye çalışıyorsunuz?

- Duygularla aranızın çok iyi olmadığını siz söylemiştiniz. Bazı durumlarda duygusal olarak zorlanıyor ve bunu fark etmiyor olabilir misiniz? Akşamları deneyimlediğiniz farklı sıkıntı ve panik seviyelerine dair ipuçlarına bu yüzden ulaşamıyor olabiliriz.

- Olabilir. Bunu düşüneceğim. Diyelim ki öyle, bu konuda size nasıl yardımcı olabilirim?

- Öncelikle bana değil, kendinize yardımcı olmanızı istiyorum. Günde birkaç kez kendinize "Şu an ben ne hissediyorum?" diye sormanız iyi bir başlangıç olabilir.

***

Bir sonraki seans için, seans odasına girdiğimizde hemen koltuğuna oturuyor Eren Bey, bacak bacak üstüne atıyor. İlk kez seansta bacak bacak üstüne attığını görüyorum.

- Geçen görüştüğümüzde size söz verdiğim gibi duygularımı anlamaya çalıştım. Sanırım bu çalışma bazı şeyleri anlamama yardımcı oldu. Geçenlerde, atakların sıklaşmasının sebebini anlamaya çalışırken, insanın hissettiği baskı ve stresin bu duruma sebep olabileceğini söylemiştiniz.

- "Evet, hatırlıyorum," diyorum merakla.

- Bunun sebebini bulduğumu zannediyorum.

- Buna çok sevindim. Benimle de paylaşmak ister misiniz?

- Size bir kız arkadaşım olduğundan bahsetmiştim, Ceren. Ceren'le biz üç yıldır birlikteyiz. Hatta üç yılı bile geçmiş olabilir. Güzel, düzeyli bir ilişkimiz var. Her ikimizin de memnun olduğu bir ilişki. Tabii bir ilişki üç yıllık olunca ve yaşlarımız da otuzları geçince konular doğal olarak evliliğe geliyor.

Araya bir sessizlik giriyor. Bir yudum su içme ihtiyacı duyuyor Eren Bey.

- Yanlış anlamanızı istemiyorum. Ceren, evlenmek için oldukça doğru bir aday Mehtap Hanım. Konumlarımız oldukça uygun; o bankacı, benim işimi biliyorsunuz zaten. Aile durumlarımız, yaşlarımız, koşullarımız, her şey uygun. Onun evlenme talebini de anlayabiliyorum. 31 yaşında ve artık hayatım bir düzene sokmak ve çocuk sahibi olmak istiyor. Bunda da bir problem yok. Anlayacağınız mantık çerçevesinde her şey tamam görünüyor.

Yine bir sessizlik giriyor araya. Bu kez daha kısa sürüyor.

- Aslında ben de evlenmeyi düşünüyorum. Düzeni seven bir adamım. Evlenmek istemiyor değilim yani.

- Bu cümlede gizli kalmış bir ama seziyorum.

- Ama beni rahatsız eden bir şey var ve ne olduğunu bilmiyorum.

- Peki, gelin birlikte anlamaya çalışalım. Bu hafta bu konuyu açmanıza sebep olan bir şeyler yaşandı mı?

- Evet. Çarşamba günü birlikte yemekteydik. Yine bu konu açıldı. Ceren, çocuğuyla arasında çok fazla yaş farkı olmasını istemediğini dillendirdi. Dolaylı bir şekilde 'evlilik' konusu bu.

- Sonra ne oldu Eren Bey?

- Onu anladığımı söyledim. Bu ilişkinin evliliğe giden bir ilişki olduğunu vurguladım tekrar. O da, bu cevabımı çok duyduğunu ancak bu konuda bir adım atmadığımı söyledi. Sence zamanı gelmedi mi?" diye sordu bana. Olabilir... Olabilir tabii. Yani benim şu yaşta evleneceğim, bu yaşta baba olacağım gibi net tarihlerin olduğu bir planım yok.

- Sonra?

- O gece panik atak yaşadım. Bir süredir yaşamadığım kadar yoğun bir ataktı. Hastaneye gitmedim ama ilaç alarak sakinleşebildim. Demek istediğim bu evlilik konusu ve yaşadığım ataklar arasında bir ilişki olabilir.

- Siz bu evlilik konusunda neler hissediyorsunuz Eren Bey?

- Dediğim gibi, evlilik için tüm koşullar uygun görünüyor.

- Şu an bana bu konudaki düşüncelerinizi söylüyorsunuz. Ben sizin duygularınızı sormuştum.

- Duygularım da öyle.

- Düşünce ve duygularınız bu konuda uyumlu görünüyor. Ama o gece atak yaşıyorsunuz ve ancak ilaç alarak kendinizi sakinleştirebiliyorsunuz, öyle mi?

- Bu konuda sizin düşüncenizi merak ediyorum. Sizce ataklar ve evlilik konusunda bir bağlantı var mı?

- Olabilir. Belki bu konuda duygularınız bizlere bir şeyler söyler. Onları duymaya çalışalım mı?

- Bunu nasıl yapacağımı bilmiyorum.

- Bedeninizde olup bitenler, duygularınız konusunda bize

yardımcı olabilir. Her duygunun bedende bir karşılığı var. O geceye dair bir uygulama yapalım. Şimdi koltuğunuza olabildiğince rahat oturmanızı ve dikkatinizi bedeninize vermenizi istiyorum. Daha iyi odaklanabilmeniz için gözlerinizi kapatabilirsiniz.

Koltukta daha rahat bir oturma pozisyonu alıyor Eren Bey, gözlerini kapatıyor.

- Bedeninizi bir yoklayın lütfen. Şu an size rahatsızlık veren bir hissiyat var mı bedeninizde?

- Şu an rahatım.

- Şimdi o geceyi, evlilikle ilgili konuştuğunuz ânı düşünmenizi istiyorum. O dakikalara odaklanın. Bunu düşündüğünüzde bedeninizde bir değişiklik oluyor mu?

- Göğsüm... Göğsümde bir baskı var. Sıkıştırıyor.

- O baskıyı anlamaya çalışalım. Göğsünüzün konuşma becerisi olsa size ne söylerdi?

Düşünüyor Eren Bey. Anlamaya çalışıyor. Yüz ifadesinin değişmesinden bir şeyler hissettiğini anlıyorum.

- Şu an konuşmak ister misiniz Eren Bey?

"Bu çok saçma!" diyor cılız bir sesle.

- Lütfen mantığınızın devreye girmesine izin vermeyin. İçinizden ne geliyorsa olduğu gibi dillendirmeye çalışın.

- Git, diyor. Kalk, git bu masadan. Çok saçma değil mi?

- Devam etmeye çalışın. Sorgulamadan, yorumlamadan, sadece göğsünüze odaklanın.

- Sorumluluk... Büyük bir sorumluluk bu. Aile... Ceren'in yüzü geliyor gözümün önüne. Sorumluluk...

- Devam edin lütfen.

- Bu sorumluluğu almak istemiyorum. Sanki evlenince Ceren'le ilgili her şeyden ben sorumlu olacağım. Sonra çocuk ko-

nusu geliyor aklıma. O gece söylediği şey geliyor. Eş... Çocuklar... Evin erkeği olmak...

Gözlerini birden açıyor Eren Bey. "Şu an göğsüm çatlamak üzere," diyor. Nefes almakta zorlanmaya başladım.

- Gözleriniz açık kalsın lütfen. Şimdi o sahneyi düşünmeyi bırakıyor ve nefesinize odaklanıyorsunuz. Daha önce çalıştığımız gibi nefes alıp verin lütfen.

Bir süre nefes egzersizi yapıyor. Yavaş yavaş sakinleştiğini görebiliyorum.

- Şu an nasılsınız? Kendinizi konuşabilecek durumda hissediyor musunuz?

Önce biraz su içiyor, sonra "Evet." anlamında başını sallıyor.

- Az önce neler olduğunu anlatabilir misiniz?

- Bir an atak geliyor zannettim. Kalbim kulaklarımda atıyordu sanki. Ne oldu, nasıl oldu anlamadım.

- Göğsünüzü sıkıştıran, kalbinizin bu denli atmasına sebep olan hangi duygu sizce?

- Korku... Korku mu?

- Güzel. Peki sizi korkutan ne oldu?

- Evlilik düşüncesi ve sorumluluk sanırım. Yani ben evlenmekten korkuyor muyum? Bu sonuç mu çıkıyor?

- Korkunun en yükseğe çıktığı an, gözlerinizi açma ihtiyacı duyduğunuz an mıydı?

- Evet, olabilir.

- O an, "Eş, çocuklar ve evin erkeği olmak..." kelimelerini kullanıyordunuz. Bu konuda bir şey söylemek ister misiniz?

- Şu an şaşkınım. Çok şaşkınım.

Bu deneyimden sonra Eren Bey'in az önce yaşadığı o yoğun duygunun hafiflediğinden ve bedeninin tam olarak rahatladığından emin olmak için bazı sorular soruyorum. O duygu

durumundan çıkmış olduğuna dair cevaplar veriyor. Ben yine de işimi şansa bırakmak istemiyorum, gevşeme ve güvenli yer egzersizi yaparak seansı sonlandırıyorum.

***

Sonraki seansa bir rüya gördüğünü söyleyerek geliyor Eren Bey.

"Çok garipti," diye rüyasını anlatmaya başlıyor. "Tuhaf, virane bir ev. Korku filmlerinde yıkık dökük, insanı tedirgin eden evler vardır ya, öyle bir ev. Babam o evdeymiş. Onu arıyorum. Bastığımda tahtalar gıcırdıyor. Bir yere yanlışlıkla dokunsam yıkılacakmış gibi. Çok rahatsızım, bir an önce babamı bulup buradan çıkmak istiyorum. Yavaş adımlarla, hiçbir yere dokunmadan odalarda dolaşıyorum. Babam yok. Diğer taraftan o kadar iyi biliyorum ki bu evde olduğunu. Sesleniyorum, ama kendi sesimi duyuyorum sadece, farklı bir ses, bir cevap yok. En son yukarı çıkan merdivenlere yöneliyorum. Basamaklar çürük. Beni taşır mı acaba, diye düşünüyorum. Adım atıyorum, bir ayağım boşluğa düşüyor. O sırada uyandım. Kalbim çok hızlı atıyordu. Kendimi zor sakinleştirebildim o gece."

- O gece hissettiklerinize atak diyebilir miyiz?

- Bilmem. Öyle ölecekmişim gibi bir his değildi tam olarak. Ya da öyleydi, emin değilim.

- Rüyanızda virane bir evde babanızı arıyorsunuz?

- Evet, diyor. Babamı rüyamda görmeyeli uzun süre oldu. Daha önce görmüş müydüm, onu da hatırlamıyorum. Görmüş olsam da bu rüya garipti.

- Garipti derken?

- Gerçek gibiydi. Sanki o ânı gerçekten yaşadım. Hani bazı rüyalardan uyandığınızda, gerçekten yaşadınız mı, yoksa rüya mıydı, emin olamazsınız ya bir süre, işte öyle bir rüyaydı.

- Sizce bu rüyanın size anlatmak istediği ne olabilir Eren Bey?

- Ben o geceden sonra babamın eksikliğini fark ettim. Belki de özlemek dedikleri bu!

- Babanızı özlediğinizi hissettiniz.

- Ve yine göremedim.

- Aradınız ama bulamadınız ve bir ayağınız boşluğa düştü.

- Geçen hafta ben babamı düşündüm Mehtap Hanım. Bunun bir etkisi olmuş mudur, bilmiyorum ama babamla konuşmak istedim.

- Devam edin lütfen.

- Geçen seanstan sonra, bu evlilik mevzusu kafama çok takıldı. Evlenmekten korkuyor olmak çok rahatsız etti beni. Kendimi güçsüz hissettim. Annemle konuşmaya çalıştım. Annemin tepkisi, "Olur mu öyle şey, evlilikten hiç korkulur mu?" oldu. Kız kardeşimle konuşmayı denedim. O da Ceren'in haklı olduğuna, korkularımın yersiz olduğuna ikna etmeye çalıştı beni. Kadın oldukları için anlamadılar sanırım. İşte o zaman babam geldi aklıma. Babam olsaydı ne derdi, diye merak ettim. Hani bir erkek gözüyle nasıl değerlendirirdi? Beni yatıştıracak ya da kendimi iyi hissetmemi sağlayacak bir şeyler söyler miydi acaba?

Bir şey söylememi ister gibi bana bakıyor. Sessiz kalıyorum.

- Evlilikten korkuyor olma düşüncesi beni sarstı sanırım. Hâlâ öyle olup olmadığını anlamaya çalışıyorum. Deniyorum kendimi. Geçenlerde Ceren'le bu konuyu konuşmaya çalıştım.

- Sonuç?

- Evet, göğsümdeki baskıyı yine hissettim. Bu korkuysa, korkuyorum.

- Tüm bunlar olurken de rüyanızda babanızı aradınız, öyle

- Sanırım.

- Babanızın ölümünden sonra yokluğunu hissettiğiniz böyle zamanların olduğunu tahmin ediyorum.

- Böyle zamanları çok hatırlamıyorum. Hissedip hissetmediğimi de bilmiyorum açıkçası. Sizce evlilikten niye korkulur?

Konuyu değiştirmeye çalıştığını anlıyorum. Bense bu konuda biraz daha kalmanın doğru olacağını düşünüyorum.

- Babanız hakkında konuşmak ne hissettiriyor size?

- Hâlâ zor geldiğini kabul etmeliyim, değil mi? Babam öldüğünde çocuktum. Ne olduğunu anlayamayacak kadar küçük bir çocuk.

- Çocuklar da hissederler, Eren Bey. Hatta biz yetişkinlerden çok daha yoğun hissederler.

- Ne hissettim, ne yaşadım, bilmiyorum. Sadece zor olduğunu biliyorum. Şimdi konuşurken bile boğazımda düğümlenen bir şey var sanki.

Göz göze geliyoruz. Gözlerindeki hüznü görüyorum. Çok tanıdık. Sevdiklerini bilinmezliğe yolcu etmiş tüm insanların gözlerinde taşıdığı hüzün bu.

Sessizleşiyoruz...

"Biliyor musunuz?" diye konuşmaya başlıyor Eren Bey, "Ben babamın mezarını ziyaret edemedim yıllardır. Anneme, kız kardeşime hep yalan söyledim. Gelirken uğradım, dedim. Dönüşte uğrayacağım, dedim. Ama hiç gitmedim. Gidemedim. Çocukken, hep beraber ziyaret ederdik. O zamanlar gitmişliğim var. Ama üniversiteyle beraber şehir dışına çıktım ya; kaçacak bir alan bulmuşum gibi, sonrasında hiç tek başıma gitmedim. Kendime 'Hadi!' dediğim zamanlar oldu. Kararlar verdim. Gidemediğim için kendimi çok kötü hissettim ama yine de gidemedim."

Konuşmasına kısa bir ara veriyor Eren Bey. Biraz su içiyor.

- O mezar taşını, mezar taşındaki o ismi görmediğinizde ger-

çek değilmiş gibi geliyor insana. Ölmemiş gibi diyeceğim ama öldüğünü biliyorum. Yine de insan o soğuk, beyaz taşı görmek istemiyor. Mezarı görsen, yine tamam. Ama o taşın üzerinde ismini görmek... İşte o zaman onun artık olmadığı ve bundan sonra olmayacağı tokat gibi çarpıyor insanın suratına. Yani babamla ilgili, onun ölümüyle ilgili konuşmak benim için hâlâ çok zor.

Hepimiz sevdiğimiz, güven duyduğumuz, duygusal bağımız olan birini kaybettiğimizde zorlanırız. Büyük bir acının ortasında buluruz kendimizi. Renkler canlılığını yitirir, günler anlamsızlaşır. Hayat durur bir zaman. Daha öncesinde olmayan, hissetmediğimiz bir boşlukla kalakalırız. Zorluklarına rağmen yas, kaybın ve ölümün ardından yaşanan doğal bir süreçtir. Kaybımıza inanamamak ve bu kaybı kabullenmek arasında geçen bir süreç. Uyum ve alışma sürecidir aslında.

Yas sürecinin kendi içinde aşamaları olduğunu söyler araştırmalar. Bu süreç, genellikle arka arkaya beş aşama olarak tanımlansa da, bu aşamaları yaşama şekli ve sırası kişiye göre değişir. Her birimiz yasımızı kendimizce, kendimize göre yaşarız.

İlk aşama, şok ve inkârdır. Genellikle kaybın hemen arkasından gelen bu dönemde, o şokun getirdiği hissizleşme yaşanır. Kaybımıza inanamayız, inanmak istemeyiz. Hislerimiz, zaman zaman da düşüncelerimiz donar. Bu hissizliğin ardından inkâr başlar. Öldüğünü biliriz ama akşam onun eve geldiği saatlerde, kendimizi onu beklerken buluruz. Sabah uyandırmaya gideriz farkında olmadan. Ondan bahsederken, geçmiş zaman ekiyle tamamlanmaz cümlelerimiz. Şimdiki zamanda takılı kalır.

ikinci aşama, kızgınlık ve isyandır. Özlemle gelen bir kızgınlıktır bu. Ölümün kimsenin elinde olmadığını, ölenin bilerek ve isteyerek gitmediğini bilsek de bırakıp gitmiş gibi gelir bize. Terk etmiş gibi gelir. Kızgınlık, kendimize döner kimi zaman. Yeterince ilgilenmediğimizi düşünebilir, gerekeni yapmadığı-

mızı hissedebiliriz. Kimi zaman da kadere, düzene, Yaradan a kızar, isyan ederiz.

Keşkeler içinde debelendiğimiz süreç, yas döneminin pazarlık aşamasıdır. Artık öldüğünü ve tekrar onunla olamayacağımızı kabullenmeye başlarız. O zaman pişmanlıkJar, "Keşke şöyle yapsaydım."lar, "Böyle deseydim."ler geçer zihnimizden. Daha fazla, daha keyifli zaman geçirmiş olmayı isteriz. Bir taraftan da onsuz hayatın nasıl olacağını düşünmeye, anlamaya, planlamaya başlarız.

Kabullenmeyle birlikte depresif duygular da kendini gösterir. Hatta depresyon yaşanabilir. Boşluk ve yalnızlık duygusu daha belirginleşir. Yaşadıklarımızdan keyif alamaz hâle geliriz, yaşadıklarımız anlamını yitirir.

Son aşamada ise kaybı ve onsuz bir hayatın devam edeceğini kabulleniriz. Belki yeni bir yaşam, belki yaşamımız içinde yeni bir denge oluşur.

Eren Beyin bu süreçleri nasıl yaşadığını bilmiyorum henüz. Ancak yirmi sekiz yıl sonra bile, babasıyla ilgili konuşmakta bu kadar zorlanıyor olması, bu aşamaların tamamlanmadığını söylüyor bana.

***

Sonraki seansımızda Eren Beyi durgun görüyorum.

- Keyifsiz ve ataksız bir haftaydı diyebilirim. İçimdeki sıkıntı günden güne büyüyor. Bu sıkıntı ne zaman geçecek Mehtap Hanım? Geçecek mi?

- Bu sıkıntının geçmesi için çalışıyoruz. Zamanı konusunda ise kesin bir şey söylemek için erken. Haftanızın sıkıntılı geçtiğini söylediniz. Bunu biraz açabilir misiniz?

- Geceleri çok sık uyanmaya başladım. Üzerimde bir nem-

rutluk, önüme gelene çattım neredeyse. Tahammülümün az olduğu bir haftaydı.

- Bu haftanızı etkileyen bir şey oldu mu?

- Öyle beni rahatsız edecek bir şey olmadı. Uykusuzluktan olduğunu düşünüyorum.

- Uykusuzluk?

- Bu hafta uykumu iyi alamadım. Geceleri çok sık uyandım.

- Bunun sebebi ne olabilir?

- Sizin bir tahmininiz olduğunu umuyorum.

- Uykusuzluğunuzun geçen haftaki seansımızla bir ilişkisi olabilir mi?

- Yani babamla ilgili mi?

- Geçen görüşmemizde babanız ve onun ölümüyle ilgili konuşmanın sizi duygusal olarak zorladığını söylemiştiniz. Yine de biraz konuştuk. Pandora nın kutusunun kapağını açmış olabilir miyiz?

- Ve içinden tüm kötülükler çıkıyor, öyle mi?

- Kötülükler değil de, sizin bugüne kadar görmezden gelmeye çalıştığınız duygular çıkıyor olabilir.

"Ne güzel!" diyor alaycılıkla.

- Eren Bey, kendinizi konuşmaya hazır hissettiğinizde babanızın ölümünü ve o süreci sizinle daha detaylı konuşmak isterim.

- Daha ne anlatabilirim ki?

- Hâlâ babanızı nasıl kaybettiğinizi bilmiyorum.

- Kaza. Trafik kazası.

- Ani bir kayıp.

"Evet," diyor hüzünle. "Sabah, normal bir güne uyanıyorsunuz. Gecesinde ise hayatınız değişiyor."

- Kaza gece mi olmuştu Eren Bey?

- Evet. İşten çıktığında, eve gelirken bir minibüse çarpmamak için direksiyonu kırmış. Uçuruma yuvarlanmış araba. Arabadan çıkartıldığında babam hâlâ yaşıyormuş. Ambulans, hastane, ameliyat... Son değişmemiş.

- Şu an bu cümleleri nasıl bir duyguyla anlattığınıza dikkat etmenizi istiyorum.

- Nasıl bir duyguyla anlattım ki?

- Bahsettiğiniz kişi sanki babanız değilmiş gibi geldi bana. Çok tanımadığınız ve sizin için önemli olmayan birinden bahsediyormuşsunuz hissine kapıldım.

"O kişi babamdı," diyor usulca. Sessizleşiyor. "Bazen çocukken ne düşünürdüm, biliyor musunuz? diyor bir zaman sonra Eren Bey. Babam ölmeseydi nasıl bir hayatımız olurdu acaba, diye düşünürdüm gece yatağıma yattığımda. Bu hafta bu soru zihnimi çok meşgul etti. Babam yaşasaydı nasıl bir hayatım olurdu? Nasıl bir ben olurdum acaba?"

- Cevaplarını bulabildiniz mi?

- Bilmek mümkün değil ki! Sadece tahmin ediyorsunuz.

- Tahminlerinizi benimle paylaşabilir misiniz?

- Annem ve kız kardeşim için daha rahat olurdu herhalde. Zaman zaman kız kardeşimin erken yaşta evliliğini buna bağlarım. Baba yok, ben şehir dışındayım. Annem evlendirmekte acele etmiş olabilir. Kendi isteğiyle evlendiğini biliyorum ama üniversite biter bitmez evlenmesi bende soru işareti olarak kaldı hep. Üniversiteyi Sakarya'da okuması da annem içindi. Annemin yalnız kalmaması için... Babam yaşıyor olsaydı belki o da benim gibi İstanbul'da okurdu. Hayatı farklı olabilirdi.

- Ya sizin için?

- Benim hayatım değişmezdi herhalde. Okuduğum okulları ya da yaptığım işi düşünüyorum da yine aym süreç işlerdi. Gerçi işimde bu kadar iyi olur muydum, bilmiyorum.

- İşinizde iyi olmak derken?

Babam öldükten sonra babamın işleri ve gelir durumuyla amcam ilgilendi. Liseye geçince evin ekonomisini yavaş yavaş ben yönetmeye başladım. Evin ekonomisi derken babamın iş devrinden gelen paranın kullanılması, yatırımlar gibi konuların içinde buldum kendimi. Böylece finans dünyasında ilk adımlarımı atmaya başladım. Üniversite eğitiminden önce sahada yetiştim anlayacağınız.

- Bu sorumluluk annenize ve size bırakıldı yani?

- Başka kim yapacaktı ki? Annem ev hanımı. Ekonomi bilgisi, ev ve mutfak bütçesiyle sınırlıydı.

- Ailenin ekonomisini siz yürütmek durumunda kaldınız öyle mi? O yaştaki bir genç için büyük bir sorumluluk.

- Ben bu şekilde düşünmüyorum. Erken yaşta finans dünyasıyla tanışmak, yatırım araçlarını öğrenmek benim için keyifli bir deneyimdi. Tek başıma değildim. Amcamın desteği ve doğru yönlendirmesi sonucu o para benim ve kardeşimin eğitimine, annemin rahat yaşamasına yetti. Bu varlıklar olmasaydı ne yapardık, bilmiyorum. Bunu düşünmek bile istemiyorum.

- Maddi olarak zorluk yaşamadığınızı söylüyorsunuz. Yaşadığınız başka zorluklar oldu mu?

Düşünüyor Eren Bey. Kısa bir süre sonra söze "Zorluk denebilir mi emin değilim," diye başlıyor. Evimiz uzun bir süre neşesiz kaldı tabii. Annem çok neşeli bir kadındır normalde. Babamı kaybettikten sonra toparlanması zaman aldı. Hatta daha yeni yeni, yeğenimin doğumuyla beraber eski neşesine döndü diyebilirim. Onun dışında hayatın akışı normal devam etti hep. Biz okullarımıza gittik, mahallede oynadık, yaşımıza uygun etkinliklerimiz oldu. Ben bilardo oynamayı çok severim mesela. Lisedeyken sık sık giderdim. Babam da çok severmiş. Birlikte oynama fırsatımız hiç olmadı. Ama annemin babamı eve çağırmam için beni bilardo salonuna gönderdiğini hatırlıyorum. Yaşasaydı, onunla bilardo oynardık," diyor iç geçirerek.

- Sadece bilardo oynamak konusunda mı eksikliğini hissediyorsunuz?

- Anlamadım.

- Görüşmemizin başında Ceren'le evlilik konusunu babanızla paylaşmaya, ondan fikir almaya ihtiyaç duyduğunuzu söylemiştiniz. Babanızı kaybettiğiniz andan şu ana kadar başka konularda da böyle bir ihtiyaç hissettiniz mi?

- Bilmem. Babam öldükten sonra bir süre babamın yaşadığını hayal ettim. O olsaydı şimdi böyle derdi, böyle yapardı diye düşündüğüm çok oldu. Sonra bu düşüncenin bana iyi gelmediğini düşünerek bıraktım. Ta ki geçen haftaya kadar...

- Geçen hafta ne oldu Eren Bey?

- Siz söylediniz ya, Pandora'nın kutusu açıldı.

- Peki babanız yaşıyor olsaydı siz nasıl biri olurdunuz?

- Bilmem. Küçüklüğüm yaramazlıklarla geçmiş. Hareketli bir çocukmuşum. Herkes gibi ben de büyüdükçe sakinleşmiş, olgunlaşmışım.

"Belki de herkesten çok daha erken büyümek zorunda kaldınız." diye geçiriyorum aklımdan.

"Geçen görüşmemizde babanızı işinden eve dönerken bir trafik kazasında kaybettiğinizi söylediniz. Siz de ilk panik atağınızı bir akşam vakti, işinizden evinize dönerken geçirdiğinizi söylemiştiniz. Sizce bu bir tesadüf mü Eren Bey?" diye soruyorum seansa giriş cümlelerinden sonra. "Ne demek istediğinizi anlamadım." diyor şaşkınlıkla.

- Görüşmelerimizin başında babanızın ölümüyle panik ataklarınız arasında bir ilişki kuramamıştınız. Ancak babanızın kaza saatlerinde, babanız gibi siz de işten eve dönerken atak yaşıyorsunuz. Bu konuda ne düşündüğünüzü öğrenmek istedim.

- İlişkisi olabilir mi sizce?

Sessizlik... "Enteresan," eliyor dalgın dalgın... "Diyelim ki ilişkisi var. Babam öleli 26 yıl oldu. Onun kaybı beni bu kadar etkilediyse, neden o günlerde değil de şimdi bu atakları yaşıyorumr

- O gün yaşadıklarınızı tetikleyen bir şeylerin olduğunu tahmin ediyorum. İki yıl önce bu konuyu hatırlatacak, onun ölümünü ya da yokluğunu hissettirecek bir şey hatırlıyor musunuz?

- Düşünüyorum da, babama dair çok konuşulmuyor evimizde. Yeğenim doğduğunda annemin bir kere benim yanımda ağladığını hatırlıyorum. O gün, babam torununu göremedi diye çok ağlamıştı. Şaşırmıştım, hatta garipsemiştim de. Annemin ağlaması çok nadirdir. Hele bu konuyu doğru dürüst açmaz, konuşmaz. Ama o dört yıl önceydi.

Babamla ilgili başka neler oldu? diye devam ediyor Eren Bey. Bir mezarlık konusu oldu. Annem, mezar taşının çok eskidiğinden dert yanıyordu. Hatta bir köşesi kırılmış. O yüzden mezar taşlarını yeniledik.

- Bu yenileme ne zaman oldu?

- Çok eski değil, yeni bir olay. Dört beş ay önce diye hatırlıyorum.

- Dört beş ay önce?

- Bilemediniz altı yedi ay. Faturalarına bakarsam tarihini tam verebilirim size. Bunun bir önemi olduğundan pek emin değilim. Sonuçta ataklarım iki yıl önce başladı.

- Sıklığının dört aydır arttığını söylemiştiniz.

- Doğru. Son dönemlerde sıklığı, hatta hissettiğim o sıkıntı duygusunun yoğunluğu da arttı. Ben bu durumu Ceren'in evlilik bahsini sık sık açmasıyla ilişkilendirmiştim.

- Atakların sıklığı ve yoğunluğuna evlilik konusu da sebep olmuş olabilir tabii. Diğer yandan bu atakların, babanızın me-

zar taşıyla ilgili değişiklik dönemine denk gelmesini de göz ardı edemeyiz. O dönemde bu mezar değişikliği sizin gündeminizde miydi?

- Tam olarak benim gündemimdi diyemem. Daha çok annem ilgilendi. Tabii sık sık fikrimi sormak için telefon ettiğini hatırlıyorum. Şekli nasıl olsun? Mermeri koyu renk mi yapsak bu kez? O usta bu fiyatı verdi, başka bir usta böyle dedi derken... Şimdi düşünüyorum da, dolaylı da olsa aslında bayağı işin içindeymişim. Annem de çok telaşlıydı. Hayatının en önemli işini yapıyor gibiydi. Anlayacağınız o dönem bu konuyla ilgili sık görüştük.

- Bu bize neden bazı geceler atak yaşadığınız, bazı geceler ise sadece sıkıntı hissettiğinizi açıklıyor olabilir mi?

- Bu konuyu annemle konuştuğumuz geceler atak yaşamış olabilirim. Evet, olabilir. En son o zorlayıcı atak gecemi düşünüyorum da...

- Evet?

- O gece yemekten sonra Ceren'i eve bırakmıştım. Dönüşte annemin sesini duymak istedim. Eve gidince annemi aradım. O gece bana sitem ettiğini hatırlıyorum. Bir zaman bulup mezarlığı ziyaret etmediğim, yeni mezarını görmediğim için. Diğer yandan Ceren'le olan o konuşma da sıkmıştı beni. Yaptığımız uygulamada göğsümün sıkıştığını deneyimlemiştim.

- Evet, evliliğe dair endişeleriniz var. İkisi de size sıkıntı veren ayrı ayrı konular olabilir; olmayabilir de. Atak, annenizle konuşmadan sonra mı oldu Eren Bey?

- Sonrasındaydı.

Susuyor. O sessizliğin içinde babasının mezar taşıyla ilgili değişimin onu etkileyip etkilemediğini düşündüğünü anlıyorum. O sessizliğin içinde mezarlığa yapamadığı ziyaretler olduğunu anlıyorum. O sessizliğin içinde babasının ve kaybının olduğunu anlıyorum.

"Babamı kaybetmenin etkisinin bu kadar zaman sonra karşıma çıkması hâlâ şaşırtıyor beni." diyor bir süre sonra.

- Bana babanızın ölümüyle ilgili hatırladıklarınızı anlatabilir misiniz?

- Düşünüyorum da, o günlere dair hatırladığım çok az şey var.

- Aklınıza ne geliyorsa...

- Telefon geliyor aklıma. Telefondan sonra annemin evden fırlayışı. Bir de cenaze. O aralarda ne oldu, olaylar nasıl gelişti, tam emin değilim. Kopuk kopuk bazı kareler geliyor aklıma ama anlamlı bir şekilde birleştiremiyorum.

Ne kadar garip değil mi? Yıllar sonra bile o iki anı, sanki dün olmuş gibi detaylarıyla aklımda. O an nerede olduğum, ne yaptığımdan üzerimdeki kıyafete kadar her şeyi detaylı hatırlıyorum. Ama aralarda bir yığın boşluk, hatırlanmayan bir sürü olay var.

Mesela telefon çaldığında banyodaydım... Dışarıdan yeni gelmişim, elimi yüzümü yıkıyorum. Üzerimde yelken desenli mavi tişört, altımda dizlerime kadar kot şortum var. Annemin üzerinde de fıstık yeşili bir gömlek. Kardeşim salonda televizyon seyrediyor. Acı acı çalan bir telefon sesi... Annemin gittiğini hatırlıyorum o gece. Birileri gelmiş olmalı yanımıza. Teyzem mi geldi acaba?

Bir de mezarlık var. Açılmış bir mezar. Toprak. Kalabalık. Cenaze töreni. Cenaze törenine katıldığımı, orada olduğumu hatırlıyorum. Ama...

Orada kendimi tam olarak göremiyorum. İnsanları hatırlıyorum. Hocayı, hocanın beyaz cüppesi net olarak aklımda. Hatta içi boş mezar bile gözümün önüne geliyor. Ben... Ben orada değilim sanki. Ama görüyorum. Her şeyi detaylarıyla, dün yaşanmış gibi görebiliyorum.

O duygu yoğunluğunu havada hissediyorum. Havada derin

bir keder var. Eren Beye bakıyorum. Gözleri kapalı... Sanki o ânı tekrar yaşıyor gibi görünüyor. "Söyleyebileceğim bir şey var mı?" diye düşünüyorum ama aklıma gelen tüm kelimeler anlamsızlaşıyor.

Bir süre sonra gözlerini açıyor. Oradan uzaklaşıp buraya ve bu ana döndüğünü anlıyorum.

"O güne ve sonrasına dair aklımda başka bir şey yok Mehtap Hanım," diyor. "Benden bu kadar. Ancak hâlâ cevabını bulamadığım bir soru var."

- Buyrun lütfen.

- Neden 26 yıl sonra?

- Ataklarınızın iki yıl önce başladığını söylemiştiniz. Hayatınızdaki her şey normal ilerliyorken, bir akşam aniden atak yaşadınız...

- Evet.

- Şu an 34 yaşındasınız. Yani ilk atağınızı 32 yaşında, bir yaz akşamı geçirdiniz. Babanızın ölümüne dair hatırladığınız, telefonun çalma ânında da ayağınızda kot şortunuz olduğunu söylediniz. Anladığım kadarıyla babanızı yaz aylarında kaybettiniz?

- Evet, hazirandı. Okullar yeni kapanmıştı.

- Babanız öldüğünde kaç yaşındaydı Eren Bey?

- Yok artık!

- Yani?

- Yani bilmiyorum.

- Bu konuda bir fikriniz olabilir mi?

- Yirmi üç yaşında evlenmişler. Bir yıl sonra ben doğmuşum. Yaklaşık yirmi dört yaşında baba olmuş yani. Öldüğünde sekiz yaşındaydım.

Duruyor... "Öldüğünde sekiz yaşındaydım," diyor tekrar. Bana bakıyor.

- Bu hesaba göre babanı/ öldüğünde yaklaşık olarak 32 yaşındaymış Eren Bey.

Babam öldüğünde 32 yaşındaymış," diye tekrarlıyor bilinçsizce. "Daha 32 yaşındaymış."

"Havada koyu bir grilik var. Hani yağmur öncesinde insanın içine çöken bir ağırlığı vardır ya havanın, öyle bir ağırlık hissediyorum her yerde. Mezarlıktayım. Yıpranmış mezar taşlan etrafımda. Sanki her yeri ot bürümüş. İlgisizlik bürümüş. Bir mezarın başında duruyorum. Mezar açık... Ceset kefene sarılı, orada öylece yatıyor ama mezarı kimse kapatmamış. Eğiliyorum mezarın başında, daha dikkatli bakıyorum. O da ne? Kefeni boynuna kadar sarılı cesedin. Yüzü açık kalmış. Belki havanın griliğinden ya da içimdeki telaştan yüzünü seçemiyorum. Babam olduğunu hissediyorum ama yüzünü seçemiyorum. Babam öldü, diyorum tekrar tekrar, babam öldü benim. Orada, bir toprak birikintisi üzerinde duran küreği alıyorum elime. Toprak atmaya başlıyorum mezarın üzerine, içimde duygular karmakarışık. Nasıl olur? Nasıl olur da mezarım açık bırakırlar bugüne kadar? Hem kendime kızıyorum hem insanlara. Anneme, kız kardeşime, herkese kızıyorum. Hırsla, azimle toprak atıyorum mezarın üstüne. Yavaş yavaş toprakla dolmaya başlıyor mezar. Çok garip! Babamı tekrar gömüyorum. Tek başınayım ve babamı gömüyorum. Mezar toprakla dolmaya başlıyor. Ama yüzü... yüzüne hiç toprak gelmiyor. Açıkta, öylece duruyor. Onu da kapatmaya çalışıyorum. Dakikalarca uğraşıyorum. Saatlerce debeleniyorum. Gövdesinin ve ayaklarının olduğu yerde neredeyse bir tümsek oluşuyor. Ama yüzüne tek bir toprak parçası gelmiyor. Yüzü kapanmıyor babamın."

"Öyle yoğun bir sıkıntıyla uyandım ki o gece," diyor Eren Bey, seans başında rüyasını anlattıktan sonra. "Uzunca bir süre

nefes alıp verebildiğimden emin olamadım. Atak gibi değildi. Daha doğrusu gördüğüm rüyanın etkisinde olduğumun farkındaydım. Yine de bedenimi buna ikna etmek zaman aldı."

"Çok etkileyici bir rüya," diyorum. "Evet." anlamında başını sallıyor.

- Babam, yüzünün kapatılmasına izin vermiyor bir türlü.

- Yani?

- Yani gömülmek istemiyor. Biliyor musunuz Mehtap Hanım, çocukken babamın o toprağın altında nasıl nefes aldığını merak ederdim. Öldüğünü biliyordum ama sanki nefes alıp vermeye devam ediyor gibi gelirdi bana. Saçmalık işte.

- Saçmalık değil. Çocukların zaman zaman böyle düşündüklerini biliyorum.

- Gerçekten mi?

- Evet. Ölüm, hepimiz için anlaşılması zor, karmaşık bir durum. Çocuklar için çok daha zor ve karmaşık. Ölümün ne olduğunu tam olarak anlamadığı, içselleştiremediği bir yaşta, yakın birinin ölümüyle karşılaşan çocuklar bu durumu kendilerince anlamlandırmaya çalışıyorlar. Çocukların sık sorduğu sorulardan biri de, toprağın altında nasıl bir yaşamın olacağına dair oluyor genellikle.

- "Şaşırtıcı," diyor düşünceli bir şekilde.

- Siz rüyanızda bu düşünceden dolayı mı babanızın yüzünü toprakla kapatamadığınızı düşünüyorsunuz?

- Düşünmedim. Sadece şimdi konuşurken aklıma geldi bunlar.

- Babam yüzünün kapatılmasına izin vermiyor, dediniz; değil mi?

- Evet. Yüzü kapanmıyor bir türlü.

- Babanız mı buna izin vermiyor, yoksa siz mi yüzünü kapatmak istemiyorsunuz?

- Uğraşıyorum ama...

- İçinizde gömülmesi gerektiğini bilen bir taraf var. O taraf, onun yüzünü de toprakla örtmek için çabalıyor.

- Evet. İnanın yüzünü de kapatmak için çabalıyorum ama kapanmıyor bir türlü.

Kapanmıyor.

- Bunun sebebi ne olabilir Eren Bey?

- Bilmiyorum.

- Belki de içinizdeki bir taraf bunu istemiyor ya da kabul etmiyor olabilir.

Düşünüyor Eren Bey. "Mezarını ziyarete gidemediğinizi söylemiştiniz daha önce," diyorum bir süre sonra. "Mezarına gitmek, onun öldüğü gerçeğiyle yüzleşmek anlamına mı geliyor sizin için?"

- Evet, öyle.

- Belki yüzünü de nefes almaya devam etsin diye kapatmak istemiyorsunuz?

- Tam olarak ne demek istiyorsunuz Mehtap Hanım?

- Babanızla ilgili anlattığınız rüyalara, panik ataklarınıza baktığımızda yas sürecinizi tamamlayamadığınızı söyleyebilirim. Babanızla hâlâ vedalaşmamış olabilir misiniz?

- Vedalaşmak mı? Ne kadar kötü bir kelime bu.

- Cenazeler, o kişiyi sonsuzluğa uğurlama, bir nevi vedalaşma merasimi değil midir? Cenaze kelimesi sizi rahatsız etmiyorken vedalaşma dediğimde irkildiniz. Dikkat edin lütfen; unutmaktan bahsetmiyorum. Hiçbir güç size babanızı unutturamaz, içinizdeki yerini değiştiremez tabii ki. Sadece öldüğünü ve bir daha onu göremeyeceğinizi kabullenmekten bahsediyorum.

- Ben yıllarca bunu kabullendiğimi düşündüm. Siz şimdi

bana kabullenmediğimi söylüyorsunuz. Peki kabullendiğimi size nasıl gösterebilirim?

- Bana bir şey göstermek zorunda değilsiniz Eren Bey. Kabullendiğimi nasıl anlarım diye soruyorsanız eğer, babanızın ölümüne dair şu an sizi zorlayan şeyleri daha rahat yapabildiğinizde, diye cevap verebilirim. Mezarını ziyaret etmek gibi, onun hakkında rahatlıkla konuşabilmek ve yâd edebilmek gibi.

Eren Beyin yas sürecinde bir yerlerde takılmış olduğunun farkındayım. Yasını yaşayamadığı için, yas patolojik bir hâle dönüşmüş görünüyor. Patolojik yası olan çoğu insan, normal yas tepkileri ile ilerler fakat bu tepkiler çok daha uzun ve derindir. Bu tepkiler içerisinde kayba dair özlem, acı ve keder gibi günlük yaşama dönmeyi engelleyecek duygular da vardır. Hissizleşme, duygusal olarak donukluk ve kaybı hatırlatacak durumlardan kaçınma da vardır.

- Buradaki konuşmalarımız dışında, babanızla ilgili en son ne zaman biriyle konuştunuz Eren Bey?

- Söylediklerinizi anlıyorum. Söylediklerinizin doğru olduğunu içten içe hissediyorum. Ama o 26 yıl var ya... Yirmi altı yıl boyunca kabullenemediğimi düşünmek... Bunu düşünmek çok korkutuyor beni. En sön ne zaman konuştuğumu sordunuz ya az önce; hatırlamıyorum bile. Babamı soranlara öldüğünü söylüyorum tabii. Ama en son babam hakkında ne zaman konuştum? Ya da ölümünden sonra babam hakkında hiç konuştum mu? Bu soruların cevabı bende yok.

- Evde konuşmaz mısınız? Annenizle ya da kız kardeşinizle mesela.

- Ne tuhaf değil mi? Sanki aramızda bu konuda gizli bir mutabakat var. Sessizce karar verilmiş ve yıllarca uygulanmış gibi. Annemin bu konuyu bizler üzülmeyelim diye açmadığını düşünüyorum. Biz de annemin yarasına dokunmak istemedik belki. Belki de...

- Belki de?

- Annem "Babanın mezarını ziyaret ettin mi?" diye sormaz bana, "Mezarlığı ziyaret ettin mi?" diye sorar. Şu an annemin bu ölümü kabullenip kabullenmediği sorusu geldi aklıma. Acaba annem yasını nasıl yaşadı?

- Kabullenmiş olduğunu hissediyor musunuz? Sizce anneniz yas sürecini tamamlamış mıdır?

- "Annem," kelimesi fısıltıyla çıkıyor. Annem, ben, kız kardeşim... Biz yasımızı nasıl yaşadık acaba? Yaşadık mı?

Hepimiz, sevdiğimiz, hayatımızda önemli bir yere sahip olan birini kaybettiğimizde o kaybın getirdiği acıya farklı tepkiler verir, o acıyla baş edebilmek için çeşitli savunma sistemleri geliştiririz.

Hepimiz, yasımızı kendimizce tutar, o süreci anlam dünyamızda yaşarız.

Kimimiz yasını olduğu gibi yaşar, kederlenir, öfkelenir, anlatır, ağlar, paylaşır.

Kimimizse kendi içinde yaşar yasını. Paylaşmaz, paylaşamaz belki, ama onun yokluğunun farkındadır. Yokluğun getirdiği ağrıyı, ağırlığı tüm hücrelerinde hisseder.

Kimimiz kitap yazar, kimimiz onun adına çiçek büyütür, kimimiz ismini çocuklarına verir.

Kimimizse o süreci ve o sürecin getirdiği duyguları yok sayarak, içinde soğuk ve gri bir zırh oluşturur, hayatına öyle devam etmeye çalışır.

Zamanla o zırhı neden oluşturduğunu unutur.

Zamanla o zırhı nasıl, neye karşı oluşturduğunu da unutur.

Zamanla o zırhın varlığını bile unutur.

***

“Seanstan sonra Sakarya’ya gittim Mehtap Hanım,” diye başlıyor yeni seansa Eren Bey. “Annemi, kız kardeşimi görmek istedim. Konuşmak istedim onlarla. Sonra mezarlığı ziyaret ederim diye düşündüm. Şaşırdınız değil mi?”

- Bu ziyareti beni şaşırtmak için yapmadığınızı umuyorum.

- Tabii ki hayır. Sadece merak ettim. Bunca yıl hâlâ kabullenmediğim konusu zihnimi çok kurcaladı. Belki de kendime meydan okumaktı. Mezarlığı ziyaret edemedim. Nedense o gücü bulamadım kendimde. Onun dışında da bazı şeyler fark ettim bu ziyaretimde.

- Neler fark ettiniz?

- Biliyor musunuz, evde babama dair hiçbir iz yok sanki. Hiçbir odada fotoğrafı yok mesela. Annemin fotoğrafları var, benim var. Kız kardeşimin hem tek başına ve düğününden fotoğrafı var. Yeğenimin onlarca fotoğrafı var. Ama babamın yok. Sanki o evde hiç yaşamamış, hiç var olmamış gibi. Oysa hepimiz onun o evde yaşadığını biliyoruz. O kapıdan binlerce kez girip çıktığını, televizyonun karşısındaki tekli koltukta oturduğunu, sigarasını ve çakmağını hemen yanındaki sehpaya koyduğunu biliyoruz. Seslerin yok olmadığını hatırlıyorum. Onun sesi belki hâlâ evde. Ama bir resmi bile yok.

Onunla ilgili konuşmadığımızı fark ettim sonra. Hiç konuşmuyoruz... Ama bu öyle son zamanlarda olan bir konuşmamazlık değil. Öldükten sonra sanki babamı hiç konuşmadık biz. Babamın ölümünden sonra annemin ağladığını hiç görmedim. Yeğenim doğana kadar ağlamadı. Belki geceleri ağlamıştır, bize göstermek istemediği için. Ya da komşularıyla dertleşmiş, acısını onlarla paylaşmıştır. Ama bize hiç anlatmadı. Anlatmayı bırakın, hissettirmedi bile. Her şey olağan akışında gibi davrandı. Biz de öyle davrandık. Gerçi kız kardeşim, o zaman çocuk rabii, babamı sorardı. Nasıl cevap verilirdi, hatırlamıyorum. Susturmaya çalışıyorlardır herhalde. Zaman içerisinde o da sormayı bıraktı zaten. O da sustu...

- Kız kardeşinizle aranızda iki yaş olduğunu hatırlıyorum. Yani babanız öldüğünde, o altı yaşında bir çocukmuş. Ya siz Eren Bey? Siz de sekiz yaşında bir çocuk değil miydiniz?

- O farklı.

- Farklı?

- Ben erkeğim sonuçta. Annem bile o kadın hâliyle bu **kadar** güçlü duruyorken benim de güçlü olmam, ona destek olmam gerekiyordu. Güçlü olmak, güçlü durmak... Belki de o **dönem** bu yüzden hiçbirimiz konuşamadık. Konuşursak dağılırız **diye** korktuk belki. Konuşursak yokluğunu daha fazla **hissederiz,** acımız artar. Daha fazla özleriz diye konuşmadık. Şimdi anlıyorum ki, sadece bunları hissetmediğimize inandırmaya çalışmışız kendimizi, duygularımızı bastırmışız.

- Şimdi düşündüğünüzde o dönemi nasıl yaşamak isterdiniz?

Duruyor bir süre. Düşünüyor.

- Bir çocuk babasının ölümünden sonra yasını nasıl yaşar, hâlâ tam olarak bilmiyorum. Geçenlerde, herkesin yasını farklı yaşadığını söylemiştiniz. Ben nasıl yaşardım, yaşamak isterdim? Konuşabilmeyi isterdim mesela. Babamla ilgili ara ara konuşabilmeyi, onu anmayı isterdim. Öyle senelik mevlütlerden bahsetmiyorum ama. Annemle, amcamla onun hakkında konuşabilmek, ölüm hakkında konuşabilmek güzel olurdu. İster istemez kafası karışıyor insanın. Bir de çocuk olduğumu düşündüğümde... Ne yapacağımı, nasıl davranacağımı bilmediğimden annem nasıl davrandıysa, amcam nasıl davrandıvsa öyle davranmaya çalıştım herhalde.

- Onlar nasıl davrandılar bu kayıp karşısında?

- Annem... Annem sustu. İçindeki yaşama sevincini kaybetmiş, neşesi uçup gitmiş gibiydi. Günlük yaşamına devam ediyordu. Kahvaltı hazırlıyor, yemek yapıyor, evi temizliyordu. Bizimle de ilgilendi tabii. Derslerimizi, okulumuzu takip etti.

öğretmenlerimizi, arkadaşlarımızı sordu. Ama... Ama bir şeyler eksikti sanki. Evet, oradaydı ama orada değil gibiydi.

Bir de amcam var tabii. O günden sonra hayranlıkla izlediğim amcam. Cenaze günü çok güçlü göründüğünü hatırlıyorum. Şimdi, o an içinden neler geçtiğini merak ediyorum ama o zamanlar bu olaydan etkilenmemiş olduğunu düşünürdüm. Cenaze boyunca dimdik duruyordu. Bana da dimdik durmamı söylemişti sanırım. O günün sabahında bahçede bulmuştu beni. Yanıma gelip, "Sen benimle gel evlat." demişti, "Bugün babam toprağa vereceğiz. Sen babanı toprağa vereceksin, ben abimi. Bunu birlikte yapacağız. Acımız büyük evlat. Metin olacağız, güçlü duracağız." Eğilip gözlerimin içine baktığını hatırlıyorum. "Sen annen için, kız kardeşin için güçlü duracaksın. Artık bu evin erkeği sensin evlat, anlıyor musun?"

O yaştaki bir çocuk 'güçlü olmanın nasıl bir şey olduğunu bilmez herhalde. Öyle değil mi Mehtap Hanım? En azından ben bilmiyordum. O gün amcama baktım, ne yapıyor, nasıl davranıyor? Nasıl güçlü oluyor? Ben de onu taklit etmeye çalıştım. O ağlamıyordu. Ben de gözlerimi sıktım, gözyaşım akmasın diye. Duruşumu dikleştirdim. O gün ve sonrasında o nasıl güçlü duruyorsa, ben de öyle güçlü durmaya çalıştım.

Sessizleşiyor Eren Bey.

- Yıllar sonra konuşabilmemiz ne acı, değil mi?

- Yıllar sonra konuşabildik derken?

- Geçen Sakarya'ya gittiğimde, o gece konuşabildik. Kız kardeşimi de çağırdım, bizde kaldı o gece. Tüm gece, sabaha kadar babamı konuştuk. Babam öldüğünde ikimiz de küçüğüz tabii, onunla ilgili çok anımız yok. O yüzden anneme anlattırdık babamı. İlk başlarda zorlandı gerçi, hatta konuşmak istemedi. "Nerden çıktı bu?" diye söylendi bir süre. İhtiyacım olduğunu, babamı tanımak istediğimi söylediğimde kırmadı beni. Önce ben sordum, o anlattı. Sonra hep anlattı. Bir an geldi, duygulanıp ağladı. Bir an geldi, kahkahalarla güldü. Beraber güldük.

Sonra tüm fotoğraflar döküldü ortaya. Ben babamı ağır, sakin biri bilird im. Gençliğinde başkaymış meğer. Arkadaşlarıyla girdiği iddiayı kaybettiği için, soğuk bir kış günü karların üzerinde sadece şortuyla fotoğraf çektiren bir adammış aynı zamanda. Şiir yazarmış mesela. Anneme yazdığı aşk şiirleri var askerdeyken gönderdiği kartpostalların arkasında. Hatta birini ezberledim. Bir dakika, hatırlayacağım şimdi.

Yaz değil, bahar değil

Sözlerim alay değil

Aşk çabuk girer kalbe

Çıkarmak kolay değil!

Bu dörtlüğü yazmış anneme. Düşündükçe hâlâ gülesim geliyor.

- Ne güzel bir gece olmuş.

Zor anları da oldu tabii. Babamın ölümüyle de ilgili konuştuk. O gece neler oldu, sonraki gün. Aklıma gelen tüm soruları sormaya çalıştım. Tam akşam yemeği saatinde telefon gelmiş. Annemin, masayı hazırladığı sırada. Babamın kaza geçirdiğini ve hastanede olduğunu söylemişler. Telefondan sonra hemen fırlayıp gitti diye hatırlıyorum ben. Tam olarak öyle değilmiş. Telaşlanmış annem, ama bize belli etmek istememiş. Karşı komşumuz Makbule Teyze yi çağırmış. O gelene kadar beklemiş. Sonra üzerini değiştirmiş, öyle çıkmış evden. Ben annemin sabaha karşı geldiğini hatırlıyorum ama birkaç saat içinde eve dönmüş. Çünkü hastaneye gittiğinde babamın vefat haberini almış. Sakinleştirici iğne yapıp eve yollamışlar. "Ben de çoğu şeyi hayal meyal hatırlıyorum." dedi, "Tam kendimde değildim ki..." O gece haberi alanlar eve gelmişler. Kız kardeşimi bir arkadaşının evine yollamış. Ben evde kalmışım. Benim yanında kalmamı istemiş. Sonraki gün de cenaze...

Amcam da hiç yalnız bırakmamış bizi. Sık sık gelip gitmişler. Babamın işini devam ettirmek için önce bir eczacıyla

anlaşmış, sonrasında devretmiş eczaneyi. Eczacıydı babam. O gece anneme lise dönemimde neden bana para idaresinin verildiğini sordum. Sen istedin, dedi. Hem de çok istedin. Amcan ilk zamanlarda itiraz etti. Ama o kadar inatçısın ki. O zaman hiçbirimiz ikna edemedik seni. Amcan da yanlış anlamamızdan çekindi herhalde. Para pul davası ilişkimizi bozmasın diye bıraktı sana. Ama hep eli üzerindeydi. Ne yaptığını takip etti her zaman.

Konuşmasına bir es veriyor Eren Bey. Biraz su içiyor. Derin bir iç çekerek, "O kadar yıl sonra pek çok şeyin konuşulduğu bir geceydi anlayacağınız," diyor.

- Bu konuşmalar size nasıl geldi Eren Bey?

- Sabahında evin havasının değiştiğini hissettim. Hani yıllarca perdeleri kapalı duran bir evin ışık görmeye başlaması gibi bir şey. Rahatlatıcı. Sadece evin değil, bizlerin de havası değişti sanki. Belki de ilk kez annem ve kardeşime bu kadar yakın hissettim kendimi. O gece enteresan bir olay daha yaşandı.

- Ne oldu Eren Bey?

- O gece yatmaya çekildiğimizde ben uyuyamadım. Dışarı, bahçeye çıkma ihtiyacı hissettim. Annem de uyuyamamış, yanıma geldi. Bir süre masada oturduk öyle. Konuşmadık ama yakındık işte. Bir ara annem elimi tuttu. "Kusura bakma oğlum." dedi, "Senin de çocuk olduğunu o zamanlar görememişim ben." Annemin böyle söylemesi ta içimde öyle bir yere dokundu ki! Sonra o cenaze gününe dair bir şey hatırladım.

Cenazenin hemen sonrasıydı diye hatırlıyorum. İnsanlar dağılmış, biz bize kalmıştık. Büyük aile. Amcamlar, halamlar, anneannem ve dedem. Başka biri var mıydı, emin değilim. Öyle hepimiz bir köşede oturuyorduk sessizce. Garip bir şekilde babamın her zaman oturduğu koltuğa kimse oturmamıştı. Boş duruyordu. Annem oturduğu koltuktan kalktı bir anda, yanıma geldi. Elimden tuttu. Hiçbir şey söylemeden, yerimden kaldırıp o koltuğun yanına götürdü beni, koltuğa oturttu.

Sonra hiçbir şey söylemeden gitti, yerine oturdu ve sessizliğine gömüldü. Sessizce ne büyük şey söylemiş değil mi?.

Gözlerine bakıyorum. Bir anda sorumluluk sahibi olan, beklentileri karşılamak zorunda hisseden karşımdaki genç adama bakıyorum. O an seçtiği güvenli yer geliyor aklıma. İstediği gibi, özgürce koştuğu başak tarlaları... "Evet." diyorum içimden, "Sessizce ne büyük bir yük bırakmış sekiz yaşındaki bir çocuğun omuzlarına."

Bir sonraki seansa geldiğinde durgun görüyorum Eren Bey'i.

"Haklıydınız," diyor. "Ben babamla vedalaşamamışım. Sakarya'ya gittiğimde bunu daha net anladım. Sadece ben değil, annem de babamın ölümünü hâlledememiş kendi içinde. O yüzden o gece ikimize de çok iyi geldi. Hafifledim. Babamın mezarını ziyaret edemesem de çok hafiflediğimi hissettim."

- Buna sevindim.

- Bu aralar babamı daha sık düşünmeye başladım Mehtap Hanım. Bu sizce doğal mı?

- Çok doğal. Bundan sonrasında belki bu kadar sık aklınıza gelmeyecek ama onun eksikliğini hissettiğiniz zamanlarda zihninizi ziyaret edecektir. Muhtemelen bugüne kadar bu his gelmiştir içinize, tam olarak adını koyamamış olsanız da.

- Anlamadım.

- Babanıza ihtiyaç duyduğunuz, onun eksikliğini hissettiğiniz zamanlarınız olmuştur diye düşünüyorum

- Yıllardır içimde bir yerlerde bir şeylerin eksikliğini hissettim, doğru. Ama bu eksikliğin ona dair olduğunu hiç düşünmemiştim. Babamın eksikliği...

- Babanızın eksikliğini nerelerde hissetmiş olabilirsiniz Eren Bey?

- Şu an bir cv satın almak istiyorum mesela. Biraz birikimim var, kalanı için kredi çekmem gerekiyor. Bazı geceler karar verip, sabahında vazgeçiyorum. "Ya bir aksilik olursa ya ödeyemezsem diye korkuyorum. Sen evini al, bir sıkıntı olursa hâlleriz oğlum." diyecek bir babam yok mesela.

Mesela işimi seviyorum, evet. Ama öyle zamanlar oluyor ki, her şeyi bırakıp ceketimi alıp çıkmak istiyorum. Bunu yapabilmek için bir şeylere ihtiyaç duyuyorum. Güvenerek sırtımı yaslayabileceğim birini istiyorum ama babam yok.

Mesela Ceren... Evlilik meselesi. Babamla konuşmak istiyorum. Dertleşmek gibi mi, fikir almak gibi mi bilmiyorum. Ama bu konuyu onunla konuşmak istiyorum, yok!

Çocukken mahalledeyiz. Bir kavga ortamı. İki üç kişiyle itişip kakışıyoruz bir top yüzünden. Üzerime yürüyorlar. Arkamı dönüyorum. Birinden güç almak istiyorum, biri beni desteklesin, arkamda dursun istiyorum. Arkamı dönüyorum, babam yok.

Üniversite mezuniyeti. Adım okunuyor. Diplomamı almak için kürsüye davet ediliyorum. Anneme bakıyorum. Bir tarafında kız kardeşim oturuyor. İkisi de gururla, mutlulukla bakıyorlar bana. Annemin diğer yanına bakıyorum. Orada oturan babam değil, tanımadığım biri.

Biz babamla hiç sinemaya gitmedik mesela, birlikte bilardo oynamadık. Politika, ekonomi konuşmadık babamla. Arkadaşlarımla turlamak için arabanın anahtarını yürütmedim hiç. Hiç bu yüzden babam kızmadı bana. Gece geç saatlerde, dışarıda arkadaşlarımla otururken çalan telefonuma, "Offf, yine peder bey arıyor!" diye tepki göstermedim.

Babamla karşılıklı hiç dertleşmedik erkek erkeğe mesela. Ya da ne bileyim, tıraş olmayı, araba sürmeyi ondan öğrenmedim.

"Babamı çok özlüyorum," derken sesi titriyor Eren Bey in.

Sessizleşiyor. "Babamla vedalaşmak zorunda mıyım?" diyor bir zaman sonra. "Sanki ben onu yeni keşfetmiş gibiyim. Böyleyken onunla vedalaşmak istemiyorum."

- Vedalaşmak... Belki o kelime yerine ölümüyle yüzleşmek ve kaybınızı kabullenmek diyebiliriz.

- Bu daha iyi geliyor kulağa, diyor gülümseyerek. Peki bunu nasıl yapacağım? Yirmi altı yıl önce olmuş bir olaydan bahsediyoruz.

- Geçmişte yaşadığımız ve baş etmekte zorlandığımız zorlu yaşam olaylarının etkisini yok etmek için kullandığımız bir model var; Göz Hareketleriyle Duyarsızlaştırma ve Yeniden İşlemleme diyoruz adına. Kısaca EMDR/

- EMDR mı?

"Evet," diyorum. "İsterseniz sizi bu konuda kısaca bilgilendireyim. Bizler, zorlandığımız bir olayla karşılaştığımızda, beynimizde o olaya dair bilgiler, sisteme entegre olamayabiliyor. Yaşanmış o olayı beynimizde tam olarak anlamlandıramıyoruz. Kendi hayatımıza uyumlu ve işlevsel hâle getiremiyoruz. O olayı beynimizde doğru bir şekilde depolayamıyoruz. Diğer anılarımızdan bağımsız, tanımlanamayan bir şekilde duruyor. O olayın görüntüsü, sesleri, o olaya dair beş duyu organımızla deneyimlediğimiz her şey, diğer anılardan bağlantısız bir yerlerde kalıyor."

- Bütünden ayrılmış bir parça gibi...

- Güzel bir yorum! Bütünden ayrılmış ve bütünle ilişki kuramayan bir parça gibi. Ve size o olayı hatırlatacak bir şeylerle karşılaştığınızda, bu işlenmemiş parça harekete geçiyor. Tıpkı babanızın öldüğü yaşa geldiğinizde panik ataklarınızın başlaması gibi.

- Çok ilginç! Bunu düşündüğümde hâlâ tüylerim diken diken oluyor.

"Tahmin ediyorum," diyorum gülümseyerek. "Babanızın kaybını ve bunun sizdeki etkisini bütünden ayrılmış o parçayı.

* Daha detaylı bilgi için 14-17. sayfalara bakabilirsiniz.

bütüne dahil ettiğimizde, o olaya dair s izdeki olumsuz etkileri silmiş olacağız.

- Bunu nasıl yapacağız?

- Yeniden işlemleme yapabilmek için çift yönlü uyarım kullanacağız. Sizden parmaklarımın iki yana hareketini gözlerinizle takip etmenizi isteyeceğim. Belli bir zaman aralığında bu işlemi durdurup, "Şimdi ne var?" diye soracağım. Bu soruyu sorduğumda o an ne varsa benimle paylaşmanızı rica edeceğim. Bu, o an aklınıza gelen bir düşünceniz, bir duygunuz, bedeninizde hissettiğiniz bir duyum olabilir. Ya da çalıştığımız anıya dair farklı bir görüntü, belki başka bir anı... Yani aklınıza gelen ne ise, onu söyleyin lütfen.

- Bunu ne için yapıyoruz Mehtap Hanım?

- Çift yönlü uyarımla, beynimizin sağ ve sol yarımkürelerini uyardığımızı varsayıyoruz. Böylece, çalıştığımız anıya dair yeniden işlemleme yapılacak ve bunun sonucunda o ayrık âni bütünle birleşecek. Şu ana kadar anlattıklarım kulağınıza nasıl geliyor?

- Enteresan! Gerçekten enteresan!

- Sormak istediğiniz bir şey var mı Eren Bey?

- Denemek için sabırsızlanıyorum.

Bu konuşmadan sonra, babasının kaybıyla ilgili aklında olan ve ona sıkıntı veren anıları sorguluyoruz. Anlatılanlar dışında, hatırladığı üç anıdan bahsediyor. Telefonun gelmesi ve annesinin evden telaşla çıkışı, cenaze ve cenaze sonrası annesinin onu babasının koltuğuna oturtması. Aralarından cenaze anısını seçiyor, onunla başlamak istiyor.

- Orada garip bir şey var Mehtap Hanım. O anıyı düşündüğümde hem çok boş hem çok dolu hissediyorum kendimi...

Cenaze sahnesini çalışmaya başlıyoruz. Elimi belli bir mesafede sağa sola hareket ettiriyorum ve ondan takip etmesini istiyorum (Çift yönlü uyarım*).

Belli bir süre çift yönlü uyarım verdikten sonra, "Şimdi ne var?" diye soruyorum Eren Bey'e.

- Cenazeyi seyrediyorum, diyor.

Yine çift yönlü uyarıma devam ediyorum.

- Mezarın başına insanlar toplanmış. Cemaat... Dua ediyor, aralarında konuşuyorlar. Tabut orada. İçinde babam var biliyorum ama babam değil sanki. Hiçbir şey hissetmiyorum.

- Orda mıyım, değil miyim? Emin değilim. Annem, orada olduğumuzu söyledi. Ama sanki ben o insanların arasında değilim. Yukardayım. Yukarda bir yerden seyrediyorum cenazeyi.

- Sıkıntı var göğsümde. Öyle çok yoğun değil.

- Aklıma telefonun çaldığı an geliyor. O ânı düşündüğümde kalbim acıyor sanki.

- O an, babamın hastanede can çekiştiğini düşünüyorum.

- Babam orada can çekişiyor, benim haberim yok. Oturmuş kardeşimle aptal bir çizgi film izliyorum.

- Öfke, çok öfkeliyim. Annem bunu nasıl söylemez bize? Hadi annem söyleyemedi, ya Makbule Teyze? O neden bir şey söylemiyor?

- Bilsem ne yapardım, bilmiyorum. Ben de gitmek isterdim herhalde hastaneye. Ya da ne bileyim... Bir şeylerin ters gittiğini hissediyor insan. Kötü bir şey olduğunu hissediyor.

- Annem geldi aklıma. Annemin kapıdan çıktığı an geldi. Bir an göz göze geliyoruz sanki. Bir an gözlerindeki ifadeyi görüyorum.

* Öykünün akışını bozmamak için, çift yönlü uyarımla çalıştığımız seanslarda, terapistin sorduğu "Şimdi ne var?" sorusu çıkarılarak sadece danışanın verdiği cevaplar yazılmıştır.

- Sanırım o zaman anlıyorum kötü bir şey olduğunu. Bir şeylerin yolunda gitmediğini anlıyorum. Anlıyorum da, bilmiyorum ki ne olduğunu.

- Göğsüm sıkışıyor. Ne kötü bir durum bu. Bir şey olmuş belli. Makbule Teyze de bir tuhaf davranıyor. Üzgün... Öyle bize bakıp iç geçiriyor devamlı. Ama kimse ne olduğunu söylemiyor.

- Çalan telefon değil, annemin o bakışı içimi bulandırıyor.

***

- Cenazeyi seyrediyorum.

- Kalabalık... Mezarın başı kalabalık.

- Her yerde kalabalık var. Her yerde insan. Bu insanlar üstüme üstüme geliyor sanki. Bunaltıyorlar beni.

- İstemiyorum insanları. Tenha bir köşede, öylece durmak istiyorum.

- Aklıma evimiz geldi. Cenaze öncesi sanırım ya da sonrası, emin değilim. Her taraftan insan fışkırıyor.

- Holde insan, mutfakta insan. Salon hıncahınç dolu zaten. Gidin diye bağırmak istiyorum. Bağırsam ne olur? Giderler mi acaba?

- Annemi arıyorum. Anneme ulaşmak istiyorum. Salonda olduğunu biliyorum. O tarafa yürümeye çalışıyorum.

- Her yerde gövdeler var. Bacaklar, kollar... Ağaçların birbirine dolandığı bir ormandayım sanki. Boğucu... İlerleyebilmek için dalları kesmem gerek. Bacakları, kolları kesip atmak istiyorum. İçimde öfke kabarıyor. Beni engelleyen her şeyi kesip atmak istiyorum.

- Bir de durduruyorlar beni. "Ah yavrum," sesleri. "Yazık, çok küçükler," sesleri. Başımı okşamalar, omuzuma dokunmalar... Anne nerdesin? Kardeşim nerde? Babam nerde?

- öldü dedin. O kadar. "Babanız öldü." Sonra birileri geldi. Sonra birileri daha geldi. Alıp götürdüler seni yanımızdan. Odaya Makbule Teyze girdi sonra. Kardeşimi kucakladı. Merallerde kalacakmış o gece. "Sen evdesin, annen öyle istedi." dedi. Çıktı odadan. O odada kalakaldım. Sonra kimse gelmedi. Kimse bir şey söylemedi bana.

- Önümdekileri iterek ilerlemeye çalışıyorum. Bu koridor ne kadar uzunmuş böyle. Babamla tek kale maç yaparken kısacık gelirdi. Rahat şut atılmazdı.

- Salonun kapısındayım şimdi. Annem tam karşımda. Üçlü kanapede oturuyor. Bir yanında anneannem var. Diğer yanında kim var, bilmiyorum.

- Öyle oturuyor annem. Ağlıyor mu? Galiba ağlıyor. Anneannem elini tutmuş annemin. O da ağlıyor.

- Yanına gitmek istiyorum. Kucağına oturmak istiyorum. Başımı göğsüne yaslamak istiyorum. Konuşmasa da olur. Bir şey söylemesin, sadece annem başımı okşasın.

- Anne, diye sesleniyorum. Duymuyor. Kimse duymuyor.

- Anne! Anne, sana ihtiyacım var.

- Uzaktan cenazeyi izliyorum. Cemaati izliyorum.

- Seslerini duyuyorum sanki. "Kaza nasıl olmuş," diye soruyor bilmeyenler çevresindekilere. Hızlı mı gidiyormuş? Uçuruma mı yuvarlanmış? Vah vah! Bedeni parçalanmış diyorlar, öyle mi?

- Öyle değil, diye bağırmak istiyorum, hiç bildiğiniz gibi değil. Annem anlattı bize. Kardeşimle ikimize anlattı. Kaza olmuş. Jandarma gelmiş, çıkarmış babamı arabadan. Ambulans gelmiş. Hastanede ölmüş babam. Parçalanmamış. Onlar yalan söylüyorlar.

- Annem biliyor doğrusunu. Geldi. Hastaneden gelir gelmez anlattı. Babanız öldü, dedi. Kaza olmuş, hastanede doktorlar iyileştirmeye çalışmışlar babamı. Ama babam ölmüş. Hatta kardeşim sordu ölmek ne demek diye? O, ölünce mezara gömüleceğini bilmiyor tabi. O küçük...

- Ben biliyorum ölünce mezara gömüleceğimizi. Birazdan babamı da şu açık mezara koyacaklar.. Üstünü kapatacaklar. Bedeni orada işte. Parçalanmadı. Babam öldü sadece.

- insanlar konuşuyor. Herkes bir şey söylüyor. Herkes bir şey soruyor. Herkes yorum yapıyor.

- Ambulans gecikmiş mi? Hastanedeki doktor kimmiş acaba? Doğru müdahaleyi yapabilmiş mi? Niye hemen ameliyata almamışlar?

- Herkes sussun istiyorum. Kimse konuşmasın. Kimse soru sormasın. Kimse merak etmesin, yorum yapmasın. Herkes sussun.

- Mezarlıktaki herkes sussun. Evdeki herkes sussun. Kapı zili sussun. Telefon sussun. Biri sustursun her şeyi.

- Annem susturabilir mi? Annem ağlıyor. Annem hiçbir şeyi duymuyor, görmüyor. Ağlıyor.

- Annemin, babamın öldüğünü söylediği an geldi aklıma. Hastaneden geldiğinde salondaydık. Yatak odasına çağırdı bizi. Yatağın kenarına oturduk kardeşimle. Babanız öldü, dedi. Öldü mü? Çok sakindi annem. Çok kolay söyledi sanki. Bardak kırılmış, der gibi. Öyle derken bile kızgınlık olurdu sesinde. Oysa sesi durgun. Şaka yaptığını düşünüyorum, yüzüne bakıyorum. Yüzü durgun. Gözlerine, gözlerinin ta içine bakıyorum. Gözleri durgun.

- Sus anne, diye haykırıyorum. Sen de sus!

***

- Cenazeyi seyrediyorum.

- İki kişi iniyor boş mezarın içine.

- Biri enişte m olmalı. Teyzemin kocası. Diğerini hemen tanıyorum, amcam...

- Boylu posludur amcam. Gııçlüdür. Nasıl mağrur duruyor mezarın içinde! Ben de öyle olacağım. Mağrur olacağım.

- Aklıma bahçedeki konuşmamız geliyor. Güçlü olmalısın demişti. Annen için, kız kardeşin için güçlü olmalısın.

- Güçlü olmak ne demek amca, diye soramadım ki. Evin erkeği olmak ne demek? Erkek olmak ne demek?

- "Erkekler ağlamaz öyle!" demişti bir keresinde dedem. Bisikletten düşmüştüm. Dizim parçalanmıştı. Çok canım acıyordu, ağlıyordum. Kızmıştı bana, "Erkekler ağlamaz, kadın gibi ne ağlıyorsun öyle!" demişti. Ama çok canım yanıyor dede. Ağlayınca geçiyor mu?

- Şimdi de canım yanıyor amca. Hem de çok yanıyor. İçimden ağlamak geliyor. Bağırmak, ağlamak, haykırmak geliyor içimden.

- Bu seferlik ağlasam olur mu amca? Bir sefer ağlasam erkekliğim bozulur mu?

- Amcama bakıyorum. Kaşları hafif çatık. Yüz ifadesi ciddi. Çok ciddi... Hiçbir şey soramıyorum ona.

- Güçlü olmak, ağlamamak gerekiyor, diyorum içimden. Gözlerimi sımsıkı kapatıyorum. Yüreğimden gelen gözyaşlarıma dur diyorum.

- Güçlü olmak, ciddi olmak lazım diyorum. Az konuşmak, çok gülmemek... Kaşlar hafif çatık bakmak dünyaya.

- Hadi, şimdi işimize bakalım diyor amcam. Hâlâ eli omuzumda. Elinden bir sıcaklık yayılıyor vücuduma. Yüreğim kabarıyor. Ona sarılıp ağlamak istiyorum. Yine dur diyorum kendime.

- Eve doğru yürümeye başlıyoruz. Amcama bakıyorum. Başı dik, omuzları dik, emin adımlarla yürüyor. Başımı, omuzlarımı dikleştiriyorum hemen. Adımlarımı onun adımlarına uydurmaya çalışıyorum.

***

- Cenazeyi seyrediyorum.

- Babamı mezarın içine bırakıyor eniştemle amcam, yerleştiriyorlar. Cemaattekiler, onları mezardan çıkarmak için ellerini uzatıyorlar. Eniştem, uzatılan bir eli tutuyor öyle çıkıyor mezardan. Amcam kabul etmiyor yardımı. Ona uzanan elleri geri çeviriyor, kendi çıkıyor mezardan.

- içimden "Güçlü olmak, her şeyi tek başına yapabilmek demek." diyorum. Kimseden yardım almamak, kimseden destek istememek demek...

- Sonra babamın üzerine toprak atmaya başlıyor oradaki insanlar. Yavaş yavaş toprakla doluyor mezar. Toprak yükseliyor babamın üstünde.

- Babam yok artık! Artık hiç olmayacak!

- Aklıma babamın salondaki koltuğu geliyor. Boş koltuk...

- Babam nedense hep o koltukta otururdu. O koltukta maç izler, haber dinlerdi. O koltukta sigara içer, gazete okurdu. Sanki başka bir yerde oturmazdı babam. Hep o koltukta otururdu.

- Evde olmasa bile kimse oturmazdı o koltukta. Evde olmadığında o koltuk boş kalırdı.

- Artık babam evde olmayacak.

- Annem geliyor aklıma. Annemin elimden tutuşu geliyor.

- Tüm cenaze boyunca o kadar az gördüm ki annemi. Hep birileri vardı etrafında. Sanki etten bir duvar girmişti aramıza. Konuşamadık. Şartlamadık birbirimize.

-Tüm gün göz ucuyla izlemişim annemi meğer. Nasıl olduğunu, ne yaptığım bilmek istedim herhalde.

- O da beni merak etmiş midir? Etrafına bakmış mıdır beni görmek için? Nerede olduğumu, ne yaptığımı sormuş mudur acaba?

- Kızıyorum bir yandan anneme. Böyle bir günde beni yalnız bıraktığı için kızıyorum. Diğer yandan anlıyorum onu. Yaşadığı şok, acı onu bu hâle getirmiş diyorum. Sakinleştirici de vurmuşlar. Annem öyle demişti.

- Evet evet... Sakinleştiriciden... Yoksa ihmal etmez annem bizi. Üzerimize titrer hep. Verdikleri ilaçlar yüzünden böyle.

- Şimdi anlıyorum ki, annemden bir şeyler beklemişim ben. Teselli edici bir söz, bir bakış, bir dokunuş.

- Sadece o akşam... O akşam salonda, o sessizlik içinde bakıyor bana annem. Sanki o an görüyor beni, o an fark ediyor.

- Anne, diye bir feryat kopuyor içimden. Anneeeeü!

- Yavaşça kalkıyor yerinden. Bana doğru geliyor ağır adımlarla. Zaman akmaya başlıyor sanki. Nefesimi tutuyorum. Annemi bekliyorum. Yanıma gelmesini bekliyorum.

- Şimdi yanımda. Aylarca uzak kalmışız da yeni kavuşuyormuşuz gibi hissediyorum. Elime dokunuyor. Elimi tutuyor annem. Yavaşça kaldırıyor beni yerimden.

- El ele yürüyoruz salonda. Nereye gidiyoruz?

- Bir şey söylesin istiyorum. Artık bir şey söylesin bana. Geçecek, desin. Beraber üstesinden geleceğiz, desin. Çok üzgünüm, desin. Sana ne diyeceğimi bilemiyorum oğlum, desin. Bir şey söylesin artık!

- Sesi yok annemin. Yüzüne bakıyorum. İfadesiz. Karşıya dikmiş gözlerini. Sessizce yürüyoruz.

- Koltuğun yanında, babamın koltuğunun yanında duruyoruz şimdi. O an anlıyorum ne yapmaya çalıştığım.

- Beynim zonklamaya başlıyor. Kaynar sular döküyorlar başımdan aşağıya. Hayır, diye isyan ediyor içim. Hayır anne, bunu isteme benden. Anne n'olur yapma bana bunu. O babamın koltuğu. Babamın koltuğuna oturamam ben. Küçüğüm daha. Çok küçüğüm. Ben daha sokaklarda oynayacağım. Bisikletime binip mahalle mahalle dolaşacağım.

- O koltuk benim için büyük anne. Onun içini dolduramam daha. O koltuğun hakkını veremem.

- içimdeki isyanı duymuyor annem. Kimse de engel olmuyor anneme. Engel olmaya çalışmıyor.

- Annem o koltuğa oturtuyor beni. Tam yerleşmeye çalıştığımda ayaklarım yere değmiyor.

- Cenazeyi seyrediyorum.

- Babam artık yok. O toprağın altında artık. Merasim dağılıyor. Bir amca görüyor beni, "Ah be oğlum, yetim kaldın sen!" diyor iç çekerek.

- Yetim kalmak ne demek? Babası ölen çocuğa yetim mi denir? Yetim...

- Artık arkadaşlarım bana Yetim Eren mi diyecekler yani? Yetim olduğum için farklı mı davranacaklar acaba? Her oyuna alırlar belki... Mızıkçılık yapsam da ses çıkarmazlar. Bana kötü davranmaya kalksalar anne babaları uyarır onları herhalde. O yetim derler. Onun babası yok. Ona iyi davranın.

- Ya öğretmenlerim? Onlar da daha hoşgörülü olurlar. Ödevimi yapmadığımda çok kızmazlar belki. Derste konuştuğum zaman atmazlar belki sınıftan.

- Yetim olmak nasıl bir şey acaba?

- Daralıyorum.

- Ben yetim olmak istemiyorum. Kimse bana yetim çocuk demesin. Kimse acımasın bana! Babam yok diye kimse farklı davranmasın.

- Hem yetim olmak insanın elinde değil ki! Ben ister miydim babamın ölmesini? Böyle olmasını ister miydim hiç? İstemezdim. Hiç istemezdim hem de. Kadere karşı gelinmiyormuş. Öyle diyorlar.

- Kader, biz doğmadan alnımıza yazılıyormuş. Babamın kaderinde trafik kazasında ölmek varmış. Benim kaderimde yetim kalmak varmış.

- Acaba başka neler var kaderimde? Ben ne zaman öleceğim acaba?

- Ya babam gibi ben de genç yaşımda trafik kazasında ölürsem?

- Ya öldükten sonra annem gibi olursa karım? Annem gibi dul, yalnız, çocuklarıyla kalakalırsa?

- Ya çocuklarım yetim kalırsa?

- Benim gibi, kardeşim gibi onlar da yetim kalırsa?

- Olmayacak diyorum, böyle bir şey olmayacak!

Masamda oturmuş, Eren Bey'le olan seansımızın saatini bekliyorum. Önümde seans notları. Bir süredir babasının kaybı üzerine EMDR ile çalışıyoruz. Güçlü olmak için duygularım bastırmasının, aşırı sorumluluk almasının, hatta evlenmek ve çocuk sahibi olmaktan korkmasının kökeninde bu kaybın ve bu kayıp sırasında yaşanan olayların etkisi olduğunu biliyoruz ikimiz de.

Çalışmalarımızın iyi gittiğini düşünüyorum ama beni yine

rahatsız eden iki konu var. Eren Bey, çalışmak istediği sahne olarak cenaze sahnesini seçti. Her seans başında, çift yönlü uyarıma bu sahneden başlıyoruz. Bir süre o sahneden geliyor çağrışımlar, kısa bir süre. Sonrasında yine o sürece yönelik başka olaylara, başka durumlara atlıyor. Bu durumun EMDR modelinde doğal olduğunu biliyorum. Çağrışımlar farklı zamanlara, benzer duygular hissettiği farklı anılara götürebiliyor danışanlarımızı. Eren Bey'de ise aynı olayın farklı sahneleri geliyor gündeme. Yine de cenaze anısında çok fazla kalamadığını, belki de kalmak istemediğini hissediyorum son birkaç çalışmamızda. Cenaze anısına, "Seyrediyorum." diyerek başlaması da beni düşündüren diğer konu.

Asistanım Eren Beyin geldiğini iletiyor. Bu seans, cenaze hakkında biraz daha detaylı konuşmayı düşünüyorum.

iir-

"Size haberlerim var," diyor Eren Bey el sıkışırken. "Buyrun," diyorum. "Yüzünüzdeki gülümseme, güzel haberler vereceğinizi söylüyor."

"Evet," diyor Eren Bey. "Önümüzdeki hafta sonu anneler tanışacak."

- Anneler?

- Ceren'in annesiyle benim annem bir araya gelecekler. Evlilik yolunda bir adım...

- Evlenmeye karar verdiniz, öyle mi?

- Geçen seans çok açıklayıcıydı benim için. Benim kaderim de babam gibi olacak, onun gibi erken yaşta öleceğim, karım dul kalacak, çocuklarım yetim... Bu düşünce konuşunca çok mantıksız geldi. Böyle bir istatistik, böyle bir gerçeklik yok ki. Evlilikten korkumun nedenini anlayınca, sizin deyiminizle üzerinde biraz çalışınca... İyi geldi sanırım. Ben de vakit geçirmeden bir adım atmaya karar verdim.

$
vb1
-ın>
ve
s*

Onay beklemesine yüzüme bakıyor Eren Bey. Sessizliğim onu rahatsız etmişçesine konuşmaya başlıyor.

- Biliyorsunuz, bu konu Ceren'le ilişkimizde büyük bir sorun olarak duruyordu masada. Ceren'i yıpratıyordu. İlişkimizi yıpratıyordu. Ceren bu dönemde o kadar destek oluyor ki bana, böyle bir adımın zamanı gelmişti artık.

- Siz ve Ceren Hanım'ı tebrik ederim.

- Zamanı gelmişti değil mi?

- Öyle hissediyorsanız zamanı gelmiş demektir. Bu konuda beni tek düşündüren nokta, bu adımı sadece Ceren Hanım istediği için atıp atmadığınız. Sevdiklerinizle ilgili onları memnun etme çabasında olduğunuzu, bu çaba içerisinde kendi istek ve ihtiyaçlarınızı ihmal edebildiğinizi ikimiz de biliyoruz. İstemediğiniz, kendinizi hazır hissetmediğiniz bir duruma, sadece sorumluluk hissettiğiniz için girmiş olabilir misiniz?

- Demek istediğinizi anladım Mehtap Hanım. Annemin beni babamın koltuğuna oturtmasıyla başlayan süreçten bahsediyorsunuz. Ceren'le evlenme kararımın böyle bir şey olmadığını düşünüyorum. Ceren uzun zamandır evlilik konusunu dillendiriyordu. Bildiğiniz gibi ben de yan çiziyordum. O zamanlar nedenini bilmiyordum. Korktuğumun bile farkında değildim. Şimdi korkmuyor muyum? Doğrusunu isterseniz yine korkuyorum. Ama bu sefer, evliliğe hazır hissediyorum kendimi. Ceren'le evlenmek istiyorum.

"İşte bu çok iyi," diyorum gülümseyerek.

- Bu kararı vermiş olmak, adım atmış olmak bana da kendimi çok iyi hissettiriyor. Şimdi çalışmamıza dönebiliriz.

- Çalışmaya başlamadan önce babanızın cenazesi hakkında sizinle biraz konuşmak istiyorum. Uygun mudur?

"Tabii," diyor şaşırarak.

- Bu anıda size sormak ve anlamak istediğim bazı detaylar var. Şimdi cenazeye konsantre olmanızı istiyorum.

Gözlerini kapatıyor Eren Bey. "Mezarlıkta olanlara yoğun-

laşmaya çalışın lütfen," diyorum. "O sırada siz tam olarak ne-
kj redesiniz?"

- Cenazedeyim. İzliyorum.

- Cenazeyi nereden izliyorsunuz? Tam olarak nerede görüyorsunuz kendinizi?

- Bir ağaç var önümde. Onun arkasındayım sanki. Biraz ileride ağaç... Cenazenin olduğu yerden daha ileride, uzakta gibi. Yani öyle görüyorum.

- Peki kendinizi net olarak görebiliyor musunuz?

- Evet, görüyorum.

- Üzerinizde ne var? O an ne yapıyorsunuz?

- Üzerimde siyah bir takım elbise var. Ne yapıyorum? Bir şey yapmıyorum aslında. Öyle duruyorum. Durup izliyorum.

- Babasının cenaze töreninde olan bir çocuğun, uzakta bir ağacın arkasında durduğunu ve hiç kimsenin bu durumun farkına varmadığını söylüyorsunuz yani.

- Evet. Aslında şimdi düşününce bana da tuhaf geldi.

- Cenaze törenine katıldığınıza eminsiniz, değil mi Eren Bey?

- Evet eminim. Hatta annem de doğrulamıştı. Hepimiz oradaydık.

- Üzerinizde siyah bir takım elbise var.

- Şu an zihnimde canlandırdığımda öyle görüyorum.

11' - Bazen gerçek yaşantılarımızla anılarımız arasında bazı farklar olabiliyor. Yaşadığımız anı hafızamıza kaydederken algıları-
' mız, yorumlarımız girebiliyor devreye. Farkında olmadan bazı detayları ekleyip çıkarabiliyoruz. Ya da gerçekte olmayan, ama o an tüm yaşadıklarımızı, hissettiklerimizi simgeleyen bir görüntüye dönüştürebiliyoruz.

* - Böyle bir şey yapmış olabilir miyim? Cenaze törenine katıldığımı biliyorum. Bir taraftan söylediklerinizde de doğru. Benim

o ağacın arkasında ne işim var?

"Peki," diyorum. "O zaman biz sahneyi çalışmaya devam edelim. Sadece çalışırken, o ağacın arkasından yavaş yavaş çıkarak törenin olduğu yere yaklaşmanızı isteyeceğim sizden. Olabildiğince yakına gelmeye çalışın lütfen."

Çift yönlü uyarımla cenaze sahnesini çalışmaya başlıyoruz.

- Cenazedeyim. Evet, tuhaf ama bir ağacın arkasında görüyorum kendimi. Üzerimde siyah takım elbisem var. Cenazeyi izliyorum.

- Tören devam ediyor. Uzak ama. Törenle aramızda mesafe var.

- Şimdi ağacın arkasından çıkıp tören yerine doğru yaklaşmaya çalışıyorum. Aaa, ne oluyor bana?

- Ben hareket edemiyorum. Hiç hareket edemiyorum. Donmuş gibiyim. Yok, tam olarak donmuş gibi de değil. Zihnim çalışıyor sanki. Görebiliyorum da. Taş gibiyim ama. Taş gibi ağırım. Hareketlerim engelleniyor.

- Şimdi yavaş yavaş tüm uzuvlarınızı hareket ettirmeye çalışmanızı istiyorum, diye müdahale ediyorum. Önce başınızdan başlayın lütfen.

- Başım... Başımı hareket ettirebiliyorum. Sağa sola çevirebiliyorum. Rahat değilim tam, ama yapabiliyorum.

"Güzel," diyorum. "Şimdi omuzlarınız."

- Deniyorum. Yok, omuzlarım hiç hareket etmiyor.

- Kollarınızı deneyin lütfen.

- Onlar da hareketsiz. Kıpırdatamıyorum bile.

- Elleriniz?

- Ellerim hareket ediyor. Bacaklarımı denedim. Onlar da hareketsiz. Bir şeyler sımsıkı sarmış sanki vücudumu. Çok rahatsızım. Hareket edemiyorum. Hareket etmeye çalıştıkça daha da ağırlaşıyorum, uyuşuyorum sanki.

Seansı, cenaze sahnesinde 8 yaşındaki o erkek çocuğunu hareket ettiremeden kapatıyoruz.

O günün akşamı, tüm seanslarım bittiğinde Eren Beyin dosyasını incelemeye başlıyorum.

8 yaşında bir erkek çocuğu, bir trafik kazasında aniden babasını kaybediyor.

Amcası, evin erkeği olduğunu, annesi ve kardeşi için güçlü olması gerektiğini söylüyor.

Annesinin ve kardeşinin sorumluluğunu ona bırakıyor.

Aynı günün akşamı, annesi, elinden tutup onu babasının koltuğuna oturtuyor.

Güçlü olmak onun için çok önemli. Güçlü görünmek için duygularını bastırıyor.

Cenaze töreni. Uzakta, bir ağacın arkasından babasının cenazesini izliyor.

Uzak... Ağacın arkası... Aklıma saklanmak kelimesi geliyor. Eren Bey, o sahnede açığa çıkmak istemiyor olabilir. Bu yüzden ağacın arkası... Belki de sığınıyor. Orada olanlardan uzak durmaya çalışıyor. Peki neden olabilir?

Mezarlık... Cenaze törenlerinde en zor an hangisidir diye sorsanız, sevdiğimizin toprağa verildiği an derim ben. Acaba Eren Bey için de öyle miydi? O zor anda kendi duygularıyla baş edemeyeceğini hissettiği için araya mesafe koymak ve ağacın arkasına sığınmak ya da saklanmak istemiş olabilir mi?

Hareket edemiyor orada. Çıkmak istemiyor belki, hazır hissetmiyor kendisini. Deniyor ama bir şey engelliyor. Bir şey vücûdunu sımsıkı sarıyor ve hareketlerini engelliyor.

Zihnimde bir ağacın arkasına saklanmış takım elbiseli bir çocuk imgesi...

Duruyorum bir an. Acaba? Olabilir mi?

Diğer seansımızda, girizgâh cümlelerinin ardından bir haftadır zihnimi meşgul eden soruyu soruyorum:

- Babanızın cenaze töreninde üzerinizde nasıl bir kıyafet vardı Eren Bey?

- Takım elbise vardı, daha önce söylemiştim size. Öyle hatırlıyorum.

- Uzakta bir ağacın arkasından cenaze törenini izlemeniz gibi, o yaştaki bir çocuğun babasının cenaze töreninde takım elbise giymiş olması da bana enteresan geliyor.

- Valla ne yalan söyleyeyim Mehtap Hanım, geçen görüşmemizden sonra benim de kafam karıştı. Şu an hangisi doğru, hangisi hatalı emin değilim. Bu hafta da çok düşündüm bu konuyu. Ama cenazeyi düşündüğümde hep o görüntü geliyor aklıma.

- Peki o dönemde siyah bir takım elbiseniz olduğunu hatırlıyor musunuz?

- Hatırlamıyorum desem. Ama isterseniz annemi arayıp sorabilirim.

- Gerek yok. Sadece merak ettim.

Eren Beye bakıyorum. Üzerinde lacivert, şık bir takım elbise var yine. Seanslarımızı düşünüyorum. Takım elbisesiz gördüm mü? Hatırlamıyorum.

- Sık sık takım elbise giydiğinizi görüyorum. İşiniz icabı mı?

- Öyle denebilir. Aslında zorunluluk yok; sadece toplantılarda ve müşteri görüşmelerinde zorunlu tutuyorlar ama takım elbise giymeyi seviyorum. Yakıştırıyorum kendime.

- Üzerinizde takım elbise olduğunda kendinizi nasıl hissediyorsunuz?

- Daha rahat.

- Rahat?

“Daha iyi hissediyorum. Daha olgun, daha işbileıı, daha

güçlü," diyor şaşkınlıkla. Bu soruları neden sorduğumu anlamaya çalışan gözlerle bana bakıyor. Bense o an başak tarlasında özgürce koşmayı isteyen Eren Bey i düşünüyorum. Güvenli yer olarak seçtiği, aslında ihtiyacını dillendirdiği o çalışmayı. Özgürce koşarken üzerinde bir şort var. Sadece bir şort.

"Denemeye değer." diye geçiriyorum içimden.

r

- Hazırsanız çalışmaya başlayabiliriz.

Yine cenaze töreniyle ilgili çalışmaya başlıyoruz.

O anının, onun için en zor olan sahnesini soruyorum.

İki kişinin mezara indiği ânı söylüyor.

bu

Birazdan babasını tabuttan çıkaracaklar, kefeniyle o iki kişiye verecekler. Onlar babasını mezara koyacak. Sonra üstüne toprak atacak herkes.

Çift yönlü uyarımla o ânı çalışmaya başlıyoruz.

- Babamın tabutu orada. Mezarın hemen yanı başında öylece duruyor.

SÛ*

- Amcamla, eniştem mezarın içine iniyorlar. Birazdan... Birazdan onu tabuttan çıkaracaklar. Birazdan onu mezara koyacaklar.

el-

Tam zamanı diye düşünüyorum. Müdahale ediyorum.

- O sahnede ağacın arkasından cenazeyi izleyen sekiz yaşınızdaki hâliniz var ya... Hani üzerinde siyah takım elbisesi olan hâliniz...

j*l?

"Evet," diyor Eren Bey.

- Şimdi o sekiz yaşındaki Erenin üzerindeki ceketi çıkarttığını düşünmenizi istiyorum.

.ir

Tepkisiz kalıyor Eren Bey, "O sahnede, üzerinizdeki ceketi çıkardığınızı düşünün Eren Bey," diye tekrarlıyorum.

Ceketini çıkarttığını hayal ediyor önce.

Onu sarmalayan zırhtan tamamen kurtulmak istercesine gömleğini de yırtıp atıyor kenara...

daha

Şu an her şey karışıyor sanki. Ortalık toz bulutu. Görüntü bulanıklaşıyor. Gözlerimi açıp kapıyorum, önce değişmiyor. (düştürüyorum. Değişmiyor. Hiçbir şeyi net göremiyorum şu an.

Mezarlar... Oradaki insanlar... Göremiyorum. Hepsi kayboluyor sanki.

Sadece o ve ben varım. Babamın içinde yattığı tabut ve ben.

Koşuyor muyum, ışınlanıyor muyum anlamıyorum. Bir anda tabutunun yanında buluyorum kendimi. Tabutun üzerinde altın sarısı işlemeleriyle acı yeşili örtü... İçinde babam, içimde acı. Tabut duruyor, yeni açılmış içi boş mezarın yanında duruyor. Duruyorum önce, ama duramıyorum. İçim durmuyor.

Tabuta bakıyorum. İçinde babam yatıyor. Bir tabutu, bir babamı görüyorum. Göğsümde korkunç bir baskı. Kalbim büyüyor, büyüyor, göğüs kafesime sığmıyor sanki. Dışarı çıkmak istiyor. Kalp atışlarımı duyuyorum kulaklarımda. Nefesim sıklaşıyor. Kanımın damarlarımı çatlatmak istercesine hızla aktığını hissediyorum.

Babam orada, öylece uzanmış yatıyor. Gözleri kapalı... Ne olduğunu, nasıl olduğunu anlamadan bir anda bağırmaya başlıyorum. Nasıl gidersin diye bağırıyorum ona. Nasıl beni, bizi terk edersin böyle?.. Sesimin gücünü duyuyorum bir taraftan, bir taraftan yabancı geliyor sesim bana. Başka birinin sesi gibi.

Ama dur duramıyorum kendimi. Bağırdıkça bağırasım geliyor, haykırdıkça haykırasım geliyor. Göğsümdeki baskı gittikçe artıyor.

Kalk, diyorum.

Hadi kalk şimdi, kalk oradan, diyorum.

Tabuta bakıyorum, babama bakıyorum. Ses yok, hareket yok. Kalk diyorum sana, diye haykırıyorum avazım çıktığı kadar.

Kalk diyorum sana! Anlamıyor musun sen be adam, kalkmak zorundasın!

Böyle gidemezsin diyorum, böyle bırakıp gidemezsin.

Babamın görüntüsü gidiyor o anda, tabutuyla baş haşayım.
Çöküyorum tabutun başucuna. içimdeki her şey ayaklanmış.

K

durmuyor. Durduramıyorum içimdekileri. Hırslanıyorum. Öfkeleniyorum. isyanımın ve öfkemin damarlarımda dolaştığını hissediyorum. Öfkemi ve isyanımı ellerimde hissediyorum, fillerim zonklamaya başlıyor. Durduramıyorum ellerimi. Tabutu o hırsla, o öfkeyle yumrukluyor ellerim. Sanki babamın gitmesine, ölmesine sebep oymuş gibi. Sanki o alıp babamı götürecek ve bir daha yüzünü bana o göstermeyecekmiş gibi. Aramızdaki tek engel oymuş gibi. Hızla yumrukluyor um tabutu, bütün gücümle yumrukluyorum. Bağırıyorum bir yandan da. Avaz avaz bağırıyorum. Yumruklarım yukarıya kalkıp var gücüyle iniyor aşağıya, tabuta. Durduramıyorum. Vurdukça içimden bir şeylerin kopup gittiğini hissediyorum.

Bir zaman sonra gücüm tükeniyor. Yumruklarım tükeniyor sanki, sesim tükeniyor...

Yavaşlıyorum. Ellerim tabutun üzerinde hâlâ, yumruklarım sıkılmış durumda. Ama yumruklamıyorum. Yumruklarım gevşiyor. Ellerimi tabutun üzerinde gezdiriyorum. Tabutu okşuyorum yavaş, sakin. Sanki babamı okşuyorum.

Gidemezsin baba, diyorum yalvarırcasına. Bizi böyle bırakıp gidemezsin.

Gitme nolur. N'olur burada benimle kal, burada bizimle kal baba, nolur!

Boğazımda kocaman bir düğüm. Yutamıyorum, yutkunamıyorum... Önce yavaş yavaş iniyor gözyaşlarını... İndikçe boğazım daha bir düğümleniyor. Son bir çırpınışla, ne olur evimize gidelim baba diyorum. Hadi kalk, çık oradan... Tut elimden ve evimize gidelim beraber...

Hıçkırıklarımı duyuyorum. Babamın tabutuna sımsıkı sarılmışım, hıçkırarak ağlıyorum. Doyasıya ağlıyorum...

Bir el hissediyorum omuzumda. Başımı kaldırıp bakıyorum. Annemi görüyorum. Annemin eli omuzumda. Yanıma çöküyor, tabuta sarılmış ellerimi tutuyor. Annemin elinin s/eakliğini hissediyorum. Anneme bakıyorum Yüzüne, gözlerine bakıyorum.

Gözlerindeki acıyı görüyorum, önce. O gözlerden bana doğru akan şefkati görüyorum. Rahatlıyorum, biraz, ferahlıyorum.

Annem tutuyor ellerimden, ayağa kaldırıyor beni. Hemen yanında kardeşim. "Abi. " diyor. İki küçük kolunu kocaman açmış, sarılıyor bana. Annem ikimize birden sarılıyor. Ben de sarılıyorum onlara sımsıkı.

Annem, kız kardeşim, ben. Babamın başucundayız. Babamın tabutunun başucundayız. Birazdan uğurlayacağız.

Ama şu an sarılıyoruz birbirimize. Sarılıp hıçkıra hıçkıra ağlıyoruz.

Eren Beyin gözyaşlarını görüyorum ilk kez. Babasını yeni toprağa vermiş bir çocuk gibi, babasını yeni toprağa vermiş bir büyük gibi hıçkıra hıçkıra ağlıyor.

ARAF

Sahne

- Saat kaç oldu? Nerelerdesin bu saate kadar? Of, içmişsin gene, küfelik olmuşsun!

Annemin sesi çınlıyor evin içinde. Gecenin sessizliğinin ortasında yankılanıyor.

- Akşam akşam gelme üstüme, diyor babam duyulur duyulmaz bir sesle.

- Şu hâline bak! Iç, iç, iç! Eve bu hâlde gel! Bu saatte gel! Benim karım var, çocuklarım var diye düşünme, iki laf edince de üstüme gelme Melahat, rahat bırak Melahat... Oh, ne güzel hayat!

- Ne istiyorsun benden?

- Adam ol. Adam ol da evine, barkına, çoluğuna çocuğuna sahip çık.

Yatağıma uzanmış, yüreğim pır pır, salondan gelen sesleri dinliyorum. Duymak istemiyorum bir taraftan, diğer taraftan kelimeleri kaçırmamaya çalışıyorum. Uzaklaşmak... Bu kavgalardan, bu ortamdan uzaklaşmak ne güzel olurdu. Gözlerimi kapatıyorum. Pembe elbisemle, kocaman bir sarayın içinde dolaşan bir prenses olduğumu hayal etmeye çalışıyorum. Olmuyor. Rengârenk ışıkla-

rın altında dans ediyor da olabilirim. Olmuyor. Sesler, tüm hayallerimin ortasında. Sesler tüm evin ortasında. Sesler tüm hayatımın ortasında. Duymamak için yorganımı haçıma kadar çekiyorum, ellerimle kulaklarımı kapatıyorum. O da olmuyor. Bir an önce bitsin istiyorum, bir an önce bu kavga bitsin.

- Allah belanı versin, diye bağırıyor annem.

- Sus be kadın, sus artık!

- Susmazsam ne olur be! Bıktım artık! içkinden bıktım! Arkadaşlarından, bu saatlere kadar sokaklarda olmandan bıktım.

- Ben de bıktım, diye bağırıyor babam. Suratsızlığından bıktım, dırdırından bıktım. Yetti artık be! Otur oturduğun yerde. Yerini, haddini bil!

- Bilmezsem ne olur! Şu hâline bak, ayakta duramıyorsun. Ne biçim adamsın sen ya, ne biçim erkeksin!

- Yeter kadın, sus diyorum sana!

- Susmayacağım içte! Susturamazsın beni!

Susmuyor, ikisi de susmuyor. Annemin sesi yükseliyor. Babamın sesi yükseliyor. Kalbimin atışları yükseliyor. Sesler büyüyor, şiddetleniyor. Şiddetlendikçe, ben yatağımda gitgide küçülüyorum. Şimdi bitti, birazdan bitecek diye avutmaya çalışıyorum kendimi. Derken bir şangırtı geliyor salondan. Bir şeyler fırlatıyorlar. Bir şeyler duvarlara çarpıyor, yere çarpıyor. Kırılıyor bir şeyler, paramparça oluyor.

Sesler kesilmiyor bir türlü, şangırtılar kesilmiyor. O seslere. yanımdaki yatakta yatan kardeşimin ağlama sesi karışıyor. Uykusundan uyanmış, gözleri kocaman açılmış, ağlıyor. Bir umut. Belki diyorum, belki kardeşimin sesini duyarlar. Duyarlar da bitirirler kavgalarını.

Susmuyorlar ama. Salondaki sesler durmuyor. Kardeşimin hıçkırıkları durmuyor. Dayanamıyorum. Yatağımdan kalkıp, kardeşimin yatağına gidiyorum. Yanına yatıyorum. Bir elimle ona sarılıyor, diğer elimle sarı, kıvırcık saçlarını okşuyorum. Korkma,

diyorum. Birazdan bitecek. Birazdan bitecek. Birazdan bitecek. Takılmış plak gibi aynı cümleyi tekrarlıyorum.

Bir süre sonra bitiyor gerçekten. Dış kapının hızla çarpılmasından, kavganın bittiğini, babamın sinirle çekip gittiğini anlıyorum. Annemin, odamızın kapısının önünden geçen ve yatak odasına ilerleyen ayak seslerini duyuyorum. Eve, gecenin sessizliği çöküyor.

İçimdeki ağırlıkla uyanıyorum sabaha. Geceyi yok saymak, yaşanmamış saymak istiyorum. Bir kâbustu, bitti, sabah oldu ve... Gün, aydın olsun diye geçiriyorum içimden. Tedirgin adımlarla odamdan çıkıp salona gidiyorum. Salon inancımı doğrular gibi düzenli... Yerlerde kırılmış, parçalanmış eşyalara dair bir iz yok. Her şey yerli yerinde görünüyor. Hafifliyorum.

Mutfaktan tıkırtılar geliyor. Annem, kahvaltı hazırlıyor olmalı. "Günaydın. " diyerek giriyorum mutfağa. Günaydın, diyor annem. Başını kaldırmıyor, bana bakmadan dometes doğramaya devam ediyor. Sandalyeme oturup, kahvaltının hazır olmasını bekliyorum. O an gözüme sarelle kavanozu takılıyor. Kavanoza uzanıp kapağını açıyorum sessizce. Anneme fark ettirmeden masadaki çay kaşığını alıyorum. Uzanıyorum kavanoza. Hemen bitmesin diye, küçük miktarlarda koyuyorum kaşığıma. Yavaşça ağzıma götürüyorum. Hemen yutmuyorum ama. Kaşığın üzerindeki o çikolata tadını, dondurma gibi yalayarak, yaşadığım keyfi uzatmaya çalışıyorum.

Tam kaşığın üzerindekini keyifle yalarken, annem dönüyor birden. Suçüstü yakalanıyorum.

- Aç karnına onu yeme demiyor muyum sana! diye bağırıyor.

Sarelleli kaşık elimde, anneme bakıyorum. Annem... Annemin gözü... Sol gözü... Sol gözünün altında hafif bir şişlik var sanki. Morluk var. Vücudum karıncalanmaya başlıyor. Elimdeki çay kaşığını hissedemiyorum. Tutamıyorum kaşığı, düşüyor elimden. Elim kolum boşalıyor sanki, kanım çekiliyor.

Dün gecenin gerçekliği, annemin gözündeki morlukla çarpıyor yüzüme.

***

Ekim Hanım, ağır adımlarla giriyor seans odasına. Tokalaştıktan sonra, gösterdiğim koltuğa oturuyor. Karşısındaki koltuğa geçip, yüzüne baktığımda gözlerinin dolu dolu olduğunu görüyorum. Ağlamamak için zor tutuyor kendini. Sehpadaki kutudan kâğıt mendil alıp uzatıyorum kendisine. Sanki bunu beklermiş gibi, gözyaşlarını bırakıyor. Ağlıyor Ekim Hanım. Ara ara kendini durdurmaya çalışıyor, durduramıyor.

Bir süre sonra biraz daha sakinleşiyor. "Kusura bakmayın," diyor titrek bir ses tonuyla.

Rahatlatmak istercesine gülümsüyorum.

- Bu kusur değil ki! Lütfen rahat olun.

Derin bir nefes alıyor. Bir yudum su içiyor.

"İşte sıkıntım bu," diyor. "Devamlı bir ağlama isteği var içimde ve bunu durduramıyorum. İşyerinde, arabada, arkadaşların yanında hiç fark etmiyor. Reklamlara bile ağlayacağım neredeyse," diyor gülümsemeye çalışarak.

Uzanıp, bir kâğıt mendil daha alıyor. Yeşile çalan ela, iri gözlerindeki yaşları siliyor. Gözleri, uzun boynuna sardığı yeşil fuların rengine dönüyor bir an. Kısa kesilmiş saçlarının altındaki mahzun yüzüne bakıyorum. Gülümserken sağ yanağında kendini gösteren gamzesiyle zarif bir kadın duruyor karşımda.

"Sanırım çok sıkıldım," diye devam ediyor, "içimde devamlı bir bunaltı. Ne bir şeye konsantre olabiliyorum, ne de bir şeyden keyif alabiliyorum. O çok sevdiğim işimde bile daralıyorum. Gerçi gençlerle ilgili bir sıkıntım yok. Onlarla çalışmayı seviyorum."

Duruyor kısa bir süre. Konuşmaktan yorulmuş gibi nefesleniyor.

- Rehber öğretmenim ben. Özel bir eğitim kurumunda çalışıyorum. Şu hâlime bir bakın. Gençlere rehberlik etmek için görevlendirilmiş, ağlak bir öğretmen gördünüz mü hiç!

- Rehber öğretmenler de zor günler geçirebilir, değil mi?

"Sanki böyle olmamalıymış gibi geliyor. Bizler, tüm sorunlarımızı hâlletmiş kişiler olmalıyız ki, bize danışanlara doğru hizmeti verebilelim," diyor alaycı bir ses tonuyla. "Gelin görün ki terzi kendi söküğünü dikemiyor."

- Hâlledemediğinizi düşündüğünüz nasıl bir sıkıntınız var Ekim Hanım?

"Çok sıkıldım," diyor Ekim Hanım. "Hem de çok sıkıldım. Her şeyden çok sıkıldım. Velilerin taleplerinden sıkıldım, okul yönetiminin beklentilerinden sıkıldım. O okul koridorları arasında sıkışmış hissediyorum kendimi. Gitmek istiyorum. Çok uzaklara gitmek. Herkesi, her şeyi geride bırakmak istiyorum. Kıpırdayamıyorum. Sonra oturup hâlime ağlıyorum böyle."

Biraz duraksadıktan sonra devam ediyor:

- Ama gitmemek için mazeretlerim var. Bunlar bahane mi, kabul edilebilir gerekçeler mi, bundan da emin değilim. Ödemelerinde destek olmam gereken, aynı evi paylaştığımız bir kız kardeşim var mesela. En azından üniversitesi bitene kadar burada kalmalıyım, İstanbul'u terk etmemeliyim, öyle değil mi? Sonra öğretmenlik yaptığım okul, pek çok açıdan İstanbul'un iyi okullarından biri. Öğretmene saygı gösteriyorlar, iyi maaş veriyorlar. Bu koşullarda çalışabileceğim yeni bir eğitim kurumu bulmadan işimi de bırakamam.

- Peki iş arıyor musunuz Ekim Hanım?

Muzip gülümsemesine eşlik eden yanağındaki gamzeyi görüyorum.

- Aramıyorum tabii. Sadece söyleniyorum. Trafiğe söyleni-

yorum; kalabalığa, bu keşmekeşliğe söyleniyorum, gürültüye söyleniyorum ama gitmek için hiçbir şey yapmıyorum. İşyeıimden şikâyet ediyorum. Velilere, yöneticilere söyleniyorum. Hele bir müdür yardımcısı var, söylenmeye doyamıyorum. Eee, iş ara o zaman! Yok, onu da yapmıyorum. Elim kolum bağlı sanki. Hareket edemiyorum.

- Çünkü kardeşiniz...

Durduruyor beni.

- Kardeşim... Kardeşimin okulu... Bu, işin görünen yüzü. Evet, belki biraz zorlanır ailem ama üstesinden gelebilirler. Sorunun bende olduğunu hissediyorum. Ben gidemiyorum.

- Sizce gitmenize engel olan ne olabilir?

- Korku. Korkuyorum. Yeni bir başlangıç yapmaktan, risk almaktan korkuyorum. Sonrası belirsizlik gibi geliyor bana. Ne olacağını bilmiyorum. Bu gidişten memnun kalıp kalmayacağımı bilmiyorum. Bu kadar bilinmeyenle hareket edemiyorum.

- Yani belirsizlik mi korkutuyor sizi?

- Belki belirsizlik, belki de bir şeyleri geride bırakmayı beceremememek...

- Bir şeyleri geride bırakamamak derken?

- Bir şeyleri geride bırakmak zor geliyor bana. Çok zor geliyor. Hep aynı kalsın, her şey aynı kalsın istiyorum sanırım. Boğulduğum okul koridorları mesela. Evet, boğuluyorum ama yine de tanıdık işte. Hangi koridorda hangi sınıf olduğunu, o sınıfın hangi dersi işlediğini ve öğretmeninin kim olduğunu biliyorum. O kıl müdür yardımcısı var ya, o kadar söylenirken bile tanıdık. Neye kızacağını, nasıl kızacağını biliyorum. "Biliyor." olmanın insanı rahat hissettiren bir gücü var.

- Bildiğiniz şey sizi memnun etmese, keyif vermese bile mi?

- Evet. Keyif vermese, memnun etmese bile gidemiyorum.

- Peki gidebildiğiniz bir şeyler var mı hayatınızda? Vazgeçtiğiniz bir mekân, vazgeçtiğiniz insanlar?

Acı bir gülümsemeyle kıvrılıyor dudakları.

- İlişkilerim, derken sesi titriyor. İşte onlardan çok kolay gidiyorum.

- İlişkilerimden?

- Beş ay önce erkek arkadaşımdan ayrıılllll.....

Cümlesini tamamlayamıyor, yine ağlamaya başlıyor. O an, bu hâlinin sebebini anlıyorum. Tek derdi, İstanbul, kalabalık, çalıştığı kurum değil. O, aynı zamanda bir ayrılık acısı yaşıyor.

- Beş ay önce erkek arkadaşınızdan ayrıldınız, öyle mi?

Başını "Evet." anlamında sallıyor Ekim Hanım.

- Anlatmak ister misiniz? diye soruyorum.

- Anlatacak bir şey yok. Ayrıldık işte, o kadar.

- Ve ayrıldığınız için üzgünsünüz?

- Üzgün... Evet, reklam filmlerine ağlayacak kadar üzgünüm.

Derin nefesler alarak kendisini sakinleştirmeye çalışıyor.

- Bunu anlamıyorum. İnsan sadece ayrıldığı için bu hâle gelir mi? Beş ay oldu. Yüzünü hatırlamakta bile zorlanıyorum ama ağlıyorum

Sehpada duran mendil kutusuna uzanırken bir şeyler mırıldandığını duyuyorum. Ne dediğini tam anlayamıyorum.

- Sanırım az önce bir şeyler söylediniz. Tam olarak ne dediğinizi anlamadım.

- Size değil, kendime söyleniyorum Mehtap Hanım. Kendime kızıyorum. İnsan bir erkek yüzünden bu hâle nasıl gelir? Bir erkek için bunu nasıl yapar kendine? Kendime, bu hâlime inanamıyorum.

- Her ayrılık zordur.

- Benim için değil! En azından bugüne kadar böyle olmamıştı. Hiç böyle olmadım ben. Şu hâlime bakın. İlk sevgilisinden ayrılan liseli talebelere döndüm. Bu hâlim yakışmıyor bana. Üstüne üstlük ayrılmak isteyen de bendim.

Gözyaşlarını hırsla siliyor ve anlatmaya devam ediyor Ekim Hanım.

- Battı çünkü. O kadar güzel giden ilişki bana battı. Bir yerlerde sorun olmalı. Sorun yoksa da ben çıkartabilme potansiyeline sahibim. Offf, Mehtap Hanım... Neden bunu yaptım, anlamıyorum? Ona neden bu şekilde davrandım? Bunu hiç hak etmemişti Gökhan. Gülebiliyorduk beraber, eğlenebiliyorduk, konuşabiliyorduk. Seviyordu beni, bunu hissediyorum. Hem de çok seviyordu. Bir keresinde "Seni mutsuz ederim." dedim. "Seninle mutsuzluğa davarım." dedi. Yüzüne baktım, ciddiydi. Bunu kaç kişiden duyabilirsiniz ki? Ve ben ne yaptım? Kaçtım. Hem de arkama bakmadan kaçtım. En azından o sırada arkama bakmadığımı düşünüyordum.

- Peki şimdi ne düşünüyorsunuz?

- Arkama bakıyorum. Hatta gözlerim hep arkada. Hep aklımda Gökhan. Onu çok özlüyorum. Ama onu bu kadar özlerken, yine de gitmek istiyorum. Nasıl bir karmaşa, nasıl bir düğüm bu, anlamadım. Bir türlü çözemiyorum.

- Bir tarafınız gitmek isterken, bir tarafınız o ilişkide olmayı arzuluyor, öyle mi?

- Şimdi öyle. Ayrıldığımız ilk günler öyle değildi ama. Başlangıçta rahattım. Çok rahattım. AJklıma bile gelmiyordu. Üzülmüyordum. Gayet normal, hayatıma devam ediyordum. Sonra ne oldu, bilmiyorum. Özlemeye başladım. Merak etmeye başladım. Elim telefona gitmeye, zihnim aramak için bahaneler üretmeye başladı. Yapmadım, yapamadım. Kafam karmakarışık. Gidemiyorum, kalamıyorum da. Tam araf...

- Gidemiyorum?

- Gidemiyorum çünkü... Çünkü yaşadığımız şey gerçekti, samimiydi. Hissedebiliyorum bunu. Dolu dolu geçen iki buçuk yıl... Biliyor musunuz, en uzun ilişkimdi benim. O süre boyunca hep yanımdaydı Gökhan. Evsizliğimde, işsizliğimde

yanımdaydı. Şu an çalıştığım kurumla iş görüşmesine giderken yanımdaydı. Okulun bahçesinde beklemişti beni. Hava yağmurluydu. Sıçana dönmüştü, ama beklemişti. Kurumda çalışmak için teklif aldığımda yanımdaydı. İlk iş günümde yanımdaydı. İlk kez, nasıl anlatsam, hayatımda ilk kez "Acaba"" dedim. Birlikte yaşamak, hatta birlikte yaşlanmak güzel geldi gözüme. Devam edebileyim, devam etsin istedim. Ama olmadı işte. Yapamadım. Yapmak istemedim. Mutsuz edecektim onu. Evet, o benimle mutsuzluğa da razı geldiğini söylemişti ama olmazdı.

- Mutsuz edeceğinizden emin gibisiniz?

- Eminim. Çünkü ben ilişki içinde mutlu olmayı beceremiyorum. Gerçi hayatta mutlu olmayı ne kadar becerebildiğim tartışılır ama ilişki söz konusu olunca bana bir şey oluyor. Huysuzlaşıyorum. Gerekli gereksiz sorun çıkarıyorum. Gözünün üzerinde kaşının olması bile sorun olabiliyor. E tabii, bu hâllerime dayanabilmek kolay olmuyor. Bir süre sonra karşımdakinin de canına tak ediyor. Ayrılmak istiyor. Ayrılmazsa, o zaman ben terk ediyorum.

- İlişkilerinizin nasıl bir özeti olduğunu düşünüyorsunuz Ekim Hanım?

- İlişkilerim... İlişkilerimin özeti nasıl? Güzel başlıyor tabii. Bir süre keyifli devam ediyor. Ama sonrası...

- Sonrasında ne oluyor? diye soruyorum.

- Bitiriyorum. Bir yolunu bulup ben gidiyorum. Julia Roberts ve Richard Gere'in başrollerini paylaştıkları bir film vardır, bilir misiniz? Adı, "Kaçak Gelin'di.

- Kilisede, nikâh sırasında devamlı kaçan gelin... Evet, biliyorum.

- Oradaki Maggy gibiyim. İlişki güzel gidiyordur. Her şey yolundadır. Sonra içimde bir şey olur, bir sıkıntı hissederim. Bir daralma, boğulma hissi. O his geldiğinde olabilecek en kısa

zamanda ilişkiden giderim. Gerçi bugüne kadar düğünden kaçmışlığım yok. O noktaya hiç gelemedim.

- Gelmek ister misiniz?

"Bilmiyorum," diyor acı bir gülümsemeyle. "Gökhan'a kadar böyle bir hissiyatım olmamıştı. Yaşım da gençti daha. Gerçi hâlâ gencim ama hani evlilik, birlikte yaşam hep uzak gelen konulardı. Hâlâ da uzak aslında. Evlilik, ne bileyim zor işte. Mengeneye sıkışmak gibi geliyor çoğu zaman. Düşüncesi bile rahatsız ediyor."

- Bu düşünce sizi Gökhan Bey'den uzaklaştırmış olabilir mi?

- Bilmiyorum Mehtap Hanım. Ben ilişkilerimi neden bitirdiğimi hiç bilmiyorum. Sadece bir sıkıntı hissi ve o his geldiğinde duramıyorum. Durmaya, devam ettirmeye çalışsam da beceremiyorum işte.

- O sıkıntı hissinden biraz bahsedebilir misiniz?

- Sanki istemediğim bir yerde zorla tutuluyormuşum gibi. O an gidemezsem, bir daha asla gidemeyecek ve o mutsuzlukta hapsolacakmışım gibi hissediyorum. Gidiyorum. Gitmeyi marifet sayıyorum. Sonra da ağlıyorum.

- Yani bu ağlamalarınızın, yaşadığınız ayrılık süreciyle arasında bir ilişkisi olduğunu düşünüyorsunuz, öyle mi?

- Buna çok inanmak istemiyorum ama var sanırım. Öncesinde böyle huylarım olmadığını ve Gökhan'la ayrıldıktan bir süre sonra başladığını düşünürsek bununla ilişkili olduğunu kabul etmek zorundayım. Bu ağlamalar ne zaman biter?

- Biraz zamanı var gibi görünüyor. Şu an yas sürecindesiniz.

- Yas süreci mi?

- Yas, sadece sevdiğimiz bir insanın ölümüyle yaşanan bir süreç değil. İlişkilerimizin bitiminde de bu süreci yaşarız.

- Bu yas sürecinin şimdiye kadar bitmiş olması gerekmez mi?

- Anladığım kadarıyla, sizin yas süreciniz hemen ilişkinin bitiminde değil, daha yeni başlamış.

Çoğumuz, yası ölüm sonrasında yaşanan bir süreç olarak biliriz. Oysa bir ilişkinin bitişi, sevdiğimiz insanı bir daha göremeyecek olmak, göıebilsek bile aynı yakınlığı paylaşamayacak olmak da bir kayıp hissi verir bize. O hisle beraber, ölüm sürecindekine benzer bir yas sürecine gireriz.

O süreç içerisinde de, karmaşık duygular yaşarız. Bu duyguları yaşayan, sadece terk edilen değildir. Ekim Hanım gibi, ayrılmak isteyen, ilişkiyi bitiren kişi de yaşar bu duyguları. Belki hemen ilişkinin bitiminde yaşar, belki yıllar sonra. Ama mutlaka yaşar. "Hadi ya," diyor Ekim Hanım alaycı bir ses tonuyla... "O zaman bana kolay gelsin."

Ekim Hanım'a bakıyorum. Hayatındaki bazı şeyleri, mutsuz olmasına rağmen değiştirmekte zorlanan ancak ilişkilerinden de bir o kadar kolay vazgeçebilen bu genç kadını düşünüyorum. O alaycılığın arkasındakileri görmeye çalışıyorum.

"Belki de ilişkilerinizde kalamıyor olmanızın nedeni ile yaşamınızı değiştirmek için adım atmakta zorlanıyor olmanız arasında bir bağlantı vardır," diyorum Ekim Hanım'a.

- Nasıl bir bağlantı olabilir ki?

- Eğer ilişkilerinizin evliliğe doğru gitmekte olduğunu hissediyorsanız, bu sizi telaşlandırıyor olabilir. Evlilik de bir nevi yaşam değişikliği değil mi?

- Hem de çok büyük bir yaşam değişikliği... Bu açıdan hiç düşünmemiştim. Diğerlerini bilmiyorum ama Gökhan'dan ayrılmak isteme sebebim bu olabilir.

"Bir sonraki görüşmemize kadar bunu düşünmenizi istiyorum. Hem Gökhan Beyle ilişkinizin, hem de daha önceki ilişkilerinizin ayrılıkla bitmesinde böyle bir şeyin etkisi olabilir mi?" diye sorarak seansı kapatıyorum.

***

Bir sonraki seansa geldiğinde daha iyi görüyorum Ekim Hanım'ı.

"Yas tutuyor olma fikri bana iyi geldi," diyor. "Yine ağlıyorum ama neden ağladığımı biliyor olmak rahatlattı beni."

- Yasınız nasıl gidiyor peki?

- Kimi zaman ağlıyorum. Kimi zaman özlüyorum. Kimi zaman ayrıldığım için kendime kızıyorum, kimi zaman da ona. Ama ona neden kızdığımı tam olarak bilmiyorum. Belki de bu ayrılık fikrini bu kadar kolay benimsemiş olmasına kızıyorum.

- Bu fikri benimsememiş olmasını mı tercih ederdiniz Ekim Elanım?

- Ne saçma değil mi? Bundan rahatsız oluyorsam o zaman ben niye ayrıldım?

- Belki bu sorunun cevabına, "Kaçak Gelin" filmindeki Maggy karakteri ışık tutabilir. Geçen görüşmemizde, Maggy karakteriyle aranızda bir benzerlik kurmuştunuz. Sizin için bir mahzuru yoksa bu konuda biraz daha konuşmak isterim.

Gamzesini görüyorum yüzünde.

- Aslında o abartı tabii. O filmi izlediğimde o karaktere çok yakın hissetmiştim kendimi, hepsi o kadar.

- Abartı derken?

- Sonuçta, Maggy bir film karakteri. Benzerlik kurduğum nokta, ikimizin de vuslata eremiyor olması. İkimiz de ilişkiyi bir şekilde devam ettirmek istiyoruz ve ikimiz de bunu beceremiyoruz. Filmin sonunda, o kahramanını buluyor. Kahramanı neden kaçtığını, korkusunun ne olduğunu anlıyor ve çok güzel bir kır düğünüyle vuslata ermesine yardımcı oluyor. Bense kahramanlarımı kaçırıyorum ya da bugüne kadar beni anlayan ve sorunuma çözüm bulabilen bir kahraman çıkmadığı için, şu an sizinle sorunun ne olduğunu anlamaya ve çözüm bulmaya çalışıyorum.

- Sizin kahramanlarınızla neler yaşadığınızı anlamak isterim. Bana biraz ilişkilerinizden bahseder misiniz?

"Peki," diyor. "Kronolojik olarak mı başlayayım?" "Siz nasıl isterseniz," diyorum gülümseyerek.

O da gülümsüyor:

- Kronoloji iyidir, o hâlde ilk aşkla başlıyorum. İlk aşkım, lisedeydi. Uç yıl boyunca, Selim'e hayrandım, âşıktım. O güzel çağın hayalperestliği ve duygusal iniş çıkışları içerisinde başrol hep ona aitti. Baktı, güldü, gülmedi... Acaba benden hoşlanıyor mu? Yanındaki bol sivilceli sıska kız da kimin nesi? Bu teneffüs kiminle konuştu, kantine mi indi derken geçip gitti üç yıl. Ona duygularımdan hiç bahsetmedim. Onun duygularını da hiç bilmedim. Öyle mezun olduk liseden. Ben üniversite için İstanbul'a geldim. O, Bursada yoluna devam etti, görüşmedik. Gözden uzak, gönülden ırak... Bu sözün doğruluğudur Selim. Dedim ya, görüşmedik, görüşmek için çaba da harcamadım. Meşhur lise buluşmalarına, pilav günlerine gitmedim hiç. Gitmek istemedim. Yıllar sonra karşılaştık Selimde. Ne garip değil mi?

- Garip olan nedir?

- O dönem o kadar yoğun duygular beslediğiniz insanı gördüğünüzde, "Aaaa, ben bu adam için mi deli olmuşum!" diye hayıflanmak... O günden, bugünü göremiyor insan. Yaşanan yılları, o yılların oluşturduğu değişimi hesaba katamıyor. Gerçi ilk karşılaştığımızda, yine kalbimin hızlı attığını hissetmedim değil. Ama on dakikalık konuşma, o hızlı ritmin normalleşmesine, hatta bir an önce oradan uzaklaşma isteğine dönüştü. Gerçi, böyle hissetmemde lisede en sinir olduğum kızla evlenmiş olduğunu öğrenmenin ne kadar etkisi var, emin değilim. Selim dosyası, o karşılaşmayla sonsuza kadar kapandı.

Sonra İstanbul... Maddi durumumuz iyi değildi o zamanlar. Gerçi küçükken iyiymiş, sonrası iflas. O yüzden sınırlı parayla geçinmek zorunda olduğum üniversite zamanları. İlk

günler biraz yabaniydim. Yurtta kalıyordum ve okuldan yurda, yurttan okula mekik dokuyordum. Haftada bir cuma akşamları, bazı şeylerden feragat ederek harçlığımdan ayırdığım parayla sinemaya gidiyordum. Tek eğlencem... Zamanla yurt odasını paylaştığım insanlar, arkadaşım olmaya başladı. Tek başıma dolaşmaktan, bir arkadaş grubuyla dolaşmaya terfi ettim. Sosyalleşmeye başladım. Bu sosyalleşme, karşıma Özgür'ü getirdi.

Özgür, adı gibi bir adamdı işte. Ele avuca sığmayan, yaramaz bir adam... İstanbul'da büyümüş, her yeri biliyordu. Onunla İstanbul'u öğrendim. Eminönü'nde balık ekmek, Beyoğlu Çiçek Pasajı'nda bira, Ortaköy'de kumpir... Önce arkadaşlarımızla dolaşıyorduk. Sonra arkadaşlarımızın sayısı gitgide azaldı. Bir de bakmışım, koca İstanbul'u baş başa dolaşır olmuşuz. Kısa bir süre arkadaşça oldu bu geziler. Sonra sevgili olduk. Güzel günlerdi.

Derin bir iç geçiriyor Ekim Hanım.

- O günler de çok uzun sürmedi tabii.

- Ne kadar sürdü?

- Özgürle ilişkimiz mi? Bir yıla yakın sürdü.

- Nasıl bitti?

- Sıkıldım.

- Sıkıldım?

- Dedim ya, bir süre sonra huysuzlaşmaya başlıyorum diye. Yine huysuzlandım. Gerçi, komik adamdı Özgür. Huysuzluğumu da esprilere boğma becerisine sahipti. Biraz öyle sürüklendik. Baktım o bana tahammül ediyor, ben ona tahammül edememeye başladım. Ayrıldım.

- Sizce ne oldu da ayrıldınız?

- Ayrılık sürecini düşünüyorum da, belirgin bir şey yok aklımda.

- O günleri düşündüğünüzde, sizi rahatsız eden bir anı, bir olay... Hiçbir şey gelmiyor mu aklınıza?

Başını "Hayır." anlamında iki yana sallıyor.

- özgürü düşündüğünüzde, onunla ilgili aklınıza gelen ve şu an düşündüğünüzde bile sizi rahatsız eden bir şey var mı Ekim Hanım?

Duruyor biraz, düşünüyor. Düşündükçe, yüzündeki mimikler değişiyor. İğrenen bir ifade beliriyor yüzünde.

- Aklınıza bir şey geldi sanırım?

- İstiklal Caddesi. Gece, karanlık. Saatin kaç olduğunu bilmiyorum. Özgür, aldığı yoğun alkol sebebiyle caddede sendeleyerek yürümeye çalışıyordu. O kadar sarhoştu ki, önünü göremiyordu. O geceyi onun kolunda, bir nevi onu taşıyarak, o saatte boş bir taksi bulup ailesine teslim etmek için binbir çaba harcayarak geçirdim. Tabii, cebimdeki son parayı taksiye vermiş olduğum gerçeği de var. Sanırım o olay dönüm noktasıydı. Sonrasında huysuz Ekim çıktı sahneye. Ve...

-Ve?

- Ayrıldım. Kendimce bir sebebim varmış yani.

- Öyle görünüyor.

Göz göze geliyoruz. Gülümsemesiyle beraber, gamzesi beliriyor yüzünde.

- Tamam. Olayı anladım sanırım. İlişki güzel gidiyor. Ama ben bir şeyden rahatsız oluyorum. İçimdeki iklim değişiyor. Sonrasında da ilişkinin iklimi değişiyor.

Sessizleşiyor bir süre.

- Özgürü o hâlde görmek benim dengemi sarsmış olmalı, diye devam ediyor sonra. Aslında çok içki içen bir adam değildi. O gece fazla kaçırmıştı. Gençlik belki. Ne olacak bir gece çok içip sarhoş olduysa... Ama şimdi bile o görüntü rahatsız ediyor beni, midemi bulandırıyor. O hâlini gördükten sonra uzaklaşmış olabilirim. Buraya kadar tamam, anladım. Anlamadığım, neden hemen ertesi gün ilişkiyi bitirmedim? Neden bu olayın beni rahatsız ettiğini söylemedim kendisine?

- Bu olayın sizi bu kadar rahatsız ettiğinin farkında mıydınız?

- Doğru. Bırakın ona söylemeyi, kendime bile söylememişim. Yok sayarak devam etmişim. Etmeye çalışmışım.

- Şu an Özgürün o hâlini düşündüğünüzde ne hissediyorsunuz?

- Kızgınlık... Haksız mıyım Mehtap Hanım, insan hiç yamndakini düşünmez mi? Kız arkadaşın yanında, Beyoğlu'ndasın, saat gecenin bilmem kaçı... İnsan kız arkadaşının sorumluluğunu almaz mı?

- Huysuzluk olarak tanımladığınız davranışları bir düşünün lütfen. O gece olanlara ve ona kızdığınız için böyle davranmış olabilir misiniz?

- Kızdığım için huysuzlaşıyorum yani, öyle mi? Bunu sevdim. Evet, olabilir. Bunu bugüne kadar nasıl fark etmemişim!

- Şu an fark ediyorsunuz.

- Şu an fark ediyorum ama... Ama bu içimi tam rahatlatmıyor nedense. Keşke o zamanlar fark edebilseydim. Söyleyebilseydim. O zaman bir şeyler değişir miydi? Belki değişmezdi. Yine de ben bilirdim; Beni neyin rahatsız ettiğini bilirdim. O zaman bu durumun bir ayrılık sebebi olup olmadığını sorgulayabilirdim. Yine ayrılmak istiyorsam, ona söylerdim. Bu yüzden ayrılmak istiyorum derdim ona. O da neden terk edildiğini bilirdi. Sadece gitmek olmuyor Mehtap Hanım. Nedenini bilmeden, anlamadan gitmek olmuyor. İnsanın içinde rahatsız edici bir his bırakıyor.

Bir süre sessizleşiyor Ekim Hanım. Ben de sessizce eşlik ediyorum kendisine. Sonra birden sıyrılıyor o duygu durumundan. Seansın başındaki moduna dönüyor.

"Tamam," diyerek devam ediyor. "Şimdi diğer ilişkilerime bu gözle bakmaya çalışacağım. Beni rahatsız eden noktaları bulmak istiyorum. Sıradaki Dinçer... Dinçer le ilgili ne rahatsız

etti beni? Düşünelim... Çok yakışıklıydı, danıştırdığım arkadaşlaı imin hepsi bayılmıştı ona. Eğlenceliydi o da. Tam bir sinemaseverdi. Bu konuda bana çok şey kattığını düşünüyorum. "Star Wars" bilgim, onun hediyesidir."

- Devam edin lütfen.

- Bonkördü. O da öğrenciydi ama asla hesap ödetmezdi bana. Kibardı. Özenliydi. Sadece bana karşı değil, herkese özenli davranırdı. Tam bir centilmendi yani.

- Güzel. Onunla ilgili başka neler geliyor aklınıza?

"Okula pek uğramazdı. Dersleri çok ciddiye aldığını görmedim. Özellikle sabahları uyuyakalırdı. Sorumsuzluk... Sorumsuzca gelirdi bu davranışları bana. Sabaha kadar internette Film seyreder, öğle saatlerinde kantine uğrar, arkadaşlarıyla muhabbet ederdi. Okulda üçüncü yılı olmasına rağmen birinci sınıftan dersleri vardı. "Hâllederiz."cilerdendi yani. Aslında ona o kadar kızmamak lazım. Tüm hayali, Sinema Televizyon okumak ve yönetmen olmaktı. Baba isteği, ısrarı ya da baskısı yüzünden Hukuk okuyordu. Biliyor musunuz, şu an istediği işi yapıyor. Bir dizinin yönetmeni mi, yönetmen yardımcısı mı, öyle bir şey... Diplomasını da yönetmen koltuğuna iğnelemiş olmalı. Belki de kırmızı kurdelasıyla babasına hediye etmiştir," diyor gülerek. Sonra toparlanıyor.

- Şaka bir yana, onun ismini jenerikte gördüğümde, şaşkınlıkla beraber onun adına çok sevindim. Hayallerinin peşinden koşmuş olması çok etkileyiciydi. O dönemde bana biri "Dinçer kendi hayatı ve kendi istekleri için mücadele edecek, babasına karşı gelecek." deseydi inanmazdım. Kendini o kadar bırakmıştı ki o dönem, hayatı boyunca öyle bir adam olacağı izlenimine kapılmıştım ben.

Şimdi bu davranışlarının bir tepki olduğunu anlıyorum. Babasına veremediği tepkiyi, onun istemediği davranışlarda bulunarak veriyordu belki. Belki inadına gelmiyordu okula. İnadına

bölüm dersleriyle ilgilenmiyordu. Kimbilir? O kendi içinde ne yaşıyordu, bilmiyorum ama bu şekilde davranması beni rahatsız ediyordu. Sinirlendiriyordu herhalde. Belki de güven vermiyordu. Bu şekilde davranan bir adam istemiyordum hayatımda. Devamlı ama devamlı "Hadi uyan artık!" demekten, "Şu dersi şöyle yoluna koyarsın, bu dersi böyle hâlledersin." diye onu motive etmeye çalışmaktan yorulmuşum demek ki. Sonra bir gün canıma tak etmiş olmalı, yollan ayırıverdim.

Dalıyor Ekim Hanım. Bir süre onu kendisiyle baş başa bıraktıktan sonra,

- Neler geçiyor aklınızdan, diye soruyorum.

- Özgür'e de, Dinçer'e de haksızlık etmişim sanırım. Bitirirken ne diyeceğini bilememek, "Sorun sende değil, bende." gibi altı boş, nereye gideceği belli olmayan sözlerin arkasına sığınmak ne kadar acı. İlişkinin neden yürümediğinin cevabını biliyorsanız ve söylemiyorsanız bu korkaklık. "Karşımdakinin kırılmasını istemiyorum." bahanesinin arkasına saklanan büyük bir korkaklık. Ama ilişkiyi bitirme nedenini siz de bilmiyorsanız... O daha kötü. Asıl o zaman karşınızdakini kırıyorsunuz. Anlamadığı, anlamlandıramadığı bir sonla baş başa bırakıyorsunuz onu. Sadece o değil, siz de anlamlandıramadığınız bir sonla kalakalıyorsunuz. Ben de öyleydim işte. Anlamadığım ve anlamlandıramadığım ayrılıklarla baş haşaydım. Anlamadığım için anlatamıyordum da. Ne onlara anlatabildim, ne de arkadaşlarıma.

- Tüm ilişkilerinizde nedenini bilmediğiniz ayrılıklar görünüyor.

- Bir tanesinin nedenini biliyorum ama... Metehan... Üniversiteyi bitirdikten sonra başlayan bir ilişkiydi. Metehan o güne kadar gördüğüm en tekdüze adamdı. Eczacıydı. Kendisiyle o kadar meşguldü ki, anlatamam size. Onun sporu, onun yediği, içtiği, onun sağlığı her şeyden önemliydi. Sorumluluk

mıı? Aşırı sorumluydu. Nc yaptığım, nc istediğini çok iyi bilen biriydi. Ama çok sıkıcıydı, (iimiin hangi saatinde telefon un uzdan bip sesi geleceğini bilmek nasıl bir şeydir, bilir misiniz? Mesajın içeriğini tahmin etmekte de hiç zorlanmazdım. Ve...

-Ve?

- Olumlayken sevildiğimi, değerli olduğumu hissetmedim hiç. Sanki dünya onun etrafında dönüyordu. Bencildi. Tüm konuşmalarımız, kendisi, kendisinin işi, kendisinin arkadaşları, kendisinin ailesi, kendisinin sıkıntıları etrafında dolaşırdı. Tüm bunlar, ilişkimizi o kadar dolduruyordu ki, benimle ilgili herhangi bir şeye yer kalmıyordu. Aslında o ilişkiyi ben bitirmedim sanırım. Görüşmeler azaldı zamanla, aramalar azaldı. "Bitti." diyen kimdi, hatırlamıyorum. Hatta "Bitti." dedik mi, onu bile hatırlamıyorum.

Dalıyor Ekim Hanım. Bir süre daldığı yerde kalıyor.

- Sonrası Gökhan. Ona dair kötü anılarım var mı? Düşünüyorum da, onunla ilgili kötü olan hiçbir şey gelmiyor aklıma. Hani bazen, şu huyu da çok rahatsız ediciydi diyerek bir şeye tutunmak istiyorum, bulamıyorum. Belki hâlâ içinde debelendiğim için böyledir. Belki kör ölünce badem gözlü olmuştur. Biliyor musunuz, son bir haftadır Gökhan'la ayrılışımızı düşünüyorum. Bir anda oldu. Bir anda karar verdim ve üzerine düşünmeden söyleyiverdim Gökhan'a. Ne oldu da bir anda uzaklaştım ondan? Ne oldu da ayrılmaya karar verdim?

- Sizce?

- Bilmem. Bilsem rahatlayacağım.

- O dönemi düşündüğünüzde aklınıza gelen bir şeyler var mı Ekim Hanım?

"Yok." dercesine başını iki yana sallıyor.

- O zaman aramaya devam. Sizi rahatsız eden sadece onun kişilik yapısı, özellikleriyle ilgili olmayabilir. Onun koşulları.

ilişkinin ciddileşmesi gibi durumlar da ilişkiyi bitirmemize sebep olabiliyor.

- Bunu düşüneceğim.

Ekim Hanım, seansımıza gördüğü bir rüyayı anlatarak başlıyor.

"Büyük, geniş bir köy evindeyim. Ev, ahşap, eski bir ev. Sadece kocaman bir oda ve içerisinde ağaçlar... Ağaçların gövdelerini, dallarını görüyorum. Dalların üzeri meyve dolu. Çeşit çeşit, rengârenk meyveler dallardan sarkıyor. Şaşırıyorum. O meyveleri toplamak istiyorum. Ne yapacağımı, nasıl toplayacağımı düşünerek bakıyorum etrafıma. Uzakta, odanın bir köşesinde bir adam oturuyor. Ona doğru yürüyorum. Yaklaştıkça, adamın yüzünü, kıyafetini daha net görüyorum. Yaşlı, sakalları beyaz, bir bilge gibi. Meyveleri toplayabilir miyim, diye soruyorum ona. Başıyla onaylıyor, eliyle orada duran bir sepeti işaret ediyor. Heyecanla sepeti alıp, meyveleri toplamaya başlıyorum. Ağaçtan ağaca, daldan dala dolaşarak dolduruyorum sepetimi. Dolu sepetimle bilgenin yanına gidiyorum. Önüne bırakıyorum meyve dolu sepetimi. O da görsün istiyorum. Tek tek çıkartıyorum meyveleri sepetten... O da ne? Çürük bunlar! Bir diğerine bakıyorum, o da çürük... Bir diğeri... Bir diğeri... Sepetimden çıkan tüm meyveler çürük. Ağlamaklı oluyorum bir an. Nasıl olur, diyorum bilgeye. Hepsi çürük bunların... Bilge, bir meyvelere, bir bana bakıyor. 'Ne yaparsın kızım,' diyor, 'Bunlar senin nasibinmiş.' uyanıyorum."

- Burada bitiyor rüyam. Çok anlamlı değil mi?

- Anlamlı?

- Demek karşıma çıkan bu çürük adamlar da benim nasibimmiş.

- Çürük olduğunu düşündüğünüz adamlar desek?

Ne demek istediğimi anlıyor Ekim Hanım. Gülümsüyor...

- Biliyor musunuz Mehtap Hanım, Gökhan'dan neden ayrıldığımı biliyorum. En başından beri biliyorum aslında. İtiraf etmek zor geliyor. Zor ye utanç verici...

- Sizi bu denli zorlayan ne olabilir?

- Ben böyle biri değilim aslında. Öyle olmadığımı düşünüyorum ama neden öyle biriymiş gibi davranıyorum, bilmiyorum.

- Öyle biri gibi derken?

- Bencil, korkak, aşağılık biri gibi.

- Biraz sert olmadı mı?

- Hak ediyorum. Ne olduğunu bilseniz, siz de benimle ilgili bunları düşünürdünüz.

- Ne olduğunu bilmiyorum.

- Gökhan mimarlık ofisini kapattı. Mali problemler yüzünden sıkıntıya düştü ve ben onu terk ettim. Sizce tüm bu sıfatları hak etmek için bu yaptığım yeterli değil mi?

- Sizce?

- Daha fazlasını hak ediyorum ben. O adam, benim her zor günümde yanımda oldu. Sevgili olarak, arkadaş olarak, maddi-manevi her zorluğa göğüs gererken o yanımdaydı. Ekim ne yaptı? O zor günlerinde kapris yaptı. Huysuzluk yaptı. Anlamadı, anlamak istemedi. Ve beklenen son. Kaçtı. Çünkü...

- Evet, çünkü?

- Korktu.

- Sanırım burada 'kaçma eyleminin üzerinde durmak yerine, 'korku duygusunu anlamaya çalışmak bize daha yardımcı olacak.

Yüzünde şaşkınlık ifadesiyle bana bakıyor.

- Sizce Ekim Hanım'ı ne korkutmuş olabilir?

- Parasızlık...

- Parasızlık?

"Korkutuyor sanırım. Hem de çok korkutuyor. Ben çok parasız kaldım Mehtap Hanım," diyor gözleri dolarak. "Kuruşların hesabını yaptığımı çok bilirim. Üniversitede küçük bir not defterim vardı. Nereye, ne harcadığımı kuruşu kuruşuna yazdığımı hatırlıyorum. Ona rağmen, babamın 'Çok para harcıyorsun, biraz dikkat et!' dediğini biliyorum. Oysa sadece yaşamaya çalışıyordum ben. Belki bencilim, belki paragözüm ama parasız kalmak istemiyorum. Kuruşları hesaplamak istemiyorum. O günleri tekrar yaşamak istemiyorum. O günleri tekrar yaşayamam."

- Gökhan Beyin işiyle ilgili yaşadığı süreç, o günleri mi hatırlattı size?

"Olabilir," diyor mırıldanarak.

"Tetikleyiciler," diye geçiriyorum içimden. "Unsurlardan birinin ortaya çıkması, belirli şartlar altında, ona bağlı öteki unsurların ortaya çıkmasına yol açar." demiş Rosental ve Yudin. Hepimizin yaşadığı acı ve sıkıntı veren anılar, güzel anılarımızla beraber hafızamızda dosyalanıyor. Güzel anıları çağrıştıran bir ipucu önümüze geldiğinde, o anıya dair duygular da, bedenimizde olup bitenler de harekete geçiyor. O dosyalardan gelen anının bizde hissettirdiklerine göre, gülümsüyoruz, hafifliyoruz, kendimizi çok daha iyi hissediyoruz. Tetikleyicilerin çağrıştırdığı kötü bir anıysa eğer, o anının içerisindeki duygular canlanıyor içimizde. Modumuz düşüyor, o anıya dair hangi duygularsa yaşadığımız, o duygunun içinde buluyoruz kendimizi; üzülüyoruz, korkuyoruz, öfkeleniyoruz.

Tetikleyici bir durum, bir duygu, bir koşul duyu organlarımız tarafından fark edildiği an, geçmişte yaşadığımız ve içimizde hâlledemediğimiz o anılara götürüyor bizi. Bazen açık bir şekilde anımsıyoruz, bazense örtük. Hangi tetikleyicinin hangi olayı hatırlattığını bilmek, neden böyle hissettiğimizi

ve davrandığımızı anlamamıza yardımcı oluyor. F'kim Hanım gibi, o an yaşananların bizlere neler çağrıştırdığını, hangi olayı tetiklediğini anlayamıyorsak eğer, bulanık bir suya dönüşüyor düşüncelerimiz, duygularımız. Neyi, neden yaptığımızı, neden bu kadar rahatsızlık duyduğumuzu, hatta aşırı bir tepki verip vermediğimizi bile bilmiyoruz. Elimizde, "Ben böyle hissettim."ler, "Bana öyle geldi."ler, "Haklıyım."larla kalakalıyoruz.

"Diğer yandan bu kadar korkuyor olmayı da yediremiyorum kendime," diye devam ediyor Ekim Hanım. "Çok kızıyorum, insan sevdiğini düşündüğü adamı bu yüzden terk eder mi?"

- Korkumuz çok yoğunsa terk edebiliriz de. Bir hatırlayalım; Kaçak Gelin filminde, nikâh kıyılmadan hemen önce, Maggy'yi kiliseden kaçıran duygu neydi?

- Korku.

- Korku, bunu yaptırabilecek kadar güçlü bir duygu. Demek ki siz de bazı durumlardan, erkek arkadaşlarınızdan ayrılacak kadar rahatsız oluyorsunuz. Bu rahatsızlık korku ya da korkularınızla bağlantılı olabilir.

- Parasızlıktan korkuyorum. Sorumsuzluktan korkuyorum. Evet, sarhoşluktan da korkuyorum. Hem de çok korkuyorum. Sorumsuz, sarhoş, parasız bir adamla birlikte olmak ödümü patlatıyor.

- Sorumsuz, sarhoş, parasız bir adamla olmak neden ödünüzü patlatıyor sizce?

Sessizleşiyor Ekim Hanım. Bir süre, düşüncelere dalıyor.

- Ben bu fimi gördüm Mehtap Hanım. Ben filmi yaşadım. Başrolde değildim belki ama neler olduğunu çok iyi biliyorum.

- Nerden biliyorsunuz?

- Bizim evden...

- Bana sizin evinizi anlatır mısınız Ekim Hanım?

- Sadece babamı anlatmam yeter aslında. Tam da böyle bir babayla büyüdüm ben. Sorumsuz, sarhoş ve bencil. Ve bencil-

liği yüzünden parasız kalan bir adamla büyüdüm. Sözel şiddet vardı. Fiziksel şiddet vardı. Ne zaman kızacağı, ne zaman döveceği, ne zaman ortalığı kırıp dökeceği belli olmayan bir babanız olduğunu düşünün. Sonra o evi. O evin içindeki diğer insanları düşünün. Belki ne demek istediğimi anlarsınız.

Bir süre sustuktan sonra, "Belli bir yaşa geldiğimde o evden bir an önce gitmem gerektiğini o kadar iyi biliyordum ki," diye devam ediyor Ekim Hanım. "Üniversiteyi şehir dışında okumak, en mantıklı çıkış yoluydu benim için. îyi ki öyle oldu! İyi ki İstanbul'a geldim. Zorluk, parasızlık çektim ama hayatım için yaptığım en doğru şeydi. Üniversite olmasaydı, bir an önce evlenirdim herhalde."

- Amaç, tamamen o evden çıkmak mıydı?

- En motive edici güç diyelim. O evde kalsaydım, hayatım mahvolurdu. Kendimi kurtarmalı, tüm yaşananları geride bırakmalıydım.

Bir süre sessizleşiyor Ekim Hanım. Önüne bakarken o evi, o evde olanları düşündüğünü anlıyorum. Başını bana doğru çevirdiğinde, gözlerinin koyulaştığını, derinleştiğini fark ediyorum. Hikâyesini anlatmaya başlıyor.

- Ailede ilk çocuk ve ilk torunum. Annem zamanında istememiş babamı, nişanı atmış. Sonraki günler, bu kararının doğruluğunu gösterdi ona. Sonra niye vazgeçti, niye evlendi bilmiyorum. Böyle bir adamla evlenmiş olmasının, hayatının en yanlış kararı olduğunu kendisi de söyler. Üstüne üstlük iki çocukları olmuş maalesef.

- İlk çocuk sizsiniz, diyerek konuyu annesinden kendisine döndürmeye çalışıyorum.

- Evet, ilk çocuk benim. O dönemlerde ailemin maddi durumu oldukça iyiymiş. Dedemle babam beraber çalışıyorlarmış. O yüzden bir elimiz yağda bir elimiz balda durumu var. Dedemin bana çok düşkün olduğunu hatırlıyorum. Her istediğimi

alır, nc söylesem yapardı. Annem çok kızardı bu işe. "Deden seni çok şımarttı, şimdi biz baş edemiyoruz." dediğine çok şahit olmuşumdur. Zor bir çocuk olduğumu anlatır annem. Huysuz, mızmız bir çocuk olduğumu söyler, hatta "Seninle üç çocuk büyüttüm." der ara ara. Annemi daha çocukluğumda yıldırmışım. Bir taraftan da haklı. Genç yaşta bir evlilik, daha evliliğe alışamadan arkasından gelen bir çocuk. Kadın ne yapsın? Tek başına ev işlerini idare etmeye, çocuk büyütmeye çalışmış. Tabii bir de koca faktörü var.

- Tek başına derken?

- Babam evin içerisinde bir var, bir yok. Bursa eşrafından olduğu için yemeği, toplantısı bitmez hiç. Bu yemeklerde de genelde bolca alkol tüketir, eve sarhoş gelirdi. Çocukluğumdaki babamı düşündüğümde burnuma bira kokusu gelir hâlâ, rakı kokusu gelir. Bence alkolikti. Arkadaşlarına, eğlenceye meraklıydı. Annem bu durumdan hoşlanmazdı tabii. Alkolü yüzünden, arkadaşları yüzünden tartışmaları, kavgaları hiç bitmezdi evde. Böyle bir evde devamlı tedirgin geçiyor saatler. Ortam devamlı gergin. Söz konusu babamsa, hele bir de alkollüyse... Ha şimdi bir şey söyleyecek, ha birazdan kavga çıkaracak... Devamlı tetikteydik. Biz, hiç rahat edemiyorduk onun yanında. Annem, geç gelmesine niye bozulurdu, anlamıyorum. Devamlı şikâyet ederdi babamdan; kocalık yapmadığını, babalık yapmadığını söyler dururdu. Oysa babam evde olmadığında daha rahattık hepimiz, daha keyifliydik bence.

- Anneniz, babanızla ilgili yaşadığı sıkıntıları sizinle paylaşır mıydı?

- Ne yapsın kadın? Zaten konuşabileceği çok insan da yoktu etrafında. Hem bu kavgalar uluorta yaşanıyordu. O yükselen sesleri nereye saklasın, nasıl saklasın ki?

- Sizin tartışmaları duymanız ayrı bir şey, annenizin babanızı size şikâyet ediyor olması ayrı bir şey.

- Annemin de binleriyle konuşmaya çok ihtiyacı vardı. Kar-

deşim küçüktü o zamanlar. Ona anlatamazdı tabii. Bir şekilde ben annemin dert ortağı oldum.

- Annenizin, babanız konusunda sizi dert ortağı seçmesi nasıl geliyor size?

- Çok normal. Niye sordunuz?

- Babanızla ilgili duygularınız, düşünceleriniz bu durumdan etkilenmiş olabilir. Çocuklar, babayı, anne üzerinden tanıyıp öğrenir, biliyorsunuz değil mi?

- "Annem, babamı özellikle kötülemedi ki," diyerek savunmaya geçiyor Ekim Hanım. Sadece olan biteni anlatıyordu. Benim babamla ilgili deneyimlediklerim, onun nasıl bir baba olduğunu gösteriyor zaten. Annemden, kötü bir koca olduğunu dinlemek de şaşırtmadı beni.

Her çocuk babasına inanmak, güvenmek ister. Baba sevgidir, güvendir, sığınaktır. Sırtımızı dayadığımız destektir. Onun güçlü olduğunu ve kendisini dışarıdaki dünyanın tehlikelerinden koruyacağını bilmek ister çocuk. Oysaki o güç, fiziksel ve/veya duygusal şiddet olarak annesine ya da kendisine döndüğünde kafası karışır çocuğun. Baba, güven ve sevgi kaynağı olmaktan çıkar; korku ve öfke kaynağı hâline gelir.

Çocuğun kafasındaki baba imajının oluşmasında annenin de rolü vardır. Çocuk, babayı anneden öğrenir. Anne için baba 'yetersizse, davranışları ve söylemleriyle bu düşüncesini hissettirir çocuğa. Çocuk için de babası yetersiz bir adam hâlini almaya başlar. Anne, "Babana söylerim."lerle korkutuyorsa çocuğu, çocuk için baba korkulması ve uzak durulması gereken bir figüre dönüşür. Anne için babanın yaptığı yanlışsa, çocuk için de yanlıştır. Anneye göre baba haksızsa, çocuk için de haksızdır.

Ekim Hanım'ın annesinin babası hakkında söylediklerini anlamaya çalışıyorum. Onun kafasındaki baba imajının oluşmasında bu sözlerin ne kadar etkili olduğunu merak ediyorum. Onu dinlerken, zihnim bu sorunun cevabını arıyor anlattıkları arasında. O ise anlatmaya devam ediyor.

- Bahsettiğimiz adam, ne eş olabilecek, ne de baba olabilecek becerilere sahip bir adam değil ki. Ktrafındakileri yoran, zorlayan, istemediği bir şey olduğunda şiddet uygulayan bir adam. Annemin hayatım mahvetti. Ben izin verseydim, eminim benimkini de mahvedecekti. O yüzden, şehir dışında bir üniversitede okumak, benim o evden çıkış biletimdi. O gün gelene kadar da, babamı ihtiyaç durumunda para sağlayan bir bankamatik olarak görmeye çalıştım. Bu işime de yaradı. Beklentiniz ne kadar az olursa, o kadar az inciniyorsunuz.

- Siz de, babanızdan beklentilerinizi en aza indirdiniz, onu bankamatiğe çevirdiniz öyle mi?

- Babam benim kahramanım olmadı hiç, olamadı. Hani derler ya, kız çocukları babalarına âşık olur. Öyle bir şey yaşamadım ben. Benim kahramanım dedemdi. Babam gibiydi dedem. Korurdu, ilgilenirdi. Onun kucağı güvenli ve huzurluydu. Kızardı da. Ama neye kızdığını bilirdim. Onu kaybettikten sonra kendimi çok yalnız ve savunmasız hissettim.

Sessizleşiyor. Bu sessizlikte, henüz anlamadığım bir şeylerin olduğunu hissediyorum. Bir kayıptan bahsederken, sözün bit tiği yerdeki hüznün sessizliği çöküyor odaya. Yaşadığı kayıp, bir baba kaybı gibi derin ve sarsıcı olmuş onun için.

Ölümlerin arkasından kullandığımız 'kayıp' ifadesine takılıyor bir an aklım. Ölümün acı gerçeğini yumuşatan bir kelime olduğunu düşünüyorum. 'Ölüm' kelimesi çok daha sert görünüyor gözüme; 'Kayıp' kelimesi ise sanki biraz daha baş edilebilir gibi. Bu yüzden belki de, direkt ölüm kelimesini kullanarak soruyorum sorumu.

- Dedeniz ne zaman öldü Ekim Hanım?

"Dedem yaşıyor," diyor duyulur duyulmaz bir sesle. "O, sadece benim için bir ölü."

"Yaşıyor mu?" diye soruyorum şaşkınlığımı belli etmemeye çalışarak.

- O, kaçtı. İflasın geldiğini Fark edince kaçıp gitti.

- Öldüğünü düşünmüştüm.

- Gitmekle ölmek arasında bir fark var mıdır Mehtap Hanım? İkisinde de, onu bir daha göremezsiniz. Gidenin arkasından umut edersiniz belki, bu hayatta onu tekrar görebileceğiniz ihtimali vardır. Sonra? Tekrar görseniz bile, geri gelse bile, aynı insan olur mu? Ya siz? Siz aynı kalabilir misiniz o gidişi yaşadıktan sonra?

- İçimizdekiler değişir tabii.

- İçimizdekiler değişir. Ona bakışımız, davranışımız değişir. Ölüm, insanın elinde değildir. Ya gitmek? O, insanın elindedir işte. İnsan böyle olunca hazmedemiyor. Daha da kızıyor, daha da kırılıyor. Benim dedem kaçtı. Beni, bizi terk etti. Hem de en zor zamanımızda, ona en fazla ihtiyaç duyduğumuz anda gitti. O yüzden benim için öldü diyorum. Ama inanın gerçekten ölseydi, daha kolay olurdu baş edebilmek. İlişkimizde böyle bir son olunca, yüreğine ağır bir yük biniyor insanın.

Alkolik, sorumsuz ve bencil bir baba, kahraman olduğuna inanılırken zora gelince kaçıp giden bir dede. İnsan babasını da, dedesini de seçemiyor. Ekim Hanım'm gördüğü rüya geliyor aklıma. Çürük, kurtlu meyveler ve "Bunlar, senin nasibinmiş." diyen bilge adam.

- Tüm bunlar olurken kaç yaşındaydınız?

- Lise yılları. Dedem gittiğinde lise 2'deydim. Kasım ayı. Eve haciz kâğıtları gelirken dedem gitme hazırlığındaymış meğer. Kötü giden hayatımızın tepetaklak olduğu dönem... Para yok ve dünya kadar borcun içindeyiz. Kasım ayında dedem gitti, bir ay sonra, yeni yılın ilk sabahı biz eşyalarımızı topladık, başka bir eve taşındık. Borçların bir kısmı için, evi satmak zorunda kalmıştı babam.

- Hem dedeniz gitti, hem de büyüdüğünüz evden ayrıldınız. Bir genç için iki büyük olay...

- O evden ayrılmak beni hiç üzmedi ki. 1 kıtta benim için en güzel kısmı oydu diyebilirim.

Bir süre sessiz kalıyor Ekim Hanım.

- Ben o evde hiç mutlu olmadım ki. O evde hiçbirimiz mutlu olmadık. O evde tartışmalar, kavgalar var Mehtap Hanım. Acı ve gözyaşı var orada. Her yerinde ayrı vukuat, her köşesine sinmiş çaresizlik var. Odamı düşünüyorum mesela, babamın beni dövmesi geliyor aklıma. Salon ve mutfağa baktığımda, bağrışmalar, yükselen sesler, havada uçuşan, kırılıp dökülen eşyalar. Banyo ve yatak odasını düşündüğümde annemin gözyaşlarını hatırlıyorum. Koridorlarda ise, çarpan kapı sesleri. O evde mutlu bir anım var mı? Hatırlamıyorum. Hatırladığım, o evin her köşesinde öfke, şiddet, acı ve sevgisizlik olduğudur.

içimizdeki çocuğun ruh hâli, büyüdüğümüz evin ruhuna benzer. Çocukken, oradaki havayı solur, içimize alır, içselleştiririz. O evde mutluluk ve huzur varsa, çocuğun içine de yansır. Sakin, mutlu, yaşamdan keyif alan bir çocuk olur. Çocuğun büyüdüğü ev, Ekim Hanım'ınki gibi bir evse, o evde çatışma ve kavgalar varsa, o huzursuzluğu, o çökkünlüğü ve mutsuzluğu içine alır çocuk. Büyük bir kasvet örter içindeki ve hayatındaki güzellikleri. Göremez, fark edemez. Görse de, fark etse de inanmaz. İnanamaz. Gördüğü, bildiği bir şey değildir çünkü.

O evde şiddete uğramışsa çocuk, o ev onun için güvenli bir sığınak değildir artık. Güvendiği, onu koruyacağına inandığı kişiden gelmişse bu şiddet, çocuğun içinde büyük bir ikilem oluşur. Güveni kaybolur yavaş yavaş. Şiddet uygulayan anne-babaya güveni kaybolur, insanlara güveni kaybolur, kendine güveni kaybolur. Evinde tedirgindir. Sokakta tedirgindir. İçi de güvensiz ve tedirgindir hep.

Bir sonraki seansa geldiğinde, o hafta gördüğü rüyasını anlatmaya başlıyor Ekim Hanım.

- Bekleme salonundayım. Önümde büyük bir kap/. Kapının hemen yanında, bir sandalyede oturmuş biri. Küçük ama. Orada bir çocuk oturuyor Mehtap Hanım, küçük bir kız çocuğu. Saçları, iki yandan toplanmış, atkuyruğu yapılmış. Sarı, fiyonklu tokaları var saçında. Yanında, küçük tahta bir bavul. Kırmızı, beyaz pötikareli paltosunu giymiş, kapının önünde duran bir kız çocuğu... Gidecek. Gitmek istiyor. Binlerinin o kapıyı açmasını bekliyor. Bir şeylerin olmasını, bir şeylerin değişmesini, birilerinin gelip onu oradan çıkarmasını bekliyor.

- Kendisi açamıyor mu?

- Açamıyor herhalde. Gücü yetmiyordun

- Peki, sizce kimi bekliyor?

- Kurtacısmı...

- Kim kurtarabilir onu?

- Annesi.

- Annesi nerede olabilir?

- Evdedir herhalde.

- Evde ne yapıyor sizce?

- İş yapıyor...

- Kız çocuğu, kendisini kurtarması için annesini bekliyor. Annesi evde iş yapıyor.

- Evet, öyle.

- O kız çocuğunun kim olduğunu düşünüyorsunuz Ekim Hanım?

Göz göze geliyoruz. İkimiz de rüyasında gördüğü o küçük kız çocuğunun kendisi olduğunu biliyoruz.

- "Annem evde iş yapıyor," derken ağlamaya başlıyor Ekim Hanım. Çamaşır yıkıyor annem, ütü yapıyor. Yatakları yapıyor, evi düzenliyor. Sonra yemek yapıyor. Fasulye ayıklıyor, domateslerin kabuğunu soyuyor. Doğruyor. O evi, ev yapmaya çalışıyor annem. O evi, aile evi yapmaya çalışıyor.

Rir süre ağladıktan sonra, devam ediyor.

- Ne kadar zor bir hayat. J tim bu çabayla geçiyor günü. Ev işleriyle, çocuklarıyla ilgilenerek geçiyor. Sonra akşam oluyor. Kocasının ne zaman eve geleceğini bilmiyor. Gelip gelmeyeceğini bile bilmiyor belki. İçkili gelip gelmeyeceğini de bilmiyor. Gerçi tahmin etmesi zor değil. İçkili gelir genelde. O gece kavga olup olmayacağını bilmiyor. O gece kocasının ona vurup vurmayacağını bilmiyor.

Derin bir nefes alıyor Ekim Hanım. "Babam anneme fiziksel şiddet uygular," diyor. Duyulur duyulmaz bir sesle, bir çırpıda söylüyor. İçindeki utanç çıkıyor, tüm odada yankılanıyor.

Evde, annenin şiddet gördüğüne tanıklık etmesi çok zorlayıcıdır çocuk için. Sadece şiddet ânında değil, şiddet sonrası da bu zorluk devam eder. Hem fiziksel, hem duygusal olarak yaralanmış bir anneyle baş başa kalır çocuk. Onun bakımını üstlenmek zorunda hisseder kendini. Yaralarını sarmak durumunda hisseder. Onu öylece bırakıp gitse, gidemez; suçlu hisseder kendini. Kalsa, o da çok zor. Çocuk olan odur çünkü. Desteğe, teselliye ihtiyaç duyan odur. Bu noktada roller karışmaya başlar. Çocuk, annesine annelik etmek, onu korumak ve teselli etmek durumunda kalır. Bu durum da öfkeye sebep olur. Öfke hem buna sebep olduğu için babasına, hem de bu duruma izin verdiği ve kendini koruyamadığı için, üzerine böyle bir sorumluluk, yük bıraktığı için annesine yönelir.

Ekim Hanım'm anlatımından babasına duyduğu öfkeyi açık bir şekilde yaşarken, annesine duyduğu öfkeyi bastırdığını, annesini korumaya aldığını sezinliyorum.

"Annem," diyor bir süre sonra, "Mutsuz bir kadın annem, çok çile çekmiş bir kadın. Üstesinden gelmiş bir şekilde, ama yorulmuş, yıpranmış bir kadın. Hak ettiği hayatı yaşayamamış biri. Böyle bir hayatı kim hak eder ki?"

- Annenizin haksızlığa uğradığını mı düşünüyorsunuz?

- Düşünmek değil, biliyorum. Neden o evde kaldığını anla-

makta zorlanıyorum sadece. Güçlü bir kadın mı annem, güçsüz mü? Ona karar veremiyorum. O zor günlerde her şeyimizle annem ilgilendi. Evi çekip çevirdi. Tüm bunları yapan, o zor günlerin üstesinden gelen kadın, güçlü bir kadındır aslında. Bir de babamla ilişkisine bakıyorum. O kadar küfür, hakaret, üzerine şiddet... Tüm bunları kabul eden, gitmeyen bir kadın. Böyle düşündüğümde ise çok ezik.

Gerçi Bursa küçük yer. Büyük bir şehir, ama annem ve babam için küçük. Tanınmış ailelerin çocukları durumu. Boşanmak, dul kalmak o zamanlarda zor; bir kadın için kusur sayılıyor. iki tane de çocuk. Bunları düşündüğümde anlıyorum annemi, anlamaya çalışıyorum. Ben olsam ne yapardım diye düşündüğümde ise... Ben giderdim Mehtap Hanım.

- Anneniz kalmayı seçmiş.

- Evet, o mutsuz ve ruhsuz evde kaldı annem. Ama bu bir seçim miydi? Emin değilim. Başka ne yapabilirdi ki? Bir dönem boşanma mevzusu oldu gerçi. Babamın yanıma gelip kiminle kalmak istediğimi sorduğunu hatırlıyorum. Ne salakça bir soru, değil mi? Sanki babalık yapmış da, öyle bir noktada bir seçim söz konusuymuş gibi.

- Boşanma mevzusu derken?

- Annem karar verdi bir dönem, sonra vazgeçti. Sadece babamın bunu sorduğunu hatırlıyorum. Sonrasında bir şey olmadı. Aynı evde, aynı evlilik, aynı düzen devam etti. Arafta kaldı sanırım. Gidemedi, kalamadı da. Ama o ev, bir aile evi olmadı hiç. En azından benim için olmadı.

- Annenizin arafta kaldığını düşünüyorsunuz ama anneniz gidip gitmemek konusunda bir seçim yapmış görünüyor.

- Seçim yapmış olanlar arafta kalmaz mı?

- Sizce?

- Arafta kalan o rüyadaki kız çocuğu değil mi? Ne dışarıya çıkabiliyor, ne de bavulunu alıp odasına dönebiliyor.

- Bir sonraki görüşmeye kadar o küçük kızı düşünmenizi istiyorum. O, gerçekten gitmek mi istiyor? Yoksa tanıdığı ve güvendiği birinin onun elinden tutarak evin içerisine sokmasını ve onu teselli etmesini mi bekliyor?

"Bunu düşüneceğim," Birlikte ayağa kalkıyoruz. Tam kapıdan geçirecekken bir an duruyor Ekim Hanım. Dönüp bana bakıyor.

- Çocukluk bu kadar temel mi Mehtap Hanım?

- Bir insanın çocukluğu, anavatanıdır.

"Bir insanın çocukluğu, anavatanıdır," diye tekrarlıyor sessizce. Sonra kapıdan çıkıyor.

***

Bir sonraki seansa geldiğinde yüzündeki gerginliği fark ediyorum Ekim Hanım'm.

"Gökhan'ı aradım," diyor. "Nasıl oldu, anlamadım. Bir anda elim telefona gitti ve aradım. Hâlâ şaşkınım."

- Anlatmak ister misiniz?

- Geçen akşam evde yalnızdım. Kitap okuyordum. Arasam mı, diye bir düşüncem yoktu. Bir anda kanepeden sehpaya uzandım, telefonumu aldım ve aradım. Ne konuşacağımı bilmeden aradım öyle. Açtı telefonu. Aradığıma sevindi mi, şaşırdı mı bilmiyorum. Biraz konuştuk öyle havadan sudan. Çok tatsızdı sesi. Babası kansermiş.

Kısa bir suskunluk giriyor araya.

- Babasıyla, benim babamla olduğundan çok farklı bir ilişkileri vardı. Babası, özeldi Gökhan için. Onun kahramanıydı.

Offff, diye iç geçiriyor Ekim Hanım.

- Gökhan'ı düşünüyorum da... İşlerinin durumu. Arkasından gelen bu hastalık. Umarım, bir an önce babası iyileşir. Yok-

sa nasıl olur? Gökhan nasıl toparlar? Hiç bilmiyorum. Hayat bana karşı adil değil, diye kızıyordum ama bu konuda yalnız değilim sanırım.

- İnsanın işlerinin iyi gitmemesi, o süreçte yaşadığı hastalıklar, kayıplar duygusal olarak hepimizi zorlar tabii. Kimimiz üst üste gelen bu sıkıntılarla baş edebiliriz, kimimiz de baş etmekte zorlanır, hatalar yaparız.

- Anlamadım?

- Gökhan Beyin şu an içinde bulunduğu durum, bana sizin hayatınızdaki birini hatırlattı.

Düşünüyor bir süre. Sonra bana dönüyor:

-Kimi?

- Babanızı...

- Nasıl yani?

- Babanızın işlerinin bir dönem kötü gittiğini, hatta bu gidişin iflasa sebep olduğunu siz anlatmıştınız. Üzerine dedenizin de gittiğini, onu tüm bu sorunlarla yalnız bıraktığını düşündüğümüzde babanız da hayli zor günler geçirmiş olmalı.

- Buna katılmıyorum. Bir kere bu sorunlar yaşanıyorken ben lisedeydim. Babam ondan önce de içki içerdi. Benim babam hep içki içer. Bu yüzden evde her zaman gerginlik ve kavgaların olduğunu hatırlıyorum. İkincisi...

Susuyor Ekim Hanım. Bir süre sonra, hatırlatmak istercesine ben giriyorum devreye.

- Evet İkincisi?

- İkincisi... Anneme yaptıkları, yaşattıkları aklıma geldiğinde tüm bunları hak ettiğini düşünüyorum. İçimden beter olsun demek geliyor.

- Babanızın annenize yaptıkları sizi öfkelendiriyor anladığım kadarıyla?

- Evet. O tüm bunları yaşamayı hale etti.

- Babanıza öfkenizin ne kadarı size ait Ekim \ fanım?

- Ne demek bu şimdi?

- Babanızla ilgili konuşurken, bir şekilde annenizin yaşadıklarına dair bir-iki cümle de giriyor araya. İçinizde taşıdığınız öfkenin bir kısmı sizin babanızla yaşadıklarınıza dair öfkeyse, bir kısmı da babanızın annenize yaşattıklarına dair olabilir mi?

- Yok artık! Siz benim babamla neler yaşadığımı anlamamışsınız!

- O zaman anlatın lütfen. Siz babanızla birebir neler yaşadınız?

"Daha ne olsun? Dövdü," diyor hırsla. "Beni de dövdü."

Gözleri, oturduğu koltuğun karşısında duran bir noktaya kilitleniyor. Bakıyor ama görmüyor. Biliyorum görmediğini. Zihni, o ana gitmiş. O an olup bitene.

- Lisedeyim... Odamda ders çalışıyorum. Gece. Aniden açılıyor kapım. Ne olduğunu anlamıyorum. Arkamı dönüyorum, babamla göz göze geliyoruz. Yüzü kırmızı, gözleri kıpkırmızı. İçmiş yine. Barut gibi. Hızla yaklaşıyor masama. Önümde duran ders kitabını hırsla itiyor. Masanın üzerinde duran telefonumu alıyor. Bir şeyler geveliyor ağzında. Tam olarak anlamıyorum söylediklerini. Bazı kelimeleri seçebiliyorum sadece. "Okuma!", "Başka yerlerde...", "Fingirdiyor."u duyabiliyorum. Bugün... Bugün okul çıkışı Selimle yürümüştük biraz. Birisi görmüş olmalı, yiyip içmeden de babama yetiştirmiş. Nefesim duruyor bir an. O ise telefonumu almış, kurcalıyor. Eyvah! Telefon mesajları. Şimdi görecek. Yakın bir arkadaşımla mesajlaştık en son. Selimle ilgili mesajlaştık. Bulmasın, açıp okumasın diye dua ediyorum bir yandan. Diğer yandan neler yazdığımızı hatırlamaya çalışıyorum. Ayağa kalkıyorum. Babam söylenmeye devam ediyor; "Ne haltlar yediğini biliyorum." diyor.

Gözlerini odakladığı noktadan bana çeviriyor Ekim Hanım.

- O gece de şans benden yana değildi. Arkadaşımın yazdığı

mesajları buldu, açtı, okudu. Hem de sesli okudu. Okudukça yüzündeki ifade değişti. O gece kötü şeyler oldu Mehtap İfamm. Çok kötü şeyler oldu.

- Anlatmaya devam etmek ister misiniz?

- İnsan babasından nefret etse bile, kendisine yaptıklarını rahat anlatamıyor işte. İçi elvermiyor, hazmedemiyor. Ben hiçbir şey yapmamıştım ki. Düşündüğü gibi değildi yani. Dinlemedi bile. Ben bir şeyler söyledim mi, hatırlamıyorum. Göğüs kafesim sıkışıyor. Öfke. Yoğun bir öfke ve acı. Hangi ara tokat attı, tam hatırlamıyorum. Beklemiyordum. Onca şeye rağmen bu tokadı beklemiyordum. Hazırlıksız olduğum için boş bulundum sanırım. Yere yuvarlandım. Ben mi kalktım, o mu kaldırdı beni yerden, bilmiyorum. Zonklayan yanağım da umrumda değildi. Kusmak istiyordum sadece. İçimdekileri kusmak istiyordum. Bazı sahneler var aklımda ama karışık. Hangisi önce, hangisi sonra, çok emin değilim. Beni omuzlarımdan tutup sarstığını hatırlıyorum. Yatağa doğru ittiği bir sahne var aklımda. Ve tabii yumruk attığı sahne. Daha doğrusu atmaya yeltendiği sahne.

- Yumruk atmaya mı yeltendi?

- Yatağımdaydım. Babam üzerimde. Sağ eli, yumruk olmuş havada. Kendimi o yumruğa karşı hazırlıyorum. Elimle yüzümü kapadığımı hatırlıyorum. Dişlerimi korumak istercesine dilimle önlem almaya çalışıyorum. Bir an göz göze geliyoruz. Gözlerinden fışkıran kan kırmızı hiddeti görüyorum. Kanım donuyor. Bir baba, çocuğuna nasıl bu kadar hiddetlenir? Bunu hak edecek ne yapmış olabilir ki bir çocuk? O an belki de bunlar geçiyor aklımdan. Ne olduysa babam duruyor. Havada asılı kalan elini indiriyor önce. Başını öne eğiyor. Çıkıp gidiyor odadan.

Bir süre sessizleşiyor. Onu avutabilecek kelimeler arıyorum, bulamıyorum. Şu an ne avutmak için doğru zaman, ne de içindeki ağırlığı hafifletecek kelimeler var bu dünyada. Ekim Ha-

mm'a bakıyorum. O ise burada ve şu anda gibi görünmüyor. O geceyi tekrar yaşarcasına anlatmaya devam ediyor.

- Annemin yanıma geldiğini hatırlıyorum. O zamana kadar nerede olduğunu, neden müdahale etmediğini, babamı neden durdurmadığını, durdurmaya bile çalışmadığını sormak istiyorum. Hâlim yok. Beni kaldırıyor, banyoya götürüyor. Bol suyla yüzümü yıkıyor. Tam odama götürecekken babamın sesi geliyor. "Onu, buraya getir!" Salonda, kanapede oturuyor babam. Annem, beni kolumdan tutup salona götürüyor. Oturduğu kanepeye, hemen yanma oturtuyor bir de. Babamın elinde bir poşet. Bana uzatıyor. "Yüzüne koy!" diyor. Poşeti elime alıyorum. Soğuk. Torbanın içinde küçük buz kalıpları olduğunu anlıyorum. Tokat attığı tarafa tutuyorum poşeti. Yanağımdaki o ferahlama, içimin sıcaklığını azaltmıyor. Öyle, sessizce oturuyoruz bir süre. Aynı salonda, aynı kanepede, konuşmadan oturuyoruz. O da ayrı bir işkence. Neden beni öyle, orada tutuyor ki?! Başım çatlayacak neredeyse. Gidip uyumak istiyorum. Ben niye o kanepede oturuyorum?

- Sizce?

- Kalkarsam, olay kaldığı yerden devam edecek diye korkuyorum belki. Ya da gücüm yok. Kalkıp odama gitmek için gücüm olmayabilir. Bilmiyorum. Anlamadığım şey, babam niye orada oturtuyor beni? O kadar büyük bir olay olmuş. Öfkelenmiş, gözü dönmüş. Vurmuş bana. Normalde annemle kavgalarında evden çıkıp gider. O akşam gitmiyor. Benimle kanepede oturuyor bir-iki saat. O da başka bir manyaklık işte!

"Neyse," diyor boşverircesine elini havaya kaldırarak. Boşvermediğini, aklının orada takılı kaldığını biliyorum..

- Çok zor bir gece geçirmişsiniz.

- Evet, o gece çok zordu. Hayatımda pek çok gece ve gün zordu zaten. Ama o gece başka zordu. Oradan uzaklaşmak istiyorum, çıkıp gitmek istiyorum. Ama kanepede oturuyorum öylece. Bırakın evden çıkıp gitmeyi, kanepeden kalkamıyorum

bile. Nasıl bir tutukluk bu. Gerçi kalkabilscm, o gücü bulsam kendimde, nereye gideceğim ki?! Gidecek yerim yok. Belki babaannem... Ama oraya gitmek de istemiyorum.

- Bu söylediklerinizi bekleme odasında duran kızı anımsattı bana.

- Bekleme odasında duran kız. Durup bekliyor. Birisinin gelmesini, hadi gidiyoruz demesini bekliyor. Evet, o gece de kanepede oturup bekledim belki. Birisi gelsin, elimden tutup kaldırsın beni. O odadan, o evden çıkarsın. Gelen giden olmadı ama. Rüyalarımdaki kız çocuğu gibi, ben de kanepede oturdum bekledim.

- O kız kaç yaşında görünüyor Ekim Hanım?

- 11, belki de 12 yaşlarında...

- Sizce o ne istiyor?

- Gitmek istiyor. Gidemiyor. Yani öyle geliyor bana. Hazırlanmış, kapının önünde duran biri ne ister ki? En azından öyle istediğini düşünüyorum. Bir çıkış yolu bulamıyor sanki. Gitse, nereye gidecek? O yaştaki bir çocuk nereye gidebilir ki? Kalsa, kalamıyor. Ev çok karanlık, sıkıntılı, çözümsüz görünüyor gözüne.

- Arafta gibi.

Göz göze geliyoruz. Kendi kendine tekrarlıyor;

- Arafta gibi...

- Peki sizce o küçük kız ne yapmak istiyor?

- Hangi çocuk kendi evinde rahat ve huzurlu olmak istemez ki!

Göz pınarları ıslanıyor önce. Sonra tutamıyor kendini. Hıçkırarak ağlamaya başlıyor. Arada kendini durdurmaya, bir şeyler söylemeye çalışıyor. Olmuyor. Durmuyor gözyaşları. O kadar derinden, o kadar yoğun geliyor ki!

Sakin, bekliyorum. İçindeki gözyaşlarının azalmasını, ferahlamasını bekliyorum. Bir süre sonra sakinleşiyor. Gözyaşları,

sessizce yanağından **süzülmeye** devam etse de, hıçkırıkları bitiyor. Başını kaldırdığında, eladan yeşile dönen gözleriyle karşılaşıyorum. O gözlerdeki acı ve çaresizlik içime işliyor.

- Keşke tüm bunlar yaşanmasaydı. Keşke evimiz, basit, sıradan, küçük ama ev gibi olsaydı. Barbie bebeklerim olmasaydı da, bizim huzurlu bir aile evimiz olsaydı. Öyle olmadı. Şimdi o evi, o çocukluğu nasıl benimseyebilirim ki? O yaşananları nasıl yok sayarım?

Başını kaldırıp çaresiz gözlerle bakıyor bana.

- Böyle bir evde büyümüşken ben erkeklere nasıl güvenebilirim? İnsanlara nasıl güvenebilirim?

- O evde yaşananları yok saymanız mümkün olur mu, bilmiyorum. Ama isterseniz, tüm bu yaşananların sebep olduğu güvensizliği birlikte onarabiliriz.

- Bu nasıl olacak ki?

- Erkeklere, insanlara güveninizi kıran anılarla baş etmek için, EMDR ile çalışabiliriz. Siz bu anılara duyarsızlaştıkça, sizde sebep olduğu yaralar kapanmaya başlar.

- Nasıl yani?

- Geçmişte yaşadığımız zorlu yaşam olayları, bizde iz bırakıyor. Bu izler düşüncelerimizi, duygularımızı, daha da önemlisi inançlarımızı olumsuz etkiliyor. Bu etki sadece yaşadığımız anda kalmıyor maalesef. Dedeniz ve babanızla yaşadıklarınızın, erkeklerle olan ilişkinizi, onlara duyduğunuz güven duygusunu etkilediğini söylediniz değil mi?

- Evet.

- Yani geçmişte yaşadıklarınız hâlâ sizinle.

"Öyle..." der gibi başını sallıyor.

- Bu yaşanmışlıkların etkisinin azaldığını, hatta yok olduğunu bir an düşünmenizi istiyorum. O zaman erkeklerle olan ilişkilerinize nasıl yaklaşırsınız?

- Böyle kaçarcasına uzaklaşmam herhalde, diyor. Peki bunu nasıl yapacaksınız?

- Önce bu güven problemine sebep olan anı sistemini birlikte tanımlayacağız. Sonrasında ise bu anıları çift yönlü uyarımla çalışarak duyarsızlaştırmaya ve yeniden işlemlemeye başlayacağız.

Ona EMDR Modelini detaylı anlatıyorum. İlgiyle dinliyor beni.

Seansın sonunda, bir süre gözlerime bakıyor.

"Teşekkür ederim," diyor duyulur duyulmaz bir sesle.

Bir sonraki seansa geldiğinde, Ekim Hanım'ı düşünceli görüyorum. "Nasılsınız?" soruma, "Karışık." cevabını alıyorum.

- Karışık?

- Geçen akşam Denizde oturup konuştuk biraz. Deniz, kız kardeşim. Biraz geçmişi, biraz babamı konuştuk. Garip bir konuşmaydı. Biliyor musunuz, onunla çocukluğumuz hakkında uzun uzun konuşmamıştık hiç. Babam hakkında konuşmamıştık. Konuştukça anladım ki, biz farklı babanın çocuklarıyız.

- Bu son cümleyle ne demek istediniz Ekim Hanım?

- Denizin kafasında farklı bir baba figürü var. Benimkinde farklı bir baba. O, babama güveniyor mesela. Babamın, kötü, zalim bir baba olduğunu düşünmüyor. Evdeki tartışmaları, babamın alkol aldığı zamanları da hatırlamasına rağmen böyle düşünmüyor. Yanlışlar yaptığını da söylüyor ama nefret etmiyor benim gibi. Aynı kişiden bahsettiğimize inanmak zor geliyor, değil mi?

-Yaşanmış aynı deneyimleri farklı farklı yorumlayabiliyoruz.

- Bu kadar farklılık olur mu? Aynı evde yaşadık sonuçta. Ta-

haklar, sandalyeler uçuşuyorken ikimiz de oradaydık. Kavgaları ikimiz de duyduk. "Ben babamı anlıyorum." diyor Deniz. Gerçi babamla Denizin ilişkisi hep farklı olmuştur. Babam Denize karşı daha yumuşak, daha anlayışlıdır.

- Yumuşak ve anlayışlı davrandığını söylerken neyi kastediyorsunuz Ekim Hanım?

- Babamla Deniz sohbet edebilirler mesela. Ona okulunu sorar, anlattıklarım anlamaya çalışır. Yorum yapar, öğüt verir. Oysa biz, babamla konuşmaya başladığımızda, o konuşma yarım saat içinde kavgaya dönüşür.

- Biz derken?

- Ben yani. Bana karşı sert babam. Bazen beni dinlemeye bile tahammülü olmadığını düşünüyorum.

- Babanızın size tahammülü olmadığını düşünüyorsunuz?

- Bunu görüyorum Mehtap Hanım.

- Peki sizin babanıza karşı tahammülünüz var mı?

- Anlamadım.

- Babanıza karşı hissettiğiniz kırgınlığın, kızgınlığın ilişkinizi ne kadar etkilediğini anlamaya çalışıyorum.

- İlişkimizi olumsuz etkileyenin benim duygularım olduğunu mu söylüyorsunuz?

- Olabilir mi?

- Bilmiyorum. Çok da önemli değil aslında. Uzun zamandır konuşmuyoruz.

- Ne kadar uzun zamandır?

- Ne zamandır? Ne zaman aramızda soğuk rüzgârlar esmeye başladı, tam bilmiyorum. Belki de hep vardı. Babamın beni istemediğini, sevmediğini düşündüğüm çok zaman olmuştur. Onlara yük olduğumu düşündüğüm günlerimin sayısı da az değil. Benim kafamdaki baba, mutsuz, memnuniyetsiz, öfkeli.

Şiddet gösteren, alkolik bir baba var benim kafamda. Deniz ise, geçen seansta sizin ima ettiğiniz şeyi dillendirdi bana.

- O nedir?

- Ona göre, o dönem babam çok zor günler geçirmiş. Tüm bunları atlattıktan sonra babamın değiştiğini, yumuşadığını söyledi.

- Sizce?

- Buna inanmak istiyorum ama... Bana kalırsa babam aynı. Bunu söylediğimde, Deniz tepki gösterdi. Bu değişimi fark edebilecek kadar onunla vakit geçirip geçirmediğimi sorguladı.

Derin bir iç çekiyor Ekim Hanım.

- Bu konuda haklı sanırım. Özellikle işe başladığımdan beri doğru dürüst gitmiyorum Bursa ya. Gittiğimde ise bir gece kalıp dönüyorum hemen. Onunla konuşmalarım "Nasılsın?"dan öteye gitmiyor. Ben, annemi görmek için gidiyorum. Annem de sık sık buraya gelip bir-iki hafta kaldığı için gerek kalmıyor eve gitmeme. Bu kadarı yetiyor bana. Gerçi Denizin böyle düşünüyor olması da anlaşılır. O, benim yaşadıklarımı yaşamadı ki. Dedim ya, annemle bana davrandığından farklı davranır Denize. Daha sıcak, daha samimi davranır. Ona, "Paran var mı?" diye sorar mesela. Hâlâ da sorar. Ben ise evin çok para harcayan kızı oldum hep. Anlayışsız, huysuz kızı oldum. Bana hiç paran var mı, diye sormadı babam.

- Sizin üniversitede okuduğunuz dönemdeki ekonomik durumunuzu bir düşünün. Deniz Hanım'ın dönemiyle benzer miydi?

- Yok tabii. O dönem, borç batağındaydık. Deniz in üniversite döneminde durumumuz toparlanmıştı. Kardeşimle aramızda yedi yaş var bizim.

Göz göze geliyoruz.

- Offf bilmiyorum. Kafam bulandı iyice. Bir de...

- Evet, bir de?

- O geceyi sordum Denize. Beni dövdüğü geceyi hatırlayıp hatırlamadığını sordum. Hatırladı. Anlatmasını istedim, anlattı. Kendince anlattı.

- O geceye dair neler anlattı Ekim Hanım?

- Kendi penceresinden anlattı. Biliyor musunuz Mehtap Hanım, o gece ben çok da sessiz kalmamışım. Hatta hiç sessiz kalmamışım. Bas bas bağırdığımı söyledi Deniz. Sanırım içimden geçen her şeyi kusmuşum o gece. Hatta öyle şeyler söylemişim ki babama, Denize göre babam o gece kendini bayağı bir kontrol etmeye çalışmış. Dedi ki; "O gece senin söylediklerine karşı babam kendini nasıl o kadar tutabildi, hâlâ şaşırıyorum." Yumruk atmaya kalkıştığını söyledim. "Evet." dedi, o sırada sen "Pislik herif!" diye haykırıyordun. "Vur," diyormuşum. "Hadi vursana. Başka bir bok bildiğin yok zaten," diye meydan okuyormuşum.

- Deniz Hanım gördüklerini, duyduklarını anlatmış gibi görünüyor?

- Belki de... Bağırıp çağırdığımı hatırlamıyorum ama tüm bunları öfkeyle söylemiş olabilirim, içimden geçenler bunlar çünkü. Babamla ilgili düşündüklerim bunlar.

- Evet?

- Evet, adamı düpedüz provoke etmişim. Etmişimdir de... Ama bunu bilmek rahatlatmıyor beni. O geceyi düşündüğümde yüreğime ağır bir yük biniyor hâlâ. Ne olursa olsun, öyle bir gece hiç yaşanmamalıydı Mehtap Hanım. Biz o hâle hiç gelmemeliydik, içimde büyük bir kızgınlık var. Deniz'den bunları dinlediğimde o gecenin tek mimarının babam olmadığını anlıyorum. Küçük bir katkım olmuş olabilir. Büyük oranda gecenin suçlusu ben değilim ama.

- İlla bir suçlu gerekir mi?

- Ortada bir suç varsa suçlu da vardır, öyle değil mi?

- Bağışlamak da vardır.

- O şimdilik çok uzak görünüyor.

- Babanız size karşı kaç kez şiddet uyguladı?

"Fiziksel şiddet mi? Sadece o gece. Neyse," diyor konuyu geçiştirmek istercesine. "Bendeki durumlar böyle."

Ekim Hanım'a bakıyorum. Yüzündeki ifadeden babasıyla ilgili, o geceyle ilgili daha fazla konuşmak istemediğini anlıyorum.

"Bu arada biz Gökhan'la konuşmaya devam ediyoruz. Daha doğrusu ben arıyorum ara sıra. Zor günlerinde destek olmaya çalışıyorum elimden geldiği kadar. Bunda bir sakınca olduğunu düşünmüyorum," diyor kesin bir tonla.

- Anlıyorum.

- Geçen seansta bahsettiğiniz EMDR Modeli var ya. Onu araştırdım biraz. Çok ilginç... Bugün çalışmaya başlayacaktık. Öyle konuşmuştuk.

"Evet," diyorum. "Öyle konuşmuştuk."

Seansın devamında, Ekim Hanım'ın erkeklerle ilişkisinin bu şekilde sonlanmasına sebep olan temel inançlarını, bu inançları oluşturan yaşam olaylarını gözden geçiriyoruz. Çalışacağımız anıları saptıyoruz birlikte. Anneye uygulanan şiddet, tartışmalar, iflas, dedenin evden gitmesi, babanın kendisine uyguladığı fiziksel şiddet... Tüm bu yaşananlarla oluşan çaresizlik ve değersizlik inançları... Korku, acı, utanç, suçluluk duyguları ve boğazında, göğüs kafesinde sıkışıp kalmış bir düğüm...

- Önce dedemin gidişiyle başlamak istiyorum. Babamla ilgili bir şey yapmak istemiyorum şu an. Hazır hissetmiyorum kendimi.

- Nasıl isterseniz Ekim Hanım.

Diğer seansta, dedesinin gidişiyle ilgili anıyı çalışmaya başlıyoruz. Ekim Hanımdan gözleriyle el hareketlerimi takip etme-

sini rica ediyorum. El hareketlerimle çift yönlü uyarım bittiğinde "Şimdi ne var?" diye soruyorum.

Ekim Hanım aklına gelenleri söylüyor.

- inanmak istemedim hiç. Hem de hiç. Hâlâ aklım almıyor.

- O sabahı düşünüyorum da... Bir film sahnesi gibi. Babaannemin telaşla gelişi. Babama bakıp, gitmiş, dediği an. Gitmiş, diyor soluk soluğa. Sonra koltuğa çöküyor babaannem.

- Anlamıyorum önce. Babaanneme bakıyorum. Kim gitmiş? Dedem mi?

- Bir yanlışlık olmalı diyorum. Dedem gitmiş olamaz. Bizi, beni böyle bırakıp gitmez dedem. Ciğerime bir şey saplanıyor sanki.

- Nedense babama bakıyorum o an. O acıyla babama bakıyorum.

- Babam donup kalmış gibi. BİR zaman sonra toparlıyor kendini. Alelacele hazırlanıyor, çıkıp gidiyor evden.

- Babam... Babam gidip bulacak dedemi. Onu geri getirecek babam.

- Bir an aklıma konuşmalar geliyor. O dönemdeki tatsız konuşmalar. Borçlar, diyor babam. Para yok, diyor dedem. Hiç paramız yok. O dönemlerde evdeki tatsız konuşmaları hatırlıyorum.

- Belki de para bulmak için gitmiştir dedem, çözüm bulmak için gitmiştir. Bizi bu darboğazdan kurtarmak için gitmiştir.

- Evet, öyle olmuştur kesin. Dedem bizi böyle yüzüstü bırakıp gitmez. Babaannemi bırakabilir. Babamı da bırakır belki. Ama beni... Beni bırakıp gitmez dedem. Gidemez.

***

Bir sonraki seansta yine aynı anıdan devam ediyoruz.

- Yine o sabah geliyor aklıma. Sabah yaşananlar geliyor.

- Eşyalarını toplamış, diyor babaannem anneme. Bütün eşyalarını almış götürmüş. Ben hiçbir şey duymadım, diyor. Hiçbir şey anlamadım.

- Bir görüntü geliyor gözümün önüne. Dedemin görüntüsü. Ayakucuna basarak hareket ediyor dedem. Gece tüm eşyalarını toplamış. Hiçbir eşyasını bırakmamış evde. Sessizce, çıt çıkarmadan eşyalarını topluyor. Tek tek kapatıyor valizleri.

- Sonra gidiyor. Yavaş adımlarla, usul usul çıkıyor evden. Ne bir not, ne bir vedalaşma, ne bir açıklama. Çocukluğumla ilgili güzel olan ne varsa alıp götürüyor.

- Dinlemek istemiyorum. Duymak istemiyorum. İki elimle kulaklarımı kapatıyorum. İçimden şarkı söylüyorum.

- İnanmıyorum bu olanlara. İnanamıyorum.

- Babaanneme kızıyorum. Babaannem dırdırlanmasaydı, gitmezdi dedem. Üstüne gitmeseydi böyle, söylenmeseydi gitmezdi. Senin yüzünden diye bağırmak geliyor içimden. O çöküк hâlini görüyorum. Kelimeler boğazıma takılıyor. Çıkmıyor.

- Babaannem de susuyor. Günlerce suskun, o koltukta oturuyor. Ne bir söz söylemek için açıyor ağzını, ne bir iki lokma bir şeyler yemek için açıyor.

- Bekliyor babaannem. Dedemin dönmesini bekliyor. Ondan bir haber bekliyor.

- Ben de bekliyorum. Babaannem gibi bir koltukta oturup beklemesem de, bekliyorum işte. Arkadaşlarımla konuşurken bekliyorum. Okulda ders dinlerken bekliyorum.

- Her gün bir umutla gidiyorum eve. Sanki gelmiş, beni apartmanın bahçesinde bekliyormuş gibi hevesle, heyecanla gidiyorum.

- İlkokulda çoğu gün, bahçedeki sedirde oturmuş, beni bekler bulurdum dedemi. O günlerdeki gibi olsun istiyorum.

- Bahçeye geliyorum. Sedir boş...

- Eve çıkıyorum. Babaannemi yine o koltukta oturur görüyorum.

- Günler böyle geçiyor. Dedem gelmiyor.

- Yine böyle bir günü hatırlıyorum. Umutlar azalmış. Ama benim yine de umudum var. Az da olsa var. O umuda tutunarak yürüyorum eve doğru. Gözlerimi bahçeye dikmiş, sedirde dedemi görmeyi umuyorum. Yok.

- Yavaş adımlarla, beklemekten, hayal kırıldığına uğramaktan yorulmuş çıkıyorum apartmanın dik merdivenlerini.

- Eve girer girmez babaannemin oturduğu koltuğa bakıyorum. Koltuk boş... Bir an içim hareketleniyor. "Belki," diyorum, "Belki de geldi, babaannem ona çorba pişirmeye gitti eve."

- Telaşla gidiyorum annemin yanına. Dedem geldi mi? diye soruyorum. Şaşkın gözlerle bakıyor bana. O da nerden çıktı, diyor. Babaannem koltukta değil. Evine gitti, diyor annem.

- O an dedemin gelmeyeceğini anlıyorum. O an beni de bırakıp gittiğini anlıyorum. O koltuktan kalkan babaannemin, dedemi beklemeyi bıraktığını anlıyorum. O an ben de beklemeyi bırakıyorum.

Bir sonraki seansta, yine aynı anıdan çalışmaya devam ediyoruz.

- Babaannem gitmiş, diyorum, babama bakıyorum. Babam bir şey desin istiyorum. Babam bir şey yapsın, dedemi geri getirsin istiyorum.

- Babaannem gibi ona da kızıyorum. İş yapmayı becerememediği için kızıyorum. Borçlu olduğu için kızıyorum. Sanki o borçlanmış, dedemin gitmesine o sebep olmuş gibi geliyor.

- Gitsin, dedemi bulsun istiyorum. Dedemi bana geri getirsin.

- Beceremiyor. Dedemi getirmiyor bana. Ne bir haber getiriyor dedemden, ne dedemi getiriyor.

- O geceyi hatırlıyorum. Dedemin gittiği sabahın gecesini. Salondayız.

- Babamın yüzü yerde. Başını iki elinin arasına almış, öylece oturuyor kanepede. Çok çaresiz görünüyor.

- O hâlini görüyorum, hıncım artıyor, hırsım artıyor. O hâlini gördükçe canım daha çok yanıyor. O hâlini gördükçe canını daha fazla yakmak istiyorum.

- Yerimden kalkıyorum. Yanına gidiyorum yavaşça. Başını kaldırıyor, bana bakıyor, içinde kopan fırtınayı gözlerinde görüyorum.

- Bir an babası tarafından terk edilmiş bir çocuk görüyorum gözlerinde; bir an kızına tokat atan, karısına vuran zalim bir adam görüyorum. Zalimliği ağır basıyor.

- Dershane taksidini hatırlatıyorum ona. Daha fazla canı yansın diye hatırlatıyorum. Daha çaresiz hissetsin diye abartıyorum. Geçen gün dershane müdürü beni odasına çekti, diyorum ona, ödemelerin düzenli olması gerektiğini söyledi.

- Öyle bir şey yok aslında. Öyle bir şey yaşanmadı.

- Çaresiz ya... Savunmasız ya o an. Ben de ona vurmak istiyorum.

- Tıpkı bana yaptığı gibi. Tıpkı anneme yaptığı gibi darbe üstüne darbe vurmak istiyorum.

- Tamam kızım, diyor sakin sakin. Tamam, hepsini hâlledeceğiz. Şaşırıyorum. Bu sakinliği beklemiyorum ondan. Ona yakıştıramıyorum.

- O benim babam...

- Bir an içim eziliyor. Sadece kısacık bir an utanıyorum yaptığımdan.

- Ne kadar zalimce değil mi?

- O gün... Canımın bu kadar yandığını hissettiğim o günde bunu nasıl yapabildim, aklım almıyor. Benim canım yanıyor. Babamın canı yanıyor.

- Öyle bir zamanda bunu düşünebilmiş olmak... Çok zalimce, değil mi? İnsan ne kadar zalimleşebiliyor.

Ekim Hanım'ı babasına duyduğu o yakıcı öfkeyle uğurluyorum. Bir süre masamda oturup, dosyasına göz atıyorum. Babasına duyduğu öfkeyi düşünüyorum. O acılı hâliyle bile onu incitmek uğruna verdiği çaba geliyor aklıma. İnsan ne kadar zalimleşebiliyor dediği an geliyor.

Canı yanan, can yakmak ister. Hele hele karşısındaki kişi, canım yakan kişiyse, bu arzu çok daha yoğun hissedilir. Ekim Hanım gibi, aile içinde şiddete maruz kalan ve/veya tanıklık eden çocukları düşünüyorum. Bu çocukların, büyüdüklerinde şiddet uygulayan eşlere, anne-babalara dönüşme ihtimalinin yüksek olduğunu araştırmalar söylüyor bize, içselleşmiş korku, çökkünlük, öfke duyguları, yaşam boyu devam eden bir yapı oluşturuyor. Bu yapı, çeşitli biçimleriyle şiddete ve saldırganca davranışlara zemin hazırlayan bir kaynağa dönüşebiliyor. Bir dönemin mağdurları, başka bir dönemin zalimleri olarak çıkabiliyor karşımıza.

***

Bir sonraki seansa geldiğinde Ekim Hanım'ı durgun görüyorum.

- Bu hafta zor bir haftaydı, diyor. Dedem... Dedemi düşündüm. Biliyor musunuz, şu an ne yaptığını, nasıl olduğunu, onu beklemeyi bıraktığımdan beri ilk kez düşündüm.

- Hiç haber almadınız mı? diye soruyorum.

- Bilmem. Ben hiç sormadım. Sadece bir kere, annem bir komşuyla konuşurken duydum ki yalnız gitmemiş. Başka bir

kadınla yola devam etmeyi tercih etmiş.

- Başka bir kadın?

- Öyle duydum. Bu dedikodu uzun bir süre mahalleliyi meşgul etti. Tabii benim zihnimi de... Ama hiç sormadım. Onun hakkında hiçbir şey öğrenmek istemedim bu haftaya kadar. Ama şimdi merak ediyorum. Yaşıyor mu acaba? Nerede, kimlerle yaşıyor? Borçlar ödendikten sonra dönmek istedi mi?

- Borçlar nasıl ödendi Ekim Hanım?

- Babam ödedi. Tüm borçları, senetleri üzerine aldı. Her şeyi sattı. Şirkete ait malları, bizim evi. Bir tek babaannemin evine dokunmadı.

- Babanız tüm borçları üzerine aldı ve ödedi, öyle mi?

- Evet. Amcama bile yansıtmadı bu ekonomik zorluğu. Biz yıllarca borç ödedik.

- Sorumluluk aldı yani?

- Başka yapabileceği bir şey yoktu ki.

- Dedeniz gibi davranmamış.

- Evet. En azından bizi terk etmedi. Biz de bu yüzden ona müteşekkir olmalıyız, değil mi? diyor alaycı bir ses tonuyla.

Sadece babasının bu olayda sorumluluk aldığını göstermeye çalışıyorum Ekim Hanım'a. O ise babasıyla ilgili olumlu bir davranışı dillendirmeye çalıştığım için muhtemelen, küçümseyerek yaklaşıyor. Babasına hissettiği öfkenin yakıcılığı gram eksilmiyor.

Baba konusunu kapatarak aynı anı üzerinden çift yönlü uyarımla çalışmaya devam ediyoruz.

- Hangisi daha çok dokunuyor, bilmiyorum. O kötü günlerde bizi yalnız bırakmış olması mı, başka bir kadınla gitmiş olması mı?

- Başka bir kadın... Bu hiç inandırıcı gelmiyor bana. O yaştaki parasız pulsuz adamı, hangi kadın ne yapsın ki?

- Başka bir kadın için gitmemiştir herhalde. Borç *yiv*/.iinden gitmiştir. O yaşta bu kadar borç gözünü korkutmuş olabilir. Utanmıştır da.

- Evet, evet. Utanmıştır dedem. Utancından gitmiştir. Kimsenin yüzüne bakamamıştır. O yüzden gidiyorum diyememiştir kimselere. Nasıl söylesin ki? Oğlum, ben gidiyorum, arkamda sana bol miktarda borç senedi bırakıyorum. Hangi baba bunu söyleyebilir ki?

- Söyleyemez. Ama gitmez de, öyle değil mi? Çocuğuna bu yükü bırakıp gitmez. En kıymetlisini bırakıp gitmez. Hani ben onun en kıymetlisiydim?

- Kahramanlar mücadele eder. Yüzüstü bırakmaz hiç kimseyi. Hele sevdiklerini... Onları hiç bırakmaz. Korkup kaçmaz böyle.

- Benim dedem korkup gitti. Giderken, kahramanların sadece filmlerde olduğunu anlatarak gitti.

- Kahramanların zora geldiklerinde sevdiklerini bile terk edebileceklerini öğreterek gitti.

***

Diğer seansa geldiğinde bir farklılık görüyorum Ekim Hanım'da. Daha enerjik, daha heyecanlı bir hâli var sanki.

- Gökhan'la konuşmaya karar verdim.

- Bildiğim kadarıyla ara ara konuşuyorsunuz zaten, öyle değil mi?

- Evet. Hal hatır soruyorum. Babasının durumuyla ilgili bilgi alıyorum. Ama benim bahsettiğim öyle bir konuşma değil.

- Nasıl bir konuşma?

- Tüm olanları, içimdekileri, sizinle çalıştıklarımızı samimi bir şekilde anlatmak istiyorum. Ona bir özür borcum var. Tabii

bir de... Olur mu, bilmiyorum ama ben onunla tekrar denemek istiyorum Mehtap Hanım. Sizce olur mu?

- Sizce?

- Zor tabii. Onu çok kırdım. Ama belki... Belki de olur. Haftaya babası ameliyat olacakmış. Ameliyattan sonra, duruma göre bir haftalığına İstanbul'a gelecekmiş. O zaman konuşmayı planlıyorum. Aslında yanına da gidebilirim. Hem moral olur belki. Neyse, önce şu ameliyat işi güzel bir şekilde sonuçlansın da, sonrasına bakarım artık.

Bu konu ve hayatında olup biten diğer konular hakkında kısa bir görüşmeden sonra tekrar aynı anıyı çalışmaya başlıyoruz.

- Dedemi özlüyor muyum? Merak ediyor muyum?

- Ya o? Ya o bizi hiç merak etti mi? Arayıp sordu mu hiç? Pişman oldu mu gittiği için?

- Böyle bir gidişle ölüm arasında bir fark var mı?

- Dedemin gülen yüzü geliyor aklıma. Elimden tutup sahile indirdiği zamanlar geliyor. Çarşıda dolaştığımızda, esnafa gururla beni gösterip 'torunum' dediği sahneler geliyor.

- Ben okudum dede. İstediğin gibi üniversite okudum. Zor koşullardı, ama yine de okudum. Bilsen benimle gurur duyardın. Yine göğsünü gere gere yanında gezdirirdin beni.

- Ya ben? Ya ben gurur duyabilir miyim seninle? Eskisi gibi kucağına sığınabilir miyim? Güvenebilir miyim yine?

- Ben bundan sonra kime güveneceğim dede? İyi günlerimde değil, kötü günlerimde de insanların yanımda kalacağına nasıl inanacağım?

- Bir an Gökhan geliyor aklıma. Sonra babam... Babam geliyor.

- Babamın çeşitli hâlleri gözümün önünde. Babam sessiz, düşünceli. Elinde sigarası, evin bir köşesinde, tüm olanların ağırlığı altında ezilerek oturuyor.

- Dedemin gidişiyle durgunlaşıyor baham. Her gece eve yorgun, keyifsiz geliyor. Konuşmuyor. Bağırmıyor. Yemiyor doğru dürüst. Sadece sigara içiyor.

- Bir an babam da gider mi, diye bir telaş sarıyor içimi. Bu telaş bana tuhaf geliyor. Yıllarca babamın o evden gitmesini isteyen ben, şimdi... Şimdi giderse diye korkuyorum.

Şehir dışında olması sebebiyle, bir sonraki randevusunu erteliyor Ekim Hanım. Hatta güncellenen yeni randevusunu da yine aynı gerekçeden dolayı iptal ettiğini söylüyor asistanımız, ikinci randevuyu iptal ederken, bana bir not bırakmış;

İki seferdir gelmediğim için, bu süreci yarım bırakıp kaçtığımı düşünmeyin lütfen. Sizi tekrar görmeden önce hâlletmek istediğim bir-iki mesele vardı. Sonraki randevumda orada olacağım.

Sevgiler,

Ekim

Merakımla sabrım arasında küçük çaplı bir çatışma yaşıyorum notu okuduktan sonra. Merakım, arayıp ne olduğunu bir an önce öğrenmek istiyor. Sabrım ise, bu davranışın doğru olmadığını, seansa kadar beklemem gerektiğini söylüyor. Bekliyorum.

- Kusura bakmayın, diyerek başlıyor bir sonraki seansa. İlk hafta sonu Gaziantep'teydim. Sonraki hafta sonu da Bursa ya gittim.

- Bursa'yı anladım ama Gaziantep?

- Gökhan'ın ailesi orada yaşıyor. Şu sıralar Gökhan da orada. Onu ziyarete gittim.

- Öyle mi?

- Biliyorsunuz, Gökhan'ın babası ameliyat olacaktı. Ameliyat, hafta içi olduğu için izin alıp gidemedim. Ben de hafta sonu geçmiş olsun ziyaretinde bulunmaya karar verdim. Hem ailesine geçmiş olsun dileklerimi iletir hem de Gökhan'la konuşuruz diye düşündüm. Ameliyatı iyi geçmişti babasının. Ben de konuşmamızı daha fazla ertelemek istemedim.

-Ve?

- Düşündüğünüz gibi olmadı. Ya da benim düşündüğüm gibi olmadı Mehtap Hanım. Gökhan, tekrar bir araya gelmemizi istemedi.

- Üzüldüm.

- Ben de. Hem de çok üzüldüm. Belki de ilk kez ona bu kadar açtım kendimi. Her şeyi anlattım. Olan biteni, korkularımı. Onu bu korkularım yüzünden bırakıp gittiğimi söyledim ona. Pişman olduğumu, hem de çok pişman olduğumu söyledim. Sonra sizinle görüşmemiz sonucu fark ettiklerimi, bendeki bu iç karmaşayı çözmek için yaptığımız çalışmaları anlattım. Özür diledim ondan. Binlerce kez özür diledim. Dinledi beni. Dikkatle dinledi. Sorular sordu hatta. Beni anlamaya çalıştı sanırım. Sonra o da anlatmaya başladı. Onu bırakıp gittiğimde nasıl hissettiğini, ona ne kadar zor geldiğini, üzerine babasının hastalığı çıktığında ne kadar dağıldığını anlattı. O kadar samimiydi ki! Gerçi o her zaman öyledir. Duygularını, yaşadıklarını dillendirmekten çekinmez. Neyse odur. O gün de öyleydi. O anlattıkça içim acıdı. O kadar mahcup hissettim ki kendimi, anlatamam. Sonrasında da, "Tüm bunlar yaşanmışken, tekrar bir araya geldiğimizde nasıl olur sence?" diye sordu. Cevap veremedim. "Aynı olmaz." dedi. Evet, aynı olmazdı. Belki çok

daha iyi olurdu. Ama o istemedi. Aynı güveni, aynı samimiyeti hissedebilir miydi? Hazmedebilir miydi yaptıklarımı? İnanabilir miydi bana tekrar? O yaşadıklarını, hissettiklerini anlatırken bunu yapamayacağım anladım. Çok iyi anladım. Anlamaktan da öte, ta içimde hissettim.

Sessizleşiyor bir süre Ekim Hanım. Derin bir iç çekerek konuşmasına dönüyor sonra.

- Bunu anladıktan sonra ısrar etmenin, bir şey söylemenin anlamı yoktu artık. Ama biliyor musunuz, çok kötü hissetmedim kendimi. Öyle reddedilmiş, istenmeyen biri gibi hissetmedim. O konuşmadan sonra da beraberdik. Bırakmadı beni. Belki o yüzden öyle hissetmedim. Tuhaf bir şekilde iyi geçti o gün. Bana Gaziantep'i gezdirdi. Beraber yemek yedik. Sonra beni havaalanına bıraktı. Uçağa bindiğimde üzgündüm. Onunla tekrar bir arada olma şansım kalmadığı için çok üzgündüm. Sonra uçakta bir aydınlanma yaşadım. Fark ettim ki, ben Gökhan'ı ekonomik durumu bozulduğu için terk etmemişim. Evet, parasızlık beni çok korkutuyor. Ama terk edişim o yüzden değil. Ben, öyle bir durumda beni terk eder diye ayrılmışım ondan. Dedem gibi... Dedemin parasız kaldığımızda, işler iyi gitmediğinde beni, bizi bırakıp gitmesi gibi, o da gider diye düşünmüşüm. Bunu fark etmek bana çok iyi geldi. İşleri bozuldu diye onu terk ettiğimi düşünmek, nasıl desem, çok aşağılayıcı bir şeymiş gibi geliyordu bana. Çok utanıyordum, çok kötü hissediyordum kendimi. Şimdiyse daha farklı. Üzgünüm tabii. Hâlâ üzgünüm. Ağlıyorum, özlüyorum. Arasam mı, diye düşündüğüm oluyor, sonra vazgeçiyorum. Ama bu ağlamalarım bile öncekilerden daha farklı sanırım. Önceden, ilk geldiğimde Gökhan'ı düşünerek akan gözyaşları m hafifletmiyordu beni. Rahatlatmıyordu. Tam tersine, ağladıkça ağırlaşıyordum sanki. Bu sefer öyle değil. Ağladıkça hafifliyorum. Belki kabul etmemesinin sebebini anladığımdan, belki benim ayrılma sebebimi anladığımdan ve kabul ettiğimden. Nedenini bilmiyorum ama ağlamak bile iyi geliyor.

- Belki de dedenizin gidişiyle hesaplaşmış olmanızdan?

- O da olabilir. O günleri düşündüğümde, dedemin gidişi ağır gelmiyor bana artık. O konu kapandı sanki. Dediğiniz gibi hesaplaştım, kabullendim gidişini.

- Diğer hafta sonu da Bursa ya gittiğinizi söylediniz. Planlı bir ziyaret miydi Bursa ziyaretiniz?

- Planlı değildi aslında. Perşembe günü karar verdim. Cuma akşamı, okul bitiminden sonra atladım deniz otobüsüne, gittim. Pazar akşamına kadar oradaydım.

- Nasıl geçti?

- Enteresan. Bu sefer gittiğimde kendime daha farklı baktım sanki. Kendi içime daha farklı baktım. Kendimi anlamaya çalıştım. İnanmayacaksınız ama babamı da anlamaya çalıştım. Denedim en azından.

- Baktığınız yerlerde neler gördünüz Ekim Hanım?

- Ortama babam girdiğinde çok geriliyorum ben. Onunla konuşmak, aynı ortamda oturmak bile çok geriyor. O gerilimi bir kenara koymaya çalıştım. Öfkemi bastırmaya, yok saymaya çalıştım. Olmadı Mehtap Hanım, beceremedim. Adamın yaptığı bir şey var mı? Yok aslında. Ama ben bakışına öfkelendim, söylediklerine öfkelendim. Yemek yemesi bile rahatsız etti beni. Sanırım biz baba-kız arasında olması gereken bağı çoktan koparmışız. Benden ona giden tek şey öfke.

- Ondan size gelen ne var sizce?

- Sanırım bana hissettirdiklerini sormuyorsunuz?

- Onun size karşı neler hissettiğini anlamaya çalışıyorum. Tabii bunların ne kadarını görebildiğinizi, fark edebildiğinizi de görmek istiyorum.

- Babam bana karşı ne hissediyor? Bilmem. Bu düşündüğüm bir şey değil aslında. Benim de ilişkimizin bu hâle gelmesinde payım var, artık bunun farkındayım. Bu bir şeyleri değiştirmiyor ama. İçimdekileri değiştirmiyor. Ben babama yakınlaşamı-

yorum. Aramızda aşılamayacak bir mesafe oluşmuş. O mesafeyi aşamıyorum.

- Aşmak istediniz mi?

- Sanırım istedim. Bu sefer Bursa'ya sadece annemi görmek için gitmedim. Babamı da görmek istedim. Gerçekten değişmiş mi, onu merak ettim.

- Neler gördünüz?

- Babam gerçekten değişmiş olabilir. Sadece hafta sonu için gittim. Kısa bir zaman gözlemledim onu ama daha sakin olduğunu, daha uyumlu olduğunu fark ettim. Fark ettim etmesine de, bu aramızda oluşmuş olan mesafeyi kapatmadı. Ona doğru bir adım atamadım ben.

- Onu görmek için gitmeniz bir adım değil mi?

- Sayılır belki. Ama ne tedirginliğim değişmiş, ne gerginliğim. Öfkem aynı yerde duruyor sanki. Bir şeyi daha fark ettim.

- Nedir?

- Onun ak dediğine ben kara diyorum. İstemeden, farkında olmadan yapıyorum bunu. Bu sefer dikkat etmeye çalıştım. Özen gösterdim sözde. Ama yine küçümseyerek konuştum onunla, yine laf soktum. Sözlerimle ısırıyorum onu.

- Güzel bir fakındalık olmuş.

- Sevinmeyin hemen. Fark ettim de ne oldu? Bunun için de ona kızdım, onu suçladım. Sanki onun yüzünden ilişkimiz bu hâle geldi. Ben onun çocuğuyum sonuçta. Büyük olan, yetişkin olan, baba olan o. Onun bunu engellemesi, bu sorunu onun çözmesi gerekmez mi?

- Öyle olması mı gerekir?

- Bir özür dilemesi gerekmez mi? En azından bana vurduğu için bir özür fena olmazdı.

- Belki dilemiştir.

- Ben duymadım.

- İnsanlar her zaman sözle özür dilemezler Ekim Hanım, açık açık bunu yapamayabilirler. Ama yaptıkları hatayı telafi etmek için sonrasında çaba harcayabilirler. Davranışlarıyla, bakışlarıyla, sözleriyle, hatta bazen sessizlikleriyle de özür dilemeye çalışabilirler.

- Bazen sessizlikleriyle de özür dilerler, öyle mi?

- Her insanın iletişim şekli farklı olabiliyor.

- O zaman her insan için bir dekoder lazım.

- Empati kurmaya çalışmak bazen yeterli olabiliyor.

- Babamın sesli ya da sessiz benden özür dilediğini zannetmiyorum. Ancak bu seyahatte babamla ilgili bilmediğim, hatırlamadığım şeyler öğrendim.

- Anlatmak ister misiniz?

- Aslında bizim ekonomik durumumuz, ben daha ilkokuldayken bozulmaya başlamış. Babam, durumu toparlamak için daha büyük işlere girmeye kalkışmış, üstesinden gelememiş, iflasa kadar bayağı bir debelenmiş. Kimseyi dinlemedi, diye anlattı annem. Ben uyardım, babası uyardı; o kadar büyük bir işe girme diye yalvardık ona. Babam ise hiç kulak asmadan bildiğini okumuş. Sonrasında da batmış zaten.

- Durumunuzu düzeltmek için risk almış, öyle mi?

Başıyla olumluyor sözlerimi. Sonra devam ediyor anlatmaya.

- Biliyor musunuz Mehtap Hanım, küçükken babam bana ders çalıştırırmış. Annemle çalışmayı sevmezmişim hiç. Babamı beklermişim. Kaçta gelirse gelsin, onu beklermişim. O da beklediğimi bilir, eve gelir gelmez, daha üstünü değiştirmeden, "Hadi getir bakalım ödevlerini." dermiş. Okumayı, yazmayı o öğretmiş bana. Sağlığımla da çok ilgiliymiş. Gece hastaysam, ateşliysem uyumazmış. Annem beni doktora götürecekse, mutlaka o da gelirmiş. Bebekken, aşı zamanlarımda, annem kucağında tutamazmış beni. Hep babamın kucağında aşı olurmuşum.

- Bunları duymak nasıl geldi size?

■ Sarstı sanırım. O gece oturdum. Annem yattıktan sonra çocukluk fotoğraflarıma baktım. Çoğunu biliyordum ama bu sefer daha dikkatli baktım. Özellikle babamla ikimizin olduğu fotoğrafları seyrettim uzun uzun. Bir şey arıyordum sanki. Ne aradığımı bilmeden, bir şeyler arıyordum. Aradığımı buldum sanırım. Beraber olan fotoğraflarımızdaki yüz ifadelerimizde buldum o şeyi. O fotoğraflarda biz bayağı gülüp eğleniyoruz. Yani öyle görünüyoruz. Bir fotoğrafta onun kucağındayım mesela, yüzünü bana çevirmiş gülüyor; ben de ona gülüyorum. Yine başka bir fotoğrafta omuzlarındayım. İkimizin de keyfi yerinde görünüyor. Çocukluğumda o bağımız varmış bizim. O fotoğraflarda, birbirini seven bir baba-kız var. Ya şimdi? Bir o fotoğraflara bakın, bir de şu hâlimize... Yazık.

- Sizce bu hâle nasıl geldiniz Ekim Hanım? O bağ nerede koptu?

- Bilmiyorum. Belki yavaş yavaş koptu, belki de o gece. Bana vurduğu gece.

Daha öncesinde "Beni dövdü." ifadesini kullanırken o gece ye dair, şimdi sadece "Bana vurdu." demesi dikkatimi çekiyor.

- Ben, babamın bana babalık etmediğini düşündüm yıllarca. Bana emek vermediğini düşündüm. Fotoğraflardaki o gülümsemeyi gördüğümde o kadar şaşırdım ki. Bir süre o küçük kızın Deniz olmadığına ikna etmeye çalıştım kendimi. Sonra annem derslerime yardım ettiğini söylediğinde çok şaşırdım. O zamanlar aramız iyiymiş demek. Belki doğru söylüyorsunuz. İşlerinin kötüleşmesiyle babam da kötüleşmiş olabilir. Belki de o zamanlar evdeki huzursuzluk başladı. Aikolü de o zamanlar artırmış olabilir. Düşünüyorum da, bana tokat attığı gece ilişkimizde önemli bir mihenk taşı. Ama Deniz'in o geceye dair anlattığına göre ben de üstüne gitmişim. Zorlamışım onu. Demek o zaman da öfkeliymişim. O sözleri söylediğime göre, çok öfkeliymişim.

- O sözler size bir yerden tanıdık geliyor mu?

- Bilmem. Nereleri geliyor olabilir ki?

- Belki bir yerlerden duymuş, bir yerlerden öğrenmiş olabilirsiniz. Belki birileri sizin yanınızda babanız hakkında bu sözleri sarf etmiş olabilir?

Duruyor Ekim Hanım. Düşünüyor bir süre.

- Sen adam mısın, diye bağırmışım. Bugüne kadar hayatımda hiç kimseye bu sözü etmedim ben. Bir yerlerden duydum mu? Ondan da emin değilim. Bildiğim, o gecenin bendeki ağırlığı... O ağırlıkla babama doğru adım atamam ben.

Bir sonraki seansta, o geceyi EMDR ile çalışmaya karar veriyoruz.

Seansa geldiğinde, geçirdiği haftaya dair kısa bir değerlendirme yapıyoruz. İlk kez babasıyla ilgili çalışma konusunda istekli görüyorum Ekim Hanım'ı.

O anıya dair ön hazırlığı yaptıktan sonra çift yönlü uyarımla çalışmaya başlıyoruz.

- Yumruğunu sıktığını görüyorum. Sadece bir yumruk var gözümün önünde.

- Tüm kaslarım gerilmiş. O yumruğu bekliyorum.

- Kaçacak yerim yok çünkü. Karşı gelecek, savaşacak gücüm yok. Sıkışıp kalmış gibiyim.

- Korkuyor muyum? Bilmiyorum. Bedenim titriyor mu? Bilmiyorum. Ama içim titriyor. Çaresizlikten içim titriyor.

- Bir sonraki adımda ne olacağını bildiğimden içim titriyor.

- O an ne kadar sürdü? Bir yumruk sıkıldıktan ne kadar zaman sonra hedefine ulaşır? Hele hele aradaki mesafe bu kadar yakınken?

- Nefesini, yüzümde duyuyorum. Kalbim sıkışıyor. Nefesim sıkışıyor.

-Tokatta hazırlıksız yakalamıştı beni. Şimdi kendimi o yumruğa hazırlamaya çalışıyorum.

- Bir an dışarıdan izliyorum olanları. Bir baba, elini yumruk yapmış, kızının yüzüne vurmak üzere. Bir kız çocuğu, yatağında büzülmüş, dertop olmuş. Babasından gelecek yumruğu bekliyor.

- Ben yatağımda babamdan gelecek yumruğu bekliyorum.

- Çaresizce ellerimle yüzümü korumaya çalışıyorum. Babamdan korumaya çalışıyorum. Babamdan gelecek şiddetten koruyorum kendimi.

- Haksızdı oysa. Ben o gece ders çalışıyordum. Ben erkeklerle fingirdemiyordum.

- Bir dinlese. Kızını bir dinleyebilse.

- Bugüne kadar kimi dinlemiş ki?! Bildiği tek şey sadece bağırıp çağırmak zaten. Tek bildiği kırıp dökmek.

- Hem haklı da olabilirdi. Ben hata yapmış da olabilirdim. Selim'le sevgili de olabilirdik. Evet, belki teklif etseydi, sevgili de olacaktık gerçekten.

- Herkesin flörtü olmaz mı o yaşlarda? Sanki onu utandıracak kötü bir şey yapıyorum. Okuldan çıkmışız. Üzerimizde formalar, yan yana yürüyoruz sadece. Ne var ki bunda?

- Hem bu yüzden bir babanın kızına vurması mı gerekir?

- Bir babanın kızına tokat atmasını haklı kılacak bir şey var mı bu dünyada?

- Ne tuhaf. Anneme vurduğunu biliyordum. Buna rağmen bana vurabileceğini hiç düşünmemişim. O benim babam. Bana zarar vermez zannetmişim.

- Veriyormuş işte. Bir baba kızına zarar verebiliyormuş.

- Babam bana da vurabiliyormuş.

- İnsanın yüzündeki acı geçiyor. İnsanın bedenindeki fiziksel acı geçiyor. Hatta hemen o gece geçiyor. Ama insanın yüreğindeki acı?

- O acıyı ne yapacağız şimdi baba?

Bir süre tokat sahnesiyle çalışıyoruz seanslarımızda. Elini yumruk yapmış, vurmaya hazırlandığı sahneyle de çalışıyoruz. Korkusu, öfkesi, çaresizliği azalıyor. O sahneleri çalıştıkça kendi sözleri de geliyor aklına. Onları da hatırlıyor.

- Küfrediyorum. Adam mısın sen, diyorum ona. Pisliksin diyorum.

- Nasıl söylemişim bu sözleri? Tüm bunlar nasıl çıkmış ağzımdan?

- Kızgınım çünkü. Çok kızgınım ona. İçtiği için kızgınım. İçmeyi bilmediği için kızgınım. Eve sarhoş geldiği için, olay çıkardığı için kızgınım.

- O gece de içkili. Burnuma rakı kokusu geliyor. Buram buram rakı kokuyor babam.

- O geceki kızarmış gözleri geliyor gözümün önüne. Alkolden kızarmış, öfkeden kızarmış gözleriyle bana bakıyor. Karşımda canavarlaşıyor.

- Bir babamın yüzü geliyor gözümün önüne, bir de kırmızı bir canavar yüzü. Babamm yüzünü gördüğümde tam rahatlıyorken, canavarın yüzü beliriyor. Korkuyorum.

- Babam değil sanki vurmak isteyen. O canavar yapıyor bunu, O canavar bir anda babamı ele geçiriyor. Olmayacak şeyler yaptırıyor babama.

- **Hemen** üstümde **yumruğunu** sıkmış duruyor canavar. Sonra babama dönüyor.

- Sıkılmış yumruğuna bakıyor babam. Sonra bir an geliyor, bana bakıyor. Ona korkuyla bakan, öfkeyle bakan gözlerimi görüyor.

- Yumruğu havada kalıyor bir süre. Belki o an ne yaptığını fark ediyor. Beni fark ediyor.

- Yavaşça indiriyor yumruğunu. Başı önde, hiçbir şey söylemeden odadan çıkıyor.

- Ben o korkuyla kalıyorum odada. O korkuya, az önce bu odada olanlardan dolayı hissettiğim utanç ekleniyor.

- Babama küfrettiğim için utanç duyuyorum. Babam bana tokat attığı için, ittiği için utanç duyuyorum. Babam bana yumruk atmaya yeltendiği için utanç duyuyorum.

- Zamanla korku siliniyor. O odaya, o odadaki eşyalara utanç siniyor.

***

Bir sonraki seans Ekim Hanım'la aynı anı üzerinden çift yönlü uyarımla çalışmaya devam ediyoruz.

- Utanıyorum. Bunları yaşamış olmak... Böyle bir gece yaşamış olmak ne utanç verici!

- Babam da yaptığından utanmış mıdır acaba? Pişman olmuş mudur?

- Kanepede oturduğumuz geliyor aklıma. Yan yana oturuyoruz bir de. ikimiz de sessiziz. İkimiz de utanıyoruz olanlardan.

- Babam hızlı hızlı tespih çekiyor. Ben çıkan sesi dinliyorum. Niye biz o kanepede oturuyoruz ki? Niye gitmiyor? Neden rahat bırakmıyor beni?

- Çok kırgınım. Bir o kadar da yorgun. Bu gece bir an önce bitsin istiyorum.

- Babamı umursamamayı, sevmemeyi becerebilseydim bu kadar etkilenmezdim belki.

- Ben babamı umursuyor muyum?

- Yüzü geliyor gözümün önüne. Başı önde, tespih çekiyor. Kızgın mı gerçekten? Yoksa üzgün mü? Sanki üzgün görünüyor.

- Yok, bana öyle geliyor.

- Elimdeki buz torbası ilişiyor gözüme. Yüzüme dayıyorum. O buz torbasını uzatışı geliyor aklıma.

- Evet ya, buz torbasını o vermişti bana. Ben banyodayken gitmiş olmalı mutfağa. O zaman buzları bir torbaya doldurmuştur. Salona geldiğimde kanepede oturuyordu çünkü. Buz torbası elindeydi.

- Anneme, "Buraya getir onu!" dedi. Başka bir söz çıkmadı ağzından. Yanına oturduğumda ise uzattı torbayı sessizce. Yüzüne bakamadım.

- Yüzüne bakamıyorum. Öfkeden mi, kırgınlıktan mı, utançtan mı bilmiyorum ama bakamıyorum yüzüne. Günlerce bakamadım.

- Sanki o da bakmıyor yüzüme. Buz torbasını bana uzatırken de bakamadığını hissetmiştim. Sonraki günlerde de bakmadı. Bakamadı belki.

- Belki o da üzgün, olanlardan pişman belki... O da kırılmış olabilir sözlerimden...

- Belki de söylediklerim onu çok incitti. O yüzden kavga o kadar büyüdü. O da istemezdi böyle olmasını herhalde. Hangi baba ister ki?

- O sabah anneme, "Bugün okula gitmesin. Dinlensin biraz. Ben ona rapor ayarlayacağım." demiş.

- Babam beni umursuyor mu?

- Kendince bir şeyler yapmaya çalışıyor sanki. O kanepede oturtması beni saatlerce? Uyutmaması? Bir şey oldu diye korktu mu acaba?

- Kanepedeki hâlimiz geliyor aklıma. Babam tespih çekiyor usul usul. Ben tespih boncuklarının birbirine değdiğinde çıkardığı sesi dinliyorum.

- Tespih sesi odanın ağırlığım hafifletiyor sanki.

- Tespih sesi babamın özürünii iletiyor bana.

- Babam sessizce özür diliyor.

- Babam beni umursuyor.

Bir sonraki seansımızda, yine aynı anıyı çalışmaya devam ediyoruz.

- O geceyi düşündüğümde hep o kanepe geliyor aklıma. Babamla kanepede oturmamız geliyor.

- Keşke bir şeyler söyleyebilseydi bana. Özür dilerim, diyebilseydi. Elim kırılsaydı da sana vurmasaydım, diyebilseydi keşke. Sonra sarılsaydı bana.

- Hiçbirini söyleyemedi.

- Ben de söyleyemedim. O gece ettiğim o ağır sözler için özür dileyemedim.

- Kırgınım, diyemedim. Utanıyorum, diyemedim. Senden korkuyorum, diyemedim.

- Sen böyle yaparsan beni kim koruyacak, diyemedim ona.

- Annem... Annem geliyor aklıma.

- Annemi arıyor gözlerim. Salonda yok.

- Banyodayken yanımda olduğunu hatırlıyorum. Beni o götürdü banyoya. Yüzümü yıkadı. Sonra?

- Sonra banyodan odama götürüyordu beni. O ara babam seslendi. "Buraya getir onu!" dedi.

- Şimdi salonda, o kanepede oturuyoruz babamla. Annem yok.

- Bir iç sıkıntısı kaplıyor göğsümü. Annem nerde?

- Niye babam o kadar sinirliyken, sarhoşken korumadı beni? Neden bir şey yapmadı? Neden "Dur!" demedi babama?

- Duymadı mı olanları? Görmedi mi? Neden müdahale etmedi?

- Ya şimdi? Niye babamla yalnız bırakıyor beni?

- Annemi arıyor gözlerim. Annem salonda değil.

Bugünkü çalışmamızda Ekim Hanım'ın sözlerinden, o geceye dair hesaplaşma sırasının annesine geldiğini anlıyorum.

Bir sonraki seansa gözleri dolu dolu geliyor Ekim Hanım.

- Sizi üzecek, kıracak bir şey mi oldu?

- Önemli değil. Gelmeden az önce annemle tartıştık biraz. Canım ona sıkıldı.

- Paylaşmak ister misiniz?

- Bazen çok zorluyor beni, sinirlendiriyor. Ya bir dinle beni kadın! Ne demek istediğimi bir anlamaya çalış, böyle yapma diyorum. Sanki ben öyle dememişim. Sadece benim gelmem, bu aileyi toparlamaya yetmez Mehtap Hanım. Babamın da, annemin de bir psikoloğa gitmesi lazım.

- Önce sizi toparlayalım.

- Onlar bu şekilde davranmaya devam ettikçe toparlanabilir miyim, bilmiyorum.

- Ne şekilde davranıyorlar Ekim Hanım?

- Annem, babamı şikâyet etmeye devam ediyor. O kadar öfkeli ki, durduramıyor kendisini.

- Neler olduğunu bana anlatabilir misiniz?

- Bursaya gittiğimde uyardım annemi. N'olur sen de bana yardımcı ol, dedim. Babamı bana şikâyet edip durma, etkileniyorum, dedim. Sanki aramızda o konuşma hiç geçmemiş. Bugün yine açmış telefonu, baban böyle yaptı, şöyle dedi, diye durmadan anlatıyor. Anne yapma, dedim. Ben babamı affetmeye çalışıyorum. Tutamadım kendimi, ağlamaya başladım. Telefonu kapattım yüzüne. Sonra tekrar aradı. Açmadım. Arka arkaya aramaya devam etti. En sonunda dayanamadım, açtım. Beni teselli etmeye çalıştı. "Üzülme, senin suçun değil." falan dedi. Ama yine babama laf sokmadan duramadı işte. "Tüm bunların sorumlusu sen değilsin kızım. Baban böyle davranmayı, böyle yaşamayı tercih etti." dedi. O kadar sinirlendim ki, anlatamam size. Ya ben ne diyorum, sen ne yapıyorsun be kadın! O sinirle, Kadıköy'den buraya kadar yürümüşüm. Hâlâ daha hırsımı aldığımı söyleyemem.

- Bu kızgınlık, sadece bu telefon konuşması yüzünden mi?

Duruyor uzunca bir süre. Düşünüyor.

- Değil sanırım. Bu aralar annemle olan ilişkimizi sorguluyorum. O gece aklıma çok takıldı Mehtap Hanım. O gece müdahale etmemesi... Tamam, babamın deli öfkesiyle başa çıkmak kolay değil; annemin başa çıkabileceği bir durum değil en azından. O yüzden başta müdahale etmedi, edemedi belki. Peki biz kanepede saatlerce otururken neredeydi? Sonrasında neredeydi?

- Sonrası?

- Sonrası yok. O salonda değil. Mutfakta mı, yatak odasında mı? Nerede annem? Neden benim yanımda değil? Neden beni o durumda yalnız bırakmış?

- Sizce?

- Bilmiyorum. Bunu anlayamıyorum. Annemin hep benim yanımda olduğunu düşünürdüm. Zorluklara karşı kenetlen-

miştik. Birlikte mücadele ediyorduk. Ya da ben öyle olduğunu düşünüyordum. Ama o, ona en çok ihtiyaç duyduğum gece yanımda olmamış.

Derin bir iç çekiyor Ekim Hanım. Gözlerinin dolduğunu fark ediyorum.

- Kendi şiddet görüyor, ses çıkarmıyor. Çocuğu şiddet görüyor, ses çıkarmıyor. Araya girmeye bile çalışmıyor. Kendini korumuyor. Çocuğunu korumuyor.

Bir an sustuktan sonra,

- Gerçi kimden ne bekliyorum ki? diye devam ediyor Ekim Hanım. Annemin hayatına baktığımda, özellikle babamla olan ilişkisine, ne zaman, neye müdahale etmiş ki? O sadece şikâyet ediyor. Bu durumdan çıkmak için hiçbir şey yapmıyor! O gece yanımda değil. Sabahında, babam evden çıktığında gelip babamla ilgili dert yanıyor ama. İşte buna tahammül edemiyorum artık. Öfkeleniyorum. Bugüne kadar babamla ilgili taşıdığım bir öfkem vardı. Şimdi... Sayenizde nur topu gibi bir öfkem daha oldu. Bu da anneme karşı.

- İçimizde olmayan, terapide önümüze gelmez Ekim Hanım.

- Biliyorum. Sadece bununla nasıl baş edebileceğimi bilmiyorum. Babamla ilgili duruma yıllardır alışmıştım. Bu öfkeyle ne yapabileceğimi, nasıl başa çıkabileceğimi biliyorum. Annemle ilgiliyse... Bununla ne yapacağımı bilmiyorum Mehtap Hanım.

Yine aynı anı üzerinden, çalışmaya devam ediyoruz. Bu kez, anneye olan öfke ve kırgınlık geliyor önümüze. O gece, annesi tarafından yalnız bırakılmış hissediyor kendisini, terk edilmiş hissediyor.

- Koruyamıyor işte. Çocuğunu korumayı beceremiyor. Tamam, araya giremedin, babamı engelleyemedin madem, bari yanımda ol tüm gece. Benim yanımda kal. Biraz sarıl bana, şefkat göster.

- Herhalde gidip yattı. O kadar zaman başka nerde olabilir ki?

- Bu daha da kızdırıyor beni. Gidip yatağından kaldırmak istiyorum. Sarsarak uyandırmak istiyorum.

- Uyumuş mudur? Yok, uyumamıştır herhalde. Uyuyamamıştır. Ben o haldeyken uyuyamamıştır canım. Ama niye yanımızda değil?

- Gelsin, o da otursun bir koltukta. O sessizliğe o da eşlik etsin.

- Babam mı gönderdi acaba? Hatırlamıyorum. Sen git, yat demiş olabilir. Öyle olsa bile gitmemeliydi. Ben hep onun yanında olmaya çalıştım. O da benim yanımda olmalıydı o gece.

- Bir taraftan da düşünüyorum. Onlar kavga ederken ben de yatağımda yatardım. O geldi aklıma. Uyuyamazdım ama yatardım öyle. Salona gidemezdim.

- Annem de yanımıza gelemiyor belki.

- Ama biz kavga etmiyoruz ki o an.

- Hem ben o kavgalarda daha çocuktum. O hâlimle bile korumaya çalışırdım annemi. Bir dediğini ikiletmezdim. Onu üzmemeye, yormamaya çalışırdım. Ben sarılırdım ona.

- Ama o, salondayken yanıma gelmiyor. Yattığımda yanıma gelmiyor. Sarılmıyor bana.

- Bir keresinde sarılmıştık. O geldi aklıma.

- Mutfaktaydık. Yere oturmuş, birlikte ağlamıştık.

- Bir kavga sonrasıydı sanırım. Gecesinde seslerini duyduğumu hatırlıyorum hayal meyal.

- Sabahında annem üzgündü. Annem kırgındı. Hâline üzüldüm. Bir şeyler yapmak istedim onun için. Elimden gelen sarılmaktı. Sarıldım.

- Yine o geceye döndüm. Annemin gelip bana sarılmasını istiyorum. Yaralarımı sarmasını istiyorum. Ben ağlamıyorum. İçin için ağlıyorum ama.

- Anne, nerdesin?

***

Ekim Hanım, bir sonraki seansa geldiğinde, konuşmaya başlıyor hemen.

- Anneme sordum. Anneme de o geceyi sordum. O geceyle ilgili konuştuk biraz.

- Neler öğrendiniz?

- Evet, o gece yatak odasına gitmiş. Uyumamış bütün gece. Kulağı hep bizdeymiş. Ama yanımıza gelmemiş. Baba-kız bizi baş başa bırakmak istemiş. "Baban size çok düşkündür kızım." dedi bana. Söyleyemez, anlatamaz ama çok düşkündür. O gece konuşursunuz, tatlıya bağlarsınız belki, diye düşündüm. Ben orada olsaydım, baban konuşamazdı. Senin yokluğunda da konuşmadı ki, dedim. En azından o zaman yanıma gelseydin. Yanımda olsaydın keşke. Hiç böyle düşünmemiştim, dedi. Özür diledi. Annemle ilgili en çok bunu seviyorum Mehtap Hanım. En azından annemle konuşabiliyoruz. Annem hatasını fark edebiliyor. Özür dileyebiliyor en azından.

- Bu konuşma nasıl geldi size?

- Biraz daha rahatladım, ama biraz. Hâlâ kızgınlık, kırgınlık var içimde. Bu o kadar tuhaf ki. Bir yandan kızıyorum, bir yandan da onu sarıp sarmalamak, korumak istiyorum.

- Anneniz bir yetişkin. Bence kendini koruyabilir.

- Sorun orada ya. Koruyamıyor işte. O bunu yapamıyor. Böyle olunca da, sanki benim bir şeyler yapmam gerekiyor. En azından ben öyle hissediyorum.

Hüzünlü bir gülümseme geçiyor yüzünden. Gamzesiz....

- Ne geçiyor aklınızdan?

- Sanki rollerimiz değişmiş. Ben annesi gibi yaklaşıyorum

ona. O ise çocuk gibi. Hep öyle olmuş sanki. Onun mutsuz olduğunu düşünüyorum. Bizim yüzümüzden, kardeşim ve benim için o evde kaldığını, o mutsuzluğu bizim için yaşadığını düşünüyorum. Anneme karşı hep bir sorumluluk hissettim ben. Onu üzecek bir şeyler yapmaktan kaçındım. Kırılmasın, üzülmesin diye üzerine titredim hep. Hep onu mutlu etmeye, memnun etmeye çalıştım. En azından benden yana sıkıntı çekmesin, diye uğraştım yıllarca.

Annenin mutsuzluğuna, anneye uygulanan fiziksel ve duygusal şiddete tanıklık eden, babasının annesini aşağıladığına şahit olan "Sessiz Kurbanlar" diye geçiriyorum aklımdan. Tüm bu kavgalara tanıklık eden, küçük yüreklerinde çaresizliği, korkuyu, öfkeyi hisseden ama dillendiremeyen, anlamlandı ramayan "sessiz çocuklar." Ellerinden gelen sadece anneyi memnun etmek, ona yük olmamaya çalışmak, hatta onun yükünü almak. Almaya çalışmak... Tıpkı Ekim Hanım gibi.

- Yorucu olmalı...

- Yorucu... Hem de çok yorucu. Neyse, demek ki öyle yaşanması gerekiyordu. Benim nasibimde de bu varmış demek ki.

Ekim Hanım'ın ilk zamanlarda anlattığı rüyayı hatırlıyorum. "Nasibimde bu varmış." Rüyanın bize anlatmak istediği, babası ve dedesi dışında da bir şeyler var mı, diye merak ediyorum.

- Yıllarca babamın beni yalnız bıraktığını düşündüm. Babamı suçladım yıllarca. Hataları yok muydu? Vardı. Hem de çok hata yaptı bir baba olarak. Ama şimdi anlıyorum ki, sadece hata yapan babam değilmiş. Annem de duygusal olarak yalnız bırakmış beni. O zamanlar daha yaşım kaç benim? O hâlimle annemi korumaya, kollamaya çalışıyorum. Onu üzmemek için delice çaba harcıyorum. Evi temizliyorum, bulaşıkları yıkıyorum. Hatta... Hatta sırf annemin yanında olduğumu ona gösterebilmek için babamı üzecek, kıracak, incitecek şekilde davranıyorum.

- Annenizin yanında olduğunuzu göstermek için babanızı incitecek şekilde davrandığınızı mı söylüyorsunuz?

- O benim annem ya, annem... Mutsuz olması beni de mutsuz ediyor. Üzülmesi beni de üzüyor, yaralıyor. Onu mutsuz edene, üzene ben de öfkeleniyorum.

- Babanız olsa bile.

- Evet, babam olsa bile.

Bir süre sessizleşiyor Ekim Hanım. Ağzından bir anda dökülen sözleri fark ediyor.

- Bu tepkimin fazla olduğunu kabul ediyorum, diye devam ediyor. Anneme düşkünlük mü dersiniz, başka bir şey mi bilmiyorum. Her ne ise fazla işte. Kardeşime bakıyorum, o daha rahat. Evet, annem üzüldüğünde o da üzülüyor. Benim kadar derinden etkilenmiyor ama. Aanem mutsuzsa bile, hayatına devam edebiliyor. Örneğin, annem İstanbul'da ve mutsuz diyelim. Onu üzen, sıkan bir şey olmuş. Kardeşim, annem, ben, yani üçümüz oturup konuşuyoruz, dertleşiyoruz. Sonrasında Deniz bir program yapıp dışarı çıkabiliyor.

- Siz?

- Ben karalar bağlıyorum.

- Karalar bağlıyorum derken?

- Ne bileyim işte. Mesela o akşam programım varsa bile iptal ediyorum. Ancak programa katılmak zorundaysam çıkıyorum. Annemi o hâlde bırakıp gitmek, vicdanımı sızlatıyor Ancak o mutlu olduğunda ben mutlu olma hakkı bulabiliyormuşum gibi... Bu fazla değil mi?

- Anneniz mutsuzken siz yaşamınıza devam ettiğinizde ne olacağını düşünüyorsunuz?

Duruyor, düşünüyor biraz.

- Bir şey olmaz belki. Hiçbir şey olmaz. Ama vicdanım elvermiyor işte. Yapamıyorum.

- Yapmanızı engelleyen ne olabilir? Hangi duygu?

- Bir rahatsızlık işte. Sanki o zaman onu yalnız bırakacağım. Onun yanında olmam gerekiyor ve ben gidiyorum. Suçluluk belki.

- Yani anneniz mutsuzken, siz mutlu olduğunuzda suçluluk hissediyorsunuz?

- Evet, öyle sanırım.

- Annenizin hayatının büyük bir bölümünü mutsuz geçirdiğini düşünürsek, önümüze çıkan tablo bir hayli zorlayıcı görünüyor. Ya onunla mutsuz olacaksınız, ya da kendinizi suçlu hissedeceksiniz. Öyle mi?

Göz göze geliyoruz.

- Zor bir ikilem.

- Az önce kurduğunuz cümleyi tekrar edebilir misiniz?

- Annenizin mutsuzluğu sizi derinden etkiliyor. O mutsuz olduğunda, siz de kendinizde mutlu olmaya hak görmüyorsunuz. Mutluysanız, o zaman da suçluluk duygusu giriyor devreye. Bu cümle içinizde bir yere dokundu sanırım?

- Ta derinlerde bir yere dokundu.

Araya uzun bir sessizlik giriyor. Onu duygularıyla, düşünceleriyle, o ta içine dokunan sözlerle baş başa bırakıyorum. Müdahale etmiyorum. Onun o derinlerden çıkıp buraya, seans odasına dönmesini bekliyorum. Bir süre sonra, "Hadi, başladığımız işi bitirelim." diyor.

EMDR ile çalışmaya, kaldığımız anıdan devam ediyoruz.

Konu, yine annesine geliyor. O gece annesinin yanında olmamasına duyduğu kırgınlığı çalışıyoruz. Kızgınlığını, o gece hissettiği yalnızlığı çalışıyoruz. O geceden ve annesinden başka, anne-babasının ilişkisine dair sahneler geliyor gözünün önüne.

Bir sonraki seansımızda anne-babasının ilişkisini ve bu ilişkinin onun üzerindeki etkisini konuşmaya karar veriyorum.

***

Seansa geldiğinde, kısa bir girizgâhtan sonra bu konuyu getiriyorum gündeme.

-Anne- babanızın ilişkisini bir düşünmenizi istiyorum Ekim Hanım. Bugüne kadar hep tartışmalarından, kavgalarından bahsettiniz. Tüm bunlar, bir çocuk için çok zor şeyler. Ancak, bu duruma şahit olan bir çocuğun annesi üzgün ve mutsuz olduğunda kendisini nasıl bu kadar suçlu hissettiğini anlamak istiyorum.

- Bunu ben de düşündüm. Annemi üzmek istememek, mutlu olması için bu kadar çabalıyor olmak? Belki de mutsuzluğunu o kadar çok anlatıyordu ki, onun için bir şeyler yapmak istedim.

- Güzel. Başka ne olabilir?

- Başka bir şey gelmiyor aklıma. Onun mutsuzluğu içimi sızlatıyor işte. O zamanlar boğazımda kocaman bir düğüm oluyor. Göğsüm sıkışıyor sanki. Bunu hissederken ben de çıkıp gitmek istemiyorum. Gidemiyorum. Vicdan mı, suçluluk mu bu? Bilmiyorum. Bildiğim, annemin mutsuzluğuna dayanamıyorum.

Derin bir iç çekiyor Ekim Hanım.

- O evde mutsuz olan sadece babam değil Mehtap Hanım. Evet, zor günler geçirdi. Belki o dönem depresyondaydı. Çok içti. Çok tartışmalar oldu o evde. O bir dönemdi. Artık böyle bakabiliyorum. Ama sanırım o evde hep mutsuz olan başka biri var; annem.

- Anneniz?

- Annem hep mutsuz. Evliliği yüzünden hep mutsuz. Hep şikâyet ediyor. Her şeyden şikâyet ediyor ve değiştirmek için bir şey yapmıyor. O kadar takılı kalmış ki geçmişte yaşananlara. Bozulmuş plak gibi hep aynı şeyleri anlatıyor. Oralardan kurtaramıyor kendisini, bugüne gelemiyor. Geçmişte ya da bugün yaşadıklarından sıra bize, bizimle ilgili konulara hiç gelmiyor.

- Bunu biraz daha açıklar mısınız?

- Geçenlerde Bursa ya gitmiştim ya mesela, çok iyi değildim. Bir hafta öncesinde Gökhan bir şansımız olmayacağını söylemişti ve canım acıyordu. Biraz da o yüzden gittim Bursa ya sanırım. Anneme sığınmak, orada acımı biraz onarmak istedim. Oysa annem, tüm hafta sonu bu konuya sadece bir yarım saatini ayırabildi.

- Anlamadım?

- Yani benim özel hayatımda yaşadıklarım onu çok üzüyor. Öyle söylüyor en azından. Dinlemek istemiyor. Sustum o yüzden. Üzülsün istemedim.

- Acınızı annenizle paylaşamadığınızı söylüyorsunuz, öyle mi?

- Dedim ya, o zor günlere, babamın yaptıklarına ve yaşattıklarına o kadar takılı ki!

- Peki mutlu olduğu bir zaman olmamış mıdır evlilik hayatında? Bir doğum günü, birlikte gittikleri bir film, bir seyahat, bir ziyaret... Sizin babanızla paylaştığınız, birbirinize gülümseyerek baktığınız fotoğraflardaki gibi, onların da birbirlerine gülümseyerek baktıkları bir an, bir sahne. Ne bileyim, eve gelen bir buket çiçek...

Gülüyor Ekim Hanım. Kahkahalarla gülüyor. "Çok hoşsunuz Mehtap Hanım," diyor gülmesini tutmaya çalışarak. "Babam kim, çiçek getirmek kim? Düşünüyorum da... Babamın elinde bir buket çiçek. Eve geliyor ve o çiçekleri anneme veriyor. Yok artık. Tabii siz babamı tanımadığınız için..."

- Bazen ummadığımız insanlar, ummadığımız şekilde davranabilirler. Belki sizin doğumunuzda, hastaneye geldiğinde...

- Hiç zannetmiyorum, diyerek sözümü kesiyor. Tamam, babamla ilgili zaman zaman haksızlık etmiş olabilirim. Ama inanın; babam ve çiçek yan yana gelebilecek bir ikili değil.

- Çiçek olmasa bile, onların paylaştıkları ve annenizi bu evlilik içinde tutan güzel bir şeyler vardır belki.

- Bu sefer "Yok öyle bir şey!" diye kestirip atmayacağım. Düşüneceğim.

- Peki anneniz, mutsuz bir evlilik içinde hayatını devam ettirdi diyelim. Bu sizin ilişkilerinize nasıl yansımış olabilir?

- Anlamadım?

- Annenizin mutsuz bir ilişkisi varken, siz ilişkilerinizde kendinize mutlu olma hakkı tanıyabilir misiniz acaba?

Duruyor. Düşünüyor.

- Bir keresinde "Babam gibi bir adamla olmak istemiyorum. Bundan çok korkuyorum." demiştiniz, diye devam ediyorum.

- Evet, hatırlıyorum.

- Babanız gibi bir adamla birlikte olmak, annenizinkine benzer bir hayata sahip olmak anlamına mı geliyor sizce?

- Her sakallı adamın babam olmadığını fark edeli uzun zaman oldu Mehtap Hanım.

- O zaman alkol aldığı için, sorumsuz olduğu için, bencil olduğu için ayrılmadınız erkek arkadaşlarınızdan, öyle mi?

Şaşkınlıkla bakıyor bana.

- Tüm bunların yanı sıra, annenizin evliliğinde de mutsuz olduğunu ekleyin bu denkleme, diyerek devam ediyorum sözlerime. Siz, güzel ve keyifli bir ilişki yaşadığınızda suçluluğunuz, vicdanınız devreye girmiyor mu? Telefonda annenizin babanızla ilgili şikâyetlerini dinledikten sonra gönül rahatlığıyla erkek arkadaşınızla buluşmak ve güzel zaman geçirmek mümkün olabilir mi sizin için?

- Siz böyle zamanlarda huysuzlaşmış olabileceğimi mi söylüyorsunuz?

- Sadece "Olabilir mi?" diyorum. Hissettiğiniz o vicdan azabı ya da suçluluk duygusuyla, sizin deyiminizle huysuzlaşmış olabilir misiniz?

- Yok artık demek istiyorum.

Bir sonraki seansa geldiğinde heyecanlı görüyorum Ekim Hanım'ı. Şaşırdığı, hoşlandığı bir durum olduğunda, paylaşmak için sabırsızlandığında heyecanlı oluyor genelde. O günkü hâlinden, bir şeyler olduğunu anlıyorum.

- Sanırım bana anlatmak istediğiniz bir şey var?

- Evet. Çok şaşırtıcı. Belki o kadar önemli değil pek çok insan için. Ama benim için... Hâlâ duyduklarıma inanamıyorum.

- Ne duydunuz?

- Geçen görüşmeden sonra, siz sormuştunuz ya; annem ve babamın paylaştığı güzel şeyler var mı, diye. Hatta bir çiçek konusu geçmişti, hatırlıyor musunuz?

- Evet?

- Babam, anneme çiçek almış Mehtap Hanım. Hem benim doğumumda, hem kardeşimin doğumunda hastaneye kocaman bir buket gülle gelmiş. Hayatımda gördüğüm en güzel güllerdi, dedi annem. Ben hâlâ inanamıyorum ama. Babamı düşünüyorum. Elinde bir buket gül. Hastane koridorlarında yürüyor.

Gülüyor Ekim Hanım. Başını iki yana sallayarak, gülüyor.

- Hâlâ çok uzak bu görüntü. İnanması çok zor. Ama öyleymiş. Baban öyle şeyleri hiç atlamaz ki, dedi annem. Sonra aklıma geldi. Babam, bizim doğum günlerimizi de hiç atlamaz. Bana kızgın, kırgın olsa da, uzak ve mesafeli dursak da birbirimize, babam bugüne kadar doğum günümü hiç unutmadı. Küçük, büyük bir şeyler yaptı hep. Anneme kızdım, bunu niye söylemiyorsun diye. Sormadın ki, dedi. Evet sormadım. Sorma gereği bile duymadım. O kadar emindim ki. Çünkü benim kafamdaki babam, iyi bir şey yapmaz. İyi bir şey söylemez. O bağırır, azarlar. Benim kafamdaki adam, çevresindekileri üzer

sadece. Mutlu etmez. Mutlu etmek için çaba harcamaz. Aslında babam çaba harcıyormuş. Elinde çiçekle gelebiliyormuş. Ne için? Annemi mutlu etmek için, belki ona bir evlat verdiğinden dolayı teşekkür etmek için. Ben doğduğum için mutlu olmuş babam.

Gülümsüyor. Sonra,

- Annemin babam yüzünden mutsuz olduğuna o kadar inanıyordum ki, diyerek konuşmasına devam ediyor. Babamın evliliği için çabalamadığına, bizler için çaba harcamadığına o kadar inanıyordum ki! Şimdi bunu sorguluyorum. Gerçekten öyle miydi? Sanki o çiçek konusunu öğrendiğimde babamın bir şeyler için çabalamış olduğunu hissettim. Annemi mutlu etmek için bir şeyler yapmış işte.

- Belki anneniz de düşündüğünüz kadar mutsuz değildi bu evlilikte?

- Buna inanmayı ne kadar çok isterdim Mehtap Hanım, anlatamam size. Ama annemi mutsuz görüyorum. Annemi hep mutsuz hatırlıyorum. Onun bu hâli beni de mutsuz ediyor. Belki de dediğiniz gibi, bu durum benim ilişkilerimi de etkiliyor.

- Bu konuda ne düşünüyorsunuz?

- Etkilememiştir diyemiyorum. Nasıl etkilediğini tam olarak anlayamıyorum ama geçen defa sorduğuz şey aklıma çok takıldı. Annem telefonda... Onun mutsuzluğunu, ne kadar haksızlığa uğradığını ya da neler çektiğini dinledikten sonra, bu konuşma hiç olmamış gibi davranabilir miyim? Bu sorunun cevabını biliyorum. Ben öyle davranamam. O boğazımda, göğsümde oluşan düğüm yüzünden davranamam.

- Düğüm?

- Kocaman bir düğüm işte. Neden böyle? Nasıl oluştu? Bilmiyorum. Ama var olduğunu biliyorum.

- Hatırlıyor musunuz, üzerinde paltosu, yanında bavulu, bekleme salonunda bir sandalyede oturan bir kız çocuğundan

bahsetmiştiniz. Arada bir bu rüyayı gördüğünüzü söylemiştiniz. Ne gidebilen, ne kalabilen o küçük kız. Boğazınızda, göğsünüzde hissettiğiniz o düğümü, o kız da hissediyor mu?

Duruyor biraz, düşünüyor.

- Bekleme salonu... Orası bizim evimiz gibi Mehtap Hanım. Evimizin holü gibi. Kapı, bizim evin kapısı. Kapının hemen yanında, küçük bir sandalye var. Ayakkabılarımızı giyip çıkarırken oturduğumuz ahşap sandalye. Orada oturuyorum.

- O rüya ne anlatıyor olabilir?

- Sık görülen rüyalar bir şeyi temsil ediyor değil mi? O rüya, o sandalyede oturan kız...

Duruyor, düşünüyor biraz.

- Gitme isteği. Gidememek. Kakmamak...

- O kızın yaşını bir düşünün. O yaşlarda olan bitenleri geçirin aklınızdan.

- Özellikle bir şey hatırlamıyorum. Kavgalar işte. Belki de evdeki huzursuzluk o dönemde başladı.

- Bu kavgalar arasında özellikle unutamadıklarınız var mı?

- Daha çok gece olurdu kavgalar. Babam eve geç geldiğinde, alkollü olurdu. Biz genelde yatmış, uyumuş olurduk. Yükselen sesler yüzünden uykumdan uyandığım çok olmuştur. Uyumadıysak, ayaktaysak da annem bizi odamıza gönderirdi.

Kaşları hafifçe çatılmış, düşünüyor Ekim Hanım.

- Ama o kızın orada olduğu saatler geç saatler değil. Sanki sabah. Sabah ya da öğle saatleri...

- Güzel. Devam edin lütfen.

- Evimizin holü. Dış kapının hemen orada duran sandalyede oturuyorum. Gözlerimi karşıya dikmişim sanki. Karşımda mutfak... Mutfağa bakıyorum.

- Mutfakta ne görüyorsunuz Ekim Hanım?

- Annem... Annem, tezgâhın başında. Yemek hazırlıyor sa-

nırım. Annemi bekliyorum. İşini bitirmesini bekliyorum. İşini bitirince gideceğiz. Çıkıp gideceğiz sanki. Ama annemin işi bitmiyor bir türlü. Sonsuz bir zaman içinde kalmış gibi. İşi hiç bitmiyor, bitmeyecek de. O sürekli domates doğrayacak, ben sürekli orada bekleyeceğim. Öyle hissediyorum.

- Annenizin işi hiç bitmeyecek mi?

Başını "Hayır." anlamında iki yana sallıyor.

- Peki siz, hep orada bekleyecek misiniz?

- Bu bir mahkûmiyet gibi. Annem o evin mutfağında domates doğramaya mahkûm edilmiş, bense onu beklemeye. Annemi bırakıp gidemem ki... O, orada olduğu müddetçe hiçbir yere gidemem ben.

- Peki anneniz? O ne istiyor sizce?

- Annem mutsuz Mehtap Hanım. O da gitmek istiyor. Ama gidemiyor. Benim yüzümden gidemiyor Mehtap Hanım, diyerek ağlamaya başlıyor. Ben olmasaydım... Biz olmasaydık annem gidebilirdi.

Gözyaşları akmaya devam ediyor bir süre. Konuşamıyor.

- Öyle bir sabah hatırlıyorum, diye anlatmaya başlıyor sonrasında. Gecesinde yine babam eve geç gelmişti. Tartışmışlardı yine. Uzun sürmüştü bu kez. Annemin babamın sesleri birbirine karışmıştı, ikisi de sanki avazları çıktığı kadar bağırıyorlardı birbirlerine. Seslerini hatırlıyorum. Çok yüksekti. O gece Deniz bile uyanmıştı bu seslerden. O kolay kolay uyanmazdı öyle. Ben zaten tetikteyim. Hafiftir uykum. En ufak bir çıtırtıya uyanırım hemen. O gece ikimizde uyanmıştık. Kötü bir geceydi. Tartışma kavgaya dönüştü. Salondan şangırtı sesleri de geliyordu. Korktum ben. Kalkıp gidemedim salona. Kavgalarında hiçbir zaman gidemezdim zaten. Sadece Deniz'in yatağına gittim o gece. Sarıldım ona.

Bir yudum su içiyor Ekim Hanım. Sonrasında anlatmaya devam ediyor.

- Sabahında annemi gördüm. Annemin yüzünü gördüm; gözü morarmıştı. Annem saklamaya çalışıyordu ama ben gördüm. Ne olduğunu sordum. Kapıya çarptığım falan söyledi sanırım. İnanmadım tabii. Babam... Babam ona el kaldırmış. Vurmuş ona. Yüzüne vurmuş. Biliyor musunuz Mehtap Hanım, ben yıllardır çikolata yiyemem. Midem almaz. Çünkü annemin yüzünü gördüğüm an kahvaltı masasındaydım. Sarelle yiyordum o sırada. O sabah annemi o hâlde görmek... Yanına gittim hemen. Sarıldım. "Gidelim." dedim yalvarırcasına. "Bu evden gidelim anne. Babamın olmadığı bir yerlere gidelim. Sen, ben, Deniz, gidelim bu evden." Annem de ağladı sanırım. Öyle hatırlıyorum. "Gidemeyiz." dediğini hatırlıyorum. "Ben sizi babasız bırakamam." dediğini. Evet, o sabah söylemişti sanki; "Ben sizi babasız bırakamam."

Zemin ayağımın altından kaymaya başladı. Ben mi annemi tuttum, annem mi beni? Bilmiyorum. Mutfak halısının üstünde dakikalarca birbirimize sarılıp ağladığımızı hatırlıyorum.

Gözlerimin içine bakıyor Ekim Hanım:

- Sizce hangisi daha ağır Mehtap Hanım? Babamın anneme vuruyor olması mı? Yoksa annemin kardeşimle benim yüzümden, sırf bizi babasız bırakmamak için o evden çıkıp gitmemiş olması mı?

Bu, bir çocuk için nasıl bir yüktür, diye geçiriyorum içimden.

- Babamla annemin mutlu bir evliliği olsaydı, annem o evden gitmek istemezdi, diyerek devam ediyor Ekim Hanım. Ama bizim yüzümüzden kaldığını bilmek var ya, bu beni mahvediyor. Size adanmış çileli bir hayat duruyorken yanı başınızda, ben de hayatımı yaşarım diyemiyorsunuz işte.

- O yüzden mi rüyanızda annenizin işi hiç bitmiyor?

- Belki de. Biz oldukça annemin işi hiç bitmeyecek.

- Bu konuyu annenizle daha sonra hiç konuştunuz mu Ekim Hanım?

- Hangi konuyu?

- Annenizin neden kaldığını, kalmayı tercih ettiğini?

- Hayır. Niye sordunuz ki?

- Bir ara boşanma durumu söz konusu olmuştu. O süreçte siz kaç yaşındaydımz?

- Büyüktüm. Daha büyüktüm sanki. Ya ortaokul bitiyordu, ya da liseye yeni başlamıştım.

- Yani bu olaydan çok sonraydı.

- Evet, öyle hatırlıyorum.

- O zaman da siz ve kardeşiniz o evde yaşıyordunuz. Ve anneniz buna rağmen gidebilme gücünü buldu orada.

- Gidemedi ama. Boşanmadılar.

- Bu konuşulmuş ama. Babanız, sizin yanınıza gelerek kimde kalmak istediğinizi sormuş size.

- Evet. O gün babam ağlıyordu.

- Babanız ağlıyordu.

- Bana bunu sorarken, evet, ağlıyordu. İlk kez babamı öyle görmüştüm. Dedem gittiğinde bile, iflas ettiğinde bile ağlamadı babam. Ama o gün ağlıyordu bana bunu sorarken. Ne acı. O zaman bile onun gözyaşından garip bir haz duymuştum.

- Boşanma durumu o kadar ciddiydi yani?

- Sanırım.

- O süreçte annenizin neden boşanmaktan vazgeçtiğini biliyor musunuz?

- O süreçte eve gelen gidenin haddi hesabı yoktu. Anneannemler, dayımlar bir taraftan; babaannem, bir taraftan. Herhalde annemi vazgeçirdiler.

- Yani anneniz, siz ve kız kardeşiniz varken boşanmayı düşünebildi.

- Belki de bizim yüzümüzden vazgeçti?

- Peki, bugün siz ve Deniz Hanım o evde yaşamıyorsunuz. İstanbul'da bir eviniz, bir hayatınız var.

- Evet?

Mademki anneniz babanız yüzünden o kadar acı çekiyor, neden gelip sizinle beraber yaşamıyor? Neden babanızdan hâlâ boşanmıyor?

- Bize yük olmak istemiyor olabilir.

- Hangisi daha ağır bir yük sizce? Boşanıp yanınıza gelmesi mi, yoksa kendini mutsuz bir evliliğe mahkûm edip bundan sürekli şikâyet etmesi mi?

Yine sessizlik kaplıyor odayı.

- Teşekkür ederim Mehtap Hanım.

- Ne için?

- Aklımı tekrar karıştırdığınız için!

***

Bir sonraki seansa geldiğinde gergin görünüyor Ekim Hanım.

- Çok kötü bir hafta geçirdim, diyerek anlatmaya başlıyor. Annem İstanbul'da, bizde kalıyor ve ben onu görmeye tahammül edemiyorum. Çok ama çok öfkeliyim. Biliyor musunuz, annem o günü, o sabahı hatırlamıyor bile. Bana kurduğu o cümleyi hatırlamıyor.

- Annenizle bu konuyu konuştunuz anladığım kadarıyla?

- Konuştuk! İyi mi oldu, kötü mü, bilmiyorum. O gün bugündür burnumdan soluyorum resmen. Annem geldiğinde eve koşarcasına giden ben, şimdi gitmemek için taklalar atıyorum.

- Konuşmanız kötü mü geçti?

- Kötü olan konuşmamız değildi. Konuşmamız sırasında öğ-

rendiklerimdi. Bir kere o günü hatırlamıyor olması acayip dokundu bana. Nasıl ya? Adam seni dövüyor. Yüzünde morlukla karşılıyorsun o sabah kızını. Gidemeyiz, sizi babasız bırakamam diyorsun. Sonrasında böyle bir günü hatırlamıyorsun. Karşında kızın gözyaşlarıyla sana söylediklerini hatırlatmaya çalıştığında ise "Aaaa, öyle mi demişim?" Bu kadar. Hiç mi düşünmüyorsun? Hiç mi düşünmedin bu çocuk böyle dersem ne yaşar, ne hisseder diye? Ya ben o cümlenin yükünü yıllardır taşıyorum be kadın! Yıllardır bizim yüzümüzden mutsuz olduğunu, bizim yüzümüzden gidemediği düşünüyorum. Sırtımda bu ağır küfeyle, boğazımda yumruk kadar bir düğümle yaşamaya çalışıyorum.

Ah, durun, daha bitmedi! Boşanma mevzusu şöyle. O dönem annem, babamın hayatında başka bir kadın olduğundan şüphelendiği için boşanmak istemiş. Yani babam onu dövdüğü ve çocukları da buna şahit olduğu için değil, ev ortamının huzursuzluğundan değil yani. Başka bir kadın durumundan boşanmaya, bizi babasız bırakmaya karar vermiş. Sonra da boşanmaktan vazgeçmiş. Bir şekilde tatlıya bağlamışlar. Dediğine göre öyle. O da bizim için değil yani. Yıllardır şikâyet edip dert yandığı adamı meğerse çok seviyormuş. Başka bir kadının varlığını kaldıramazmış.

Bir an sustuktan sonra,

- Tuhaf bir şekilde kendimi aldatılmış hissediyorum, diye devam ediyor konuşmaya. Anlamadığım ne biliyor musunuz? O evde ben de yaşadım. On sekiz yaşıma kadar oradaydım. Nasıl bunları fark edemedim? Nasıl bu kadar yanlış anlamış olabilirim? Bir de Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Bölümü nde okudum üniversitede. Nasıl bir körlük bu!

- Çocukluk yaşlarında oluşan inançlarımız bizi o kadar sıkı sarmalar ki; olan biten her şeyi o inançların gözümüzde oluşturduğu perdeden izler, öyle anlamaya, anlamlandırmaya çalışırız.

- Babamı zalim, kötü, acımasız ve bencil; annemi ise mağ-

dur, zayıf ve çaresiz gösteren sadece bir perde, öyle mi?

- Sanırım bu ilişkide ne babanız düşündüğünüz kadar zalim, ne de anneniz düşündüğünüz kadar mağdur...

- Bunu otuz iki yaşımda fark ediyor olmak çok güzel. Peki, o yıllara ne olacak Mehtap Hanım? O yılları bana kim geri verebilecek? Ne tuhaftır ki, tüm bunları öğrenmeme rağmen, çok ama çok öfkeli olmama rağmen, hâlâ annemle yeterince ilgilenmediğimi düşünüp kötü hissediyorum kendimi. Bu his ne zaman bırakacak peşimi?

- O gece ve o sabah yaşananlara duyarsız hâle gelmek bu histen kurtulmanıza yardımcı olabilir.

- EMDR!

- Evet, EMDR.

r

' ***

Bir sonraki seansımızda, o sabah üzerinden çift yönlü uyarımla çalışmaya başlıyoruz. Yoğun bir öfke. Babası da, annesi de bu öfkeden nasibini alıyor. O anıda, baba zalim. Babanın zulmüne öfkeleniyor Ekim Hanım. Anne ise mağdur edilen kadın. Onun mağduriyetine, çaresizliğine hem üzülüyor hem öfkeleniyor. Bu öfke kısa sürede dineceğe benzemiyor.

Seanslarımıza, o anıyla devam ediyoruz. Kâh kavgaları geliyor gözünün önüne, kâh o sabahki hâli annesinin. Kâh o gece salona gidiyor ve kendisi de bas bas bağırıp eşyaları fırlatıyor onlara, kâh yatağında ağlıyor. Bir annesine destek olmaya çalışan o küçük kız oluyor, bir annesiyle son konuşmaları yapan yetişkin kadın. Seanslarımız böyle sürüp gidiyor.

O gün seansa geldiğinde, elinde bir paket görüyorum.

- Bu sizin için. Biliyorum, terapistler hediye kabul etmiyorlar ama bu benim için çok anlamlı. O yüzden lütfen geri çevirmeyin. Hem büyük bir şey değil öyle.

Tereddüt ediyorum bir an. Ona bakıyorum. Gözlerindeki ısrarı görüyorum.

- Nedir bu?

- Açarsanız göreceksiniz. İnanın çok önemli bir şey değil. Terapist-danışan ilişkimizi bozmaz. Hatta tatlandırır.

- Peki, kabul ediyorum. Teşekkür ederim.

Paketi açıyorum. İçinden küçük bir çikolata kutusu çıkıyor. Gülümsüyorum. Kutuyu açıp, Ekim Hanım'a da ikram ediyorum. O da gülümseyerek bir çikolata alıyor kutudan. İştahla ısırıyor.

- Bu tadı o kadar özlemişim ki, anlatamam size.

- Demek yemeye başladınız?

- Evet. Bir süredir, biraz da sık diyebilirim. Hasret gideriyoruz.

- Siz nasılsınız?

- Gitgide rahatlıyorum sanırım. Geçmişin ağırlığını atıyorum üzerimden. Hafifliyorum.

- Buna çok sevindim.

- Sizi sevindirecek bir haberim daha var. Kendimi küçük bir kız olarak gördüğüm rüyam vardı ya...

- Evet.

- Geçen gece ona benzer bir rüya gördüm. Bana sanki o kızmış gibi geldi. Ama bu sefer farklıydı biraz.

- Nasıl farklıydı?

- Odasındaydı. Odasında gördüm. Yatağının kenarına oturmuş. Yani kendi odamdaydım, kendi yatağımda. Gerçi tam yerleşmemişim. Paltom hâlâ üzerimde. Bavulum ayaklarımın

yanı başında. Ama o karanlık ve kasvetli antrede değilim artık. Bu nasıl oluyor Mehtap Hanım?

- Belki de sizin için eviniz daha yaşanır hir hâle gelmiştir. Kapının önünde durup annenizi beklemekten vazgeçmişsin izdir.

- Ama hâlâ paltom üzerimde. Küçük, tahta bavul da ayakucumda. Demek hâlâ gitmek istiyorum.

Demek o küçük kızın paltosunu çıkarıp bavulunu açması, eşyalarını dolabına yerleştirmesi için, bizim biraz daha çalışmamız gerekiyor. Sizce o kızın rahatlıkla evine yerleşebilmesi için neye ihtiyaç var?

- Annemle babamın kavga etmemelerine tabii ki. Sözde yetişkinler, ama kendi aralarında iletişim kurmayı hâlâ beceremiyorlar. Gerçi babam bu konuda çok becerikli bir adam değil. Anlatamaz kendini. Çabuk kızar, çabuk alınır. Ya annem? O, iletişim konusunda fena değildir aslında. İstediği zaman öyle güzel beceriyor ki! Demek, ikisi yan yana gelince o da beceremiyor.

- Hâlâ tartışıyorlar mı?

- Ahkâm kesmek istemem. Uzunca bir zamandır çok az birlikte gördüm onları. Bir dönem, sanırım işlerin bozulduğu dönem, çok tartışırlardı. Ne olduysa o zaman olmuş işte. Ben de küçüktüm; engellemek istesem de, ne kadarını becerebilirdim ki? Ayrıca anne-baba olan onlar. Süreci onların doğru bir şekilde yönetmeleri gerekmez mi?

O anıya çalışmaya devam ediyoruz. Çalıştıkça öfkesi, kırgınlığı azalıyor. Utancı, korkusu, çaresizliği azalıyor. Boğazındaki düğüm küçülüyor yavaş yavaş.

O sahne... O sabah, annesini o hâlde gördüğü an, gidip sarılıyor ona. "Gidelim." diyor, "Denizi de alalım, gidelim bu evden." Annesi ise domates doğramaya devam ediyor ve... Ve o cümle çıkıyor ağzından. "Sizi babasız bırakamam." Bu söz hâlâ yankılanıyor kulağında. Bu söz, annesinin ağzından çıkıyor ve tüm zihnini kaplıyor.

O sahneyi çalışıyoruz.

- Sizi babasız bırakamam, diyor annem. O an yer beni yutmak istercesine aşağıya çekiyor. Ağırlaşıyorum. Bedenim ağır geliyor. Taşıyamıyorum kendimi. Düşüyorum.

- Annem de benimle yere iniyor sanki. Benimle birlikte düşüyor. Ben onu da yere çekiyorum sanki. Varlığım onu yere çekiyor.

- Bir boşluğun içine birlikte yuvarlanıyoruz. Sınırları olmayan, zamanı olmayan bir boşluk yutuyor bizi. İkimizde birbirimize sarılmışız. Birbirimizi sarmalamışız. İkimizde düşüyoruz... Daha derine, daha da derinlere iniyoruz.

- Benim yüzümden... Benim yüzümden annem de yuvarlanıyor burada. O an nefret ediyorum kendimden. Deniz'den nefret ediyorum. Ben olmasaydım... Kardeşim olmasaydı...

- Annemin o üzgün yüzü geliyor aklıma, çaresiz yüzü geliyor.

- Yüzüne bakıyorum. Yüzümü görüyorum. Yüzlerimiz birbirine karışıyor sanki. Benim yüzüm, bir annem oluyor, bir ben.

- Çaresizlik içimi bulandırıyor. Çıkış yok. Bir girdabın içindeyiz ikimiz de... Sürükleniyoruz.

- Kulaklarımdan o ses hiç gitmiyor. Senin yüzünden, diyor sanki. Suçlusu, sorumlusu sensin. Anneme yüküm ben. Ona zarar veriyorum.

- Özür diliyorum annemden. Varlığım için özür diliyorum.

***

Bir başka EMDR çalıştığımız seans:

- Sizi babasız bırakamam, diyor annem.

- Bizi babasız bırakmamak için tüm o hakaretlere, o şiddete boyun eğiyor. Bizim düzenimiz bozulmasın diye kendini, kendi hayatını feda ediyor.

- Gidebiliriz. Anneannemlere gidebiliriz mesela. Elimizden tutarsa, beraber yeni bir hayata başlarız. Ya da kendi gidebilir. Biz kalırız. Şu an hissettiklerimden daha ağır olmaz gidişi.

- Gitmedi ama. Gidemedi. Kalamadı da. Ne yaşananları geride bırakabildi, ne babamı affedebildi. O arafta kaldı. Beni de arafta bıraktı. Sırtımda bir küfe taş, kalakaldım.

Gitmek istiyorum da demedi açık açık. Sizi babasız bırakamam, dedi.

- Bir kavga ânı geliyor aklıma. O sabahın gecesi mi, başka bir gece mi? Bilmiyorum.

- Kavga ediyorlar. Yine kavga ediyorlar işte. Babam bağırıyor. Annem bağırıyor. Sesleri, evi temelinden sarsıyor.

- Sesleri duymamak için kulaklarımı ellerimle kapatıyorum. Sımsıkı kapatıyorum. Duyuyorum ama. Kavga seslerini duyuyorum, salondan gelen şangırtıları duyuyorum.

- Deniz uyanmış, ağlıyor. Denizin ağlamasını duyuyorum.

- Onlar duymuyor ama. Denizin ağlamasını duymuyorlar. Benim korkumu, tedirginliğimi, çaresizliğimi duymuyorlar.

- Hiçbir zaman duymadılar. Biri gelip bir açıklama yapmadı. Biri gelip neden kavga ettiklerini söylemedi. Biri gelip bizi teselli etmedi.

- İçimdeki öfkeyi fark ediyorum. İsyanım korkumun da, çaresizliğimin de önüne geçiyor. Salona gidip "Yeter!" diye bağırmak istiyorum. "Sizden bıktım!" diye bağırmak istiyorum. "Kavgalarınızdan bıktım!"

- Ben de katılıyorum kavgaya. Önce tam ortalarında durduğumu hayal ediyorum. Beni görmüyorlar.

- Avazım çıktığı kadar bağırıyorum. Beni duymuyorlar.

- Bir güç geliyor içime. Elime geçenleri fırlatmaya başlıyorum onlara. Kül tablasını fırlatıyorum. Sehpanın üzerinde duran vazoyu fırlatıyorum. Hırsımı alamıyorum, sehpayı fırlatıyorum.

- Susuyorlar. Bir an sessizlik çöküyor salona. Beni Fark ettiklerini anlıyorum.

- Gözlerimden kırmızı bir ışık çıkıyor onlara doğru. O kırmızı ışık sarmalıyor onları, donduruyor. Heykele dönüştürüyor. Annem, ağlayan melek heykeli oluyor. Babam... Babam bir canavar heykeli...

- İki heykel ve ben salonun ortasında duruyoruz.

Bir sonraki seansımızda, Ekim Hanım'la aynı anıyı çift yönlü uyarımla çalışmaya devam ediyoruz.

- İki heykel... Anne- babamın heykelleri. Hareket edemiyor olmaları hoşuma gidiyor. Ne kadar yetersiz ebeveynler olduklarını düşünüyorum.

- Babamın heykelinin yanma gidiyorum. Yüzüne bakıyorum bir süre.

- Babamın eve gelişlerinde hissettiğim tedirginliği hatırlıyorum.

- Sözde aile olarak akşam yemeği için oturduğumuz masayı hatırlıyorum. Orada oturup bu gece tartışacaklar mı diye gözlerinin içine bakıyorum. Bu gece kavga edecekler mi diye tedirgin bekliyorum.

- Küçükken doğru dürüst yemek yemezmişim. Böyle bir masada nasıl yemek yenir ki?! Yediği lokma nasıl boğazından geçer?

- Babamın anneme bağırdığı bir an geliyor gözümün önüne. Babam bas bas bağırıyor. Ben babamın annemi sevip sevmediğini merak ediyorum.

- Babam annemi seviyor mu acaba? Bir erkek, bir kadını sevebilir mi gerçekten?

- Ya annem? Annem, babamı seviyor mu?

- Dönüp ağlayan melek heykeline bakıyorum. Ona doğru ilerliyorum yavaş yavaş.

- Annemin gözyaşları geliyor aklıma. Bahtsızlığına döktüğü gözyaşları geliyor.

- Ağlayan, mutsuz bir melek... Babamdan şikayet ediyor devamlı. Geç gelmesinden şikayet ediyor. Eviyle yeterince ilgilenmemesinden şikayet ediyor. İçkisinden, arkadaşlarından yana dert yanıyor bana. Kızına, babasının ona çektirdiklerini anlatıyor.

- Sonra yine kavgalarına gidiyor aklım. Annem de babama bağırıyor. Beceriksiz, diyor ona. Pisliksin, diyor. Ne biçim adamsın sen ya, ne biçim erkeksin! diye meydan okuyor.

- Annemin melek hâli yavaş yavaş canavara dönüşüyor.

- İki canavar heykelinin ortasında duruyorum. Duramıyorum. İçim paramparça...

- İki heykeli parçalasam, diye düşünüyorum. Onları da paramparça etsem... O parçalar içimdeki kırıkları onarır mı?

***

- İki canavar heykelin ortasında duruyorum. Duramıyorum. Odama gidiyorum.

- Çalışma masama oturuyorum. Ders kitabımı açıyorum.

- Akademik başarım hep yüksekti benim. Şimdi anlıyorum ki, tek kontrol edebildiğim yer orasıymış. Dokunulmaz hissettiğim yer orası...

- Bir de yüklük dolabını hatırlıyorum. O dolabın içine girer, kapaklarını kapatır saatlerce çıkmazdım oradan. Kimi zaman evdeki tansiyon yükseldiğinde sığınırdım oraya. Kimi zamansa yokluğumu Fark edip etmeyeceklerini anlamaya çalışırdım.

- Heykeller salonun ortasında hareketsiz duruyor. Ben çalışma masamda oturmuş içimdeki kırıkları onarıyorum.

- Aklım salonda. Düşüncelerimi onlardan sıyıramıyorum. Bir keresinde babamla evlenmek istemediğini söylemişti, hatırlıyorum. Hatta nişanı atmış. Annem babamı sevmiyor mu? O yüzden mi mutsuz?

- Ya babam? Babam annemi seviyor mu?

- Bir sahne geldi aklıma. Küçüğüm daha. Kar yağmış. Annem, babam, ben dışarıdayız. Deniz yok. Babamla kartopu atıyoruz birbirimize. Annem izliyor. Babam, dönüyor bir ara, anneme de bir kartopu atıyor. Gülüyor annem. Babama gülüyor.

- Annem, mutlu görünüyor. Babam mutlu görünüyor.

- Belki de o kadar kötü değil evlilikleri. Belki de gerçekten mutluydular bir dönem. İşler bozulana kadar mutluydular.

- Sonra işleri bozuldu babamın. Belki de o dönem ilişkileri bozuldu. O tartışmalar, o kavgalar o dönemde yaşandı belki.

- Başka bir sahne geliyor yine. Onların mutlu olduğu bir sahne. Annem, hazırlanmış. O çok sevdiğim siyah mini kürkünü almış omuzlarına. Babam, kapının önünde bekliyor onu. O da çok şık. Dışarı çıkacaklar yine. Babam annemi görünce ıslık çalıyor. İlk kez babamın ıslık çaldığını görüyorum. Neden yaptığını soruyorum ona. "Baksana şu güzel kadına!" diyor. Anneme bakıyorum. Mahcup, gülümsüyor. Kol kola girip çıkıyorlar evden.

- Mutlu bir karı koca olarak çıkıyorlar. Birbirlerini seven bir kadın ve bir erkek gibi çıkıyorlar evden.

- Masamdan kalkıyorum. Salondaki donuk heykellerin yanına gidiyorum. Bir o canavar yüzlerini görüyorum. Bir o mutlu anılardaki birbirlerine gülümseyen yüzlerini hatırlıyorum.

- Normale döndürüyorum her ikisini de. İşinde yaşadıklarının acısını annemden çıkaramazsın, diyorum babama. Bizden çıkaramazsın. Neyle, kiminle derdin varsa, git onunla çöz, di-

yorum. Anneme bağırmaya hakkın yok. Bizi korkutmaya, tedirgin etmeye hakkın yok.

- Anneme dönüyorum sonra. Senin hayatını babam mahvetmedi, diyorum. Senin hayatını biz mahvetmedik. Bu evlilik senin kararındı, Sonrasında yaşanan o talihsiz günlerde, bu evde kalmak senin tercihindi.

- ikisine de bakıyorum. Sorunlarınızı böyle çözemezsiniz. Çocuklarınıza bunu yapamazsınız, diyorum.

- Yüzlerindeki o acı ifadeden beni duyduklarını anlıyorum.

Çalıştıkça, o kavga gecesi ve sabahında olanlar da farklılaşıyor...

O sabah... Annem mutfakta kahvaltı hazırlıyor. Domatesleri doğruyor.

Ben elimde sarelle kavanozu. Bir yandan atıştırıyorum, bir yandan annemin kahvaltıyı hazır etmesini bekliyorum. Annem bana dönüyor...

Ben annemin yüzüne bakıyorum. Annem, ne gördüğümü anlıyor. Bocalıyorum bir an. Yanına gidiyorum. Sarılıyorum.

Sarılmamın etkisiyle gücü boşalıyor annemin. Hiçbir şey olmamış gibi davranmaya çalışmayı bırakıyor. Gece yaşananların ağırlığıyla yere çöküyor. Ağlamaya başlıyor.

- Sana vurmuş, diyorum.

Elleriyle kapatıyor yüzünü. Hıçkıra hıçkıra ağlıyor.

- Gidelim, diyorum. Gidelim bu evden. Denizi de alıp gidelim.

Susuyor annem.

- Susma, diyorum. Bir şey söyle!

- Sizi babasız bırakamam, diyor usulca.

İçimde, öfkenin ayak seslerini duyuyorum.

- Hayır, diyorum. Sakın bizi karıştırma bu işe. O senin kocan.

- Ama....

- Önce gözyaşlarını sil. Otur ve düşün. Bir karar ver. Kendin için, kendi evliliğin için bir karar ver. Yetişkin olan sensin.

Elinden tutuyorum onu. Kaldırıyorum.

- Karar ver ve uygula artık!

Onu sandalyeye oturtuyorum. Düşünmesi için onu yalnız bırakıyorum.

Odama gidiyorum. Yatağıma oturuyorum. Oturamıyorum. Yerimde duramıyorum, ileri geri volta atıyorum o küçük, dar alanda.

"Hazır olmalıyım. " diye geçiriyorum aklımdan. "Annem gitmek isterse, hazır olmalıyım. "

Eski, tahta bir bavul buluyorum. Elime geçen eşyalarımı bavula doldurmaya başlıyorum. Kazaklarımı, pantolonlarımı yerleştiriyorum bavula. Okulformamı koyuyorum dikkatlice. Oyuncaklarımı koyuyorum. Bavulu kapatıyorum.

Sonra saçlarımı tarıyorum, iki yandan at kuyruğu yapmaya çalışıyorum beceriksizce. Sarı, fiyonklu tokalarımı takıyorum.

Kırmızı beyaz pötikareli paltomu giyiyorum.

Gitmeye hazırım.

Yatağımın kenarına oturmuş, annemin kararını bekliyorum.

Bir zaman sonra annem geliyor odaya. Beni o hâlde görünce şaşırıyor.

Yanıma gelip oturuyor. Elimi tutuyor. Yüzünden, davranışlarından kalacağımızı anlıyorum.

- Emin misini diye soruyorum.

- Evet, diyor. Ben bu evde babanla yaşamaya devam etmek istiyorum. Öyle karar verdim.

- Yine kavga edecek misiniz?

- Babanla bazı sorunlarımız var. Babanın işle ilgili sorunları da var. Bundan sonra kavga etmeyeceğiz, diyemem. Aile içinde zaman zaman sorunlar, tartışmalar oluyor maalesef. Ama bu sorunları babanla ikimiz hâlledeceğiz.

- Ya babam sanayine vurursa?

Saçlarımı okşuyor.

- Bundan sonra buna izin vermeyeceğim. Eğer bir kez daha böyle bir şey olursa, o zaman gideriz.

Anneme bakıyorum.

Gözlerindeki kararlılığı görüyorum. Rahatlıyorum.

Paltomu üzerimden çıkarıp askıya asıyorum.

Sonra bavulu açıyor, içindekileri teker teker çıkarıp yerlerine yerleştiriyorum.

Gülümseyerek yatağıma uzanıyorum.

İÇİMDEKİ ÇÖL

Sahne

"Durun biraz. Size bir çift sözüm var ayrılmadan önce.

Devlete bazı hizmetlerim oldu, bilinir bu...

Benim için, akılsızca, ama çok seven biri, deyin;

Kolayca kıskanmayan ama bir kez de kıskandı mı

Kendini kaybeden biri diye söz edin benden. "

Sahnede, uzun boylu, uzun saçlı bir kadın Shakesp e a re V n sonelerinden birini okuyor o tok sesiyle. Othellodan, Othello'nun son sahnesinden...

Oysa yeni başladı oyun. Daha perde açılmadı.

Oturduğum arka koltuktan hem salonu, hem sahneyi görebiliyorum. Salon boş. Kocaman tiyatro salonunun tek seyircisi benim. Oyun, bana özel sahneleniyor.

Sahnedeki uzun boylu, uzun saçlı kadının üzerinde sahne ışıkları...

"Kolayca kıskanmayan, ama bir kez de kıskandı mı

Kendini kaybeden biri diye söz edin benden. "

Kadın, sonenin son dizesini tamamladığı an müzik başlıyor.

Sert, çarpıcı bir müzik. İnsan sesinin ardından gelen o yüksek sesli müzikle irkiliyorum bir an.

Kadife perde ağır ağır açılıyor.

Müzik sert... Işık parlak...

Heyecanlanıyorum.

Nefesimi tutmuş, sahnede olacakları bekliyorum. Sahne durağan... Oyun başlamış görünüyor ama kimseler yok etrafa. Bildiğim oyunlara benzemiyor. Hareket yok. Oyuncu yok. Sahnenin ortasında çifi kişilik yatak görünüyor sadece. Yatağı görmemle bir duygu çarpıyor bana. Tanımlayamıyorum. Korku gibi, öfke gibi, çaresizlik gibi... Belki hepsi, bilemiyorum. Bildiğim hissettiklerimin midemde toplanmış olması. Orada, küçük, demirden bir bilye var sanki. O bilyenin varlığını hissediyorum. O bilyenin hareketini hissediyorum.

Bilyenin varlığı, oyunun başlamasını beklerken hissettiğim merakı huzursuzluğa çeviriyor.

Sahneye bakıyorum. Beni huzursuz edecek bir şey arıyorum; yok.

Salona bakıyorum. Seyirci yok.

Salondaki varlığımı yadırgıyorum. Tüm bu olup bitenlerde bir yanlışlık, bir eksiklik var sanki. Doğru yerde miyim, emin olamıyorum. Bu salondaki yerimin seyirci koltuğu olmadığını hissediyorum. Bu koltukta olmamalıyım. Bu salonda olmamalıyım. Ya sahnede? Olmam gereken yer sahne olabilir mi? içimdeki ses öyle olduğunu söylüyor. Oyunun başlaması için o sahnenin beni beklediğini hissediyorum.

Merakla, korkuyla kalkıyorum o koltuktan. Karanlığın içinde tedirgin atıyorum adımlarımı. O sahnede göreceklerim konusunda endişeliyim. Bir yanım orasının tanıdık olduğunu, benim orada olmam gerektiğini söylüyor. Diğer yanım buradan çıkıp gitmek istiyor. Bu salondan, bu tiyatrodan kaçıp uzaklara gitmek... Huzursuzlanıyorum.

Huzursuzluğum merakıma yenik düşüyor. Karışık düşünceler içerisinde sahneye doğru yürüyorum.

Her adımda midemdeki demir bilye büyüyor, hareketleniyor.

Her adımda demir bilyeyle beraber merakım da, sahneye ulaşma arzum da büyüyor.

Sahneye yaklaştıkça, çift kişilik yatak belirginleşiyor. Huzursuzluğum artıyor. Huzursuzluğun hemen yanında sabırsızlık ve telaşın da olduğunu fark ediyorum. O yatağın beni beklediğini biliyorum. Orada benimle ilgili bir şeyler olduğunu biliyorum. Ayaklarım, içimdeki telaşın hızına yetişemiyor. Ruhum, bedenimden hızlı hareket ediyor. Orada, sahneye çıkan iki basamaklı merdiveni görüyorum. Nefes nefese çıkıyorum o iki basamağı. Ve sahneye adımımı atıyorum.

O anda tuhaf bir şeyler oluyor. Sanki küçülüyorum. Ellerim küçülüyor. Ayaklarım, bacaklarım küçülüyor. Boyum küçülüyor. Tüm bedenim küçülüyor.

Çift kişilik yatağa yaklaştıkça yaşım küçülüyor. Orada üç-dört yaşlarında küçük bir kız çocuğuyum. Üzerimde Mickey Mouselu pijamalarım. Elimde en sevdiğim bebeğim, Fadik. Bildiğim, tanıdığım o yatağın başucunda dikiliyorum.

Bir an oradaki görüntü kocaman oluyor. Tüm detaylar birbirine karışıyor. Ne gördüğümü anlayamıyorum. Sadece midemdeki bilyelerin çokluğunu ve hareketini hissediyorum. Ağır geliyorlar bana. Dizüstü çöküyorum.

Bir an görüntü küçülüyor. Tüm detaylar kayboluyor. Midemdeki hareketlilik kaybolmuyor.

Görüntüyü gerçek boyutlarına getirmeye çalışıyorum. Karşımda yatak, göz hizamda duruyor. Bu yatağı tanıyorum ben, biliyorum. Bizim evden biliyorum. Çocukluğumun geçtiği o erden biliyorum. Korkuyla bakıyorum yatağa. Dehşetle açılıyor gözlerim. Kocaman oluyor.

Yatakta boylu boyunca uzanan kadın... öylece yatıyor. Uyuyor

mu? Hiç hareket etmiyor sanki... Niye hareket etmiyor? Uykuda insanlar hiç hareket etmez mi?

Yataktaki kadının yüzüne bakmak istemiyorum. Ne olduğunu, kim olduğunu biliyorum ama bakmak da, görmek de istemiyorum. Bakarsam gerçek olacak sanki... Gerçek olsun istemiyorum.

***

Gözüm saatte, yeni danışanım Tuna Hanım ı bekliyorum. Aramış, biraz gecikeceğini haber vermiş. "İstanbul trafiği..." diye geçiriyorum aklımdan.

içimde tatlı bir heyecan. Yeni danışanımla ilk karşılaşmanın merakı ve heyecanını hissediyorum. "Mesleğimde yıllar geçirmiş olsam da, bu duygularımın tazeliğini koruması ne hoş!" diye geçiyor aklımdan. Tam bu düşünceler içerisindeyken kapı çalıyor. "Evet, yeni danışanım geldi."

Odaya genç bir kadın giriyor telaşla. "Merhabalar," diyor nefes nefese. "Ben Tuna. Geç kaldığım için çok özür dilerim. İstanbul trafiğini anlamak mümkün değil." "Buyrun lütfen," diyerek koltuğu işaret ediyorum.

O koltuğuna yerleşirken, ben de karşısındaki koltuğa geçiyorum. Danışanımın telaşının dinmesini beklerken, onu gözlemliyorum. 25-30 yaşlarında genç bir kadın görüyorum karşımda. Küçük yüzüne değişik bir anlam veren mavi, iri gözleri var. Üzerindeki koyu mavi elbise, bu göz rengini açığa çıkarmak için seçilmiş sanki. Elbisesini tamamlayan turuncu fuları ise aykırı renklerin uyumunu anlatıyor bana.

- Böyle bir danışmanlık almayı ne zamandır istiyordum ama devamlı erteliyordum. İnsan, önce kendi başına halletmeye çalışıyor. Hâlledemediğine de kolay kolay ikna olmuyor sanırım, diyerek söze başlıyor Tuna Hanım.

Bu sözler çok tanıdık geliyor bana. İnsanın sorunlarını önce

kendisinin halletmeye çalışması ne kadar değerliyse, halledemediğini kabullenmesi de o kadar zor oluyor.

- Anlıyorum, diyorum. Peki halledemediğinizi düşündüğünüz ve sizi buraya getiren sorun hakkında biraz konuşabilir miyiz?

- Çok önemli bir şey değil aslında. İnsanların yaşadığı sorunları düşündüğümde acaba şımarıklık mı yapıyorum, diye bile düşünüyorum bazen. Belki de bu yüzden bugüne kadar erteledim.

- Sorunun büyüğü, küçüğü olmaz Tuna Hanım. Bu sorun size ve hayatınıza sıkıntı yaratıyorsa, tabii ki önemlidir.

- Yirmi dokuz yaşındayım ve hâlâ bu tür sorunlarla uğraştığım için kendime kızıyorum.

- Ne tür sorunlar yaşıyorsunuz?

- Bazen saçma sapan davranabiliyorum.

- Saçma sapan derken?

- Çocukça işte.

- Sorununuzu dile getirmekte zorlandığınızı görüyorum. Anladığım kadarıyla bu tür davranışlarınızdan oldukça rahatsız oluyorsunuz?

- Hem de nasıl! Yani kendime yakıştıramıyorum. Kızıyorum. Neden böyle davrandığımı hiç anlamıyorum. Çocuk gibi işte. Saçmalıyorum. Kendimi kötü durumlara düşürüyorum. Yanlış olduğunu biliyorum ama... Nasıl desem, bile bile yapıyorum sanki. Her gün söz veriyorum kendime. Her gün yeni kararlar alıyorum. Ama bir an geliyor; o an tutamıyorum kendimi; ne kendime, ne duygularıma söz geçirebiliyorum.

- Bazen duygularımız, davranışlarımızın tüm kontrolünü ele geçirebilir.

- Hep böyle midir?

- Eğer o an yaşadığımız duygular çok yoğunsa ve boyumuzu aşıyorsa, davranışlarımızı istemediğimiz yöne çekebiliyor.

- Peki bu karşılaştığımız durumun bir çözümü var mı?

- Genellikle evet. Ancak çözüm için önce sizin saçma sapan olarak tanımladığınız davranışların ne olduğunu bilmem gerekiyor. Sonrasında bu davranışlara sebep olan duyguları ve nedenlerini anlamaya çalışabiliriz. Anladıktan sonra çözüm için adım atabiliriz.

- Anladım. Önce sorununu bir anlat diyorsunuz. Sorunum erkek arkadaşımla ilgili. Daha doğrusu erkek arkadaşıma karşı davranışlarımla ilgili.

- Nasıl davranışlar?

- Israrcı ve talepkâr desek.

- Bu davranışları biraz daha detaylı anlatabilir misiniz Tuna Hanım? Örnek de verebilirsiniz...

- Erkek arkadaşınız telefonunuza ya da mesajınıza birkaç saat sonra dönse ne yaparsınız?

- Siz ne yapıyorsunuz?

- Muhteşem bir şekilde trip atıyorum mesela. Yani adamın işi gücü var belki. Toplantıda olabilir. Ya da bir müşteri görüşmesinde. O an bunların hiçbir önemi kalmıyor. Önemli olan tek şey bana dönüş yapmaması. Orada takılıp kalıyorum. Ve...

-Ve?

- Kendimi kötü hissediyorum. İster istemez onun da kötü hissetmesini sağlıyorum.

- Bunu nasıl yapıyorsunuz?

-Tripler, sitemler...

- Bazı durumlarda gereksiz olduğunu düşündüğünüz sitemleriniz ve tripleriniz olduğunu söylüyorsunuz. Sorun olarak tanımladığınız bu, anladığım kadarıyla?

Göz göze geliyoruz. Bakışlarından bu kadar olmadığını anlıyorum.

- Bir de akşamları var.

- Akşamları nc oluyor?

- Benim dahil olmadığım ya da olamayacağım bir program yapıldığında aşırı tepkiler verebiliyorum.

- Aşırı tepkiler derken?

- Saçma sapan bahaneler bulup aramak, aradığımda konuşmayı elimden geldiğince uzatmak gibi davranışlar sergileyebiliyorum. Ne kadar aptalca değil mi? Bırak adam arkadaşlarıyla zaman geçirsin! Nerede olduğunu biliyorsun, kimlerle olduğunu biliyorsun. Güvendiğini söylüyorsun. Devamlı sorun yaratmanın anlamı ne?

Bu soruyu kendisine sorduğunu biliyorum. Sessizce sorusunun yanıtını bekliyorum.

- Çocukça, aptalca davranıyorum. Biliyorum böyle olduğunu. Aklım, erkek arkadaşımın, arkadaşlarıyla zaman geçirmesinin, kendine zaman ayırmasının çok doğal olduğunu söylüyor. Böyle zamanlarda acil bir durum yoksa aramaman gerek diyor. Ama işte duygularım?

- Duygularınız nasıl oluyor böyle zamanlarda?

- Orası karışık işte. Gergin, tedirgin biri olup çıkıyorum. Ondan haber alana kadar, sesini duyana kadar rahatlayamıyorum. Elim telefonda, gözüm saatte dakikaları sayıyorum.

- Erkek arkadaşınızla konuşana kadar gergin ve tedirgin hissediyorsunuz. Böyle zamanlarda aklınızdan neler geçiyor Tuna Hanım?

- Kurgularım sınır tanımıyor diyebilirim. Bir yanım tüm bu gerginliğin gereksiz olduğunu söylerken, diğer yanım beni bu duruma düşürdüğü için öfkeden kuduruyor. Kendimi doldurmaya başlıyorum. Aramama ya da mesajıma dönmediyse; "Ne olacak ki, iki dakika bana bir satır yazabilir ya da arayabilir." diyorum mesela. Arkadaşlarıyla buluşacaksa ve belli bir saate kadar beni aramadıysa arkadaşlarının benden ve ilişkimizden daha önemli olduğunu düşünmeye başlıyorum. Yoruldum

Mehtap Hanını, çok yoruldum. En çok da kendimden, içimdeki bu kavgalardan yoruldum. Aklımın başka, duygularımın başka şeyler söylemesinden bunaldım artık.

İç çatışmalarımız diye geçiriyorum aklımdan. İki ya da daha fazla istek, ihtiyaç veya güdünün aynı anda etkin olması... Aklımızın başka, duygularımızın başka şeyler söylemesi gibi. Aklımızın ya da duygularımızın aynı anda gerçekleşmesi mümkün olmayan şeyleri, aynı anda istemesi gibi. Ya da önümüzdeki seçeneklerin hiçbirini istemeyip birini seçmek zorunda kalması gibi.

Tanımlanan üç iç çatışmadan birini yaşadığını görüyorum Tuna Hanım'ın. Sesini duyma ve önemli olduğunu hissetme ihtiyacıyla, bu durumun çocukça olduğu düşüncesi arasında gidip geliyor.

Bu durum onu yoruyor. İçsel çatışmanın, bunu yaşayan herkesi yorduğu gibi...

- Sadece yorgunluk değil... Bu durumun ilişkimize ne kadar zarar verdiğini de görebiliyorum, diyerek konuşmasına devam ediyor Tuna Hanım. Sarp, erkek arkadaşım, çok rahatsız oluyor bu davranışlarımdan. Böyle zamanlarda aramalarımın sıklığından sıkıldığını söylüyor. Devamlı ilgi isteyen bir çocuk gibi davrandığımı düşünüyor. Değil aslında, tam olarak öyle bir şey değil.

- Sizce nasıl bir şey?

- Ben öyle devamlı ilgi isteyen biri değilim. Kendimle, yalnızlığımla barışık yaşayabiliyorum. İlgilendiğim, yaptığım pek çok şey var. İdeallerim var. ideallerime ulaşmak için yapmam gerekenler var. Baktığınızda çok yoğun bir programım var aslında. Gündüzleri işteyim. Popüler bir derginin yazı işleri sorumlusu olarak çalışıyorum. Bazı akşamlar, yaratıcı yazarlık dersleri alıyorum. En büyük idealim, benim kaleme aldığım bir tiyatro eserinin sahnelenmesi. Bu yüzden çok okuma yapmam gerekiyor. Yazmam gerekiyor. Ama ilişki içindeyken bana bir

şey oluyor. O kendisiyle ve hayatıyla barışık olan kadın, koltukta oturmuş, elinde telefon "Arasam mı, aramasam mı?" diye düşünerek saatlerini geçiren bir kadına dönüşüyor.

Not alırken 'ilişki içerisindeyken' kısmının altını çiziyorum.

- Oysa ne güzel bir fırsat değil mi çalışabilmek için? diyerek devam ediyor Tuna Hanım. Hayatımda biri olmadığında, bu saatler en verimli saatlerdir benim için. O sessizlik içinde sayfalarca okuyabilirsin, yazabilirsin. Koltuğuna yerleşip keyifle film de seyredebilirsin. Daha rahatsın, daha özgürsün. İçin daha özgür yani...

- Peki ilişkiniz olduğunda ne oluyor o gecelerde?

- Çoğu zaman eve büyük bir motivasyonla geliyorum. Yemeğimi yerken, günün gelişmelerini izliyorum televizyonda. Motivasyonum hâlâ yerindeyse çalışma masama geçiyorum. Bir zaman sonra aklım Sarp'a kayıyor. Dikkatim dağılıyor, konsantrasyonum bozuluyor. Elimdeki işi bırakıp onu düşünmeye başlıyorum. Bir noktadan sonra film kopuyor.

- Film kopuyor derken?

- Düşünceler başlıyor. Sabırsızlık... Bir an önce arasın istiyorum. Sesini duymak istiyorum. Aramadıkça huzursuzlanıyorum. Sonra kurgular... "Acaba ne yapıyordur şimdi?" gibi masum bir sorudan, "Beni önemsemiyor." noktasına nasıl gelebiliyorum, anlamıyorum.

- Böyle zamanlarda Sarp Beyin sizi önemsemediğini mi düşünüyorsunuz?

- Gerçekte öyle olmadığını biliyorum. Sarp'ın beni önemsediğini, ilişkimize özen gösterdiğini biliyorum. Ama bir an geliyor, duygular boyumu aşıyor işte. Kaygılanıyorum. Öfkeleniyorum. Öyle ki, o anlarda başka bir şeyle ilgilenemiyorum. Ne okuduğum kitaba verebiliyorum aklımı, ne yazdıklarıma. Bir zaman sonra koltuğuma tünüyorum, bu duygu ve düşüncelerle baş etmeye çabalıyorum. Bir zaman geliyor, bu çabalarım hiçbir işe yaramıyor. O zaman ben, ben olmaktan çıkıyorum ve...

-Ve?

- Asıl sorun ne biliyor musunuz Mehtap I lanım? Asıl sorun, ilişkimi hayatımın merkezine koyuyor olmam...

- Hayatımın merkezine koyuyorum derken?

- Onunla olduğum zamanlarda hayat kendi akışında devam ediyor. Okuyorum, yazıyorum, gülüyorum... Hayat o an bana ne getiriyorsa, onu yaşayabiliyorum. Uzaklaştığımda ise... Dışarıdan bakıldığında her şey olağan akışında görünüyor. İşime gidiyorum. O akşam kursum varsa gidiyorum. Tüm bunların gereğini de yapıyorum. Sorsanız, kimse size dalgın olduğumu ya da performansımın düştüğünü söyleyemez. Aana ben biliyorum ki tam olarak orada değilim, tam olarak yaptığım işte değilim. ALZ ya da çok aklımın bir yanı hep Sarpta. Beynimin bir köşesinde ilişki için 7/24 mesai yapan bir sistem var gibi.

7/24 mesai yapan bir sistem... Bunu biraz daha açıklayabilir misiniz?

- Ne yaparsam yapayım aklımın bir köşesinde Sarpla ilgili düşüncelerin geçtiğini biliyorum. Bazen çok yoğun, bazen daha hafif, ama hep orada. Hep bende, hep hayatımda. Kendimi, ona ve onun hayatına uyumlanmaya çalışırken yakalıyorum çoğu zaman. O akşam için başka planlarım varsa ve Sarp benimle görüşmek için uygunsa planlarımı değiştiriveriyorum. Hatta kendimle ilgili bir plan yapacaksam, önce onun programını öğrenmeye çalışıyorum. Ve tabii onun programına göre kendimi organize ediyorum. Mesela geçen akşam, Sarp arkadaşlarıyla buluşacağı için ben de kendime bir program yaptım. Ama bu programı kendi istediğim için yapmadım.

- Ne için yaptınız?

- Sırf o gece kendime bir uğraş bulayım, kendimi o saçma sapan düşüncelere kaptırmayayım diye yaptım. Sevdiğim bir arkadaşım ve ablasıyla buluştum. Ve hâlim içler acısıydı. Neredeyse tüm gece huzursuzdum. Ne ortama tam olarak adapte olabildim, ne sohbete. Aklım Sarptaydı hep. Beynimdeki mesai

bir bayii yoğundu anlayacağınız. En çok da neye kızıyorum biliyor musunuz?

- Bilmek isterim.

- O sırada Sarptan bir telefon geldi ve modum bir anda değişti. İçimdeki sıkışıklık gitti. O sıkışıklık gidince, kendi içimde kendime ve kendi hayatıma yer buldum. Bulunduğum ortamı fark ettim. Manzarayı fark ettim. Çamlıca'daydık o akşam. O güzelim tepeden İstanbul'u fark ettim.

Kısa bir sessizlik giriyor araya.

- "İşte ben bunu değiştirmek istiyorum Mehtap Hanım," diyerek devam ediyor. Sarp arkadaşlarıyla program yaptığı için değil, kendi isteğimle arkadaşlarımla görüşebilmek, Sarp'ın telefonundan sonra değil, oraya oturduğum an bulunduğum mekâna ve çevremdeki insanlara dikkatimi verebilmek istiyorum. Hayatımda biri olduğunda da, kendi hayat akışıma devam edebilmek istiyorum.

- Bu isteğinizi terapinin hedefi olarak düşünebilir miyiz?

- Evet. Artık o beynimdeki mesai anlayışını makul bir seviyeye çekme zamanı geldi.

Bu sözlerden sonra seansı sonlandırıyoruz.

Tuna Hanım'ı yolcu ettikten sonra, bir süre masama oturup görüşme notlarımı inceliyorum. Kendine güvenli görünen ve hayatında ne yapmak istediğini bildiğini söyleyen genç bir kadının, yaşadığı ilişkiyi hayatının merkezine koymakla ilgili karmaşasını düşünüyorum.

İlişki için ayrılmış, 7/24 mesaide olan bir sistem düşündüğümde Tuna Hanım'm bağlılık ve bağımlılık arasında nerede durduğunu anlamaya çalışıyorum.

***

Bir sonraki seansımıza geldiğinde, Tuna Hanım ın keyifsiz olduğunu fark ediyorum. "Nasılsınız?" soruma sıkıntıyla cevap veriyor:

- Yine aynı konular, yine gerginlik, yine tartışma!

- Neler olduğundan bahsetmek ister misiniz?

- Hep aynı konuda sıkışıp kalıyoruz Mehtap Hanım. "Aradın.", "Sık aradın.", "Devamlı mesaj yazıyorsun." tartışmaları...

- Tartışmalar?

- Geçen görüşmede bahsetmiş olmalıyım, diyor mahcup bir gülümsemeyle Tuna Hanım.

O mahcup gülümseme, aslında bu konulardan bahsetmediğinin farkında olduğunu düşündürüyor bana. Bu tartışmanın, anlatmakta zorlandığı davranışlarıyla ilgisi olduğunu seziyorum.

- Bu bilginin bende olduğundan emin değilim. Bir mahzuru yoksa anlatabilir misiniz?

- Geçen görüşmemizde yoğun duygular hissettiğimden bahsetmiştim ya...

- Evet.

- O yoğun duyguları yaşıyorken, onu biraz sık arıyor olabilirim.

- Ne kadar sık?

- Sarp onu taciz ettiğimi düşünüyor.

- Yani ne kadar sık?

- Klasik bir Tuna davranışı! İşte bundan vazgeçmiyorum. Sonra artık klasikleşen tartışmamızı yapıyoruz. Ne kadar utanç verici bir durum olduğunu anlatamam size. "Beni artık arama!" diyen birini arıyorsunuz. Sevdiğiniz adamı "Artık arama!" dedirtecek noktaya getiriyorsunuz.

- En son neler olduğunu bana detaylı anlatabilir misiniz?

- Sarpın üniversite arkadaşlarının olduğu bir grubu var.

Ayda bir-iki kez onlarla buluşuyor. Sadece erkeklerin olduğu bir grup ve erkek erkeğe zaman geçirmeyi tercih ediyorlar. Hepsini tanıyorum. Farklı zamanlarda pek çok kez bir araya geldik. Onlarla bir derdim yok aslında. Ama bir şey beni rahatsız ediyor. Belki erkek erkeğe takılma Fikrinden hoşlanmıyorum. Bu buluşmaların kadınlara kapalı olmasına kızıyorum belki. İnanın tam olarak ben de bilmiyorum. Ama Sarp ne zaman bu grupla buluşsa arıza çıkarıyorum. O gece de arıza çıkardığım bir geceydi işte. Evdeydim ben. İşten çıkınca direkt eve geldim. O gece böyle bir programı olduğunu daha önceden biliyordum zaten, konuştuk Sarp'la. Yoldaydı, buluşacakları mekâna gidiyordu. O sırada ben de iyi hissediyordum kendimi. Rahat bir şekilde "İyi eğlenceler..." dileyip telefonu kapadım.

- Sonra?

- Bir süre sonra huzursuzlanmaya başladım işte. Düşünceler... Ardı arkası kesilmeyen düşünceler...

- Ne tür düşünceler?

- Böyle zamanlarda bana yeterince önem vermediğini hissettiğimden bahsetmiştim. Sanki geri plana atılmışım, sanki tercih edilmiyorum. Sarpın, benimle olmak yerine onları tercih ettiğini düşünüyorum. Hem bu erkek buluşmaları anlamsız değil mi?

- Siz kız arkadaşlarınızla buluşmaz mısınız?

- Buluşurum tabii. Ama nasıl anlatsam, kız kıza buluşmalar daha masum değil midir?

- Erkek erkeğe buluşmalar?

- Neden orada olmadığımı anlamıyorum. Sanki benden, biz kadınlardan gizledikleri bir şey varmış gibi geliyor.

- Sizden nasıl bir şey gizlediklerini düşünüyorsunuz?

- Yani ne bileyim, nahoş şeyler...

- Nahoş şeyler?

- Söylemeye hile dilim varmıyor ama aklıma geliyor işte. Böyle zamanlarda, Sarp'm başka bir kadınla olabileceği düşüncesi geliyor aklıma. Gereksiz bir kıskançlığın içinde buluyorum kendimi.

"Kıskançlık, sahip olduklarını koruma isteğinden kaynaklanan bir tür korkudur." der Descartes. İnsanlık tarihi kadar eski, aşk kadar doğal bir duygudur kıskançlık. Makul düzeyde hissedildiğinde, ilişkilerde yapıcı ve birleştirici bir etkiye sahiptir. İlişkileri besler, güçlendirir. Kıskanan kişi, sevdiğine ne kadar değerli olduğunu anlatır bazen kıskançlığıyla. Onu kaybetmekten ne denli korktuğunu anlatır.

Peki yapıcı olarak tanımladığımız bu duygu, ne zaman ve nasıl yıkıcı bir hâl alır?

- Sanırım onun bir kadınla olabileceği düşüncesi beni çileden çıkarıyor. Bir an geliyor, tüm bunların kendi düşüncelerim olduğunu unutuyorum. Sanki böyle bir şey gerçekten yaşanıyor ve ben olan bitenden habersiz evde oturuyorum. Sanırım o düşünceyle arıyorum. Telefonu açtığında bir yandan konuşuyorum, bir yandan diğer sesleri yakalamaya ve o seslerin kime ait olduğunu anlamaya çalışıyorum. Tabii bir de söylediği kelimeler, ses tonu var. Onlara da bu konuşmalarda daha bir dikkat kesiliyorum. Benimle keyifle konuştuğunda, canım' gibi güzel kelimeler kullandığında içim bir nebze olsun rahatlıyor. Öyle zamanlarda, tekrar aramayabiliyorum. Ama ses tonu mesafeliyse ve sorularıma kısa, net cevaplar veriyorsa daha çok telaşlanıyor, huzursuzlamyorum. İşte öyle zamanlarda yine arıyorum. Yine arıyorum. Olmadı, mesajlar atıyorum.

- Mesajlar?

- Bazen daha düzgün oluyor bu mesajlar... Kendimi anlatmaya çalıştığım mesajlar oluyor. Bazense sitemlerle dolu öfkeli mesajlar... Kısacası, saçmalıyorum.

Tuna Hanım'a bakıyorum. Seansın başından itibaren göz temasını kesmeyen Tuna Hanım, şu an benimle göz göze gel-

memeye çalışıyor. Yaptıklarından ve yaşadıklarından ne denli utanç duyduğunu anlıyorum.

- Hep o 'acaba'lar, diyor duyulur duyulma/ bir sesle.

- Acabalar?

- Evet, o acabalar... O şüphe. Oysa şüphelenmeme sebep olacak hiçbir şey yok. Nerede olduğunu biliyorum. Kimlerle olduğunu biliyorum. Ama o düşünceleri kovamıyorum aklımdan. Orada takılıp kalıyorum.

- O acabalar ne zamandır var Tuna Hanım?

- Bilmem, diyor dalgın bir şekilde. Belki son dönemlerde başladı, belki de hep vardı.

Bir ilişkide acabalar ne zaman başlar?

Kimimiz, o acabalarla başlarız ilişkiye. Karşımızdakine güvenmediğimiz, karşı cinse güvenmediğimiz için acaba'lar hep aklımızdadır. Ya da kendimize güvenmediğimiz için, değersiz, kusurlu ve yetersiz olduğumuza inandığımız için vardır bu 'acaba'lar.

Kimimizde ise, ilişkide bazı sıkıntıların baş göstermesiyle başlar 'acaba'lar. Sevdiğimizin, anlamadığımız bir sebepten dolayı bizden uzaklaştığını hissetiğimizde, davranışları farklılaştığında başlar.

"İlişkinin başında bunu anlamak çok zor değil mi?" diye soruyor Tuna Hanım. İlk zamanlar zaten devamlı bir arada olmak istiyorsunuz. Görüşmelerin sıklığı, telefon konuşmalarının ya da yazışmaların içtenliği çok daha farklı oluyor. Sonra ilişki rutinleşmeye başlıyor. O heyecan, o coşku kayboluyor. İlişki kendi akışında ilerliyor. Belki de ben buna tepki duyuyorum. Belki de ilişkinin başındaki ilgiyi, heyecanı istiyorum.

- Öyle mi?

- Bilmiyorum. Bunun ilişkinin doğası olduğunu biliyorum sadece. İlk zamanların coşkusunun yavaş yavaş azalmasının do-

ğal olduğunu biliyorum. Uçuşan kelebeklerden, ayakları yere basan süreçlere geçişin olduğunu biliyorum, o kadar.

- Peki sizin 'acaba'larınız? Onlar hangi süreçte kendisini gösterdi?

- Belki ilişkinin başından itibaren vardı. O zamanlar zihnimi bu kadar meşgul etmiyordu. Hem ne zaman ve nasıl başladığı önemli mi?

Tuna Hanım'ın sorusunu düşünüyorum. Başlangıcına pek çok farklı durum sebep olsa da, 'acabalar aklımıza bir kez düştüğünde, onlardan kurtulmak o kadar kolay olmuyor. Şüphe, insanın içine bir kez düştü mü, endişe ve korku yanı başımızda bitiyor. 'Acabalar, 'ya olursalar zihnimizde kurduğumuz olası senaryolara, senaryolar ise olası ihtimallere dönüşüyor zamanla. O şüpheler içimizi kemiriyor. Biz de şüphelerle sevdiğimizi ve ilişkimizi kemiriyoruz.

- İlişkinizde, bu şüphelere sebep olacak bir şey yaşandı mı Tuna Hanım?

- Benim anlamadığım da bu zaten. Sarp, ilişkide çok açık bir adam. Bir buçuk yıla yaklaşıyoruz birlikteliğimizde ve ben ne bir yalanını yakaladım ne de beni şüphelendirecek, tedirgin edecek bir davranışını. Böyle olduğu halde, bu kadar paranoyakça davranıyor olmamı ne ben, ne de Sarp anlayabiliyor. O yüzden bu kadar sinirleniyor. Bu davranışlarımı hak etmediğini söylüyor. Doğru aslında. O, bu muameleyi hak etmiyor.

- Belki önceki ilişkilerinizde, şu an böyle düşünmenize sebep olacak bazı şeyler yaşamış olabilirsiniz?

- Önceki ilişkilerim mi?

- Evet. Bana önceki ilişkilerinizden bahsedebilir misiniz?

Sessizleşiyor Tuna Hanım. Bir zaman sonra,

- Aslında Sarp dışında uzun süreli ve ciddiye alabileceğim bir ilişkim olmadı. Sadece Okan'ı sayabiliriz.

- Okan Bey kim?

- Sarptan önceki ilişkim. Uzun süren ilk ilişkim diyebilirim. Dört yıl kadar sürmüştü. Çok gelgitli bir ilişkiydi aslında. Bir küs, bir barışık süren ve ne tuhaftır ki buna rağmen dört yıl süren bir ilişki... Belki de birbirimize benzediğimiz için bu kadar sürdü. Okan da kıskanç, kısıtlayıcı bir adamdı benim gibi. "Nereye gittin?", "Kiminleydin?" soruları; "Onunla dışarı çıkamazsın!", "Şununla görüşemezsin!" cümleleri havada uçuşuyordu, ikimiz de birbirimizin hayatının o kadar içindeydik ki! Şimdi düşünüyorum da, nasıl o kadar dayanabildik birbirimize, o kadar süre nasıl devam edebildik, şaşıyorum.

Bir süre düşündükten sonra,

- Aynı üniversitedeydik onunla, diye konuşmasına devam ediyor. Kantin muhabbetleri, ortak arkadaşlar, birlikte geçirilen zamanlar... Derken sevgili olduk. Sevgili olduğumuz günden itibaren de karşı tarafın hayatı konusunda hak sahibi olduğumuza inandık. Birbirimize, birbirimizin hayatına müdahale etmeye başladık. Kimlerle görüşeceğime, kimlerle arkadaşlık edeceğime karışıyordu Okan. Tabii, ben de ona karışıyordum. Bahsettiğim, karşı cinsle ilişkilerimize müdahale değildi sadece. O, benim kız arkadaşlarıma da karışıyordu, ben de onun erkek arkadaşlarına. Başka konulara da müdahale ettiğimiz oluyordu diye hatırlıyorum. Saattlerce play-station oynaması beni deli ediyordu mesela.

- Başka neler deli ediyordu?

- Açılmayan telefonlara, geç dönülen mesajlara, vvhatsapp'ta çevirimiçi göründüğünde kiminle konuştuğuna dair hesap sormalar... Bunların hepsi vardı. Onun da erkek arkadaş grubundan hiç hoşlanmıyordum. Okan'ın arkadaşları ve Okan daha farklıydı. Onların gündemi futbol, arabalar ve gece kulüpleriydi. Gerçi Okan, her gece kulübüne gittiğinde beni davet ediyordu. Bu konuda hassas olduğum ve fazlaca olay çıkardığım için buna mecbur kalıyordu. Sarp ve arkadaşlarının gece kulübüne gitmek gibi bir eğlence anlayışları yok neyse ki. Onlar bir araya

geldiklerinde alkol alıp sohbet ediyorlar, Gerçi ne fark ediyor ki? Ben her şekilde olay çıkarıyorum.

- Erkek erkeğe yapılan aktivitelerde olay çıkarmanıza ne sebep oluyor sizce?

- Güvensizlik... Sanırım birbirlerinden etkilenebileceklerini düşünüyorum. Birbirlerinin yaşantılarından, yaptıklarından etkilenebilirler. Hayatında ciddi bir ilişkisi olmayan bir arkadaş, yaptığı çapkınlıkları ballandıra ballandıra anlatabilir mesela. Ya da o an için bir kadınla ilgili meydan okuyabilir. Partnerinizin aklında bu tarz şeyler yokken, alkolün ve ortamın etkisiyle hiç yaşamak istemediğimiz durumlar yaşanabilir. Bunlar yaşanan şeyler sonuçta, öyle değil mi?

- Siz yaşadınız mı?

- Okan'la mı? Hayır. Hiç fırsat vermedim ki! Çoğu zaman birlikteydik zaten. Onu da bunaltıyordum. O da beni bunaltıyordu gerçi.

■ Birlikte bunalarak geçen dört yıl?

Birlikte bunalarak geçen dört yıl... Okan da ara ara sert tepkiler veriyordu. "Bıktım artık! Bitti!" diye mesajlar atıyor, siniri geçtiğinde hiçbir şey olmamış gibi davranıyordu. Bu tarz mesajları ilk gördüğüm zamanlar dağılıyordum. Sonrasında Okan'ın öfkelendiğinde tepki olarak bu mesajları yazdığını ve öfkesi geçtiğinde mesajların içeriğine uygun davranmadığını öğrendim. Aldırmamaya başladım. Çünkü hep geri geliyordu. Birkaç kez de ayrıldık. İki ya da üç kez. Hepsinde ayrılmayı o istedi. Ben önce kabul etmedim. Ağladığım, dil döktüğüm, hatta yalvardığım zamanlar oldu. Sonrasında bir şekilde bir araya geldik ve o ilişkiyi devam ettirmeye çalıştık. Her seferinde hatalarımızı konuştuk. Bizi rahatsız eden şeyleri tekrarlamayacağımıza dair sözler verdik. İyi niyetli verilmiş sözlerdi. Çabaladık ama bu sözleri tutamadık. Ne biz değişebildik, ne de birbirimize olan davranışlarımızı değiştirebildik. Doğal olarak tartışmalarımız, kavgalarımız devam etti.

- Sonra?

- Sonra o yine bir gün geldi, ayrılmak istediğini söyledi. Ben, hiç sorun çıkarmadan "Tamam." dedim. Okan tekrar geri dönmek istediğindeyse ben geri dönmedim.

- Sizce o son ayrılıkta ne oldu da geri dönmediniz Tuna Hanım?

- Kritik olan gün sayısını geçirmiştik sanki. Ben kendi hayatıma dönmüştüm. Bir süre gözyaşı döktükten sonra dışarı çıkmaya, arkadaşlarımla buluşmaya başlamıştım. Hafiflemiştim, mutluydum. Tekrar aynı döngüye girmek istemedim. O ayrılık süreçlerinde ve geri dönüşlerimizde bir şeylerin değişmeyeceğini öğrenmiştim. Belki de büyümüştüm.

- Büyümüştüm derken?

- Mutsuz olduğum bir ilişkiyi devam ettirme çabamı bırakacak kadar büyümüştüm. Aslında Okan'la her ayrılık süreci sonrasında, "Bu sefer farklı olacak." umuduyla, inancıyla yeniden başlıyorduk. Değiştiğine, ilişkimizde kötü giden bir şeyleri gerçekten değiştirebileceğimize inanıyor muydum? Belki inanıyordum, belki inanmak istiyordum.

- O yüzden mi geri döndünüz her seferinde?

- Ben Okan'ı hiç bırakamadım Mehtap Hanım. Bırakmak istediğim zamanlarım oldu mu? Şu an hatırlamıyorum. Daha çok o isterdi ayrılığı. Ayrılmaya çalışır ama ayrılamazdı.

- Ya siz? Mutsuz olmanıza rağmen ayrılmayı hiç teklif etmediniz mi?

- Tuhaf ama etmedim. O zamanlar Okan'ın hayatı tepetaklak olmuştu. Ailevi sıkıntıları vardı. Depresyondaydı. Okula gitmek istemez, dışarıya çok nadir çıkar, devamlı evde oturup play-station oynardı. Hayatında tutunduğu, ona destek veren tek kişi bendim. Arkadaşları vardı tabii. Ama doğru insanlar değildi hiçbiri. Okan'ı toparlamayı, ona destek olmayı bırakın, zarar veren insanlardı. Bense hep onun yanındaydım. Ona destek olmaya, onu korumaya çalışıyordum.

- **Anladığım kadarıyla Okan Bey le ilişkinizde kurtarıcı rolüne girmişsiniz?**

- Kurtarıcı rolü?

- Onu depresyonundan, mutsuzluğundan, hayatına zarar verdiğini düşündüğünüz arkadaşlarından korumaya çalıştığınızı söylüyorsunuz?

- Hiç böyle düşünmemiştim. Kurtarıcı rolü ha? Belki de öyle.

Bir süre düşünüyor Tuna Hanım.

- Belki de o yüzden ayrılabildim ondan.

- Anlamadım?

- Bizim ayrılışımız Okan'ın üniversiteyi bitirmesi ve aile işine başlaması dönemine denk geliyor. Bu sizce tesadüf mü?

Göz göze geliyoruz.

- Sizce?

- Tesadüfse de enteresan bir tesadüf olmuş. Onun hayatı düzene girdiğinde ayrılabilmem enteresan. Kurtarıcıya ihtiyaç duymadığını gördüğümde gidebilmişim.

- Bu rolün sizin hayatınıza dokunan bir yanı olabilir mi?

- Bilmem. Böyle davrandığıma göre...

- Bir sonraki görüşmemize kadar bu konuyu düşünmenizi istiyorum, diyerek seansı kapatıyorum.

***

Tuna Hanım, bir sonraki seansımıza geldiğinde, görüşmediğimiz sürece dair kısa bir değerlendirme yapıyoruz. Değerlendirme sonrasında, Tuna Hanım konuşmayı geçen seans kaldığımız yere getiriyor.

- Geçen görüşmemizden sonra Okan'la olan ilişkimize farklı

bir gözle bakmaya başladım. Kurtarıcı olmaya çalışmamla ilgili söylediklerinizi çok dikkat çekiciydi. Bittiğinden beri, bu ilişkide neden bu kadar uzun süre ısrar ettiğimi düşündüm. Gençtik, dedim. Birbirimize benziyorduk, dedim. Geçen o dört yılı düşünüyorum da... Okan'ı depresyondan çıkarıp hayata dahil etmek için ne kadar çok çabaladığım geliyor aklıma. Derslerine girmesi ve okulu bitirmesi için çabaladım. Evden çıkması için çabaladım. Spor yapması için çok uğraştım. Onu bu hâlde bırakamazdım çünkü. Ve ne fark ettim, biliyor musunuz?

- Evet?

- Kurtarıcı rolü... Bu söz içimde bir yere dokunuyor.

- Nasıl bir yere dokunuyor Tuna Hanım?

- Tanıdık. Sadece tanıdık geldiğini söyleyebilirim.

- Diğer ilişkilerinizde de böyle bir role girdiğiniz oldu mu?

- Bilmem. Sanmıyorum. Öyleyse bile o kadar uzun bir süre sürdürmediğim kesin.

- Geçen görüşmemizde sadece Okan Bey'i konuşabildik. Onun dışında ilişki olarak neler yaşadığınızı bilmek isterim. Bana o ilişkilerinizden bahsedebilir misiniz?

- Okan'dan önceki ilişkilerim daha çok lise yıllarıma dayanıyor. Aklımızın bir karış havada olduğu zamanlar. O zamanlan düşündüğümde aklıma Mete geliyor. O karmaşık ilişkiler arasında, aklı başında gördüğüm nadir gençlerden biriydi. Gerek arkadaşlarına davranışları, gerek derslere ve hayata yaklaşımı etkilemişti beni. Henüz flört etmeye başlamadan önce bile onu beğeniyordum. Herkes o parti senin, bu eğlence benim ortalıklarda dolanıyorken, o Türkiye'de, dünyada ne olduğuyla ilgileniyordu. Çantasında gazete olduğunu hatırlıyorum mesela. Lisedeki arkadaşlarım arasında tek gazete okuyan oydu diyebilirim. Bu bile ondan etkilenmem için yeterliydi.

Sessizleşiyor Tuna Hanım. O günleri düşündüğünü anlıyorum. Bir süre sonra,

- Mete'yi düşündüğümde hep bir yaşanma m işlik var. Başlamadan bitti ne yazık ki!

- Başlamadan bitti derken?

- Bir süre, hatta uzun bir süre flört ettik Mete'yle. Açıkça konuşmuyorduk ama birbirimizle ilgilendiğimiz o kadar belliydi ki! Çevremdeki arkadaşlarım, bu durumun bir ilişkiye dönüşmesinin an meselesi olduğunu söylüyorlardı. Dönüşmedi ama... Dönüştüremedik. Aslında Mete'nin de bir sorunu vardı.

- Nasıl bir sorunu vardı?

- Uzun bir ilişkiden yeni çıkmıştı o zamanlar. O yüzden daha sakin yaklaşıyor, aceleye getirmiyordu ilişkimizi. Bunu anlayabiliyordum. Hatta hoşuma bile gidiyordu. Bir zaman geldi, beklemekten yoruldum sanırım. Konuşmak istedim. O zaman anlattı her şeyi. Eski kız arkadaşının onunla tekrar bir araya gelme konusundaki ısrarım anlattı. Benden çok etkilendiğini ama anlatamayacağı bazı sebeplerden dolayı eski kız arkadaşına dönmesi gerektiğini söyledi konuştuğumuz o akşamüstü. Sonrasında ona döndü mü, bilmiyorum. Çok üzüldüğümü hatırlıyorum sadece.

Gözleri doluyor Tuna Hanım'ın.

- Terk edildim desem değil, diyerek devam ediyor konuşmasına. Biz hiç birlikte olmamıştık ki! Evet, konuşuyorduk, birbirimize kur yapıyorduk ama "İlişkimiz başladı." diyebileceğimiz bir noktaya gelmedik hiçbir zaman. O yüzden, o konuşma ayrılık konuşması mıydı? Reddedilme miydi? Ondan bile emin değilim.

- O günden sonra hiç görüşmedik Mete'yle. Okulda karşılaştığımızda tereddütlü selamlar dışında bir konuşmamız olmadı. Bir süre, anlatamadığı o sebepleri merak ettim. Sonra merak etmeyi de bıraktım.

- Sizde bir iz bırakmış gibi görünüyor?

- Dedim ya, yaşanmamışlık... İnsan "Bir arada olabilseydik

nasıl olurdu." diye merak ediyor işte. Hele lıclc bu sorunun cevabı "Güzel olurdu." ise içi daha bir burkuluyor. Keşke ler ağır basıyor. Ona karşı kızgın veya kırgın değilim ama. Sadece içimde bir burukluk var. Hatta onu düşündüğümde gülümseyebiliyorum. Her zaman açık yürekliydi Mete. Uzun bir ilişkiden yeni çıktığını da biliyordum, zaman zaman kafasının karıştığını da. Biz sohbet ederken eski kız arkadaşının aradığı olurdu. Kimin aradığım gizlemezdi. Ya da onunla karşılaştığında, bana söylerdi. Böyle bir zorunluluğu olmamasına rağmen söylerdi. Dürüsttü.

- İlişkilerde dürüst olabilmek ne kadar önemli, değil mi?

- Kesinlikle. İlk zamanlar kızgınlık, kırgınlık yaratsa da, dürüst ve samimi davranıldığında o kadar büyük yaralar almıyor insan.

- Bu cümlenizden dürüst olunmadığı için yaralar aldığınızı çıkarabilir miyim?

Gülümsüyor Tuna Hanım.

- Beni lise yıllarıma götürdünüz Mehtap Hanım. Ne zamandır düşünmediğim, aklıma gelmeyen anılarım canlandı şimdi. Beni yaraladılar mı ya da ne kadar yaraladılar bilmiyorum ama başımdan tatsız olaylar da geçti.

- Dinlemek isterim.

- Kaan vardı mesela. Öyle uzun süren, çok ciddiye aldığım biri değildi. O benden etkilendi, ben ondan etkilendim. Hadi bir deneyelim, diye başladığımız, kısa süreli bir ilişkimiz oldu. O da eski kız arkadaşına dönmüştü.

- Eski kız arkadaşına mı dönmüştü?

- Evet. İlişkimiz başlayalı iki ya da üç ay olmuştu. Bir gece, arkadaşlarıyla bir ev partisine gitmişlerdi. O zamanlar babam, benim geceleri dışarı çıkmamdan hoşlanmazdı. Hele ev partisi, gece kulübü gibi organizasyonlara katılmamı asla istemezdi.

Sonuç olarak, Kaan ev partisine bensiz gitti. Bilin bakalım o partide ne oldu?

- Eski kız arkadaşıyla karşılaştı. Belki alkolün, belki ortamın etkisiyle aralarında bir şeyler yaşandı.

"Belki alkolün, belki ortamın etkisiyle..." Bu ifade önceki seansımızdan tanıdık geliyor.

- O geceden sonra Kaan beni hiç aramadı. Ertesi gün, olan biteni öğrendiğim için ben de aramadım onu. Böylece Kaan dönemi sona erdi. Aaa, Ateş'i unuttum. Asıl bomba oydu bence.

- Ateş?

- Evet, Kaan'dan önce. Okuldaki tüm kızların hayran olduğu, popüler Ateş. Ve o beni seçti. Benimle çıkmak istedi. Bendeki özgüven patlamasını düşünebiliyor musunuz? Acayip havalanmıştım. Yürüyüşüm bile değişmişti.

- Sonra?

- Havam pıssss diye indi.

- Ateş'le ne oldu Tuna Hanım?

- Benim yakın bir arkadaşımla öpüştüğünü öğrendim.

- Nasıl?

- Evet, o zamanlar yakın olduğum kız arkadaşım ve erkek arkadaşım öpüşmüş. Olay yeri benzerlik gösteriyor! Yine sevgili babam izin vermediği için katılamadığım o ev partilerinden birinde böyle bir olay yaşanıyor. Ertesi gün, bu haltı yiyen arkadaşım utana sıkıla geliyor ve durumu bana anlatıyor. Gerekçesi ise muhteşem!

Tuna Hanım'a bakıyorum.

- "Sarhoşlarmış." Bu kadar! diyor gülümsemeye çalışarak.

- Yani alkolün ve ortamın etkisiyle yine hoş olmayan bir durum yaşanıyor?

- Evet. En azından Damla, arkadaşım olan, öyle demişti.

- Ve şimdi siz alkollü ortamlarda nahoş olayların yaşanabi-

leceğini düşünüyor ve Sarp Bey o ortamlara girdiğinde rahatsız oluyorsunuz, öyle değil mi?

Bir süre sessiz kalıyor Tuna Hanım. Geçmiş ve bugün arasındaki bağlantıyı görmeye ve anlamaya çalışıyor.

- Şimdi anlıyorum. Yaşadıklarımı düşündüğümde, alkollü ortamların beni neden bu kadar tedirgin ettiğini anlıyorum. Dışarıda olduğunu, içkili bir mekânda olduğunu öğrendiğimde, aklıma otomatik olarak başka bir kadının varlığı geliyor. Dışarıda olmak, alkol almak, aldatmanın zeminini hazırlamak gibi. Bu yüzden Sarpa karşı bu kadar tacizkâr davranıyorum. Telefonlar, mesajlar bu yüzden... "Aslında ona güveniyorum," diyor duyulur duyulmaz bir sesle. Onun böyle bir şey yapmayacağına inanıyorum. Yoksa inanmıyor muyum?

Bu konuşmayı bana değil, kendi içinde yaptığını anlıyorum.

- Yoksa onun da alkollü ortamlarda beni aldatabileceğini mi düşünüyorum?

- O anlarda aklınıza başka bir kadın fikrinin geldiğini söylemiştiniz.

- Ne kötü! Geçmişte yaşadıklarım yüzünden ondan şüpheleniyorum.

Bir sessizlik düşüyor odaya. Tuna Hanım'a bakıyorum. Küçük yüzü mahzunlaşmış. İri, mavi gözlerinde hüzün var. Onun söyledikleri Shapiro'nun bir sözünü hatırlatıyor bana. "Geçmiş, bir bakıma şimdidir." diyor Shapiro. Geçmişteki travmalarımız, bugünkü inançlarımızın temelini oluşturur.

Bir zaman sonra, kendi içinden sıyrılıp bana dönüyor Tuna Hanım.

- Shakespeare'in Othellosu'nu bilir misiniz Mehtap Hanım?

- Neden sordunuz?

- Şu an zihnimde o eserin sonelerinden bazıları dolaşıyor. Çok trajik bir hikâyedir Othello. Othello ile karısı Desdemona birbirlerini çok sevmiş ve evlenmişlerdir, diye hikâyeyi anlat-

maya başlıyor. Othello, üstünde çilek işlemesi olan ve aşkını simgeleyen bir mendil lıediyc etmiştir karısına. Karısı ise bu mendili kaybetmiştir. İlk darbe! Şüphenin tohumu Othello'nun yüreğine atılır. Oysaki mendili kurnazlıkla ele geçiren loğadır. Ioga, bununla da kalmaz ve Othello'nun karısına olan güvenini sarsacak bir plan yapar. Zavallı Cassio'yu da bu plana dahil eder. Desdemona ile Cassio'nun gizli bir ilişkisi vardır sözde. Othello aldatılmaktadır. Bu yalanı doğru göstermek adına mendili kullanır Ioga. Çilek işlemeli mendil, Cassio'nun üzerinden çıkar. Bunu gören Othello, öyle delice bir duyguya kapılır ki! Bu acıyla, bu onursuzlukla yaşayamaz artık. Ok yaydan çıkmıştır bir kere. Bunun hesabı görülmelidir. Bu hesap kanla görülmelidir. Eve gider ve karısını öldürür.

Oyunun sonunda gerçek ortaya çıkar. Desdemona ve Cassio masumdur. Ioga'nın oyununa geldiğini anlayan Othello için bir şeyleri düzeltmek mümkün değildir artık. Ellerine o çok sevdiği karısının kanı bulaşmıştır. Bu gerçek dayanılmazdır. Othello, bu kez hançeri kendine saplar.

Ben bu hikâyeyi hep sevmişimdir. Şimdiyse bir başka anlamını keşfediyorum sanki. Şüphenin ve kıskançlığın insana neler yaptırabileceğini keşfediyorum. Othello karısını öldürdü, bense ilişkimizi öldürüyorum. Ne için? Lisede yaşadığım aldatmalar yüzünden.

Tuna Hanım sessizleşiyor yine. Sessizliğine saygı gösteriyorum.

- Demek bu davranışlarımın sebebi geçmiş ilişkilerimde yaşadıklarım...

- Olabilir tabii, diyorum. Peki sizinle biraz daha gerilere gitsek? Bu duruma sebep olabilecek başka yaşantılarınız da olabilir?

- Ne gibi?

- Bana biraz ailenizden ve çocukluğunuzdan bahseder misiniz Tuna Hanım?

- Mutlu bir aile hayatım olcitı benim. Güzel bir çocukluk yaşadım. Annem ve babam sevgilerini ve ilgilerini göstermekten çekinmediler. Şımartmadılar da. Tek çocuk olmama rağmen sorumluluklarımın ve sınırlarımın her zaman farkındaydı m. Orada bir sorun yok.

- Peki ilk okula başladığınız dönemler nasıldı?

- Bence bu davranışlarımın nedeni lise döneminde yaşadığım ilişkilerle alakalı. Bu durumun Sarpla olan ilişkimden kaynaklanmadığını duymak beni nasıl rahatlattı, bilemezsiniz. Şimdi nedenini anlıyorum.

Bir an duruyor. Gözlerindeki heyecanın kaygıya dönüştüğünü görüyorum.

- Peki çözüm? Geçmişte yaşanmış olayları değiştiremeyiz ki!

- Evet, değiştiremeyiz, diyorum. Ancak bizdeki etkisini azaltabilir, hatta yok edebiliriz.

- Peki nasıl olacak?

Seansın devamında ona EMDR'yi anlatıyorum.

Yaşadıklarının nedenini anlamanın ve onları çözebileceği bir yöntem bulmanın rahatlığıyla seans odasından ayrılıyor Tuna Hanım.

Böyle bir durumda benim de rahatlamam gerekiyor. Ama nedense bu rahatlığı hissedemiyorum içimde. İlişkilerini aklımdan geçiriyorum. Lise dönemi ilişkilerinde yaşadıkları, bugün ilişkisinde yaşadığı güvensizliği, şüphe ve kıskançlığı açıklıyor, tamam, ama kurtarıcı rolüne nasıl girdi Tuna Hanım? Okan Beyle ilişkisinden neden çıkmadı? Hatta çıkmayı bile hiç düşünmedi?

Aklımda bu sorularla bugünkü seans notlarımı Rina Hanimin dosyasına kaldırıyorum.

***

Bir sonraki seansa geldiğinde Tuna Hanım'ı heyecanlı görüyorum.

- EMDR'yi ben de araştırdım biraz. Ne kadar anlayabildim, emin değilim ama hakkındaki yorumlar inanılmaz. Bir an önce başlamak istiyorum.

Öncelikle yaşadığı sorunu netleştiriyoruz Tuna Hanım'la. Sonrasında bu soruna dair negatif inancını buluyoruz. Negatif inancının, "Çaresizim." olması şaşırtmıyor beni. Çaresizlikle ilgili anılarını taradığımızda, belki üzerine konuştuğumuz için, belki de sorunu erkeklerle olan ilişkisiyle çerçevelediğinden, duygusal ilişkilerine dair olayları getiriyor önüme.

Tuna Hanım'm ilk ve en kötü anı olarak tanımladığı, Ateş ve Damla nın olayından başlamaya karar veriyoruz. Sahnesini belirleyip çift yönlü işleme için gerekli ön hazırlıkları tamamladıktan sonra çalışmaya başlıyoruz. Tuna Hanım hareket halindeki elimi takip ediyor. El hareketim duruyor ve "Şimdi ne var?" diye soruyorum. Tuna Hanım cevaplıyor.

- Damla karşımda durmuş, bilmen gereken bir şey var diyor biz Ateş'le öpüştük.

- Önce ne dediğini anlamıyorum. Kafam karışıyor. Boş boş bakıyorum Damla ya.

- Duymakla idrak etmek arasında ne kadar zaman vardır? Böyle bir şeyi duyduğunda insan ne kadar zamanda idrak eder?

- Ben edemiyorum sanki. Öyle durmuş, Damla ya bakıyorum. Bu kadar kolay söylemesi şaşırtıyor beni.

- Bize gelmiş o gün. Odamdayız. Ben koltukta oturuyorum. O ise yatağımda. Ama öyle yerleşmemiş, eğreti oturuyor sanki.

- Normal bir görüşme gibi aslında. Damla, evdeysen geliyorum diyor. Geliyor. Odama geçiyoruz. Genel bir sohbet... O sohbet sırasında, "Bilmen gereken bir şey var, biz Ateş'le öpüştük!" diyor.

- Nasıl yani? Benim cn yakın arkadaşım, karşımda durmuş, sevgilimle öpüştüğünü söylüyor.

- Yüzüne bakıyorum. Yüzünde bir şeyler arıyorum sanki. Yüzünde ne arıyorum?

- Utanç mı? Suçluluk mu? Ne aradığımı ben de bilmiyorum.

- Damla bir şeyler anlatmaya devam ediyor sanırım. Duymuyorum. Sadece yüzüne bakıyorum ve o cümle yankılanıyor kulağımda: "Biz Ateş'le öpüştük."

- Şimdi bile duyuyorum o yankıyı. Tekerleme gibi. Devamlı tekrar ediyor. Damla Ateş'le öpüşmüş. Damla Ateş'le öpüşmüş. Damla Ateş'le öpüşmüş.

- Kulağımda ama. Sadece kulağımda. Kulaklarım cayır cayır yanıyor.

- Sadece kulağım... Beynime ulaşmıyor sanki. Beyin hücrelerim kabul etmiyor bu bilgiyi.

- Ben kabul etmiyorum, edemiyorum.

- Yavaş yavaş bir görüntü beliriyor zihnimde. Görmedim ama görmüş gibiyim o öpüşmeyi... Şu an karşımdalar sanki, o kadar canlı görüyorum her şeyi. Tüm detaylarıyla görüyorum.

- Nasıl oldu? Nasıl bu noktaya gelebildiler?

- Acaba dans ettiler mi o gece? Önce öyle mi başladı bu yakınlaşma? Yoksa önce sohbet mi ettiler?

- Önce kim buna yeltendi açaba? Önce kim diğerini öptü? Ne kadar sürdü bu öpüşme?

- Öpüştüler. Ee, sonra ne oldu peki?

- Aklım hafızam almıyor bir türlü. Öpüşüp ondan sonra, "Ay kusura bakma!" mı dediler birbirlerine?

- Acaba sadece öpüştüler mi? Öyledir herhalde.

- Yoksa tüm gece sevgili gibi mi davrandılar birbirlerine? Senden etkileniyorum gibi şeyler söylediler mi?

- Ne çok soru kalmış aklımda. Kulaklarımdaki yanma, beynimde şimdi. Beynimin yandığını hissediyorum.

- Ofiffff... İçim de daralıyor. Göğsüm birazdan patlayacakmış gibi geliyor.

- Patlayacak ve her şey ortalığa saçılacak gibi.

- Ciğerlerim, kalbim, her şey... Öfkemle, kırgınlığımla her şey ortaya saçılacak.

- İkisinin de canım yakmak istiyorum şu an. Hani böyle elimden gelse kafalarını duvarlara vurmak istiyorum.

- Hele Damla! Hele o! O, bunu bana nasıl yapar?

- O herifin ne olduğunu, ne haltlar karıştırdığını bilmiyor mu? Nasıl düşünemez? Nasıl beni bu duruma sokar?

- Ya ben? Ya ben o herifin ne haltlar karıştırabilecek potansiyelinin olduğunu bilmiyor muydum?

- Biliyordum tabi. Ama o kadar akıllı zannediyordum ki kendimi... Başkalarının başına gelen benim başıma gelmez sanıyordum. Ne büyük aptallık değil mi?

- Evet, ben kocaman bir aptalım. Böyle bir adama güvenecek kadar, böyle bir adamla ilişki yaşayacak kadar aptalım.

- Ben aptalım da, onların hiç suçu yok mu?

- Önce onların kafalarını duvara vurmak lazım. Sonra kendiminkini...

Çift yönlü uyarım süresince, Tuna Hanım'm öfkesi bir onlara yöneliyor, bir kendisine. Biraz rahatladığını gördüğümde çalışmayı bırakıyorum.

Biraz su içiyor Tuna Hanım. Sonra,

- Ne kadar garip, yıllar önce olmuş bir olayla ilgili, daha dün olmuş gibi hissediyor olmam çok garip. Bu zaman boyunca sanki tüm bu duygularımı derin dondurucuya kaldırmışım da şimdi çıkarmışım gibi. Ne değişmiş, ne eksilmiş...

- Evet. Travmalar konusunda beynimiz derin dondurucu gö-

revi yapıyor. Nc duygularımız, ne de olaya bakış açımız değişiyor. Üzerinden yıllar geçse bile aynı tazelikte kalıyor maalesef.

Bir sonraki görüşmemize geldiğinde keyifli görüyorum Tuna Hanım'ı.

- Geçen seans çok yorucu geçti, diyor. Buradan çıktığımda sersem gibiydim. Kendime gelebilmek için biraz yürüme ihtiyacı duydum. Ama sonraki günlerde bir hafiflik geldi üzerime. Sanki beni zorlayan bir ağırlık vardı ve o üzerimden kalktı.

- Buna sevindim, diyorum.

- Ama aklıma takılan bir şey var Mehtap Hanım. Ben Damla yla Ateş'in öpüştüğünü görmedim. Geçen seansta siz EMDR yaparken sanki gerçekten görmüşüm, birebir yaşamışım gibi geldi bana. Sizce bu normal mi?

- Bazı olaylara şahit olmasak bile zihnimizde öyle bir canlandırıyoruz ki, o olayları görmüşüz, yaşamışız gibi bir etki yaratabiliyoruz. O ana dair tüm detaylar, o an hissettiklerimiz ve beden duyumlarımız harekete geçiyor.

- Anladım. Bu da beynimizin bir oyunu aslında.

- Öyle de denebilir. Gündeminizde paylaşmak istediğiniz bir şey var mı Tuna Hanım?

- Yok, diyor Tuna Hanım. Çalışabiliriz.

Geçen görüşmemizde çalıştığımız anıdan devam ediyoruz.

- Ben odamda, Damla yla konuştuğumuz sahneyi düşünmeye çalışırken zihnim beni o öpüştükleri ana götürüyor yine.

- Çok acı... Onları öyle düşündükçe kalbim acıyor. Aklım almıyor bir türlü, içim almıyor.

- Onları öpüşürken görüyorum.

- O sırada ben ne yapıyordum acaba? Kitap okuyor olabilirim. Belki film seyrediyorum. Olan bitenden haberim yok tabii. Şüphe var mı? O da yok belki.

- Hatta Damla'ya o kadar güveniyorum ki, o gece orada olması daha bir rahatlatmıştı.

- En azından, diyorum, en azından Ateş bir halt ederse, Damla bana haber verir.

- Gerçi öyle de oluyor. Ateş bir halt ediyor ve Damla bana haber veriyor.

- En iyi arkadaşım Damla geliyor, o gece Ateş'le öpüştüklerini söylüyor. Vicdanını rahatlatıyor. Özür diliyor ve gidiyor.

- Gerekçe, alkol. Bu kadar.

- Yüzüne bakıyorum Damla nın. O da bana bakıyor.

- Bunu bana nasıl yaparsın? demek istiyorum.

- Beni hiç mi düşünmedin o an? Hiç mi gelmedim aklına[5] Bu kadar mı değersizim? Alkol aldığında canımı bu kadar acıtacak bir şeyi kolayca yapabilecek kadar mı değersizim?

- Damla beni umursamadı. Ateş beni umursamadı.

- O gece orada değildim belki. Ama vardım. Hayatlarındaydım. Damla benim en yakın arkadaşımdı. Varlığım onları durdurmaya yetmedi.

- Midem... Midemde bir ağırlık var.

- Annem geldi aklıma. Annemin yüzü bembeyaz.

- Hatırlıyorum. Biraz zaman geçince anneme anlatmıştım, yüzü bembeyaz olmuştu. Damlayı o da tanıyordu. Ne diyeceğini, nasıl teselli vereceğini şaşırmıştı kadın. "Böyle şeyler hayatta oluyor kızım." demişti.

- Hayatta böyle şeyler oluyor. Evet, oldu. Demek olabiliyor. Her an olabilir!

- Sonra da oldu. Kaan gitti, eski kız arkadaşıyla barıştı. Onlar da barıştıklarında alkollüydüler belki. Belki Mert de eski

kız arkadaşıyla alkollüyken bir şeyler yaşadı ve o yüzden ona dönmek zorunda kaldı.

- "Biz Ateş'le öpüştük."

- Öpüşme ânı geldi aklıma. Biraz daha silik.

- Şimdi odamda görüyorum kendimi. O gün muhtemelen. Damla gitmiş. Ben koltuğumda oturuyorum. İçim ağır. Hem de çok ağır.

- Midemdeki kasılmaları hissediyorum.

- Elimde saatli bir bomba var sanki. En yakın arkadaşımın bana bıraktığı saatli bir bomba. O bombayla ne yapacağımı bilmiyorum.

Bir sonraki seansa geldiğinde durgun görüyorum Tuna Hanım'ı. "Nasılsınız?" soruma, "İdare eder." diyerek cevap veriyor.

- Yorgun hissediyorum kendimi. Dün gece iyi uyumadım, ondan olabilir.

- Uyumanızı etkileyen bir şey mi oldu?

- Aslında bir şey yok. Dergideki yazıların son kontrolünü yapmak biraz geriyor sanırım beni. Zaman yaklaştıkça üzerimde baskı hissediyorum. Ondan olabilir.

- Bu görevi bir süredir yapıyorsunuz, değil mi Tuna Hanım?

- Evet. Yazı işleri sorumlusu olarak yaklaşık üç yıldır çalışıyorum.

- Son kontrol dönemlerinde bu tür uykusuzluklar yaşar mısınız?

Bir süre düşünüyor.

- Her zaman değil aslında. Bazen oluyor. Zaten oldum olası benim uykuyla aram çok iyi değil. Annem "Tavşan uykusundasın." der bana.

- Uykuyla aram iyi değil derken?

- Çok hafiftir uykum. Çıt sesine uyanırım. Uykuya dalmak da ayrı bir dert benim için. Özetle uyumayı çok sevmiyorum.

- Ne zamandır uykuyla ilgili bu tarz problemler yaşıyorsunuz?

- Problem olarak tanımlıyor muyum? Ondan pek emin değilim. Sorunuza gelince; bu durumu kendimi bildim bileli yaşıyorum. Alışkınım. Çözümü daha geç saatte yatmakta buluyorum. Böylece daha kolay uykuya dalıyorum ve öyle olunca biraz daha derin uyuyabiliyorum.

- Günde kaç saat uyuyorsunuz Tuna Hanım?

- Beş altı saat. Ama bu beni çok zorlamıyor. Hafta sonları telafi ediyorum genelde.

- Hafta sonları telafi ediyorum derken?

- Geç kalkıyorum.

"Anlıyorum." desem de notlarımda, bu bölümün altını çiziyorum. Tuna Hanım, bu durumu problem olarak görmese de, ben onun kadar doğal karşılamıyorum.

"Geçen seanstan sonra Damlayı çok düşündüm," diyor Tuna Hanım. Konuşmanın akışını bu konuya çekmek istediğini fark ediyorum.

- Damla Hanım'a dair neler geçti aklınızdan?

- Bu olayda daha çok Damlaya kızmışım. Ona içerlemişim. Evet, o bir hata yaptı. Sonra tüm cesaretini toplayıp itiraf etti. Ben ne yaptım? Olayın okulda duyulmasını sağladım. Çevremizdeki tüm kızlar ona cephe aldı. Mezun olana kadar Damla nın doğru dürüst kız arkadaşı olmadı, biliyor musunuz? Aslında bu hatasının karşılığını ödedi. Hem beni kaybetti, hem de okuldaki kızlar tarafından dışlandı. Tahminimce erkekler de ona farklı şekilde yaklaşmıştır. Çok kötü bir duruma düştü anlayacağınız. Peki Ateş? Ona ne oldu? Hiçbir şey! O yine ha-

yatına kaldığı yerden devam etti. Damla belki de hak etmediği kadar ağır bir bedel ödedi. Ateş ise...

- Ateş ise?

- Yani bu olaydan Damla kadar o da sorumluydu. Suçluydu. Ama kimse ona bir şey demedi. Bir şey yapmadı. Peki ben Ateş e öfkeli miyim, diye soruyorum kendime. O kadar yoğun değil.

Tuna Hanım'ın bu anlatımından Damlaya olan öfkesinin azaldığını ve olaya farklı bir açıdan bakmaya başladığını anlıyorum.

- Geçen seansımızda Damla Hanım'ın, o gün elinize saatli bir bomba bıraktığını söylemiştiniz.

- Evet, hatırlıyorum. Ona olan öfkem yüzünden öyle söylemiş olabilirim. Yakın arkadaşımdan böyle bir davranış görünce öfkelenmem doğal tabii. Ama sanki bu tepkimin başka bir boyutu da var. Kaan da eski kız arkadaşına döndüğünde Kaan'dan çok, kıza sinir olmuştum.

- Nasıl bir boyutu olduğunu düşünüyorsunuz?

- Belki toplumsal bir algı. Belki benimle ilgili, emin değilim. Sadece sevgilim aldattığında diğer kadına olan öfkem daha yakıcı, yıkıcı oluyor. Erkeklerin bu davranışlarını daha kolay kabul edebiliyorum sanki, daha çabuk bağışlayabiliyorum. O dönem Ateş'le uğraşmadım. Kaan sürecinde, aklımdan ona karşı bir şey yapmak gelmedi. Ama o kızı dövdürmek gibi fantezilerim oldu. Oysa eski kız arkadaşının ne suçu vardı?

Tuna Hanım susuyor bir süre. Düşünüyor.

- Kadınların kadınlarla ilgili kafaları ne kadar karışık değil mi? diye soruyor bir süre sonra.

- Sizin öyle mi?

- Sanırım. Keşke Damla yla o olayı yaşamamış olsaydık. Keşke beni kandıran, aldatan yakın arkadaşım olmasaydı. O zaman kafam kadınlar konusunda daha az karışık olurdu belki.

Bu düşüncelerle KM DR çalışmaya başlıyoruz.

- Damlanın yüzü geliyor aklıma. Bunu bana söylerken meydan okur gibi söylediğini düşünürdüm, oysa şu an utancını görebiliyorum. Hissedebiliyorum.

- Onun için de bunu söylemek zor olmuştur. Kalamadı zaten. Söyledikten sonra ne diyeceğini bilemedi ve gitti. Ben o duyguları yaşarken benimle kalamadı.

- Kızacağımı düşündü belki. Bağırıp, onu kovacağımı düşündü. Oysa bunu duyduğum an kanım bedenimden çekilmişti. Hareket edemez, tepki veremez haldeydim.

- O koltukta görüyorum kendimi. Fadik kucağımda. Çocukluğumdan beri en yakınım, Fadik. O benim oyuncak bebeğim. Bir oyuncak bebeğin, insanın en yakını olması ne acı.

- Ona sarılıyorum. Küçük bir kız çocuğu gibi ona sığınıyorum. Ağlıyor muyum? Şu an boğazım düğüm düğüm. Ama orada ağlamıyorum. Ağlayamıyorum.

- Bazen içimize hapsolur ya duygular... Çıkartamayız. Nasıl çıkartacağımızı bilemeyiz. Belki de duygular çıktığında onlarla ne yapacağımızı bilemeyiz.

- Şimdi Fadik'e sarıldığımda içimdeki kırgınlığı görüyorum. Damlaya olan kırgınlığımı, Ateş'e, Kaan'a, insanlara olan kırgınlığımı görüyorum.

- Ben ne yaptım peki? Haklı olmanın, mağdur olmanın öfkesine tutundum. O kırgınlığa bakmak istemedim. Şimdi de istemiyorum.

- O kırgınlık çok korkutucu. Hissizleşiyorum sanki. Bedenim uyuşuyor.

- Bu kırgınlık, bu kırılganlık âciz hissettiriyor. Savunmasız, çaresiz hissettiriyor. Yalnız hissettiriyor.

- Aklıma Sarpın dışarıda olduğu akşamlar geliyor. Elimin telefonda, aklımın onda olduğu akşamlar... Başka bir evde, başka bir koltukta benzer pozisyonda oturduğumu fark ediyorum.

- O duygular çok ağır. Birisinin gelip beni o duygulardan çıkarmasını istiyorum.

- Sarp geliyor aklıma. Sarp, beni o duygulardan çıkaracak bir şey yapmıyor.

- Annem...

- Annem de bir şey yapmıyor. "Böyle şeyler hayatta oluyor." diyor bana.

- Ellerim, ayaklarım buz kesiyor. Bir imge geliyor gözümün önüne. Sanki küçük bir kız çocuğuyum. Çöle bırakılmışım. Gece ve yanımda hiç kimseler yok.

- Zihnim, Sarp'ın beni aldatma ihtimaline gidiyor bir anda, kaygılanıyorum. Bir an Ateş'le Damlanın öpüştüğü ana savruluyorum, öfkeleniyorum.

- Şimdi kalp atışlarımı duyabiliyorum. Kanımın vücudumda dolaştığını hissedebiliyorum.

- Damla nın da, Ateş'in de, Sarp'ın da Allah belasını versin!

Tuna Hanım'ı öfkesiyle birlikte uğurlarken, aklımda koltuğunda oturan, kendini çaresiz ve yalnız hisseden ergenlik hâli ve çölde bırakılmış savunmasız kız çocuğu imgesi kalıyor.

Kırgınlığını fark etmenin onda derin bir etki yarattığını hissediyorum. Kırgınlığıyla savunmasız hissederken, öfkesiyle kendini korumaya çalışıyor.

O gün ofise gittiğimde asistanımız, Tuna Hanınım beni aradığını, sesinin çok kötü geldiğini ve acilen görüşmek istediğini söylüyor. Meraklanıyorum. Seanslarıma başlamadan önce arıyorum. "Dün gece çok kötü şeyler oldu Mehtap Hanım. Bugün sizinle mutlaka görüşmem gerek," diyor sert bir ses tonuyla. "Tabii," diyorum. "Bugün sizinle mutlaka bir görüşme ayarlayacağım. Bana ne olduğunu anlatmak ister misiniz?"

O an konuşamayacağını söyleyerek telefonu kapatıyor.

Görüşme saati geldiğinde, yorgun adımlarla giriyor seans odasına. Kendini koltuğa bırakıyor ve ağlamaya başlıyor. Mendil uzatıyorum. Görmüyor. Gözyaşlarının çok derinden geldiğini hissediyorum. O duyguları yaşamasını saygıyla izliyorum.

Bir zaman geliyor. Duyguların yoğunluğu hafifliyor. Bu kez Tuna Hanım, sehpanın üzerinde duran mendil kutusundan bir mendil alıyor kendine. Gözyaşlarını siliyor.

- Çok kötü bir gece geçirdim, diyor. Zor bir gün geçiriyorum ve aklıma siz geldiniz. Zaman ayırdığınız için teşekkür ederim.

- Anladığım kadarıyla acil bir durum.

- Saçmaladım ve daha fazla saçmalamak istemiyorum.

Derin bir nefes alıyor önce. Biraz su içiyor. Kendini toparlamaya çalışıyor.

- Sarp'la ayrıldık sanırım, diyor. Artık benimle görüşmek istemiyor. Haklı da! Ben bile kendime, yaptıklarıma tahammül edemezken adam ne yapsın? Kimse hayatını bir psikopatla geçirmek istemez doğal olarak.

Tuna Hanım'a bakıyorum. Bu denli derinden ağlayan birinin psikopat olmayacağını biliyorum. Sadece derin yaraları olan biri böyle ağlayabilir. Ve bu yaralarından dolayı saçmalayabilir.

- Dün gece yine o üniversite arkadaşlarıyla dışarı çıkacaktı Sarp. Sık sık gittikleri bir meyhane var. Buluşma orada olacaktı. Biliyordum, iki-üç gün önceden böyle bir planı olduğunu söylemişti Sarp. Dün konuştuğumuzda ona iyi eğlenceler diledim tüm samimiyetimle. Yine kendimce planlar yaptım. Evdeydim. Çalışamayacağımı biliyordum. O yüzden kendime sinema gecesi programladım. Yine başaramadım. Bir zaman sonra, yine koltuk, yine elimde cep telefonu... Ve tabii yine ararken buldum kendimi. Sarp delirdi, ben delirdim. Sonra Sarp bu konuşmaların bir yere gitmediğini, o yüzden sabah konuşmamızın

daha sağlıklı olacağını söyledi ve telefonu kapattı. "Aradığınız kişiye şu an ulaşılamıyor." Bu cümleyi bir saat kadar dinledim. Ve sonra çok kötü şeyler oldu.

- Ne oldu Tuna Hanım?

- Bir an o koltukta kurbanlık koyun gibi onun beni aramasını bekleyemeyeceğimi fark ettim. Ok gibi fırladım evden. Üzerimi bile değiştirmeden doğru meyhaneye gittim. Meyhaneyi bastım anlayacağınız.

- Onun arkadaşlarıyla olduğu meyhaneye gittiniz?

- Gittim. Beni gördüğünde yüzü bembeyaz oldu. Arkadaşlarının yanında durumu idare etti ama. Yanma bir sandalye çekip oturttu. Sohbetine devam etti. Hatta sohbete beni de dahil etmek için çaba harcadı. Bir zaman sonra izin isteyip kalktık. Beni taksiyle eve bıraktı. Ve ben taksiden inerken büyük bir soğukkanlılıkla artık bu ilişkinin devam edemeyeceğini söyledi. Taksiye bindi ve gitti.

Kavga yok! Bağırma çağırma yok! Bu sefer gerçekten bitti sanırım, sözleri gözyaşlarıyla geliyor.

Bir süre sonra,

- Gerçi bu akşam konuşacağız, diyor. Ama ne konuşacağız, bundan sonra bir dönüşümüz var mı? Onun yüzüne nasıl bakacağım, bilmiyorum. Ben ona ne söyleyeceğim Mehtap Hanım?

Sihirli bir cümle, bir kelime duyabilmek umuduyla bana bakıyor.

- İçinizdekileri, diyorum.

- İçimdekileri mi?

- Sizin bu soruna çözüm bulmak amacıyla danışmanlık aldığınızı biliyor mu Tuna Hanım?

- Biliyor.

- Geçmiş ilişkilerinizde neler yaşadığınızı biliyor mu?

- Yok, anlatmadım. Başlarken karşılıklı böyle bir karar ver-

miştik. İkimiz de birbirimizin geçmişini çok kurcalamadık. Çok genel bilgilerle geçiştirdik.

- Peki yaşadıklarınızı ve size olan etkisini anlatsanız Sarp Beyin yaklaşımı nasıl olur?

- Bilmem. Hiç düşünmedim.

- Belki yaşadıklarınızı, bu davranışlarınızın sebebini bildiğinde sizi daha iyi anlayabilir.

- İşe yarar mı dersiniz?

- Tekrar ilişkinize devam eder misiniz, bilmiyorum. Ama kendinizi açık ve samimi bir şekilde anlatmanız hem size, hem ona iyi gelecektir.

- Sizce beni anlar mı?

- Bilmiyorum. Bildiğim tek şey, anlatmadığınızda sizi anlamasının mümkün olmadığı. Anlattığınızda en azından anlayabilmesi için ona fırsat vermiş olacaksınız.

- Anladım, diyor. Peki Mehtap Hanım, ben dün gece niye böyle davrandım? Bugüne kadar hiç yapmadığım bir şey mekân basmak! Toparlanacağım derken daha kötüye gidiyorum sanki.

- O geceyi düşündüğünüzde sizi en çok zorlayan ne oldu Tuna Hanım?

- O duygular işte. O duygular boğuyor beni.

- Geçen görüşmemizde, aklınıza odanızdaki koltukta oturduğunuz ve Fadik'e sarıldığınız bir an gelmişti. Dün hissettiğiniz duygular, o an hissettiğiniz duygulara benziyor mu?

Bir an oturuşunu değiştiriyor Tuna Hanım. Şaşkınlıkla bakıyor bana.

- Sanırım o duygular.

- Kendinizi savunmasız, çaresiz ve yalnız hissettiğinizi söylemiştiniz?

"Evet, öyle." der gibi başını sallıyor.

- Dün gece o duyguları en yoğun ne zaman hissettiniz?

Bir süre sessizleşiyor Tuna I fanım. Dün geceyi düşündüğünü biliyorum.

- Gecenin bir kısmında vardı o duygular. Bir an geldi ve o duyguları istemedim. Ne olursa olsun kurtulmak İstedim onlardan, baş edemedim.

- Ondan sonra mı hızla evden çıkıp meyhaneye gittiniz?

- O kadar ani bir karardı ki bu, anlatamam. Dedim ya, üzerimi bile değiştirmedim. Ev kıyafetlerimle evden çıktım ve taksiye bindim.

- Sarp Bey'in telefonunu kapatmasından ve bir süre "Aradığınız kişiye şu an ulaşılamıyor." cümlesini dinledikten sonra yani.

- Evet. Ondan sonra çıktım evden.

- Sarp Bey, telefonunu aramalara ilk kez mi kapattı Tuna Hanım?

- İlk kez karşılaştım. Normalde Sarp'ın telefonu hep açıktır. Şimdi anlıyorum. Beni çılgına çeviren Sarp'a o an ulaşamamaktı.

Ben evden çıkarken sadece öfkeli değildim Mehtap Hanım. İçimde çok garip bir telaş vardı. Ruhum bir an önce oraya gitmek ve Sarp'ı görmek istiyordu. Taksiden indiğimde meyhaneye kadar yürüyemedim, biliyor musunuz? Koştum. Deli gibi koştum. Ancak Sarpı gördüğümde o telaş gitti. Ancak onu gördüğümde rahatlayabildim. Ve o zaman ne yaptığımın farkına vardım. Offf, Mehtap Hanım çok korkuyorum. Ya Sarp beni affetmezse? Ya ilişkimiz gerçekten biterse? Biterse ben yaşayamam, mahvolurum.

Tuna Hanım'a bakıyorum. Yaşlı gözlerindeki korkuyu fark ediyorum. Yüzünde görüyorum o korkuyu. "Biterse yaşayamam." derken, "Mahvolurum." derken sesinde duyuyorum.

İlişkinin bitmesi ve yaşayamamak kelimelerini yan yana dii-

şünüyorum. Tuna Hanım ın ağzından dökülen bu cümleler, onun ilişkiye ve partnerine bağımlılığını anlatıyor bana.

Hayatına giren biri olduğunda, onu hayatının merkezine almasını, zihninin devamlı onunla meşgul olmasını anlatıyor.

İlişkisi ve partneri ona zarar verse bile ilişkiyi devam ettirme çabasını anlatıyor.

Terk edilme korkusunu, kıskançlığını, devamlı onunla birlikte olma arzusunu anlatıyor.

Yalnızlığın, ona çölde yalnız kalmış bir çocuk gibi hissettirdiğini anlatıyor.

Sizce Sarp beni affeder mi Mehtap Hanım? diye soruyor Tuna Hanım.

Bakışlarıyla yalvarıyor bana. Olumlu şeyler söylemem için yalvarıyor.

- Her şeyin istediğiniz gibi olmasını diliyorum, diyerek onu o akşamki önemli görüşmesine yolcu ediyorum.

***

Bir sonraki görüşmeye geldiğinde, merakla yüzüne bakıyorum. Yüz ifadesinden, Sarp Beyle olan görüşmenin iyi geçtiğini anlıyorum.

- İlk saatler çok zordu, diye anlatmaya başlıyor Tuna Hanım. Soğuk ve uzaktı Sarp. Kısa nezaket cümleleri sonrasında konuşmaya başladı. Davranışlarımın ona neler hissettirdiğini anlattı. Güvensizliğimin onu ne kadar yaraladığını, kendini baskı altında hissettirdiğini söyledi. "Arkadaşlarımla o masaya oturduğumda, gözüm hep telefonda." dedi. "Senden gelecek mesajları, aramaları bekliyorum. Hep tedirginim, hep tetikteyim. Anlamadığım bir sebepten dolayı bana kızıyorsun, sitem ediyorsun. Sana nasıl davranacağımı bilemiyorum o zamanlarda. Konuşmayı kısa kesmeye çalışsam sorun oluyor. Konuşmaya devam

etsem o telefon bir türlü kapanmıyor. Hep aynı döngünün içinde buluyorum kendimi. Artık dayanamıyorum!" dedi. O, bunları anlatırken yüzüne bakamadım. Başım eğik, dinledim hep. Her cümlesi içimi yaktı. Her cümlesi utanca boğdu beni, nefesimi kesti.

Anlatımına ara veriyor Tuna Hanım. Biraz su içiyor.

- Bana değer vediğini, ancak ilişkimizi bu hâliyle devam ettiremeyeceğini söylediğinde kaldırabildim başımı. Yüzüne baktım. Gidiyordu. Hayatımdan gidiyordu işte. "Senin söylemek istediğin bir şey var mı?" diye sorduğunda, buluşana kadar aklımdan geçirdiğim tüm cümleler anlamsız geldi. "Seni anlıyorum." diyebildim sadece. Uzun bir sessizlik girdi araya. Anlatmak istediğim her şey, o sessizlikte boğuldu. Eğer, o tekrar sormasaydı, "Gerçekten söylemek istediğin hiçbir şey yok mu?" diye, konuşmayacaktım muhtemelen. Ama sordu. İyi ki sordu. O iyi ki sordu ve ben iyi ki konuştum.

Ben anlattıkça o sorular sordu. O sorular sordukça ben anlattım. Ne kadar korktuğumu, o davranışlarımdan ne denli utandığımı, bunları yapmamak için nasıl çaba sarfettiğimi anlattım. Yaşadıklarımı, terapide olanları anlattım. Sonunda da, "Sana yaşattıklarım için çok üzgünüm." dedim, "Ancak şu an elimden bu kadarı geliyor."

O âna kadar dikkatlice dinliyorum Tuna Hanım'ı. Konuşmanın gidişatı ayrılık gibi görünse de, o gecenin öyle sonlanmadığını hissediyorum.

- Sonra yemekten kalktık. Ben yürümek istedim. O da bana eşlik etti. Konuşmaya devam ettik. O kadar tuhaftı ki... Ben yanımdan gitsin istemiyordum, o da gidemiyordu. Biz o gece sahilde dolaşıp durduk Mehtap Hanım. Kâh yürüdük, kâh oturduk bir yerlerde kahve içtik. Kâh konuştuk, kâh sustuk. Ama tüm gece birlikteydik. Ve o gece yanımda olması bana çok iyi geldi.

- Anladığım kadarıyla şu an ayrısınız? diye soruyorum.

- Bilmiyorum ki! Ayrılık konuşması öyle havada asılı kaldı. Sabah ayrılırken, "Zamana bırakalım." dedi. Zamana bıraktık.

- Zamana bırakmış olmak size nasıl geliyor Tuna I fanimi'

- Aslında bu tarz belirsizlikler her zaman rahatsı/, etmiştir beni. Ama bu sefer o kadar kötü hissetmiyorum. Her gün telefonda konuşuyoruz. O günden sonra iki kez yüz yüze görüştük. Şu an ikimiz de ilişki konusuna girmiyoruz. Birbirimize daha açık ve özenli olmaya çalışıyoruz. Ve hâlâ hayatımda olmasından çok memnunum.

- Anlıyorum.

- Yani iyiyim. EMDR'le çalışabiliriz.

- Çalışmaya başlamadan önce sizinle konuşmak istediğim bir konu var. Bugüne kadar bu davranışlarınızın sebebini lisede yaşanmış olumsuz deneyimler olarak değerlendirmiştik.

- Evet.

- Eminim ki lisede yaşadıklarınızın bu davranışlarınıza etkisi olmuştur. Ancak geçen seansımızda sizin yüzünüzde gördüğüm korku ve tedirginlik beni biraz düşündürdü. Acaba bu duygulara sebep olabilecek başka anılarınız olabilir mi?

- Ne gibi?

- Daha erken yaşlarda yaşanmış olan ve kendinizi çok yalnız ve çaresiz hissettiğiniz anılar?

Düşünüyor Tuna Hanım.

- Çok hatırlamıyorum. Güzel bir çocukluğum oldu benim. Ailemle ilişkilerim, arkadaşlarımla ilişkilerim her zaman iyi oldu. Herhangi bir kayıp da yaşamadım. İlk kaybım anneannemdi. O da üniversite yıllarıma denk gelir. Duygusal ilişkilerimi saymazsak, lise ve üniversite dönemlerimde de gayet keyifli bir hayatım vardı. Çaresizlik ve yalnızlık deyince aklıma bir şev gelmiyor.

- Peki, daha önceki görüşmelerimizde çölde tek başına kalmış küçük bir kız çocuğuna dair bir imge gelmişti.

- Evet, hatırlıyorum.

- Bu imge, tam da bebeğiniz Fadik'e sarıldığınızı düşündüğünüz bir anda geldi. Sizce bunun nasıl bir anlamı olabilir?

- Size belki tuhaf gelecek ama Fadik benim can yoldaşım gibidir. Ona sarılmak bana her zaman iyi gelmiştir.

- Fadik'in sizin için önemli olduğunu anlıyorum. Güven veren ve duygusal olarak size destek sağlayan bir kaynak olmuş.

- Duygusal destek... Evet, Fadik'in bendeki yeri tam da böyle. Hele küçükken hiç yanımdan ayırmazmışım Fadik'i. Her yere götürürmüşüm.

- Evet, Fadik'e sarıldığınızda, içinizdeki kırgınlığı gördüğünüzü söylemiştiniz. Anladığım kadarıyla Fadik, o kırgınlıkla başa çıkmaya çalışırken size yardımcı oluyor.

O seansta, Fadik'in en yakını olduğunu söylemişti Tuna Hanım. Bu durumun, ne denli acı verici olduğunu da söylemişti.

- Onu yanınızdan hiç ayırmadığınıza göre, demek ki o zamanlarda da onun desteğine ihtiyaç duymuşsunuz?

- Böyle söylediğinizde aklıma anaokuluna başladığım gün geldi. Belki o ilk gün bana sonradan anlatıldığından, belki de etkilendiğim için çok emin değilim, ama o günü düşündüğümde içime bir sıkıntı geliyor. Annemin gidişi ve tüm gün bir koltukta onu bekleyişim geliyor aklıma.

Susuyor Tuna Hanım. Bir zaman sonra konuşmasına devam ediyor.

- O bekleyişi düşünüyorum da. Annem gelene kadar o koltuktan beni hiç kimse kıpırdatamamış. Fadik kucağımda, öyle saatlerce beklemişim. O bekleyiş, Sarp'ın dışarıda olduğu gecelerdeki bekleyişime benziyor. Bir koltukta oturup dakikalarca bekliyorum. Birinde annemin gelmesini bekliyorum, diğerinde Sarp'ın aramasını. Bunlar, çok sancılı bekleyişler...

- Sancılı bekleyişler derken?

- Aslında o gün annenizin sizi almaya geleceğini biliyorsu-

nuz. Sarp'ın da sizi bir zaman sonra arayacağını biliyorsunuz. Ama o ya gelmezse, ya aramazsa düşüncesi var ya... C) düşünce aklınıza düştüğünde, geçen her dakika saate dönüşüyor.

***

- Bilin bakalım, ne öğrendim? diyerek seans odasına giriyor Tuna Hanım bir sonraki seansımızda. Hızlı adımlarla koltuğuna oturuyor. Sabırsızca benim de yerimi almamı bekliyor.

- Dinliyorum.

- Aiiaokuluna başladığım ilk günü konuşmuştuk ya geçen görüşmemizde. Buradan çıktıktan sonra annemle bir kahve içtik. O günün konusunu açtım. Meğer o gün sevgili annem beni kandırmış.

- Kandırmış mı?

- Bu hikâyeyi dinlemelisiniz! Hikâyemiz, bir Eylül sabahı başlar. Aaıne ve babası okula yeni başlayacak küçük kızlarının ellerinden tutarak mutlu mesut okula giderler. Küçük kız, ilk kez öyle bir ortama girmiştir. Etrafında tanımadığı pek çok insan vardır. Doğal olarak anne ve babasından ayrılmak istemez. Hatta annesinin eline yapışır. E, beş yaşma bile girmemiştir daha. Bu durumu gören annesi, "Sen burada biraz bekle." der küçük kıza, "Biz sana boya kalemi alıp geleceğiz." Küçük kız inanır annesine. Okulun girişindeki bir koltuğa oturur ve onların gelmesini bekler. Dakikalar geçer, saatler geçer. Kız orada annesinin gelip onu almasını bekler.

Kendi hikâyesini, üçüncü tekil şahıs üzerinden anlattığını görüyorum. Duygusal olarak zorlandığımız bir olayı aktarırken zaman zaman hepimizin yaptığı bir savunmadır bu. O olayın etkisinden, o olayın duygusundan bu şekilde kendimizi korumaya çalışırız.

- O küçük kız için tüm gün annesini beklemek çok zor olmalı.

- Beş yaşındaki bir çocuğun zaman kavramı var mıdır Mehtap Hanım?

- Zaman, soyut bir kavram ve o yaştaki bir çocukta soyut kavramlar yoktur. Neden sordunuz?

- Annem, iki-üç saat sonra gelip beni aldığını söylüyor. Okuldan arayıp durumumu bildirmişler. Annem de hemen gelmiş. Ama düşündüğümde, bana öyle gelmiyor.

- Size nasıl geliyor Tuna Hanım?

- Ben saatlerce orada kalmışım gibi hissediyorum.

Durgunlaşıyor Tuna Hanım. Beş yaşındaki hâlini düşündüğünü, bu olaya dair kendi içine baktığını anlıyorum. Bir zaman sonra,

- Beş yaşındaki bir çocuğa neden böyle söylenir ki? O çocuk annesi tarafından kandırıldığında ne hisseder?

- Siz ne hissettiniz?

Gözleri doluyor. Sesi titreyerek...

- Bilmem. İyi ki yanımda Fadik vardı.

Tuna Hanım duygularım dillendiremese de, o beş yaşındaki küçük kızın tüm duyguları seans odasına akıyor sanki.

O duygular içinde kalıyoruz.

'Beyaz' ya da 'pembe' olduğunu düşünerek çocuklarımıza söylediğimiz yalanlar geliyor aklıma. O an üzülmesinler diye, o an bize sorun çıkarmasınlar diye yaptığımız masum kandırmacalar...

Bu kandırmacaların onların küçük yüreklerini nasıl etkilediğini bilmiyoruz.

Bu kandırmacalardan ne öğrendiklerini bilmiyoruz.

Kimi çocuk, bunun doğal olduğunu öğreniyor. Kendisi de ihtiyaç duyduğunda bu pembe-beyaz yalanlara başvuruyor.

Kimi çocuk, insanların kolaylıkla birbirlerini kandırabileceklerini öğreniyor. Güvenmiyor.

Kimi çocuk ise söylenenleri devamlı sorgulayarak yalan olup olmadığını anlamaya çalışıyor.

Hele bir de bunu yapanlar onun güvendiği insanlarsa? Anne-babalarıysa?..

- Bu olay, Sarp'la yaşadığım güvensizliğin sebeplerinden biri olabilir mi Mehtap Hanım?

- Olabilir tabii. Küçük yaşta yaşadığınız bu deneyim, şüphelerinizin ve kaybetme korkunuzun temeli olabilir. İsterseniz öncelikle Damla ve Ateş'le yaşadığınız anıyı tamamlayalım. Sonrasında bu anaokulu anısını ele alabiliriz. Bir süre daha Damla ve Ateş anısını çalışarak, Tuna Hanım'ın bu olaya dair tamamen duyarsızlaşmasını sağlıyoruz.

***

Bir sonraki seansa gülümseyerek geliyor Tuna Hanım.

- Bunca zamandır aklıma geldikçe sinirlerimi hoplatan bir olayın geride kalması ne garip. Bu hafta bu sonucun hem keyfini sürdüm hem de şaşırmaya devam ettim.

- Sizi şaşırtan neydi?

- Geride bıraktığımı düşündüğüm olayların önüme bu şekilde düşmesi... İlk o zaman şaşırdım. Çalıştıkça ne kadar yaralandığımı fark ettim. Üzülmediğimi, kırılmadığımı zannedip üstünü kapatmaya çalışmışım yıllarca. Şimdiyse geride kaldığı için şaşkınım. Bu hafta özellikle aklıma getirdim tüm yaşadıklarımı. Sahnelerin tekrar tekrar üstünden geçtim. Hiçbir şey hissetmiyorum. Hissetmiyorum işte.

Anlayışla gülümsüyorum.

- Şimdi de anaokuluna gittiğim günü çalışmak için sabırsızlanıyorum.

- Sabırsızlığınızı ve heyecanınızı anlıyorum Tuna Hanım.

Ancak daha öncesinde konuştuğumuz anılar ve anaokuluna başladığınız ilk gün dışında, bu duyguları yaşadığınız başka anılar olup olmadığını tekrar bir kontrol etmek isterim.

Seansın devamında Tuna Hanım'ın geçmişine tekrar bir yolculuk yapıyoruz. İlk anının ana okuluna başladığı ilk gün olduğundan bir sonraki seansta bu anıyla çalışmaya başlamayı planlıyoruz.

- Kendimi görüyorum. Beş yaşımdaki hâlimi. Elimde Fadik, koltukta oturmuş annemi bekliyorum.

- Şu an öfkelendiriyor bu sahne. Okula öfkeleniyorum. Ara sıra yanıma gelip beni o koltuktan kaldırmak isteyen öğretmenime öfkeleniyorum.

- Annem gelecek işte! Birazdan gelecek. Bana boya kalemi almaya gitti.

- Anneni sınıfta bekleyelim, diyor öğretmen. İstemiyorum. Sınıfa girmek istemiyorum. Burada bekleyeceğim annemi.

- İçeride çocukların seslerini duyuyorum. Bir an meraklanıyorum. Sınıfa girsem mi, diye düşünüyorum.

- Ya annem? Annem gelirse ve beni burada göremezse? Hemen vazgeçiyorum.

- Bir süre etrafa bakıyorum. Renkli resimler var duvarlarda. Okul böyle bir şey demek ki diye geçiriyorum aklımdan. Öğretmen var. Çocuklar var. Sınıflar var. Duvarlarında renkli resimler var.

- Oyuncaklar da var dediğini hatırlıyorum annemin. Ama burada oyuncak görmüyorum.

- Annem nerde kaldı? Ne zaman gelecek?

- Burası bildiğim bir yer değil. Yabancı... Soğuk...

- Kimseyi tanımıyorum ben. Annemi istiyorum,

- Annem geliyor aklıma. Yüzü geliyor. Beyaz bir yüz. İçim daha da sıkılıyor. Gözümün önüne çölde kalmış küçük kız imgesi geliyor. Kumların ortasında oturmuş, etrafına çaresizce bakan küçük kız.

- Etrafta bildik, tanıdık hiçbir şey yok. Her yer yabancı.

- Korku... Korkuyorum. Kendimi yalnız hissediyorum.

- Kendimi terk edilmiş hissediyorum.

- Gözlerim yaşarıyor. Yaşarmasın diye sıkıyorum gözlerimi.

- Ağlamayacağım. Anneme söz verdim, ağlamayacağım işte.

- Birazdan annem gelecek. Beni alacak burdan, evimize gideceğiz.

- Birazdan gelecek annem... Birazdan...

- Oturup çaresizce annemi bekliyorum.

Bir sonraki seansımızda yine aynı sahneden başlıyoruz çalışmaya.

- Koltuktayım. Elimde Fadik. Annemi bekliyorum.

- Yanımda çantam duruyor. Montumu çıkarmadan bekliyorum.

- Ayakkabılarıma çarpıyor gözüm. Parlak, kırmızı, fiyonklu ayakkabılarıma bakıyorum. Gördüğümde çok sevmiştim bu ayakkabıları. Babam elimden tutmuş, dükkâna sokmuştu beni. Giydiğim an çok heyecanlanmıştım. Çok sevinmiştim.

- Annemle babam gülümseyerek izlemişlerdi o hâlimi.

- Annem gelmiyor.

- Ayakkabılar o kadar parlak gelmiyor gözüme.

- Duvardaki resimlerin renkleri solmuş gibi.

- Sanki çok zaman geçmiş gibi annemin gidişinin üzerinden...

- Ben bekliyorum. Annem gelmiyor.

- Geleceğim, demişti ama. Boya kalemi alıp gelecekti hemen.

- Sarılıp öpmüştü beni. "Bekle!" demişti, "Hemen geleceğim."

- 'Hemen'in süresi ne kadardır? Beş dakika mı? Yarım saat mi? Bir saat mi? Kaç dakikadır 'hemen'in süresi?

- Evde sabah kahvaltı yapıp gelmiştim okula. Şimdi beni öğle yemeği için çağırıyorlar.

- 'Hemen olmamış mıdır daha? Bilmiyorum.

- Bildiğim, annem hemen gelmiyor.

- Süre uzuyor. Zaman geçiyor. Kızıyorum şu an.

- Hemen geleceğim deyip gelmemesine kızıyorum.

- Beni burada yalnız bırakıp gitmesine kızıyorum.

- Geçen gün kahve içerken yaptığımız konuşma geliyor aklıma. Okul müdiresi, siz okula bırakın, gerisini biz hâllederiz demiş.

- Beni kandırmasına kızıyorum.

- Öğretmenim biliyordu annemin hemen gelmeyeceğini. O kadın, okul müdiresi olan kadın da biliyordu. Ben bilmiyordum.

- Annemin gelmiyor olması ayrı bir sıkıntı.

- Ama beni kandırarak gitmiş olması... İşte bu beni mahvediyor.

- Bana sen de yalan söylüyorsan, ben kime inanacağım anne?

- Damla geliyor aklıma. Sen annemsin. Damla, en yakın arkadaşım.

- Peki ben kime güveneceğim? Ben insanlara nasıl güveneceğim?

***

Bir sonraki seansımızda, aynı anıya KM DR Modelinde çalışmaya devam ediyoruz.

- O holdeki koltukta oturuyorum. Biraz daha rahatım öncesine göre. Daha az tedirginim.

- Annemin geleceğine inanmak istiyorum.

- Fadik'e sarılmışım. Onunla konuşuyorum. Kimse duymasın diye içimden konuşuyorum.

- Annem gelecek Fadik, diyorum. Hemen olmasa bile gelecek, değil mi?

- Hiçbir anne çocuğunu bırakıp gitmez.

- Annemin gidişi geliyor aklıma. Önce sarılıyor bana. Öpüyor yanaklarımdan. Sonra arkasını dönüyor. Okulun merdivenlerinden iniyor yavaş yavaş.

- Bahçe kapısına yaklaştığında bir ara dönüp el sallıyor. Okulun kapısının önündeyim. Ben de ona el sallıyorum. Gülümsüyorum ona. O da bana gülümsüyor. Görmüyorum gülümsediğini ama hissediyorum.

Bir an yüzünün değiştiğini görüyorum Tuna Hanırnın. İki elini göğsüne bastırıyor.

- Göğsüm... Göğsüme bir şey oluyor.

- Nefesim...

Çift yönlü uyarımı bırakıyorum o an. Bana dikkatlice bakmasını, benimle birlikte yavaş yavaş nefes almasını söylüyorum Tuna Hanım'a. Bir süre birlikte nefes egzersizi yapıyoruz.

- Şu an nefesiniz nasıl Tuna Hanım?

- Ohh! Alabildiğimi hissediyorum. Daha iyiyim.

- Biraz su içmek ister misiniz?

Sehpaya uzanıyor. Su içiyor.

- Ne oldu anlamadım, diyor bir süre sonra. Bir an göğsüm şişti sanki. Öyle bir şişti, öyle bir basınç yaptı ki nefes alamadım.

- Sizi zorlayan bir duygunun içine girdiniz anladığım kadarıyla.

- Böyle şeyler olur mu?

- Zaman zaman olabiliyor, diyorum. Siz nefesinizi biraz daha rahatlatmaya çalışın lütfen. Hâlâ kısa ve kesik kesik nefes alıyorsunuz.

Tuna Hanım nefesini düzenlemeye çalışıyor bir süre. Yavaş yavaş kendine geldiğini görebiliyorum.

- Burada olanlar konusunda konuşmak ister misiniz? diye soruyorum toparladığından emin olduktan sonra.

- İyi olur, diyor. Ancak ben ne olduğunu anlamadım ki!

- İsterseniz birlikte anlamaya çalışalım. Ajnaokulundaki ilk gününüzü çalışıyorduk. Siz tam annenizin gidiş ânına odaklanmıştınız.

- Evet, hatırlıyorum.

- Peki sonrasında neler oldu?

- Annem bana el salladı. Okulun dış kapısından çıkıyordu tam. Sonra bir anda o çöldeki küçük kız imgesi geldi gözümün önüne. Bir de...

- Bir de?

- Bilmiyorum. Bir görüntü... Ne olduğundan emin değilim ama. Sanki bir yatak görüntüsü gibi. Beyazlar vardı etrafta. O kadar.

- Peki, o görüntü geldiğinde mi göğsünüzün şiştiğini hissettiniz?

- Sanırım. O görüntüyle yaşadığım bu duygunun bir bağlantısı var mı Mehtap Hanım?

- Öyle görünüyor. Peki şu an o görüntüyü tekrar zihninize çağırmanızı istesem, sizi çok zorlamış olur muyum?

Bir an tereddüt ediyor Tuna Hanım. Aynı duyguları, aynı beden hissini yaşamaktan çekindiğini tahmin ediyorum.

- Bugün yaşadıklarınız sizi korkutmuş olabilir tabii. İstemezseniz bunu yapmak zorunda değilsiniz.

- Ondan değil. Siz söylediğinizde denedim ama yapamadım. Onun şaşkınlığındayım.

Gözlerini kapatıyor. O yatak görüntüsüne yoğunlaşmaya çalışıyor.

- Bir an geliyor ve hemen kayboluyor. Zihnimde tutamıyorum onu.

- O görüntü geldiğinde hislerinizde veya bedeninizde bir farklılık oluyor mu?

- Öyle bir şey olmuyor. Görüntü o kadar hızlı gidiyor ki! Belki bir salise kalıyor zihnimde, sonra bulamıyorum onu.

- isterseniz sizi daha fazla zorlamayalım bugün.

Gözlerini açıyor.

- O yatak görüntüsü tanıdık bir görüntü mü sizin için? diye soruyorum.

- Bilmem. Geniş bir yatak. Sanki iki kişilik...

- Peki o yatak size nereleri çağrıştırıyor?

Düşünüyor bir süre.

- Cinsellik geliyor aklıma. Mantıklı bir analiz yapmaya çalışıyorum sanırım.

- Biraz daha içinize bakmaya çalışın. Yatak ve annenizin gidişi arasında bir bağlantı olabilir mi?

- Bilmiyorum. Ama o yatak anneme dair bir şey hatırlatmıyor bana.

- Anlıyorum. İsterseniz bir de gözünüzün önüne gelen imgeye bakalım birlikte. Çöldeki kız çocuğu imgesi daha önceki çalışmalarımızda da ara ara aklınıza gelmişti. Şu an o imgeyi tekrar gözünüzün önüne getirebilir misiniz Tuna Hanım?

- Evet. Bunu yapabiliyorum.

- **Çok güzel. Şimdi o imgeye bakmanızı istiyorum.** Aklınıza **ne gelirse söyleyin lütfen.**

- Çöl. Uçsuz bucaksız bir kum denizi. Etrafıma bakıyorum. Göğün çizgisiyle kum denizi birleşiyor bir yerlerde. Ama başka bir şey yok. Çok ürkütücü bir görüntü bu. Korku... Tüm bedenimi bir korku sarıyor.

- Devam edin lütfen.

- Yalnızlık... Kimse yok orada. Yardım isteyebileceğim kimse yok. Bağırsam... Ağlasam... Sesimi duyan yok. Sesim çıkıyor mu, ondan da emin değilim. Üşüyorum. O sıcakta içim titriyor resmen. Soğuk üşümesi değil bu. Korkudan mı üşüyorum, yoksa bu üşüme yalnızlıkla mı ilgili? Evet, evet. Bu yalnızlık üşümesi...

- Orada kaç yaşındasınız Tuna Hanım?

- Küçüğüm.

- Anaokuluna başladığınız günden daha küçük mü görünüyorsunuz?

- Evet, daha küçük. Ben çok üşüyorum.

Elleriyle bedenini sarıyor Tuna Hanım. Kendisini ısıtmaya çalışıyor.

- Derin nefes alın lütfen. Orada Fadik yanınızda mı?

- Hayır! O da yok!

- Şimdi Fadik'in yanınızda olduğunu düşünün. Bebeğiniz kucağınızda. İsterseniz ona sımsıkı sarılabilirsiniz.

Birden ağlamaya başlıyor. Omuzları sarsılarak, içi sarsılarak ağlıyor.

- Ağlayabilmek insana iyi geliyor sanırım, diyor bir sonraki seansa geldiğinde Tuna Hanım. Tüm hafta boyunca tepki

vereceğim, saçmalayabileceğim pek çok olay olmasına rağmen dengemi koruyabildim. Hani o iç sıkıntısından bahsediyordum ya size, daha önceden o sıkıntıyla beraber aklıma abuk sabuk düşünceler geliyordu. O düşüncelerin hissettirdiği kaygı... Kaygıyla beraber gelen acabalar... Şimdiyse...

- Evet?

- Şimdiyse sıkıntı geldiği an gözyaşlarını bırakıyor kendini. Sadece ağlıyorum. Ne düşünüyorum o an, neye ağlıyorum? Cevabı yok. Ağlıyorum. Hatta Fadik'e sarılarak ağlıyorum ve rahatlıyorum.

- Fadik'e sarılmak ve ağlamak kaygınızı azaltıyor anladığım kadarıyla.

- Fadik, diyor gülümseyerek. Can dostum...

- Peki bu hafta saçmalayabileceğinizi düşündüğünüz ve saçmalamadığınız neler yaşadınız Tuna Hanım?

- Bu hafta Sarpın iki akşam programı vardı. Ve ben her iki geceyi de rahat geçirdim.

- Sarp Bey'in iki programı vardı?

- Evet, size bahsetmedim. Emin olmadan bir şey söylemek istemedim. Biz Sarp'la kaldığımız yerden devam ediyoruz. O ara ara arayıp hatır sormalar, her gün aramalara, günaşırı görüşmelere döndü. Şu an iyi gidiyor ve ben bir çuval inciri yine berbat etmekten çok korkuyorum.

- Tekrar bir araya geldikten sonra mı azaldı bu tepkiler sizce?

- Tam olarak öyle değil sanki. Daha önceki programlarında da onu aramadım, mesaj yazmadım. Ama iç sıkıntım vardı. Bir şey yapmak istediğimde, mekânı bastığım geceyi ve sonrasını düşünerek kendimi tutuyordum. Ama bu hafta daha farklıydı.

- Daha farklıydı derken?

- Yani farklıydı. İç sıkıntısını yine hissettim. Ama öfkelenmedim. Sarp'a saldırmadım. Ya da kendimi yerin dibine sok-

madım. Sadece bir kırgınlık. Yüreğimde hissettiğim bir ağrı gibi. O kırgınlığı hissettiğimde gözyaşlarını aktı. Tutmadım kendimi. Dakikalarca ağladım.

- Sizce bu değişimin sebebi ne olabilir Tuna Hanım?

- Tam olarak ben de bilmiyorum. Ama önceki seansımızla ilgili olduğunu düşünüyorum. Önceki seansta ne oldu Mehtap Hanım? Ne oldu da ben o kadar ağladım?

- Geçmişten gelen bir yaraya dokunduğumuzu düşünüyorum.

- Anaokulundan da mı önce?

Uzun bir sessizlik giriyor araya.

- Bilmiyorum. Belki bir şeyler yaşanmıştır ama hatırlamıyorum, diyor Tuna Hanım.

- Yatak görüntüsünün hemen arkasından geldi bu imge.

Sessizlik...

- Bu imge ilk kez geldiğinde annenizden bahsediyordunuz. Annenizin Ateş ve Damla olayıyla ilgili yorumunu söylüyordunuz, diyerek bir hatırlatma yapıyorum.

Sessizlik...

- Geçen görüşmemizde de annenizin gidişine yoğunlaştığınız bir anda nefesiniz kesildi.

- O kötü olduğumda annemin gidişini mi anlatıyordum? diye soruyor.

- Evet, diyorum.

Düşünceli görüyorum Tuna Hanım'ı.

- Aklıma anaokulu günlerim geldi, diyor. O günlerde annemin gelip gelmeyeceğine dair hep tereddüt ederdim. Her gün beni almaya gelirdi oysa. Tam saatinde gelirdi. Ama ben yine de o tereddüdü yaşardım. Hep pencere kenarında durmaya çalışırdım. Arkadaşlarımla oyun oynarken bile bir anda pencereye koşup dışarı baktığımı hatırlıyorum.

- Ne garip! diyerek konuşmasına devam ediyor. Bu durum uzun sürdü. Hatta çok uzun. İlkokuldayken de pencere kenarında oturabilmek için öğretmenime yalvardığımı hatırlıyorum. Dış kapıya bakar dururdum hep. Demek o zamanlar da aynı şeyi yaşıyormuşum.

- Şimdi de Sarp Bey'in gelip gelmeyeceğine dair tereddüt yaşıyorsunuz, değil mi?

- Evet. Şimdi de Sarp'la ilgili yaşıyorum... Sizce bu ne anlama geliyor?

- İsterseniz biz kaldığımız yerden çalışmaya devam edelim. Çift: yönlü uyarımla çağrışımlar da hareketlendiği için belki o görüntü daha detaylı gelir ve ne olduğunu birlikte anlarız.

Anaokulu anısından çalışmaya devam ediyoruz. Anneye sitem geliyor. Hayalkırıklığı, öfke geliyor. Güvensizlik geliyor.

Tuna Hanım anaokulu anısına tamamen duyarsızlaşana kadar yaptığımız tüm EMDR seanslarında o yatak görüntüsünün ya da o görüntüye anlam katacak başka bir çağrışımın gelmesini bekliyorum. Gelmiyor.

Anaokulu anısını bitirdiğimiz seansta, diğer anıların durumuna birlikte bakıyoruz. Çaresizim inancıyla ilgili çıkarttığımız tüm anıların etkisinin sıfırlandığını görüyorum. Yine de içimden bir ses bu çalışmanın tamamlanmadığını söylüyor. O sese kulak veriyorum.

- Hatırlıyor musunuz Tuna Hanım, çalışmalarımız sırasında ara ara zihninize gelen bir görüntü vardı. Çölde yalnız kalmış bir kız çocuğu görüntüsü.

- Evet hatırlıyorum.

- Şu an o görüntüyü tekrar düşünmenizi istiyorum. Nasıl bir şey canlanıyor gözünüzde?

- Aynı görüntü. Küçük bir kız çocuğu uçsuz bucaksız bir kum denizinin ortasında yalnız başına oturuyor. Kimseler yok. Sanki... Sanki terk edilmiş gibi.

- Şu an o görüntü ne hissettiriyor size?

- Bunaldım... Göğsüm sıkıştı yine.

- Sizce o görüntüyle, önceki seanslarımızın birinde gelen çifr kişilik yatak görüntüsü arasında bir ilişki olabilir mi?

- Yine mi o konu?

Aklımdan Freud'un bir söylemi geçiyor; "Bir insan bir yere bakıyorsa orada ilgilendiği bir şey vardır. Bir insan bir yere hiç bakmıyorsa orada ilgilendiği bir şey kesinlikle vardır."

- Eğer izin verirseniz o yatak sahnesiyle çalışmayı tekrar denemek istiyorum, diyorum.

- Siz orada bir şeylerin olduğunu düşünüyorsunuz anladığım kadarıyla?

- Evet, diyorum. O sahneyle, çöldeki kız çocuğu arasında bir bağlantı olabileceğini düşünüyorum.

- Peki, deneyelim.

Seansımızın devamında o sahneye yoğunlaşmaya çalışıyor Tuna Hanım. Deniyor. Ama aklına bugün yapacakları geliyor. Aklına yazmayı planladığı tiyatro oyunu geliyor. Aklına okuması gereken kitaplar, işle ilgili detaylar geliyor.

O sahnede kalamıyor Tuna Hanım. Bir-iki saniye içinde aklı bambaşka düşünceler tarafından işgal ediliyor.

Seansın sonunda, umutsuzca bana dönüp;

- O sahneden bir şey çıkacağına emin misiniz Mehtap Hanım? diyor. Sadece bir yatak ve her yer bembeyaz. Başka bir şey görünmüyor. Ne olduğuna dair bir şey çağrıştırmıyor bana.

"İşte tam da bu yüzden bu sahnenin önemli olduğunu düşünüyorum." diye geçiriyorum içimden. "Önceki seanslarımızdan birinde o sahne aklınıza geldiğinde yaşadığınız duygu ve beden duyumları sebebiyle önemli olduğunu düşünüyorum. Bugün, o duyguları tekrar deneyimlememek için bilinçdışı bir direnç göstermenizden o sahnenin önemli olduğunu düşünüyorum."

- EMDR çalışmalarında gelen çağrışımların tesadüfi olması çok nadirdir, diyorum. Bu sebepten bugün bu sahne üzerinde yoğunlaşmayı istedim. Sizi oldukça yordum. Çabanız için teşekkür ederim, diyerek seansı kapatıyorum.

Tuna Hanım ı yolcu ettikten sonra, ona ait dosyadaki tüm notları çıkarıyorum. Tekrar tekrar inceliyorum hepsini. Şüpheleri, kaybetmeye dair korkusu, güvensizliği...

İlişkilerinde yaşadığı hayal kırıklıkları, anaokulunun ilk günü. Tüm çalışmalarımızı farklı açılardan değerlendirmeye çalışıyorum. Diğer taraftan, şu an ulaşılmaz görünen yatak sahnesini düşünüyorum. Oraya ulaşabilmenin bir yolunu bulmalıyım.

***

Tuna Hanım, bir sonraki seansa geldiğinde yorgun görünüyor. Bu gözlemimi kendisine söylediğimde,

- Yorgunum, diyor. Hem de çok yorgunum.

- Yorgunluğunuzun bir sebebi var mı?

- Uykularım şu ara çok bozuldu Mehtap Hanım. Uykusuzluktan bayılmak üzereyim. Her gün, iki-üç saatlik uykuyla idare etmeye çalışıyorum. Neyse ki yarın pazar. Belki bu gece, uyuyamadığım geceleri telafi edebilirim.

- Sık sık uyanıyor musunuz, yoksa uykuya dalmada mı problem yaşıyorsunuz?

- Uykuya dalamıyorum bir türlü. Ancak sabaha karşı uyuyabiliyorum. Muhtemelen sızıyorum. Sabah da erken kalkıp işe gitmem gerektiği için bu hafta bir türlü dinlenemedim.

- Sizce bu uykusuzluğun sebebi ne olabilir?

- Bunu ben de düşündüm ama bir yere varamadım. Hayatımda her şey iyi gidiyor. İnanmayacaksınız belki, Sarpla bile

iyiyiz. Kavga yok, tartışma yok. Şüphelerim çok azaldı. Asıl güvensizliğimin onunla bir bağlantısı olmadığını fark etmek bana iyi geldi. İçim daralsa da, daha sakin ve sağduyulu davranabiliyorum.

- Buna sevindim, diyorum. Uykusuzluğunuzun sebebi kâbus görmekle ilgili bir endişeden kaynaklanıyor olabilir mi?

- Uyumuyorum ki kâbus görebileyim. Uyuyabildiğim birkaç saatte de rüya ya da kâbus gördüğüme dair bir şey hatırlamıyorum.

- Sabaha karşı dalabildiğinizi söylemiştiniz, değil mi?

- Evet.

- Bunun bir saati var mı?

- Genelde sabah ezanlarını duyuyorum. Sonrasında uyuyakalıyorum.

- Sabah saatleri, uykuya geçişinizdeki engel ne ise onu kaldırıyor demek ki?

- Bence sızıyorum Mehtap Hanım, diyor sert bir tonla.

- Anlıyorum.

- Kusura bakmayın, diyor mahcup bir sesle. Az önce ters bir cevap verdim sanırım. Bana yardımcı olmak istediğinizi biliyorum ama uykuyla bir kavgam olduğunu biliyorum.

- Bunun bir sorun olduğunu düşünüyor musunuz?

- Belki bir sorun. Ama buna o kadar alışığım ki! Yarın güzel bir uyku çeker, toparlanırım.

Bu konuda konuşmak istemediğini anlasam da, hayatını bu denli etkileyen bir durumu görmezden gelmeye çalışmasını anlamakta zorlanıyorum.

Haftasına dair genel bir değerlendirme yaptıktan sonra, Tuna Hanım'ın gündemini soruyorum. Seansa getirmeye gerekli gördüğü bir konu olmadığını, EMDR çalışmaya hazır olduğunu söylüyor.

- Eğer siz de uygun görürseniz, EMDR öncesinde sizinle bir imajinasyon çalışması yapmak istiyorum.

- Nasıl?

- Geçen seansımızda aklınıza gelen görüntüyle ilgili.

"Yine o konu mu?" der gibi bakıyor Tuna Hanım.

- O sahneden bir sonuç alacağımıza dair tereddütleriniz olduğunu biliyorum, diyorum.

- Doğruyu söylemek gerekirse, tereddütlerim var. Ama içimde başka bir ses daha var. O da uzmanlığınıza güvenmem gerektiğini söylüyor.

- O görüntünün aklınıza gelmesiyle yaşadığınız duygular ve beden duyumlarını düşündüğümde, uzmanlığım bana o sahneye bir şans daha vermemiz gerektiğini söylüyor.

- Peki, diyor gülümseyerek.

- Şimdi gözlerinizi kapamanızı ve kendinizi bir tiyatro salonunda düşünmenizi istiyorum.

- Enteresan bir giriş oldu bu, diyor gülümseyerek. Gözlerini kapatıyor.

- Seyirci koltuğunda oturduğunuzu düşünün lütfen. Sahnenin çok yakınında bir koltuk olmasın oturduğunuz koltuk.

- Tamam.

- Şu an zihninizde ne canlanıyor?

- Karşımda sahne duruyor. Perde kapalı. Salon boş ama. Sanki bir provadayım. Birazdan yazdığım oyunun provası yapılacak ve onu izleyeceğim gibi tatlı bir his geldi içime.

- Yazdığınız oyunun, o gün gözünüzün önüne gelen çift kişilik yatak görüntüsüyle ilgili olmasını istesem?

- Nasıl yani? diyor Tuna Hanım.

- Birazdan perde açılacak ve sahnede o çift kişilik yatak olacak. Şu an seyirci koltuğunda oturmuş, bekliyorsunuz. Aklınıza gelen ne varsa bana söylemenizi istiyorum.

Bir süre düşünüyor Tuna Hanım.

- Kendinizi düşüncelerinize kaptırmayın lütfen. Sadece içinizden geleni dillendirmeye çalışın.

- Denerim, diyor.

- Sahne açılacak ve orada çift kişilik bir yatak olacak. Ben seyirciyim. Karanlık. Salon gereksiz yere karanlık. Nereden geldiği belli olmayan cılız bir ışık var sadece.

- Devam edin lütfen, diyorum usulca.

- Çok sessiz burası. Ürkütücü derecede sessiz.

- Biraz ses getirmek ister misiniz?

- Olabilir. Oyun başlamadan önce bir dış ses kullanılabilir. O sese, oyuna dair bir şeyler söyletebilirim. İnsan sesi istiyorum. Hatta sadece ses değil, bir insan görmeye ihtiyaç duyuyorum.

- Bu ihtiyacınız nasıl karşılansın?

- Sahnenin sağında, perdenin önünde bir kadın olsun. Uzun boylu, uzun saçlı bir kadın. Saçlarını serbest bırakmış. Çok güzel, çok naif görünüyor. Onun varlığı rahatlatıyor beni.

- Güzel. Peki o kadın konuşuyor mu?

- Evet. Tok bir sesi var. Derinden gelen bir ses...

- Neler söylüyor peki?

- Shakespeare'in sonelerinden birisini söylüyor olsun.

- Hangisini söylemesini istersiniz?

- Othello'dan... Aklıma o geldi. Kıskançlık ve şüpheyle kıvranan ve hata yapan zavallı Othello.

- Devam edin lütfen.

- Müzik... Kadın, soneyi okumayı bitirince müzik başlamalı. Güçlü, sert ezgileri olan bir müzik. Kemanlar, flütler, baslar, trompetler çığlık çığlığa... O sesler içinde açılıyor perde. Yavaş yavaş açılıyor. Ama... Ama sahnenin ışığı çok parlak. Gözüme sadece o parlak ışık geliyor. Hiçbir şey göremiyorum. Hiçbir şey görünmüyor.

- Işığı azaltabilir misiniz? diye soruyorum.

- Sadece biraz azaltabildim. Şimdi sahneyi görebiliyorum. Ortasında çift kişilik bir yatak duruyor. Çok saçma bir görüntü bu! Koskoca sahnede bir yatak. Böyle tiyatro oyunu olmaz ki! Ses yok, hareket yok, insan yok.

- Devam edin lütfen Tuna Hanım.

- Çok anlamsız değil mi bu? Sahnede bir yatak. Ben seyirci koltuklarından birinde oturup, o yatağa bakıyorum. Rahatsız ediyor bu durum beni.

- Peki ne yapmak istersiniz?

- Bu saçma yerden gitmek istiyorum tabii. Bir taraftan da o yatakta ne olduğunu merak ediyorum.

- Şimdi oturduğunuz yerden kalkıp yavaş yavaş sahneye doğru ilerlediğinizi düşünmenizi istiyorum sizden, diye bir yönerge daha veriyorum.

- Ayağa kalkıyorum. Sahneye yürüyorum. Ne olacaksa bir an önce olsun bitsin istiyorum.

Yüzündeki ifadenin değiştiğini fark ediyorum. Tüm yüz kasları geriliyor.

- Bir şey mi oldu Tuna Hanım?

- Sahneye daha fazla yaklaşmak istemiyorum. Midem kasılıyor. Orada her ne var ise onu görmek istemiyorum.

- Orada sizi rahatsız edenin ne olduğunu düşünüyorsunuz?

- Bilmiyorum. Yaklaştıkça ayaklarım ağırlaşıyor. Yine de sahneden alamıyorum gözlerimi. Ayaklarım geri geri gitmek isterken, öne doğru beni çeken bir güç var. Sanki gitmeliyim. Sanki orada olmalıyım. Oraya gitmek çok kötü, gitmemek facia!

- Devam etmeye çalışın lütfen.

- Sahneye çıkan merdivenleri buldum şimdi. Oradan çıkıyorum. Tuhaf... Tuhaf şeyler oluyor burada.

- Neler oluyor Tuna Hanım?

- Ellerim şimdiki ellerim değil sanki. Vücuduma bakıyorum. Bu... Üzerimdeki benim en sevdiğim pijamam. Pembe Mickey Mouse'lu... Çocukluğumdaki pijamam üzerimdeki. Ben, ben küçülmüşüm.

- O olayı yaşadığınız yaşta görüyor olabilirsiniz kendinizi. Lütfen devam edin.

- Orada olanı görmek istediğimden emin değilim. Gördüğümü biliyorum ama. Orada ne olduğunu biliyorum. Bilmek istemiyorum.

- Orada ne var Tuna Hanım?

Tuna Hanım gözlerini açıyor birden. Gözleri açık, bakışları bir noktaya sabitleniyor önce. Sonra odada yavaş yavaş geziyor. Bir zaman geçiyor böyle.

- Tuna Hanım?

Bana bakıyor. Bakışları boş...

- Tuna Hanım, elinizde bebeğiniz olduğunu düşünün. Lütfen Fadik'e sımsıkı sarılın.

Gözyaşlarını görüyorum... Sessiz sessiz, usul usul iniyor yanaklarına. Ardından bir hıçkırık sesi geliyor. Hıçkırıkları yükseliyor yavaş yavaş. "Anne!" diye haykırıyor Tuna Hanım. "Anne!" diye haykırarak ağlıyor.

Tuna Hanım, bir sonraki seansa geldiğinde, önceki seansta olanları konuşuyoruz bir süre.

- İnsan beyni ne tuhaf, diyor. Bildiğimiz bir şeyi saklamak için ne çok çaba harcıyor. O yatağın annemle ilgili olduğunu içten içe biliyordum değil mi Mehtap Hanım?

Kısa bir sessizlik giriyor araya.

- Uydurmuş olamam, değil mi? Hani havaya girip bir senaryo yazmış olamam?

-Tiyatro sahnesi, bir kurguydu. Sonrası kendiliğinden geldi.

- Evet, diyor hüzünlü bir gülümsemeyle. Sonrası kendiliğinden geldi... Ve gelmeye devam ediyor.

- Gelmeye devam ediyor derken?

- Bu hafta malum görüntü sık sık ziyaret etti beni. Öyle oturup düşündüğümde oldu gerçi. Ama düşünmediğim anlamsız zamanlarda da gözümün önüne geldi. Kitap okurken, film izlerken, çalışırken zihnime bir uğradı ve gitti.

- Bu nasıl hissettirdi size?

- Hisler... Boş yatak görüntüsü çok rahatsız etmiyor ama o yatakta annemin olduğunu düşünmek var ya... içiniz alev alev yanarken soğuk terler dökmek nasıl bir şey, bunu öğreniyorum.

- Yatakta annenizin yattığı görüntü size bir şeyler çağrıştırıyor mu?

- Bu hafta bunu da çok düşündüm. Annemin yatağında yatması doğal. Ama içim öyle demiyor.

- içiniz ne diyor Tuna Hanım?

- Orada anormal bir şeyler var ama ne olduğunu bilmiyorum. Hatırlamıyorum. Öncesi yok, sonrası yok! Sadece tek bir görüntü. O görüntünün bir anlamı olmalı, değil mi?

- Öyle zannediyorum.

- Peki ya öncesini ve sonrasını hatırlayamazsam?

- Bir deneyelim isterseniz.

- Uzmanlığınıza güveniyorum, diyor gülümseyerek.

O sahneyle ilgili ön hazırlığımızı yaparak çift yönlü uyarıma başlıyoruz.

- Aklıma tiyatro sahnesi geliyor. Seyirci koltuğundan sahneye yürüyorum. O an içim hareketlenmeye başlıyor. Tanıdık... Sanki gerçekten öyle olmuş. Adım adım o yatağa ilerlemişim.

- Aralık bir kapı. Arkadan zayıf bir ışık vuruyor gibi. Soluk mavi bir ışık. Lamba. Bir gece lambası ışığı gibi.

- Gece tabii. O zayıf ışık dışında her yer karanlık.

- Önümde bir karaltı var. Yerde öylece uzanmış, huzursuz bir karaltı duruyor. Hareket etmemi engelliyor.

- Ne olduğunu anlamıyorum önce. Sonra yavaş yavaş fark ediyorum; gölge.

- İnsan kendi gölgesini tanır mı?

- Önümde küçük çocuk gölgesi duruyor. Hareketsiz...

- Kolumu kaldırıyorum. O da kolunu kaldırıyor. Gülümsüyorum ona. O gülümsüyor mu, bilmiyorum.

- Bir zaman geçiyor, gölge hareket ediyor sanki. Yavaş **yavaş** ilerliyor, odaya girdiğini görüyorum. Gitme, diye seslenmek istiyorum arkasından. Oraya gitme sakın!

- Sesim çıkıyor mu? Emin değilim. Ama sanki duymuyor beni. Ya da aldırmıyor söylediklerime. Gölgeler duyar mı? Duymaz tabii.

- O da duymuyor beni. İlerlemeye devam ediyor.

- İçim daralıyor. İlerlemesini engellemek istiyorum. Nasıl engelleyeceğimi bilmiyorum.

- Gitmesin. Gittiği yerde göreceklerinden hoşlanmıyorum. Gitmesin, görmesin işte!

- Gölgeler görür mü? Görmez ki!

- Ama ya duyuyorsa, görüyorsa? O zaman ne olacak?

- Ya yüreği göğsünden fırlayacak gibi çarpmaya başlarsa? Ya içi alev topuna döner, elleri ayakları buz keserse? O zaman ne olacak?

- Ama gölgelerin duyguları olmaz, değil mi?

***

Tuna Hanım bir sonraki seansa geldiğinde kötü görünüyor.

- Hayatımda ilk kez uyanamadığım için işe gidemedim, diyor. Resmen uyanamadım. Neden? Çünkü uyuyamıyorum.

Geceleri bir türlü uykuya geçemiyorum. Sabah ışığını görmeden gözümü kırpmıyorum. Uykularıma ne oluyor Mehtap 1 fanım?

- Uykularınız ne zamandır daha kötü?

- îki-üç hafta oluyor sanırım.

- Sizce bunun çalıştığımız son sahneyle ilgisi olabilir mi?

- Anlamadım.

- O yatak görüntüsü zihninize geldiğinden beri uykusuzluk şikâyetinizin arttığını görüyorum.

- Bir ilgisi olabilir mi gerçekten?

- O yatakta olan neye şahit olduysanız, onun gece olduğunu biliyoruz.

- Üzerimde pijamalarım... Annem yatakta yatıyor. Anlıyorum, diyor şaşkınlık içinde.

Kısa bir sessizlik giriyor araya. Tuna Hanım'm bu farkındalığı sindirmesini bekliyorum.

- Şimdi anlıyorum. Bu uykusuzluğa mahkûm olmayacağım, değil mi?

- Merak etmeyin, diyorum. Böyle bir mahkûmiyet olmayacak. O gecenin hikâyesini anladığımızda ve o hikâye üzerinden EMDR ile çalıştığımızda uykularınızın düzeleceğini düşünüyorum.

- O zaman bir an önce çalışalım ve ben normal insanlar gibi uyuyabileyim lütfen.

- Tabii ki. Ama bugün kadraja kendinizi koymaya çalışmanızı istiyorum sizden.

- Nasıl yani?

- Geçen çalışmamızda, bir gölge üzerinden ilerledik.

Kısa bir es veriyorum konuşmaya.

- O gölge kime ait Tuna Hanım? diye soruyorum bir süre sonra.

- Bana, diye cevap veriyor duyulur duyulma/ bir sesle.

Aynı görüntü üzerinden çalışmaya devam ediyoruz.

- Kapı aralık. Kendimi görmeye çalışıyorum.

- Evet. Küçük bir kız çocuğu kapının önünde duruyor. Saçları dağılmış. Uykudan yeni kalkmış sanki. Ayakları çıplak.

- Ayaklarım... Yerdeki karoların soğuğunu hissedebiliyorum.

- Zor ama. Çocukluk hâlimi orada görmek zor. Onun o mahzunluğunu görmek... Onun minik adımlarla yatağa doğru yaklaştığını görmek gerçekten zorluyor beni. O, yatağa yaklaştıkça benim kalbim ağzımda atıyor.

- O küçük kız, başına neyin geleceğini bilmiyor. Ben biliyor muyum?

- O kız ben olduğuma göre biliyor olmalıyım, değil mi?

- İçim sıkışıyor.

- Görünüşte uyuyor annem. Gece uyuması doğal değil mi? İnsanlar gece uyur.

- "Anne." diyorum önce. Duymuyor. Uyuyor çünkü. "Anne." diyorum sesimi biraz daha yükselterek. Yine duymuyor.

- "Anne!" diyerek kolunu tutuyorum. Hafifçe sarsıyorum. "Anne, uyan hadi!"

- Ona seslendiğimi, ona dokunduğumu fark etmiyor. Kıpırdamadan yatıyor öyle.

- Uyuyan insanlar kıpırdamaz mı?

- İçimde bir hareketlenme. Endişelenmeye başlıyorum. Bir yandan "Anne, hadi uyan!" diyorum, diğer yandan kolundan sarsıyorum.

- Kaldırıyorum kolunu, bırakınca düşüyor. Yine kaldırıyorum, yine düşüyor. Yine...

- Annem kıpırdamıyor. Annem beni duymuyor.

- İçimde, derinlerdeki hareketlenme artıyor sanki.

- Yüzüne bakmak istiyorum, istemiyorum.

- Annemin yüzleri... Annem gülüyor. Annem kızıyor. Annem şaşırmış. Annem heyecanlı... Çeşitli zamanlarda, farklı mimikler sergileyen o güzel yüzü geliyor.

- Ama o yüzü... İçim ayaklanıyor.

- O yataktaki yüzünü gördüğüm an var ya... Deprem oluyor!

- Ne büyüklükte bir deprem bu kadar yıkıcı olabilir? Bastığım yer ayağımın altından kayıyor sanki. Her şey dağılıyor, parçalanıyor, un ufak oluyor.

- Oda yok. Yatak yok. Annem yok. Hepsi kayboluyor.

- Çöl... Her yer çölleşiyor.

- Çöldeki imge geliyor gözümün önüne. Çölde kalmış kız çocuğu...

- O yaştaki bir çocuk ölümü bilir mi?

***

Bir sonraki seansta çalışmamıza devam ediyoruz.

- Annemin o yüzü... Kıpırdamıyor olması... Annem artık hiç kıpırdamayacak mı?

- Annem öldü mü?

- Uçsuz bucaksız bir kum denizinin ortasındayım. Güneş sıcak... Kumlar sıcak... Bir titreme sarıyor tüm bedenimi. Üşüyorum.

- Anne! Anne, ben çok üşüyorum!

- Burası çok ıssız... Kimse yok mu? Bana yardım edecek kimse yok mu?

- Sen nerdesin anne? Beni burada bırakıp gittin mi yoksa?

- Nefesim... Nefesim çığlık çığlığa...

- Bir an... Bir an omuzumda bir sıcaklık hissediyorum. Bir insan sıcaklığı... Bir el.

- O el bana iyi geliyor. O el benim içimi ısıtıyor.

- Bir an dokunuyor omuzuma. O bir anda tuzla buz olmuş her şey yeniden kendi biçimini alıyor. Ev, oda, yatak. Annem...

- O el kenara itiyor beni. Annemi kucaklıyor. Odadan çıkarken, "Sen de benimle gel." diyor.

- O önde, ben arkada yürüyoruz. Salonu geçiyoruz. Antreye çıkıyoruz. Üzerime montumu geçiriyorum. Fadik elimde, önümde yürüyen babamı takip ediyorum.

- Apartmanın merdivenlerinden iniyoruz. Dışarıya çıkıyoruz. Babam arabanın arka kapısını açıyor önce. Annemi oraya yatırıyor. Şöfor koltuğuna geçiyor sonra. Ben kenarda durmuş, olanları seyrediyorum. "Hadi Tuna, binsene arabaya!" diyor sertçe. Tedirginliğim artıyor. On koltuğa oturup kapıyı kapadığım an babam öyle bir gaza basıyor ki! "Hızlı gitme!" diyemiyorum. "Anneme ne oldu?" diye soramıyorum. Babamın yüzüne bakamıyorum.

- Hastane... Telaşlı bir koşuşturma. Annemi sedyeyle götürüyorlar. Nereye götürüyorlar?

- Babama bakıyorum. "Beni takip et." diyor. Onu takip ediyorum. Biraz yürüdükten sonra, bir koltuğu gösteriyor. "Burada otur ve sakın bir yere ayrılma." diyor. Oturuyorum.

- Hastanenin beyaz ışıkları altında hareket eden doktorlara, hemşirelere bakıyorum. O ışığın altında korku ve sabırsızlıkla haber bekleyen hasta yakınlarına bakıyorum.

- Babamı arıyor gözlerim...

- Çöl... Çöldeki imge geliyor gözümün önüne.

- Uzun, çok uzun bir zaman çölde kalıyorum.

***

- Ben hastaneleri hiç sevmem, diyor sonraki seansımızda Tuna Hanım. Hastanelerin kokusunu sevmem, beyaz ışığını sevmem, bekleme koltuklarım hiç sevmem. Neden sevmediği-

mi şimdi anlıyorum. Bunıın da benim hayalımda bir hikâyesi varmış meğer.

- Belli durumlara verdiğimiz abartılı tepkilerin hayatımızda bir hikâyesi oluyor, diyorum.

- Ben bu hastane hikâyesinin iyi bittiğini biliyorum. Annem yaşıyor. Ama ne zaman EMDR'yle o olayı çalışmaya başlasak, yine o korkuyu ve tedirginliği yaşıyorum. Sanki annemi bir daha göremeyebilirim, sanki annem gidebilir. Bu dünyadan her an gidebilir gibi bir his kaplıyor yüreğimi. Evet, başladığımız güne göre yoğunluğu daha az ama var. Bu hisler gerçekten geçecek mi Mehtap Hanım?

- Başladığımız güne göre azaldığını siz söylediniz, diyorum gülümseyerek.

- Ben yine de sizden duymak istiyorum. Bunu sık tekrarlattığımın farkındayım ama inanın bunu duymaya ihtiyacım var.

- Bu anının hissettirdiklerini, sizdeki etkisini sıfırlayana kadar çalışacağız. Anlaştık mı?

- Anlaştık, diyor Tuna Hanım.

Aynı anıyı EMDR'yle çalışmaya devam ediyoruz.

- O yaştaki bir çocuğun hastanenin o bekleme koltuklarında yalnız başına oturması ne acı!

- Annem... Annemi doktorlar götürdü. Ya babam? Babam nerede?

- Babamı görüyorum ara ara. Kâh yanıma geliyor, kâh koridoru arşınlıyor, kâh danışma masasının orada duruyor. Ne yapacağını bilemiyor sanki. Bu hâli beni daha çok korkutuyor.

- Yanıma geldiğinde de yüzüme bakmıyor babam. Bakamıyor. Üzülüyorum.

- Keşke hep yanımda dursa. Yüzüme baksa. Elimi tutsa.

- Keşke her şeyin yoluna gireceğini söylese bana.

- Beni bu çölden çekip alsa.

- Çekip alamıyorsa da, bu dinden gelmiyorsa da, yine de yanımda dursa.

- O çölde yan yana oturabilsek keşke.

- Babam yanıma gelmiyor. Kolluyor beni, biliyorum. Ama yanıma gelmiyor.

- AJı Fadik!

- Keşke sen konuşabilsen. Ne olduğunu, ne olacağını söyleyebilen bana.

- Keşke hareket edebilsen. Elimi tutabilsen keşke. Bana sarılabilsen.

- Ses istiyorum. Hareket istiyorum. Bir insan sıcaklığı istiyorum.

- Beni bu çöl yalnızlığından çekip alacak birisini istiyorum.

- Teyzem geliyor. Görüyorum.

- Babamla konuşuyorlar. Babamın sesindeki telaşı görüyorum. Teyzem, elini kalbine götürüyor.

- Babam alkol, diyor. İlaç, diyor.

- Annemin midesi yıkanmış. O ne demek ki? Hayati tehlikesi yokmuş artık.

- Babam teyzeme öyle diyor. Teyzemin eli kalbinin üzerinde babamı dinliyor.

- Zaman geçiyor.

- Zaman hep geçiyor. Ben hastanede bekleme koltuğundayım. Ben anaokulunda, holdeki koltuktayım. Ben Damlanın elime bombayı bırakıp gittiği koltuktayım. Ben, evde Sarp'ın telefonunu beklerken, arayıp aramamaya karar verirken oturduğum koltuktayım.

- Zaman hep geçiyor. Ben koltukta oturmuş bekliyorum hep.

Sonraki seans aynı anıyı çalışarak devam ediyoruz.

- Teyzem beni eve götürmek istiyor. Gitmeyeceğim. Annemi burada bırakıp gitmeyeceğim.

- Üşütmüş, diyor. Grip olmuş. Doktorlar ilaç vermiş, biraz hastanede kalacakmış. Sonra gelecekmiş eve. Teyzem öyle diyor.

- Bir an inanmak istiyorum söylediklerine. Bir an güvenmek istiyorum.

- Ama grip öyle olmaz, biliyorum. Annem, daha önce de grip olmuştu. Uyanmıştı ama.

- Hem duydum ben. Annemin midesi yıkanmış.

- Teyzeme bakıyorum. Teyzemin gözlerinin içine bakıyorum. Gözlerine bakıyorum. İnanmak istiyorum.

- Olmuyor.

- Teyzemin ağzından çıkan tüm sözcükler havada asılı kalıyor.

- Hadi, diye ısrar ediyor teyzem. Eve gidelim. Anneni orada bekleyelim, diye dil döküyor bana.

- Hadi kızım diye destekliyor babam.

- Baba, annem grip mi olmuş, diye soruyorum. Teyzemin söylediklerinin benzerini söylüyor babam da.

- Babama bakıyorum. Teyzeme bakıyorum. Bir de ağızlarından çıkan ve havada asılı kalan sözcüklere bakıyorum. İçimdeki korku daha bir büyüyor sanki. İçimdeki yalnızlık ve çaresizlik daha büyüyor.

- Annemi görmeden gitmeyeceğim.

- Uyuyor şimdi, diyor teyzem.

- Annem uyuyor. Annem uyanmıyor. Annemi doktorlar da uyandıramıyor.

- Havada asılı duran kelimelere bakıyorum. Onlara inanmak, o kelimeleri içime almak istiyorum.

- Annem grip olmuş.

- Grip olan insan uyanmaz mı? Uyanır. Er geç uyanır tabii.

- Hem şimdi gece. İnsanlar gece uyur, sabah uyanır, değil mi?

- Annemin uyanmasını bekleyeceğim ben de. Sabah olacak. Annem uyanacak. Hep beraber evimize gideceğiz. Biz Fadik'le annemin uyanmasını bekleyeceğiz.

- Babamın, teyzemin görüntüleri uzaklaşıyor bir zaman sonra. Babamla teyzemin sesleri uzaklaşıyor.

- İçim kuraklaşıyor. İçimin kuraklığı etrafımı da kuraklaştırıyor.

- Çöldeki kız çocuğu...

- Onların yanımda olmasını istiyorum. Onlar yanımda olduğunda serinliyorum. Rahatlıyorum.

- Ama yanımda durmuyorlar işte. Duramıyorlar.

- Çölde zaman yavaşlar mı? Bir dakika saatler gibi gelir mi insana?

- Geceden sabaha kaç zaman[1] var?

- Kaç zamandır hastane koridor undayım? Kaç zaman çöldeyim, bilmiyorum.

- Sadece Fadik var yanımda. Ona sarılmış zamanın geçmesini bekliyorum.

- Annemin uyanacağı zamanın gelmesini bekliyorum.

***

Bir sonraki seansa geldiğinde yine yorgun görünüyor Tuna Hanım.

- O hastane koridorunda sabahı bekliyorum ya, sanki şimdi de geceleri oturup sabahı bekliyorum. Tedirgin ve huzursuz oluyorum geceleri... Bir türlü uyuyamıyorum.

Bu benzerliği fark etmiş olması şaşırtıyor beni.

- Anladığım kadarıyla siz de uykusuzluğunuzun o gece yaşananlardan kaynaklandığını düşünüyorsunuz?

- Geceleri hissettiklerimle, o hastane koridorımda hissettiklerim o kadar benzer ki! Sanki bir tarafım o koridorda kalmış gibi... Bu hafta aklıma ne geldi, biliyor musunuz?

- Bilmek isterim, diyorum.

- Ben küçükken, gece uyanır, yatak odasına gidip annemin nefesini dinlerdim. Sessizce giderdim odaya. Uyanmalarını, beni görmelerini istemezdim. Bir süre annemin yanında kalır, hareket edip etmediğini anlamaya çalışırdım. Nefes alıp almadığına bakardım.

Sessizleşiyor Tuna Hanım. Bense bu sessizlik içinde, ayakucuna basarak yatak odasına giren ve annesini kontrol etmeye çalışan o küçük kızı düşünüyorum.

- Uzunca bir zaman sürdü bu durum, diye devam ediyor. Belki ortaokula kadar... Hiç yakalanmadım. Annemle babam bunu yaptığımı hiç bilmedi.

- İnsan, küçük yaşta sevdiğini kaybetme riskiyle karşılaştığında, korku ve kaygı içine yerleşiyor. Sonrasında da kaybedip kaybetmediğini anlamak için kontrol etme ihtiyacı duyabiliyor.

- Tıpkı benim gibi, diyor duyulur duyulmaz bir sesle.

Sonra bana bakarak,

- Şimdi ne yapacağız Mehtap Hanım? diye soruyor.

- O hastane koridorundaki küçük kızın, annesinin uyandığını ve iyi olduğunu bilmeye ihtiyacı var.

- Bunu biliyorum ama. Annem hayatta. Muhtemelen de benden daha sağlıklı bir durumda.

- Evet. Şu an Tuna Hanım bunu biliyor. Ancak hâlâ hastanedeki kız çocuğu gibi sabahın olmasını bekliyor.

- Anlamadım?

- Siz seansın başında sanki bir tarafım orada kalmış gibi demiştiniz ya?

- Evet?

- Yaşanan travmalar, beynimizin bir köşesinde takılıp kalabiliyor. Takılıp kaldığı andan sonrasını hatırlamayabiliyor. Sonrasıyla bir bağlantı kuramıyor. Yani o hastane koridorundaki çocukluk hâliniz, annenizin iyileştiğinin farkında olmayabilir.

- Çok enteresan!

- Travmatik anların beynimizde böyle bir etkisi oluyor maalesef. Biz EMDR'yle o takılmışlığı çözümlemeye çalışıyoruz.

- Anlıyorum.

Yine aynı anıyla çalışıyoruz.

- O beyaz ışıkların aydınlattığı, ilaç kokan koridorda oturmuş annemi bekliyorum.

- Ara ara babam geliyor yanıma, ara ara teyzem. Fadik hep yanımda.

- Babam niye hep yanımda kalmıyor? Niye tutmuyor elimi? Niye yanıma geldiğinde başı hep eğik duruyor? Hep önüne bakıyor?

- Onu öyle gördüğümde daha bir korkuyorum. İçim daha bir telaşlanıyor. Kızıyorum da...

- Şu an babam yanımda. Ama sanki yok gibi.

- Teyzemi görüyorum koridorun başında. Adımlarını izliyorum. İçimdeki telaştan mı bana öyle geliyor, bilmiyorum; hızlı hızlı yürüyor sanki.

- "Kendine geldi." diye sesleniyor. "Nihayet kendine geldi." Sesinden iyi bir şeylerin olduğunu hissediyorum. Annemle ilgili iyi bir haber getirdiğini anlıyorum.

- "Annem uyandı mı?" diye fırlıyorum oturduğum yerden.

- Kucağına alıyor teyzem beni. "Evet," diyor, annen uyandı.

- Bir coşku sarıyor tüm bedenimi. Her yanımda çağlayan-

lar... “N’olur teyze, n’olır anneme götür beni!”

- Teyzem babama bakıyor. “Doktoru, kısa bir ziyarete izin verdi” diyor. Babam da kalkıyor yerinden. Arkamızdan geliyor.

-Teyzemin kucağındayım. Ama teyzem yavaş yürüyor sanki. Annemi görmek istiyorum ben. Bir an önce görmek istiyorum.

- Kapıların önünden geçiyoruz. Ne çok kapı var burada.

- Her gördüğüm kapıda heyecanlanıyorum. Acaba annem burada mı diyorum her kapıda.

- Nihayet bir kapıyı açıyor teyzem... Anneeeeeeee!

- Annem bana bakıyor. Gülümsüyor. “Kızım.” diyor.

- Bir tarafında serum takılı. Teyzemin kucağından inip diğer tarafa gidiyorum hızla. Başımı göğsüne koymak istiyorum. Boyum yetişmiyor.

- Babam kaldırıyor beni. Annemin yanma yatırıyor.

- Annem... Annemin göğsü sıcacık. Kokusunu içime çekiyorum.

- Annem, bir eliyle saçımı okşuyor. “Kızım.” diyor. Sesini içime çekiyorum.

- Yapışmak istiyorum ona. Tüm vücudum ona değsin istiyorum.

- İçimde dereler... Çağlayanlar...

- Bu an hiç bitmesin. Hiç bozulmasın bu an... Sonsuza kadar böyle kalalım istiyorum.

- Bir ses duyuyorum uzaklardan. Ezan sesi... Sabah ezanları okunuyor İstanbul’da.

- Ben kendimi anneme bırakıyorum.

***

Bir sonraki seans aynı anıyla devam ediyoruz.

- Annem yanımda işte. Uyanmış. Gözleri açık... Saçımı seviyor.

- Gözleri dolu dolu annemin. Niye bana bakarken gözleri doluyor?

- Doktor geliyor. Beni annemden ayıracak diye çok korkuyorum. Bana bir şey demiyor ama. Teyzemle, babamla konuşuyor.

- Midesinin yıkandığını söylüyor. İlaç ve alkol almasının üzerinden ne kadar zaman geçtiğini bilmedikleri için bir süre hastanede tutacaklarını söylüyor.

- İlaç... Alkol... Midesi yıkanmış annemin.

- Annem, gözleri dolu dolu bana bakıyor.

- Grip olan insanın midesi yıkanır mı?

- Soru dolu bakışlarla bakıyorum anneme. Babama bakıyorum. Teyzeme bakıyorum. Anlamaya çalışıyorum.

- Annem böyle bir şey yapmış olamaz değil mi?

- Annem alkol bile kullanmaz. Kaç kere evde içki masası hazırlandı. Eş dost çağrıldı. Annem içmedi. Kaç kere dışarıda yemek yedik. Rakı içtik babamla. Şarap içtik. Annem içmedi.

- Yok, yok! Annem böyle bir şey yapmaz!

- Niye yapsın ki! Mutlu bir evliliği var. İşini seviyor. Sonra... Sonra ben varım.

- Benim varlığım engel olur böyle bir şey yapmasına, değil mi?

- Mideme bir taş oturuyor. Tam taş gibi de değil. Ağır, demir bilyeler var midemde.

- O bilyelerin varlığını unutmak, rahatlayabilmek için annemin kokusunu içime çekiyorum. Kokular karışıyor bir an. Annemin kokusuna başka bir koku daha eşlik ediyor.

- Annemi görüyorum. Eski evimizdeki koltukta otıuruvor.

Yanındaki sehpada bir bardak var. Kokuyor içindeki. İçki kokuyor.

- Annem içki içiyor.

- Ağlıyor bir de... Çok ağlıyor.

- Yanına gitmek istiyorum. Bir şeyler yapmak istiyorum. Elim kolum bağlanmış, hareket edemiyorum.

- Annem görüyor beni. Onu izlediğimi görüyor. "Git, yat!" diyor sert bir sesle.

- Uykudan yeni uyanmışım sanırım. Orada da annemi arıyorum. Salonda, o hâlde görüyorum onu.

- O gece geliyor aklıma. Yatağın yanına gittiğim an geliyor. Komodinde bir bardak... Aynı koku!

- Yoksa... Yoksa gerçek mi?

- Ama teyzem grip olduğunu söyledi. Babam da öyle dedi. Havada asılı duran kelimelere bakıyorum.

- Ya şimdi söylenenler? Alkol... İçki... Onlar da havada asılı mı duracak?

- Midem bulanıyor şu an. O kelimelere baktıkça midem bulanıyor.

- Anneme bakıyorum. Gözleri dolu dolu saçımı okşuyor.

- N'olur anne, demek geliyor içimden. N'olur havada asılı kelimelerle yalnız bırakma beni.

- N'olur havada asılı kelimeler bırakma bana!

- Doğruymuş, diyor Tuna Hanım seans odasına girer girmez. Gördüklerim doğruymuş.

Koltuğuna geçip oturmasını bekliyorum.

- Alkol, ilaç, midesinin yıkanması... Hepsi doğruymuş. Bir

insanın midesi niye yıkanır Mehtap Hanım? Bir insan midesi yıkanacak kadar neden alkol ve ilaç alır?

- Bana neler olduğunu anlatabilir misiniz duna Hanım?

- Annemin yataktaki hâli tüm hafta boyunca gözümün önünden gitmedi. Kulağımda alkol kelimesi çınladı, ilaç kelimesi çınladı. Tüm bunları birleştirdiğimde karşıma çıkan o kara senaryo var ya... Ne doğru dürüst uyudum bu hafta, ne de yemek yiyebildim. Tuhaf bir duygunun içinde sarmalanmış gibiydim. Yine de bir umut... Yanlış hatırladığıma dair bir umut... Bu duruma dair farklı bir açıklama olabileceğine dair bir umut... "Öyle şey olur mu kızım? Yanlış hatırlıyorsun." diyeceklerine dair bir umut... O umut yüzünden mi konuşmak istedim? Yoksa havada asılı kelimelere daha fazla tahammül edemediğim için mi, bilmiyorum. Konuşmak istedim. Dün gece tüm cesaretimi topladım. Konuyu açtım. Ben konuşurken babam anneme baktı. Annemse önüne baktı sadece. Sessizdiler. Hani bazen sessizlik bile çok şey anlatır ya! Onlar da sessizlikleriyle çok şey anlattılar. Evet, öyle bir gece yaşandı dediler o sessizlikleriyle. Annen aynı anda alkol ve ilaç aldı dediler. Konuşmadılar ama konuşulmayanları da duyuyor insan.

"Konuşulmayanları da duyuyor insan." diye tekrarlıyorum içimden. Bazı şeyler, tam olarak kelimelere dökülmese de hissediliyor. Anlaşılıyor. Duyuluyor.

- Konuşsanıza, diye ısrar ettim. Anneme dönüp "Sen alkol almazsın ki! Sevmezsin." dedim. "Sevmem." dedi başı önünde. "O geceden sonra ağzıma sürmedim." "Peki o gece ne oldu anne?" Ses yok. Bir zaman sonra bir şeyler söylemek zorunda hissetti kendini. Ağzında geveledi bir şeyler. "Biraz alkol almıştım." dedi. "Başım ağrıyordu." dedi, "Uyuyamadım, o yüzden ilaç içtim."

"Ben büyüdüm anne! Alkolün üzerine uyumak için alman bir-iki uyku hapından sonra insanların midelerini yıkamadıklarını bilecek kadar büyüdüm ben." diye bağırdım ona. "Beni

kandırmaya çalışma artık! Biri bana o gccc neler olduğunu anlatsın artık!"

"Konuşmak kolay mı?" dedi annem. "Zor... Zor tabii. Ama en çok benim için zor. Ben senin o hâlini gördüm anne. Hatta ilk ben gördüm. Daha 3-4 yaşlarındaydım o zaman. Seni uyandırmaya çalıştım. Uyanmadın. Çok korktum. Babamın telaşını gördüğümde daha çok korktum. O hastane koridorunu hatırlıyorum anne! Daha dün olmuş gibi hatırlıyorum. Ben konuştukça annem daha bir yüzünü yere eğdi. Onun utancım gördüm. Babam... Babam konuşmak istiyordu sanki. Ama anneme bakıyordu. O bakışlardaki kırgınlığı, kızgınlığı gördüm.

Sessizleşiyor Tuna Hanım. O geceyi ve o geceye dair dün akşamki konuşmayı düşünüyor. Konuşulamayanların ağırlığım hissediyor sanki. Onun bu ağırlığı, seans odasının havasını da ağırlaştırıyor.

Aile içerisinde konuşulamayan konuları ve bu konuların her aile ferdine getirdiği yükleri düşünüyorum. Annesinin içinde hapsolduğu utancını, babasının yıllarca taşıdığı kızgınlığı, kırgınlığı düşünüyorum. "Konuşamadıkları, hâlledemedikleri bir meseleyi yıllarca içlerinde taşımaları ne büyük bir yük!" diye geçiyor aklımdan.

"YaTuna Hanım?.. Ailenin biricik kızının her duruma acaba diye yaklaşması, en sevdiği ve güvendiği insanların bile onu kandırabileceği düşüncesiyle devamlı tetikte olması ne büyük bir yük! Çocuklarını bu konudan uzak tutmaya, korumaya çalışırken onun içine güvensizlik ve şüphe tohumlarını bırakmış olmaları ne acı!" diye geçiriyorum.

- Konuşamadı annem, diye devam ediyor Tuna Hanım. Ara ara ağladı ama başını yerden hiç kaldıramadı. Ne benim, ne babamın yüzüne baktı. Bir zaman sonra oturduğu koltuktan kalkıp yatak odasına geçti. Kilitte çevrilen bir anahtar sesi... Gitti, yatak odasına kilitledi kendini. Ne yapacağımı bilemedim. Babam... O benden daha kötüydü. Telaşla gitti odanın kapısının

önüne. Yalnız kalmak istediğini söylemiş babama. "Endişelenmeyin." demiş. Böyle bir geçmişe ve böyle bir geceye ne yakışır bir söz ama! Endişelenmeyin!

Babama çok üzüldüm biliyor musunuz? Kâh yatak odasının kapısına gidiyor, kâh yanıma geliyor. Ne yapacağını bilemiyor. Tıpkı hastane koridorlarını arşınladığı gibi, evi arşınlıyor. Bense yine koltukta oturuyorum. Tıpkı o gece hastanede olduğu gibi. Ama bu sefer çöl imgesi gelmedi aklıma. Sanki daha rahattım. Tedirgin hissettim yine ama çok daha az.

Asıl babama üzüldüm. Bir ara salona gelip koltuğa oturduğunda yüzüne baktım. Yaşlanmış gibiydi. Acaba o da şu an kendini bir çölde yapayalnız hissediyor mudur, diye geçti aklımdan. İçim sızladı. Kalkıp bir kahve yaptım ikimize. Sonra gittim, dizinin dibine oturdum. Onu oradan çıkarmaya gücüm yetti mi? Bilmiyorum. Yetmemişse bile, o çölde ona yoldaşlık etmek istedim. Kulağımız ve aklımız annemde, öyle sessizce oturduk bir süre.

Bir süre sonra babam durumun ağırlığını kaldıramadı sanırım. Ağlamaya başladı. Babaannemin ölümünden sonra ilk kez onu ağlarken gördüm. Ben de ağlamaya başladım. Kâh babam için ağladım, kâh annem için ağladım, kâh çocukluğum için... O gece yaşandığında belki de içimize akıttığımız gözyaşları dışarı çıktı. Ama bu sefer babam yanımdaydı. Ben de babamın yanındaydım.

Bir zaman geçti, konuşmaya başladı babam. "Ben anneni ilk gördüğümde âşık olmuştum." dedi. "Daha üniversitede öğrenciydik o zamanlar. Ama âşık olmuştuk işte. Evlendik. Çok gençtik, umut doluyduk ikimiz de. Paramız yok, evimizde doğru dürüst eşya yok. Olsun dedik ve tüm güçlüklerin üstesinden geldik birlikte. Yıpranmışız. O dönem ikimiz de bir yandan çalışıyor, bir yandan okuyorduk. Hayat koşturması içinde ne kadar yıprandığımızı anlamadık. Ta ki o döneme kadar." O dönem neler olduğunu sordum babama. Anlattı. "Üniversiteyi

bitirdik, çalışıyorduk. Keyfimiz **yerindcydi aslında.** Hele senin varlığın... Annenin Kamile olduğunu öğrendiğimde çok sevindim, seni kucağıma aldığımda ise dünyam değişti. Annen için de öyleydi. Seni kimselere bırakamayacağını söyledi. İşinden ayrıldı. Tek gündemimiz sen olmuştun. Güldün, yürüdün, baba dedin. Tek derdimiz sana güzel bir gelecek hazırlamak olmuştu. O günlerde kendime güvenim artmıştı. Biraz da birikimimiz vardı. O parayla kendi işimizi kurmaya karar verdik annenle. Zamanlama yanlıştı sanırım. Annen önce çok destekledi. Her aşamayı birlikte planladık. Sonra... Annen değişmeye başladı. Daha sinirliydi o dönem. Beni sorguluyordu devamlı. O gün ne yaptığımı, kimlerle görüştüğümü soruyordu. Ben zaten stresten bunalmışım. İşin ilk zamanları... Piyasada tutunabilecek miyiz, işimizi devam ettirebilecek miyiz endişesindeyim. Annen de devamlı üstüme geliyor. Tartışmalar başladı aramızda. Ben işi oturtmak, belki de o tartışmalardan uzak durmak için zamanımın çoğunu işte ya da işle ilgili görüşmelerde geçirmeye başladım. Bu aramızdaki soğuk rüzgârları fırtınaya çevirdi. Tartışmaların dozu arttı. Zamanımı dışarıda geçirdiğim için annen başka bir kadının varlığından şüphelenmeye başladı. Öyle bir şey yoktu. Hiçbir zaman anneni aldatmadım. Ama o dönem bunu ona bir türlü anlatamadım. Ve sonuçta o gece yaşandı."

O gece neler oldu baba, diye sordum. "Eve geldiğimde annen çok gergindi, içiyordu. Saçma sapan şeyler söyledi bana. Onu aldatıyormuşum. Bu şekilde bu eve giremezmişim gibi ağzına hiç yakışmayan sözler etti. Beni evden kovdu. Ben de çıktım. Bir süre sokaklarda dolaştım. Sonra sinirinin geçtiğini umarak döndüm eve. Ev sessizdi, ikiniz de uyumuştunuz. Ben de salondaki kanepede yattım. Kavgalar sebebiyle yatakları ayırmıştık zaten. Herhangi bir kavga akşamı gibiydi. Ta ki senin çığlığını duyana kadar..."

Ben çığlık mı atmıştım? "Evet." diye yanıtladı babam. "Hem de boyundan beklenmeyecek kadar güçlü çığlıklar... Anne, diye

bağırıyordun. Anneeeee! Yatak odasına girdiğimde perişan görünüyordun. Ne olduğunu anlamaya çalışırken bir an gözüm komodine takıldı. Yarım bir içki bardağı, yanında jelatininden çıkarılmış ve etrafa dökülmüş ilaçlar. Hemen hastaneye gittik. Annenin midesi yıkandı. Her ihtimale karşı bir gece daha hastanede tuttular. Sonra evimize geldik. O gece olanlar ikimize de ders oldu. Annen, sakinleşti. Bir zaman sonra seni anaokuluna göndermeye karar verdik. Annen de çalışmaya başladı. Israr etmeme rağmen birlikte çalışmak istemedi. Bildiğin gibi kendi işinde, kendi yolunda ilerledi." O geceden sonra olanları konuşup konuşmadıklarım sordum. Konuşmamışlar. İşte böyle Mehtap Hanım, diyor derin bir iç çekerek. O gecenin hikâyesini babam böyle anlattı.

- Peki anneniz? diye soruyorum.

- Annem gece odadan hiç çıkmadı. Sabah karşılaştık. Gözlerinin şişliğinden tüm gece ağladığını anladım. Tüm sabah boyunca gözlerini hep kaçırdı bizden. Belki de böylesi daha iyi oldu.

- Bu durumu tercih ettiğinizi mi söylüyorsunuz?

- Annemle yüzleşmeye hazır değilim sanırım. Ne olduğunu merak ediyordum. Öğrendim. Annem... Bunu annemden dinlemeye hazır değilim. Sanırım annem de konuşmak için hazır değil...

- Zor bir gece geçirmişsiniz.

- Evet. Çok zordu.

- Şu an neye ihtiyacınız var Tuna Hanım?

- Açık havada uzun bir yürüyüş yapmak istiyorum. Bugün işe gitmeyeceğim. Biraz kendimle kalıp düşünmeye, kafamı toparlamaya ihtiyacım var.

- Benim sizin için yapabileceğim bir şey var mı?

- Tüm bunları yaşanmamış hâle getirebilir misiniz?

Tuna Hanım'a bakıyorum. Gözlerindeki acının tarifi yok.

“Keşke,” diyorum içimden, “Keşke bunu yapabilecek gücüm olsaydı!”

Bir sonraki seansa geldiğinde iyi görüyorum Tuna Hanım’ı. “Nasılsınız?” soruma, “Sanırım ilk şoku atlattık.” diye cevap veriyor.

- Dışarıdaki hayat normale döndü. Sarp’la ilişkim iyi gidiyor. Çalışıyorum. Daha sakinim.

- Ya içiniz?

Neyi ima ettiğimi anlayarak gülümsüyor.

- Şu ara annemle kovalamaca oynuyoruz. Mümkün olduğunca konuşmamaya, konuşmak durumunda kaldığımızda ise gündelik konulara yer vermeye özen gösteriyoruz. Aramıza görünmeyen bir duvar girdi sanki.

- Ben içiniz derken evdeki durumu kastetmemiştim. Şu sıralalar sizin nasıl hissettiğinizi anlamaya çalışıyorum.

- Nasıl hissediyorum? diye tekrarlıyor Tuna Hanım. Açıkçası çok içime bakmamaya çalışıyorum. Oraya bakmaktan çekiniyorum.

- Baktığınızda ne göreceğinizi düşünüyorsunuz?

- Öfke... Anneme öfkeliyim. O gece yaşananlara öfkeliyim. Bu yüzden annemle karşılaşmaktan kaçınıyorum. Karşılaştığımızda ya da bu konu açıldığında ona karşı sert tepkiler verebilirim ve bunu yapmak istemiyorum. İkimiz de hassas bir dönemden geçiyoruz.

Sessizleşiyor Tuna Hanım.

- Zor günler geçirdiğimin farkındayım, diyor bir zaman sonra. Buraya başladığım günü hatırlıyorum da... Sıradan bir kıskançlık ve kaybetme korkusundan nerelere geldik, değil mi?

- Bu durıım size nasıl hissettiriyor?

- Kim yaşadığı sorunların arkasında hu denli derin bir yaranın olduğunu tahmin edebilir ki! diyor iç çekerek. Bu hafra çöldeki çocuk hâlimi düşündüm. Tuhaf bir şekilde rahatsız etmiyor beni. Eskisi kadar etmiyor.

- Çöldeki imge hangi duyguları temsil ediyorsa, o duyguların yoğunluğunda azalma olduğunu anlıyorum.

- Evet, diyor. Birilerine ulaşamamak, mesajlarıma hemen dönülmemesi rahatsız etmiyor beni. Sarp'ın dışarıda olduğu akşamlar, o huzursuzluğu hissetmiyorum. Ne zamandır telefon elimde arasam mı telaşına düşmüyorum.

- Bu duruma çok sevindim, izniniz olursa tekrar çalıştığımız anıya bakmak istiyorum. O gece anne ve babanızla olan görüşmeden sonra o geceye dair nasıl hissediyorsunuz kendinizi.

- Öfkeli. Anneme karşı bu öfke. Böyle bir ihtihar girişimine neden ihtiyaç duyduğunu anlamakta zorlanıyorum.

Tuna Hanım'ın ilk kez 'intihar' kelimesini kullandığını fark ediyorum. Bu bana o gece olanlarla yüzleşmeye başladığını düşündürüyor.

- O geceyi şimdi düşündüğünüzde sizi en fazla rahatsız eden sahneyi öğrenebilir miyim? diye soruyorum.

- Yatak, diyor bir süre düşündükten sonra. Annemi yatakta gördüğüm o an...

Sahneye dair ön hazırlığımızı tamamladıktan sonra, çift yönlü uyarımla çalışmaya başlıyoruz.

- Öfke... Boğazıma kadar öfkeye gömülmüş durumdayım.

- Nasıl olur? Annem böyle bir şeyi bize, bana nasıl yapar?

- Anlamıyorum. Anlamak da istemiyorum aslında.

- O yatağın başında bir şimdiki yetişkin hâlimi görüyorum, bir çocuk hâlimi... İkisi birbirine karışıyor sanki.

- Yetişkin hâlim annemi tutup sarsmaya başlıyor. Hesap so-

ruyor ondan. Nasıl, diyor, bunu bana nasıl yaparsın? Hiç mi beni düşünmedin? Hiç mi küçük bir çocuğum var benim, o bensiz ne yapar, demedin? Bu kadar mı kolay vazgeçiyorsun hayattan? Benden bu kadar mı kolay vazgeçiyorsun?

- Annemi sarsmayı bırakıyorum. Komodindeki boş ilaç jelatinine bakıyorum. Yarım kalmış içki bardağına bakıyorum. Bir an tutamıyorum kendimi. Her şeyi hırsla yere fırlatıyorum.

- Öfkem azalmıyor. Anneme hırsım azalmıyor. Yatağı kaldırıp fırlatmak istiyorum. Orada annem var... Gücüm olsa yatağı da kaldırıp yere çarpmak istiyorum. Annem... O yatakta annem var. Kalakalıyorum.

- Anne... Beni hiç düşünmedin mi anne? O ilaçlan eline alıp ağzına atarken ben aklına hiç gelmedim mi? Yan odadayım ya!.. Yan odada uyuyorum ben! Bu kadar mı gözün karardı? Babam eve gelmiyor diye, başkasıyla ilişkisi var diye mi yaptın bunu kendine? Bana bunu, bu yüzden mi yaptın?

- Babam annemi aldattı mı acaba? Annem bunu öğrendi ve hazmedemedi mi?

- Öyle olsa bile ne fark eder? Öyleyse babamı bıraksın, tamam. Ya ben? Beni bu yüzden neden bırakıyorsun? Ben sana ne yaptım ki anne?

- Bir an öfkem gözyaşına dönüşüyor. Ağlıyorum. Ağladıkça o çocuk hâlime dönüyorum sanki. O kız çocuğu annesinin başucunda ağlıyor.

- Korkuyorum. Annemin beni bu kocaman dünyada yalnız başıma bırakıp gitmesinden korkuyorum. O giderse kim uyutur beni? Yemeğimi kim hazırlar? Saçlarımı kim tarar, kim giydirir? Dizim kanadığında kim o yarayı temizleyip yara bandı koyar?

- Yaralarımı kim sarar anne?

***

Aynı anı üzerinden çalışmaya devam ediyoruz 7üna Hanımda.

- Annem yatakta yatıyor.

- O gece alkol almış. O gece alkolün üzerine ilaç içmiş. Annemin içinde kıyametler kopuyor. Ben... Ben o gece olanlardan habersiz, annemin içindeki kıyametten habersiz yan odada uyuyorum.

- Ya uyanmasaydım? Ya o gece uyanıp annemin yanına gitmeseydim?

- Belki de yan odada neler olduğunu hissettim. Belki o his uyandırdı beni. Annemi görme isteği... Onun yanında olma isteği duydum.

- Gözümün önüne o hâlim geliyor. Yatağımdan kalkıp yatak odasına ilerliyorum sanki.

- Ne kadar da küçüğüm... O küçük çocuğun birazdan yaşayacakları ne kadar büyük!

- Ya o gece uyandırmak istemeseydim annemi? Uğraşmasaydım? Yanma süzülüp uykuma devam etseydim?

- Uyandırmak istediğimi hatırlıyorum. Yatağın başında seslendiğimi biliyorum. Kolunu tuttuğumu, "Anne uyan!" dediğimi biliyorum.

- Babam çığlığımı duymuş. Ya çığlık atmasaydım?

- Ya babam evde olmasaydı o an? Hemen hastaneye götürmeseydi? Annemin midesi hemen yıkanmasaydı ne olurdu?

- "Sen çığlık atmasaydın, ben o gece yatak odasına girer miydim, bilmiyorum." dedi babam. "O gece anneni senin çığlığın kurtardı." dedi.

- Annemi benim attığım çığlık kurtarmış. Annemi, uyandırmak için çabalamam kurtarmış. Annemi benim o gece uyanmam ve onun yanma gitmem kurtarmış.

- Annemin o gece kurtarıcısı ben olmuşum!

***

O gün seansa geldiğinde gülümseyerek bakıyor bana.

- Annemle konuştuk, diyor. Nihayet konuşabildik.

- Buna çok sevindim, diyorum. Anlatmak ister misiniz?

- Nasıl oldu anlamadım. İşyerindeydim. Çalışıyordum. Bir anda annemi aradım ve konuşmak istediğimi söyledim. Özellikle dışarıda buluşmak istedim. Belki annemin çok duygusallaşıp ağlamasından çekindim, belki kendi hissettiğim öfkeden. İkisi de olmadı. Annemin sık sık gözleri doldu ama ağlamadı. Bense... Bense öfkeli hissetmedim kendimi. Tüm konuşma boyunca sakindim. Bu sakinlik beni bile şaşırttı.

Anladığım kadarıyla o dönem bir bunalım yaşıyormuş annem, diye devam ediyor Tuna Hanım. Depresyondaymış. Kendisinin işten ayrılmasıyla babamın işlerinin bu kadar yoğunlaşması arasında çok bocalamış. Hayat karşısında çok yalnız hissetmiş kendini. Babamdan ihtiyaç duyduğu desteği göremediğini düşünmüş. Eskisi kadar onunla ilgilenmediğini, eskisi kadar bizimle ilgilenmediğini düşünmüş. Bu düşünceler onu eskisi kadar sevilmediğine inandırmış. Bu inançla, babamın devamlı dışarıda olma durumu birleşince acaba'lar girmiş devreye. Başka bir kadının varlığından şüphe etmeye başlamış. O şüphe zaman içerisinde artmış. Bir gün gelmiş, buna inanır olmuş. Tartışmalar, kavgalar... Çok tatsız bir dönemmiş.

Anlattıkları, babamın anlattıklarını doğruluyor aslında. "Başka bir kadın var mıydı sence?" diye sordum. "Bilmiyorum." dedi. "Bu soruyu o günlerde bana sorsaydın, kesinlikle var, derdim. Kocam beni aldatıyor, derdim. O kadar inanmıştım ki böyle olduğuna. Eve geç geldiği her akşam sanki o kadının yanından geldiğini düşünürdüm. Ama şu an o döneme dair sağ-

lıklı bir değerlendirme yapamadığımın farkındayım." Onu şüphelendiren bir şey olup olmadığını sorduğumdaysa, "Babanın beni aldattığına dair ne bir şey duydum ne de gördüm." diye cevapladı. "Sadece şüphelendim." O şüpheyle nasıl devam ettiğini merak ettim. "O kâbus geceden sonra babana güvenmeyi seçtim." dedi. "Doğruyu söylemek gerekirse, ikimiz de o gece olanlardan ders çıkardık. Ben güvenmeyi seçtim. Aramızdaki tartışmalar azaldı. Baban muhtemelen hem o gecenin etkisiyle hem de tartışmaların azalması sebebiyle evde daha çok vakit geçirmeye başladı. Ama şimdi anlıyorum ki, biz o süreçte çok önemli bir şeyi göz ardı etmişiz." Neyi, diye sorduğumda, elimi tuttu. "Seni kızım." dedi. "Kendi derdime o kadar düşmüşüm ki, senin bu durumdan etkilenebileceğini fark etmemişim."

Tuna Hanım susuyor bir süre. Biraz su içiyor.

- Biliyor musunuz Mehtap Hanım, aslında annem intihara kalkışmamış o gece.

- Anlamadım?

- Sadece babamın gözünü biraz korkutmak istemiş. Bir tiyatro sahnelemiş aslında.

- Bana bunu biraz daha detaylı anlatabilir misiniz? diye soruyorum Tuna Hanım'a.

- Hayattan vazgeçmeyi, benden vazgeçmeyi düşünmüşsün, dediğimde "Böyle bir şey yok! Asla da olmadı." dedi. O zaman o gece.neydi, diye sordum. Bir-iki kadeh viski ve biraz uyku ilacı... O kadarmış. Kurgusu, babamın dışarıdan'döndüğürîde onu o hâlde görmesiymiş. O hâlde görecek ve yaptıklarından pişman olacakmış. Ne kadar çaresiz ve sıkışmış haldeymiş ki böyle bir oyuna başvurmuş. Tabii babama kızgınlığı ,da var. Anladığım kadarıyla onu cezalandırmak istemiş. Özetle, onun yapmaya çalıştığı şey babama bir gözdağı vermek. Ama öyle olmadı tabii. Anneme göre hiç hesapta olmayan olaylar yaşandı o gece. Onu o hâlde bulan babam değil, ben oldum.

- Tüm bunları duymak size nasıl geldi Tuna Hanım? diye

soruyorum şaşkınlığımı gizlemeye çalışarak.

- Güler misin, ağlar mısın? Benden vazgeçmediğini biliyor olmak rahatlattı tabi. Diğer taraftan annemin böyle bir oyun kurgulaması çok acı, çok komik, çok saçma... O gece, küçük bir kız çocuğu olarak yaşadıklarımı düşündüğümde kızıyorum. Babamın o hastanedeki hâlini düşündüğümde kızıyorum. Neyse ki bu konuyu konuştuğumuz gecenin sabahında tüm bunları babama da anlatmış. Babamla henüz konuşmadık ama... Yani annemin böyle bir şey yapması o kadar saçma geliyor ki! Sonra bir de kendime bakıyorum. Benim zamanında yaptığım saçmalıklara... Anlıyorum diyemiyorum şu an. Anlamaya çalışıyorum. Belki onun da geçmişten gelen yaşanmışlıkları var ve bu yüzden böyle bir kurguya ihtiyaç duydu. Bilmiyorum... Tüm bildiğim, daha doğrusu hissettiğim; annem tüm konuşma boyunca samimiydi. Bu bana çok iyi geldi.

- Bu konuşma, çocukluğunuzda yaşadığınız o geceye bakışınızı etkiledi mi sizce?

- Üzerinde çalışmasaydık böyle bir konuşma nasıl sonuçlanırdı? Bunu düşünmek bile istemiyorum. O ilk çalıştığımız zamanlarda hissettiğim dehşeti hatırlıyorum da... O günlerde bunu öğrenmiş olsaydım tepkilerim bambaşka olurdu herhalde. Ama şimdi... Annenizin geçmişte yaptığı bir çılgınlığı öğrenir de, garipsersiniz ya... Hani ona yakıştıramazsınız. Anneniz hata yapmayan biridir size göre. Yetişkindir. Ama o davranışı neden yaptığını öğrendiğinizde... Karşımda bir çocuk mu var, yetişkin bir kadın mı var; bocalıyorum. O konuşma sonrası bir iki gün sarsıldım. Bu duyguyla ne yapacağımı bilemedim. Ama sonra...

- Sonra?

- Sonra tüm bunlar ilham verdi bana. İlişkiler üzerine bir tiyatro oyunu yazmaya karar verdim. Benim yaşadıklarım, annemin yaşadıkları... Aslında ilişkilerde yaşananları yazmak istiyorum. Şüpheler, kıskançlıklar, korkular ve bu duyguların etkisiyle yapılan saçma sapan davranışlar...

- Aaa, ne güzel bir haber!

- Ne üzücü ki, annem de, ben de tüm bu duygulan bir trajedi hâlinde yaşadık. Ama ben şu an tüm bunları komedi olarak yazma niyetindeyim. Hatta çalışmaya başladım bile...

Yazmanın sağaltıcı etkisini düşünüyorum. Yazmak, kendimize, kendi içimize dokunabilmenin bir yolu aslında. İçimizdekileri kelimelere dökmek, onlarla yüzleşebilmenin farklı bir yolu. Hele bir de içimizdekileri ve yaşadıklarımızı mizaha dönüştürebilirsek... Bu çabanın Tuna Hanım'a iyi geleceğine inanıyorum.

- Geceleri, çalışmak için oldukça verimli oluyor, diye devam ediyor Tuna Hanım. Ancak bu konuda bir sıkıntım var.

- Nasıl bir sıkıntı?

- Çok çabuk uykum geliyor Mehtap Hanım... Şu ara çalışabilmek için, uykusuz gecelerime çok ihtiyacım var.

Bir sonraki seansa geldiğinde kendini çok daha iyi hissettiğini söylüyor Tuna Hanım.

- Kendimi daha huzurlu hissediyorum, diyor. Sakinim. Keyifliyim. Sarp'la ilişkimiz de hiç olmadığı kadar iyi gidiyor. Biliyor musunuz Mehtap Hanım, bu süreci beraber yaşıyor olmak da aramızdaki bağları güçlendirdi sanki. İlk zamanlar bunun ilişkimize zarar vermesinden çok endişelenmiştim. Ama şimdi o zorlu yolları beraber yürümüş olmanın ilişkimize kattıklarını görebiliyorum. Daha açık konuşabiliyoruz, duygularımızı daha rahat dillendirebiliyoruz birbirimize. Birbirimize daha saygılı, daha özenliyiz.

- Ne güzel, diyorum.

- Evet, çok güzel. Onu, dışarıda olduğu gecelerde arama ih-

tiyacı duymamak güzel. Saçmalamamak, abuk sabuk düşüncelere dalmamak güzel. Sadece...

- Sadece?

- Onun dışarıda olduğu zamanlarda yine de bir sıkıntı hissediyorum. Öyle çok yoğun değil, ama sanki hafif de olsa bir yokluyor beni. Bir an aklıma geldiğinde, o koltukta oturmuş onu düşünüyor olmak canımı sıkıyor.

- Koltukta onu düşünüyor olmak neyi çağrıştırıyor size?

- Hastaneyi sanırım. O gece, hastanedeki o koridorda oturup beklediğim ânı çağrıştırıyor.

- O ânı düşündüğünüzde sizi ne rahatsız ediyor Tuna Hanım?

- Yalnız olmak sanırım. O gece yanımda olan kimse yoktu. Babam... Arada bir yanıma geliyordu tabii, belki yanımda olmadığı zamanlarda da göz hapsinde tutuyordu beni ama o kadar dağılmış görünüyordu ki! Benim yanımda olacak, bana destek verecek gücü yoktu. Böyle bir desteğe ihtiyacım olduğu, o an aklına bile gelmemiş olabilir.

- Peki teyzeniz?

- Teyzem de öyle. İkisi de annemin telaşına düşmüşler ve beni unutmuşlar gibi hissediyorum. Bu da... Onları anlıyorum tabii. Böyle bir durum karşısında ne kadar korktuklarını tahmin edebiliyorum.

- Bunu yetişkin hâliniz anlıyor...

- Evet, diyor Tuna Hanım. Bunu yetişkin hâlim anlıyor. Ama çocuk hâlim... Orada oturmuş Fadik'e sarılıyor, ondan destek almaya çalışıyor. Bu, canımı acıtıyor işte. Orada tanıdığım, güvendiğim birini istiyorum. Sesiyle, temasıyla kanlı canlı bir insana ihtiyaç duyuyorum.

- Bu kişi kim olabilir Tuna Hanım?

- Bilmiyorum. O hâliyle babam olamaz tabii. Teyzemi de istemiyorum. Aklıma kimse gelmiyor.

- Peki yetişkin hâliniz, o çocuk hâlinize destek olabilir mi?

- Nasıl yani?

- Şu anki yetişkin hâlinizin orada olduğunu düşünebilirsiniz.

- Öyle bir şey mümkün mü?

- Mümkün tabii, diyorum. Bu, terapide kullandığımız tekniklerden biridir.

Gülümsüyor Tuna Hanım.

- Peki, diyor. Uzman sizsiniz.

Hastanedeki bekleme sahnesini, EMDR Modelinde, çift yönlü uyarımla çalışmaya başlıyoruz.

- Hastane koridorundayım. Annemin uyanmasını bekliyorum.

- Aklıma çöl geliyor. Çöldeki yalnız kız çocuğu... Kendimi o çölde, terk edilmiş hissediyorum. Korku yok belki. O telaş, o çaresizlik yok içimde. Büyük bir boşluk var. Büyük bir yalnızlık var.

- Sanki orada unutulmuşum. Sanki kaderime bırakılmışım...

- Genç bir kadın geliyor bana doğru. Güzel bir kadın... Yetişkin hâlim geliyor. Gülümsüyor bana. İçime az da olsa bir sıcaklık yayılıyor.

- Şu an annenin uyanmasını bekliyorsun, değil mi, diyor. Başımı sallıyorum. Önce yanıma oturuyor. Elimi tutuyor. Tedirgin olduğunu görüyorum, diyor. Başımı sallıyorum. Annen uyanacak, iyi olacak ve siz hep beraber evinize döneceksiniz, diyor. Nerden biliyorsun, diye soruyorum ona. Biliyorum, diyor ve gülümsüyor. Annen uyanana kadar yanında olmamı ister misin, diye soruyor, içimdeki sıcaklık daha bir artıyor.

- Yanımda oturuyor bir süre. Elimi hiç bırakmıyor.

- Bir zaman sonra kucağına alıyor beni. Sarılıyor. Şefkatini çekiyorum içime. O çölde küçük bir göl oluşuyor sanki. Etrafında ağaçlar... Rengârenk çiçekler bile var. O uçsuz bucaksız çölün içinde bir vaha beliriyor.

- Konuşuyoruz. Ben olanları anlatıyorum ona. Dinliyor. Teselli ediyor beni. Güç veriyor. Kucağında dakikalar kanatlanıyor sanki. Zamanın nasıl geçtiğini anlamıyorum.

-Teyzem geliyor. Annemin uyandığını söylüyor.

- Yetişkin hâlime bakıyorum. Söylemiştim, diyor bana göz kırparak.

- Teyzemin kucağına gitmek istemiyorum ama. Onun kucağında kalmak istiyorum. Beni anneme o götürsün istiyorum. Kucağından inmiyorum.

- Kapalı kapıların olduğu koridordan beraber geçiyoruz. Annemin yanına beraber gidiyoruz.

- O hastane odasında annemi görüyorum. İçim çoşuyor bir an. Onu uyanmış görmek beni mutlu ediyor.

- Sonra kalbimde ince bir sızı beliriyor. Bunu nasıl yapabildin, diye geçiyor aklımdan. Sırf babamı cezalandırmak için bana böyle bir geceyi nasıl yaşatabildin?

- Bundan sonra sana nasıl güveneceğim?

Bir sonraki seans kaldığımız yerden devam ediyoruz.

- Hastanedeyiz. Annemin yattığı hastane odasında ben ve annem... Yetişkin hâlim de orada. Ben onun kucağındayım.

- Annem kollarını açıyor iki yana. Ben yetişkin hâlime daha sıkı sarılıyorum. Bir yanım annemin kollarının arasına gitmek için can atarken, bir yanım istemiyor.

- Kırgınım anneme. Kızgınım. Bana böyle bir gece yaşattığı için kızgınım. Yüreğime böyle bir korku saldığı için kızgınım.

- Kucağına gitmek istemiyorum. Yanından da ayrılamıyorum.

- Yatağın kenarında duran koltuğa oturuyor yetişkin hâlim. Onun kucağından inmiyorum.

- Anneme bakıyorum, iyi olup olmadığından emin olmaya çalışıyorum. Onun bana baktığını fark ettiğimde gözlerimi kaçı rıyorum.

- "Annen de çok üzgün," diyor yetişkin hâlim kulağıma. Bak ne kadar pişman görünüyor tüm olanlar için.

- Annem de üzgün mü acaba? Pişman mı gerçekten?

- Büyükler de hata yapar, diyor. Hatta anneler bile hata yapabilir.

- Yine kaçamak bir bakış atıyorum anneme. Gözlerindeki pişmanlığı görüyorum. "Özür dilerim." diyor annem, "Sana böyle bir gece yaşattığım için, babana böyle bir gece yaşattığım için çok özür dilerim."

- Söylediklerini duyuyorum. Özrü kulaklarımdan yüreğime iniyor sanki. Yüreğimdeki şüpheyi temizliyor.

- Ya yine içki içersen, diyorum anneme. Ya yine ilaç içersen?

- Bundan sonra ağzıma içki sürmeyeceğim. Sana söz veriyorum, diyor.

- Anne sözü mü?

- Anne sözü.

- Gözlerine bakıyorum. Bu sözü, aklımdaki acaba'ları siliyor.

Hastane odasındayız.

Yetişkin hâlimin kucağında anneme bakıyorum. Yetişkinler de hata yapabilir, diye geçiyor aklımdan. Anneler de hata yapabilir. Pişmanlık duyarlarsa yaptıklarından, telafi etmeye çalışırlarsa eğer...

Anneme bakıyorum. Pişmanlığı çarpıyor yüzüme. Hissettiği mahcubiyet çarpıyor.

Kırgınlığım, kızgınlığım dağılıyor bakışlarıyla. Ona tekrar inanmak istiyorum.

Aramızda asılı kalan kelimeler olmasın. Aramızda karışık duygular olmasın istiyorum.

Kollarını tekrar açıyor bana.

Kısa bir tereddüt geçiyor içimden. Sonra, o benim annem diyorum. Ona güvenmek istiyorum.

Yetişkin hâlimin kucağından yavaşça iniyorum. Anneme doğru ilerliyorum. Ona doğru her adımda rahatlıyorum, hafifliyorum.

Kuş olup kucağına konuyorum sanki. Yanına uzanıyorum. Bir süre bakıyorum yüzüne. Uzun uzun bakıyorum. Annem de bana bakıyor. Gözleri dolu dolu... Saçlarımı okşuyor benim. Sonra eğiliyor, yanağımı öpüyor. Alnımı öpüyor.

Kokusunu, sıcaklığını içime çekiyorum.

Gözlerimi kapatıyorum.

Çöldeki vaha kayboluyor.

içimdeki çöl kayboluyor.

Yetişkin hâlimin sesi geliyor kulaklarıma...

"Durun biraz. Size bir çifi sözüm var ayrılmadan önce.

Devlete bazı hizmetlerim oldu, bilinir bu...

Benim için, akılsızca ama çok seven biri, deyin... "

Sonenin devamını annem okuyor.

'Kolayca kıskanmayan ama bir kez de kıskandı mı

Kendini kaybeden biri diye söz edin benden."

Son